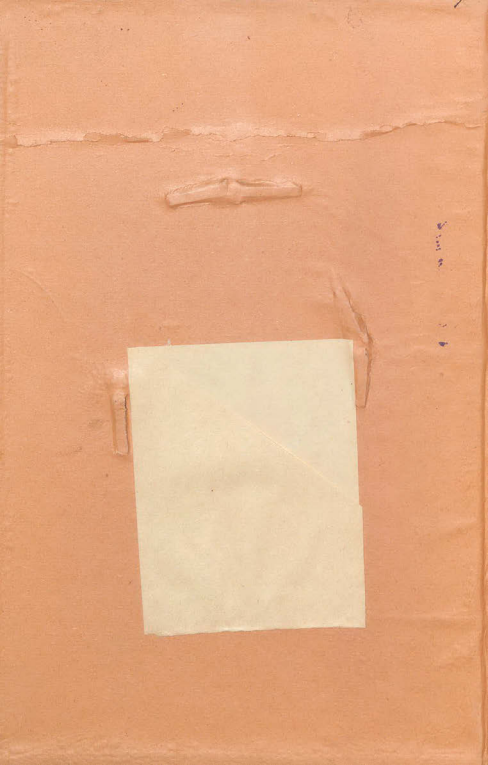

9686

5888

Ա. Ի. ԵՏԱՐԱՆ

9686

Ճ Ա Ղ Ո Ի

Եւ տօնք խրատմանսր աւուրց 'ի բոլոր տարւոջն, ըստ նորոյ տօնացոյցին:

ՅԱՄԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ Ի ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՏԵԱՌՆ ԳԵՈՐԳԻԱՑ ԱՐԷՒ ԵԳԻՍԿՈԳՈՍԻ ԲԵՐՈՒՍԱՑՅՈՑ:

Ե Ի

ՅԱՌԱՋՆՈՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ՎՐԱՍԱՆԵ ԵՒ ԻՄԷՐԷԹԻ ԵՒ ՔՈՂՐԵՒՈՑ Ի ՏԱՅՍ ՏԵԱՌՆ ՄԱ ԿԱՐԱՑ ԱՐԵՎՈՍԹՈՒՍ:

Ի 1867 ԱՄԻ:

Տ Փ Խ Ի Ս:

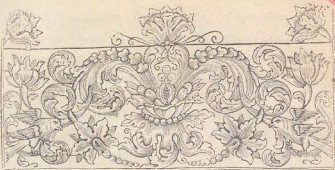
Ի տպարանի Համբարձեմեայ Կնիթիանայ և ընկ:

ԱՅՍ. ՊՕՆ. ՄԱՏԱՐԱՐԱՆ
ՆՎԵՐ Խ. Կ. Կ. Կ. Կ. Կ.
*

Д О З В О Л Е Н О Ц Е Н З У Р О Ю

Тифлис. 1-го Июля 1866 года.

ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌՈՒՐՆ՝

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի.
Գլուխ 1. համար. 18:

ԵՒ ՅՈՒՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾՆՈՒՆԴՆ

Ե՛ր ԱՅՈՒԷՍ՝ ԻՍՍԵԱԼ ՉՄԱՅՐ ՆՈՐԱ ՄԱՐԻԱՄ ՅՈՎՍԷՓՈՒ ՅԻՆՉՉԵՒ Ե-
ԿԵԱԼ ԱՅ ՄԻՄԵԱՆՍ՝ ԳՏԱՒ ՅՂԱՅԵԱԼ Ի ՉՐԻՌՈՅՆ ՍՐԳՈՅ:

Եւ յովսէփի այր նորա, քանզի
արդար էր՝ և ոչ կամէր առակել
զնա, խորհեցաւ ըւելեայն ար-
ձակել զնա:

Եւ մինչդեռ նա զայս ամէր
զմտաւ՝ ահա հրեշտակ տեսան
'ի տեսլեան երևեցաւ նմա՝ և
ասէ. յովսէփ՝ որդի դաւթի, մի՛
երկնչիր առնուչ առ քեզ ըզ-
մարխամ կլն քո . քանզի որ
'ի նմայն ծնեալ է՝ 'ի հողոյն
սրբոյ է:

Ծնցի որդի, և կոչեցես զա-
նուն նորա յիսուս. զի նա վերը-
կեցցէ զժողովարդ իւր 'ի մե-

զայ խրեանց:

Այլ այս ամենայն եղև, զի
լցցի որ ստացան 'ի տեսանէ-
'ի ձեռն ետացեաց մարգարէի.
ահա կոյս յղացի՝ և ծնցի
որդի, և կոչեցեն զանուն նո-
րա էմմանուէլ. որ թարգմա-
նի՝ ընդ մեզ աստուած:

Եւ զարթուցեալ յովսէփ 'ի
քնոյ անտի, տրար որդէս հրա-
մացեաց նմա հրեշտակն տեսան,
և էսառ յինքն զկլնն իւր:

Եւ ոչ դիտէր զնա, մինչև
ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ-
և կոչեաց զանուն նորա յիսուս:

Երկրորդ աւարն.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 12. Համար 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ամէն ամէն ատեմ ձեզ. եթէ
ոչ հասն ցորենոյ անկեալ յեր-
կիր մեռանիցի, ինքն միայն
կայ. ապա եթէ մեռանիցի, բա-
զում արդիւնս առնէ: Ար սիրէ
զանձն իւր՝ արձակէ զնա, և որ
ատեայ զանձըն իւր յաշխար-
հիս յայտիկ, ՚ի կեանսն յաւի-
տենականս պահեսցէ զնա:

Եթէ որ զիս պաշտիցէ, զկնի
իմ՝ եկեսցէ. և ուր ենն եմ,
անդ և պաշտօնայն իմ եղիցի.
եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատ-
ուեսցէ զնա հայրն իմ:

Երրորդ աւարն.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գ. 2. Համար 13.

Յետ Կննդեան Տեսան մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի.

Եւ իբրև զնոսցին նոքա ան-
տի, ահա հրեշտակ տեսան ե-
րևէր ՚ի տեսլեան յովսէփու,
և ասէր. արի, սա զմա-
նուկդ և զմայր իւր՝ և վա-

խիր յեզիպտոս, և անդ լինի-
չիր ցորժամ ասացից քեզ.
քանզի ՚ի խնդիր է հերովդէս
կորուսանել զմանուկդ:

Եւ նա յարուցեալ էառ ըզ-
մանուկն և զմայր իւր գլշերի՝
և զնաց յեզիպտոս, և անդ
էր մինչև ցլախճան հերովդի:

Ձի լցցի ասացեալն ՚ի
տեսառնէ ՚ի ձեռն մարգարէին՝
որ ասէ. յեզիպտոսէ կոչեցից
զորդի իմ:

Յայնժամ իբրև ետես հե-
րովդէս թէ խաբեցաւ ՚ի մոզուց
անտի, բարկացաւ յոյժ. և ա-
ռաքեաց կոտորեաց զամենայն
մանկուսն՝ որ էին ՚ի բեթ-
ղեէմ և յամենայն սահմանս
նորա՝ յերկեմենից և ՚ի խոնարհ,
ըստ ժամակին զոր ստուգեաց
՚ի մոզուց:

Յայնժամ կատարեցաւ ա-
սացեալն ՚ի ձեռն երեմիայ մար-
գարէի՝ որ ասէ:

Չայն գութեաց ՚ի հասմայ,
ողբումն և լալումն և աշխա-
րումն յոյժ. հաաբէլ լացր զըր-
դիս իւր, և ոչ կամէր մխիթա-
րիլ՝ զի ոչ էին:

Եւ ՚ի վախճանին հերովդի
ահա հրեշտակ տեսան ՚ի տես-

լինան երևէր յովսէփայ յեզիպ-
տոս, և ասէր. արի առ զմա-
նուկդ. և զմայր իւր, և զնայեր-
կիրն խորացելի. զի մեռան որք
խնդրէին զանձն մանկանդ:

Եւ նա յարուցեալ է առ ըզ-
մանուկն և զմայր նորա, և
եկն յերկիրն խորացելի:

Եւ իբրև լուս. եթէ արքե-
ղայոս թագաւորեաց հրէաս-
տանի վոխանակ հերովդի հօրն
իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր.
և հրաման առեալ 'ի տեսեան՝
զնաց 'ի կողմանս զալիլեացւոց:

Եւ եկեալ բնակեցաւ 'ի քա-
ղաքին՝ որ կոչէր նազաբէթ. զի
լցցի բան մարգարէիցն, թէ նա-
զաբէթի կոչեցի:

Չպարզ ասորն.

Աբր. Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 1. Համար 26:

'ի Հօրէ Ամենակալէ,

Եւ յամենան վեցերորդի ա-
ռաքեցաւ գարրիէլ հրեշտակ
յաստուծոյ 'ի քաղաք մի գա-
լիլեացւոց՝ որում անուն էր
նազաբէթ, առ կոյսն խօսեցեալ
առն՝ որում անուն էր յովսէփ:

'ի տանէ զաւթի, և անուն կու-
սին մարիամ:

Եւ եկեալ առ նա հրեշ-
տակն ասէ. ուրախ լիւր, բերկ-
րեանդ՝ տէր ընդ քեզ:

Եւ նա ընդ բանն խառվե-
ցաւ, և խորհէր ընդ միտս՝ թէ
որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս այս:

Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. մի
երկնչիւր մարիամ, զի դտեր
չնորհս յաստուծոյ. և ահա յը-
ղասջիր՝ և ծնցիս որդի, և կո-
չեցես զանուն նորա յիսուս:

Նա նղկցի մեծ, և որդի
բարձրելոյ կոչեցի. և տացէ
նա տէր աստուած զաթուն
զաւթի հօր նորա. և թագաւո-
րեացէ 'ի վերայ տանն յախվ-
բայ 'ի յախտեանս. և թագա-
ւորութեան նորա վախճան մի
լիցի:

Եւ ասէ մարիամ ցհրեշտակն.
զխորդ լինիցի ինձ այդ, քան-
զի զայր ոչ գիտեմ:

Պատասխանի նա հրեշտակն
և ասէ ցնա. հոգի սուրբ եկես-
ցէ 'ի քեզ, և զօրութիւն բարձ-
րելոյն հովանի լիցի 'ի վերայ
քո. քանզի և որ ծնանելոցն է 'ի
քէն՝ սուրբ է, և որդի աստու-
ծոյ կոչեցի:

Եւ ահա եղիտարեթ աղգահանքս՝ և նա յղի է՝ ՚ի ծերութեան իւրում. և այս վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ ամուսն կոչեցեալ էր. զի ոչ տկարացի առ յաստուծոյ ամենայն բան:

Եւ սաէ մարիամ. ահաւասիկ կամ աղախին տեառն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում, և գնաց ՚ի նմանէ Հրեշտակն:

Հնչեցորոյ ատարն

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. գլ. 1. համար 39:

Տերաւր մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ:

Յարուցեալ մարիամ յաւորսսն յայնտսիկ՝ գնաց ՚ի լիննակողմն փութապէս ՚ի քաղաքն յուգոյ, և եմուտ ՚ի տուն գաքարիայ. և ետ ողջոյն եղիտարեթի:

Եւ եղև իրբև լուա զողջոյնն մարիամու եղիտարեթ յիսացաց մանուկն յորովայնի նորա:

Եւ լցաւ եղիտարեթ հոգւով սրբով, և ՚ի ձայն բարձր աղաղակեաց և սաէ. օրհնակես դու ՚ի կանայս, և օրհնակ է սրտուդ որովայնի քո. և ու-

տի է ինձ այս, զի եկեացէ մայր տեառն իմոյ առ իս:

Չի ահաւասիկ իրբև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում. և երանի որ հաւատացէ՝ եթէ եղիցի կատարումն ասացեցոցս նմա ՚ի տեառնէ:

Եւ սաէ մարիամ. մեծացուցէ անձն իմ զտէր, և ցընծացաւ հոգի իմ յաստուած փրկիչ իմ. զի հայեցաւ ՚ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ. զի ահա յայմ հեաէ երանեսցեն ինձ ամենայն աղգք. զի արար ինձ մեծամեծս Հղորն, և սուրբ է անուն նորա, և ողորմութիւն նորա աղգաց յաղգս երկիւղածաց իւրոց:

Արար զգորութիւն բաղիտ իւրով, ցբուեաց զամբարտաւանս մտօր սրտից իւրեանց. քակեաց զՀղորս յաթոոսոյ, և բարձրացոյց զխոնարհս:

Չքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և զմեծատունս արծակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց խաղցէլի ծառայի իւրում՝ յիշել զղղորմութիւնս իւր. որպէս խօսեցաւ

առ հարա մեր՝ արբահամու և
զաւակի նորա յախտեան:

Եկաց մարիամ առ նմա
իրբև ամիսս երկա; և դար-
ձաւ 'ի տուն իւր:

Վեցերորդ տարն.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ 11. համար 1.

Վաս նիստաց Տեսնու մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եւ էր ոմն Հիւանդ զազա-
լոս 'ի բեթանիայ, 'ի գեղջէ
մարեմայ և մարթայի քեռ
նորա:

Այս այն մարիամ էր՝ որ
էօծ զտէրն իւզով, և ջնջեաց
զոտս նորա հերով իւրով. որոյ
եղբայրն զազարոս Հիւանդ էր:

Առաքեցին առ նա քորքն
նորա՝ և ասնն. տէր, ահաւա-
սիկ զոր դուռ սիրէիր՝ Հիւան-
դացեալ է: Իբրև լուա յի-
սուս, ասէ. այն Հիւանդութիւն
չէ 'ի մահ, այլ վասն փառացն
ստառածոյ. զի փառաւոր լիցի
որդի աստուծոյ այնուիկ:

Եւ սիրէր յիսուս զմարթա
և զքոյր նորա զմարիամ, և
զղազար:

Իբրև լուա, թէ Հիւանդա-
ցեալ է, զոնզի կարու անդէն,
ուր էրն՝ աւուրս երկուս:

Ապա յետ այնորիկ ասէ
ցնտա. եկայք երթիցյնք միւ-
սանդամ 'ի հրէաստան:

Ասնն ցնա աշակերտքն .
աւարրի, այժմ ևս խնդրէին
զքեզ հրէացքն քարկոծ առնել
և զարձեանլ երթաւ անդրէն:

Պատասխանի կա յիսուս. ոչ
երկտասանն ժամ է աւուր. և-
թէ որ գնաց 'ի տունջեան՝ ոչ
գայթաղդի, զի զլոյս աշխար-
հիս այնորիկ տեսանէ. ապա
թէ որ գնաց գիշերի՝ գայ-
թաղդի, զի լոյս ոչ գոյլնդ նմա:

Չոյս իբրև ասաց, յետ այ-
սորիկ ասէ ցնտա. զազարոս
բարեկամ մեր ննջեաց, այլ եր-
թամ զի զարթուցից զնա:

Ասնն ցնա աշակերտքն .
տէր, եթէ ննջեաց, ապա ապրի:

Այլ յիսուս վասն մահուն նորա
ասէր. նոցա այսպէս թուեցաւ՝
թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէ:

Յայնժամ ասէ ցնտա յի-
սուս յայսմապէս. զազարոս մե-
ռաւ. և ես ուրախ եմ վասն
ձեր, զի դուք հաւատասցիք ինձ,
զի ես չէի անդ. բայց արդ՝

եկայք երթիցուք առ նա:

Ասէ թովմաս, անուանեալն երեկուորեակ՝ ցաշակերտակից պըն. ծն եկայք և մեք՝ զի ընդ նմա մեռցուք. եկն յիսուս, և եզխտ զնա շրեքօրեայ ՚ի գերեզմանի:

Եւ էր բեթանիա մերձ յերուսաղէմ իբրև ասպարիսօք Հնգեաստան. բաղումք ՚ի Հրէից անտի եկեալ էին առ մարթա և մարթամ, զի մխիթարեսցեն զնոսա վանն եղբօրն:

Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ յիսուս գաց, ընդառաջ զնոց նորա. բաց մարթամ նստէր անդէն ՚ի տան:

Ասէ մարթա ցյիսուս. տէր, եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մեռեալ. այլ և արդ գիտեմ, եթէ զորինչ խնդրեսցես յաստուծոյ՝ տացէ քեզ աստուած:

Ասէ ցնա յիսուս. յարիցէ եղբայրն քոյ:

Ասէ ցնա մարթա. գիտեմ, զի յարիցէ ՚ի յարութեան՝ յաւուրն յետնում:

Ասէ ցնա յիսուս. ես խոյ եմ յարութիւն և կեանք. որ Հաւատաց յիս, թէ պէտև մեռանի՝

կեցցէ. և ամենայն, որ կենդանի է՝ և Հաւատաց յիս, մի մեռցի ՚ի յարտեան. Հաւատան պայմի:

Ասէ ցնա. այո՛ տէր, ես Հաւատացի՝ եթէ դու ես քրիստոսն որդի աստուծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր:

Եւ զայս իբրև ստաց, գնաց, կոչեաց զմարթամ զքոյր իբր լեւիայն և ասէ. վարդապետն եկեալ է և կոչէ զքեզ:

Եւ իբրև լուաւ, յարեաւ վազվազակի, և եկն առ նա:

Չևևս էր եկեալ յիսուս ՚ի ՚ի գեօղն, այլ էր անդէն ՚ի տեղւոյն՝ ուր ընդառաջ եղև նմա մարթա:

Իսկ Հրեայքն, որք էին ընդ նմա ՚ի տան անդ՝ և մխիթարէին զնոս, իբրև տեսին զմարթամ՝ թէ յարեաւ վազվազակի և գնաց, զնացին և նորա ըզՀեա նորա. Համարէին թէ ՚ի գերեզմանն երթայ՝ զի բացցէ անդ:

Իսկ մարթամ իբրև եկն ուր էրն յիսուս՝ և ետես զնա, անկաւ առ ոտս նորա և ասէ. տէր, եթէ աստ էիր գիպեալ՝ ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ:

Յիսուս իբրև ետես զնա զի

լայր, և որ ընդ նմա էին հրեայքն՝ լայլին, խռովեցաւ յոգի իւր իբրև զպրացեալ, և ասէ. ո՞ւր եղիք զնա: Ասեն ցնա. տէր, եկ և տես:

Եւ արտասուեաց յիսուս:

Ատէին հրեայքն. տեսէք՝ սրչափ սիրէր գնա:

Կէզն ՚ի նոցանէ ասէին. ո՞չ կարէր սա, որ երաց զաչս կուրին, առնել զի և սա մի մեռցի:

Յիսուս դարձեալ զպրացեալ ընդ միտս իւր, դայ ՚ի գերեզմանն. և էր այր մի, և վէմ մի եգեալ ՚ի վերայ նորա:

Եւ ասէ յիսուս. ՚ի բաց արարէք զվէմը: **Ատէ** ցնա մարթա՝ քոյր մեռելոյն. տէր, արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է:

Ատէ ցնա յիսուս, ո՞չ ասացի քեզ, եթէ հաւատացես, տեսցես զփառան աստուծոյ:

Եւ իբրև ՚ի վեր առին զվէմըն, յիսուս ամբարձ զաչս իւր ՚ի վեր, և ասէ. հայր, գոհանամ զքէն, զի լուար ինձ. և ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լես ինձ. այլ վասն ժողովրդեանս՝ որ չուրջ կան՝ առնեմ, զի հաւատացեն թէ դու

առարեցեր զիս:

Չայս իբրև ասաց, ՚ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. զան՝ զարէ, արի եկ արտաքս:

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք և ձեռքն երիզապնդօք, և երեսօքն վարչամակապատօք. և ասէ ցնոսա յիսուս. լուծէք զդա, և թողէք երթաք:

Բազումք ՚ի հրէիցն՝ որք եկեալ էին առ մարեմանս, իբրև տեսին զոր արարն՝ հաւատացին ՚ի նա:

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն, և պատմեցին նոցա՝ զոր արարն յիսուս:

Երթներորդ ատարն.

Արդոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ լատ Առկառու. զԼ. 2. հատար 1.

Վասն Յննգեան Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղև ընդ առարն ընդ այնոսիկ ել հրամանս յօգոստոս կայսերէ՝ աշխարհազիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս. այս առաջին աշխարհազիր եղև ՚ի դատաւորութեան ասորոց կիւրենեայ:

Եւ երթային ամենեքեան մը-

տանել յաշխարհագիր յիւրա-
քանչիւր քաղաքի:

Ալ և յովսէփ 'ի գալիլէէ 'ի
քաղաքէ նազարեթէ 'ի հրէ-
աստան, 'ի քաղաք դաւթի, որ
կոչի բեթղնէմ, վասն լինելոյ
նորա 'ի տանէ և յազգէ դաւ-
թի, մտանել յաշխարհագիր
մարիամաւ հանդերձ՝ զոր խօ-
սեալն էր նմա, և էր յղի:

Ալ եղև 'ի հասանելն նոցա
անդր, լցան աւուրք ծնա-
նելոյ նորա, և ծնաւ զորդին
իւր զանդրամիկ, և տառեաց
'ի խոնձարուրս, և եղ զնա 'ի
մաուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի
յիջևանին:

Յիսկորոյ ատրն.

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. զԼ. 2. համար 21.

Վասն թլիստոսիեան և անուանակոչու-
թեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ալ իբրև լցան աւուրք ութ
թլիստոսի զնա, և կոչեցաւ ա-
նուն նորա Յիսուս՝ որ կոչե-
ցեալ էր 'ի հրէշտակէն, մինչև
յղացեալ էր զնա յորովայնի:

Սկիզբն Թիմոթից ատմին Կիւրակին.

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ. 2. համար 1.

Սկիզբն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Ալ յաւուրն երրորդի Հարսա-
նիք էին 'ի կանա գալիլեացոց.
և անդ էր մայրն յիսուսի. կո-
չեցաւ և յիսուս և աշակերտն
նորա 'ի Հարսանիսն:

Ալ 'ի պսկասել զինւոյն,
ստէ մայրն ց յիսուս. զինի ոչ
ունին:

Ալ ստէ ցնա յիսուս. զի
կոյ իմ և քո, կին դու, չև է
հասեալ ժամանակ իմ:

Ատէ մայր նորա ցարսա-
ւորսն. որ զինչ ասիցէ ձեզ՝
արասյիր:

Անդ էին թակոյիք կճեայք
վեց՝ ըստ սրբութեան հրէից.
տանէին միմի 'ի նոցանէ մարս
երկուս կամ երես:

Ատէ ցնոսա յիսուս. լցէք
զթակոյիսդ ջրով: **Ա**լ լցին զնո-
սա մինչև 'ի վեր:

Ալ ստէ ցնոսա. արդ՝ առէք
և բերէք տաճարապետիդ: **Ա**լ
նորա բերին:

Ալ իբրև ճաշակեաց տաճա-

բարեան զչորն գինի եղեալ,
և ոչ գիտէր ուստի խցէ, բայց
սպասուորքն գիտէին որք ար-
կին զչորն. խօսի ընդ փեսա-
յին տաճարագեան և ասէ. ա-
մենայն մարդ զանոց գինի յա-
ռաջագոյն սրաշտէ, և յորժամ
արբենան՝ յայնժամ զյուսին.
զու պահեցեր զանոց գինիդ
մինչև ցոյժմ:

Չայս արար սկիզբն նշա-
նաց յիսուս ի կանա գալիլեաց-
ւոց, և յայննաց զփառս խր.
և հաւատացին ՚ի նա աշա-
կերաքն նորա:

Երկուց կերակրի յառաջին ատար

Արոց Աւետարանեա Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 2. համար 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յետ այսորիկ էջ յիսուս ՚ի
կախառնաում, ինքն և մայր
խր, և եղբարք խր, և անդ
լինէր ոչ բազում ինչ աւուրս:

Եւ էր մերձ զառիկն հրէ-
կոց. և ել յիսուս յերուսաղէմ:

Եւ եգիտ ՚ի տաճարին զի
վաճառէին զարջառս և զըշ-
խարս և զազանիս, և զլամա-

յախոխան, որք նստէին:

Եւ արար խարազան շուս-
նեաց, և եհան զամենեայն ՚ի
տաճարէն, զըշխարան, զար-
ջառս, և զազինձս հատովա-
ճառացն ցրուեաց, և զսեղան-
սըն կործանեաց. և որ զա-
ղաւնիսն վաճառէին՝ ստէ ցնո-
սա. սաէք զայդ աստի, և մի
սառնէք զսուս հօր խոյ՝ սուս
վաճառի:

Այս յիշեցին աշակերտքն
նորա՝ թէ գրեալ է. նախանձ
տան քոյ կերկոցէ զիս:

Պատասխանի ետուն հրե-
այքն և սսեն ցնա. զի՞նչ նը-
չան ցուցանես զու մեզ՝ զի
զայդ ասնես:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ստէ ցնոսա. քակեցէք զտա-
ճարդ զայդ, և զերիս աւուրս
կանգնեցից զզա:

Ասեն ցնա հրեայքն. զքա-
ռասուն և զվեց ամ շինեցաւ
տաճարս այս, և դու զերիս ա-
ւուրս կանգնես զզա:

Բայց նա ասէր վասն տա-
ճարի մարմնոյ խրոյ:

Իսկ յորժամ յարեան ՚ի
մուսկոց, յիշեցին աշակերտքն
նորա, թէ այս է զոր ասացն. և

Հաւատացին զրոյն և բանին,
զոր ասաց յիսուս:

Յերբողոս՝ կիբակէի ասարն:

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զլ. 2. Համար 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև էր յերուսաղէմ՝ ՚ի
զատկին ՚ի տանի, բազումք Հա-
ւատացին յանուն նորա. զի տե-
սանէին զնշանսն՝ զոր առնէր:

Բայց ինքն յիսուս ոչ Հա-
ւատայր զանձն նոցա, քանզի
ինքն գիտէր զամենայն. և զի
ոչ էր պիտոյ՝ եթէ որ վկա-
յեացէ վասն մարդոյ. զի ինքն
խկ գիտէր զինչ կրէր ՚ի մարդն:

Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեց-
ւոց անտի՝ նիկոզեմոս անուն
նորա՝ իշխան հրէից. սա եկն
առ նա գիշերի՝ և ասէ ցնա.
Ուրբի, գիտեմք թէ յաստուծոյ
եկեալ ես վարդապետ. զի ոչ
որ կարէ զայդ նշանս առնել՝
զոր դուդ առնես, եթէ ոչ աստ-
ուած իցէ ընդ նմա:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ
քեզ, եթէ որ ոչ ծնցի վերստին,

ոչ կարէ տեսնել զարքայու-
թիւն աստուծոյ:

Ասէ ցնա՝ նիկոզեմոս. զի ուրդ
կարէ մարդ ծնանել՝ որ ծնեալն
իցէ. միթէ մարթ իցէ անդրէն
յորովայն մոր իւրոյ կրկին մը-
տանել և ծնանել:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ. ամէն ամէն ասեմ քեզ,
եթէ որ ոչ ծնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի
հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յար-
քայութիւն աստուծոյ:

Չի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մար-
մին է, և ծնեալն ՚ի հոգւոյ՝
հոգի է:

Պու մի զարմանար, թէ ա-
սացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնա-
նել վերստին. զի հոգմ ուր
կամի՝ շնչէ, և զձայն նորա լը-
սես. այլ ոչ գիտես, ուտի զայ
կամ յո՞ երթայ. սոյնպէս և
ամենայն ծնեալն ՚ի հոգւոյն:

Պատասխանի ետ նիկոզե-
մոս և ասէ ցնա. զի ուրդ մար-
թի սցզմ լինել:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնա. դու ես վարդապետ
խրայելի՝ և զայդ ոչ գիտես:

Ամէն ամէն ասեմ քեզ, զի
զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք, և
զոր տեսար՝ վկայեմք, և զվը-

կայութիւն մեր ոչ ընդունիր :

Իսկ արդ եթէ զերկրաւորս
առաջի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք,
զիսրդ եթէ զերկնաւորսն ա-
սացից՝ հաւատայցէք :

Երկրորդ կերակելին :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ. 3. համար 13.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Եւ ոչ ոք ել յերկինս, եթէ
ոչ՝ որ էջն յերկնից՝ որդին մար-
դոյ՝ որ էն յերկինս :

Եւ որպէս մովսէս բարձրա-
ցոյց զօձն յանապատին, նոյն-
պէս բարձրանալ պարտ է որդ-
ւոյ մարդոյ. զի ամենայն որ
հաւատայ 'ի նա՝ ընկալցի ըզ-
կեանսն յախտննականս :

Չի այնպէս սիրեաց աստ-
ուած զաշխարհ, մինչև զորդին
խր միածին ետ. զի ամենայն
որ հաւատայ 'ի նա՝ մի կորիցէ,
այլ ընկալցի զկեանսն յախ-
տննականս :

Չի ոչ առաքեաց աստուած
զորդի իւր յաշխարհ՝ թէ դա-
տեսցի զաշխարհ, այլ զի վեր-
կեսցի աշխարհ նովալ :

Որ հաւատայ 'ի նա՝ ոչ դա-
տապարտեսցի, և որ ոչ հա-
ւատայ 'ի նա՝ արդէն իսկ դա-
տապարտեալ է. զի ոչ հաւա-
տայ յանուն միածնի որդւոյն
աստուծոյ :

Եւ այս իսկ է դատաստան,
զի լոյս եկն յաշխարհ, և սի-
րեցին մարդիկ զիսաւար առա-
ւել քան զլոյս. զի էին դորձք
խրեանց չարութեան :

Չի ամենայն որ զչար դոր-
ծէ՝ ատեաց զլոյս, և ոչ դայ
առ լոյսն զի մի յանդիմանեսցին
գործք նորա. իսկ որ առնէ
զձմարտութիւն՝ դայ առ լոյսն,
զի յայանի լիցին գործք նորա՝
թէ աստուծալ գործեցան :

Երկրորդ չորեքշաբթի :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ. 3. համար 22.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յետ այսորիկ եկն յիսուս և
աշակերտք նորա յերկիրն հրէ-
աստանի. և սնդ չըլէր նորօք
հանդերձ և մկրտէր :

Մկրտէր և յովհաննէս 'ի
յայննովն մերձ առ սաղիս,

զի շուրք բազումք էին անդ, և գային և մկրտէին. զի չև ևս էր արկեալ զյովհաննէս 'ի բանա:

Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն յովհաննու ընդ հրէից վասն սրբութեան. եկին առ յովհաննէս և ասեն ցնա. ուսրբի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս յորդանանու, որում գուն վրկայեցեր, ահաւասիկ նա մկրտէ և ամենքին գան առ նա:

Պատասխանի ետ յովհաննէս և ասէ. ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից 'ի վերուտ:

Դուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես քրիստոսն, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա:

Ար ունի գհարսն՝ նա է փեսայ, իսկ բարեկամ փեսային՝ որ կայ և լէ նմա, ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային. արդ՝ այս ուրախութիւն որ իմն է՝ լցեալ է:

Նմա պարտ է աճել, և ինձ մեղմանալ:

Ար 'ի վերուտան գայ՝ 'ի վերոյ է քան զամենայն, որ յերկրէ

տառի է՝ յերկրէ է և յերկրէ խօսի:

Ար յերկնիցն գայ, զոր ինչ ետես և զոր լուա՝ վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ որ ընդ ունի:

Ար ընդ ունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց, թէ աստուած ճշմարիտ է. զի զոր աստուածն առաքեաց՝ զբանս աստուծոյ խօսի, զի ոչ եթէ չաղով տայ աստուած զհոգին:

Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ետ 'ի ձեռս նորա:

Ար հաւատայ յորդի, ընդ ունի զկեանսն յաւիտենականս. և որ ոչ հնազանդի որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն աստուծոյ մնայ 'ի վերայ նորա:

Երկրորդ ուրբութի:

Մերոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ լատ Յովհաննու. զԼ. 5. համար 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն իմ չէ՝ ճշմարիտ. այլ է՝ որ վկայէ վասն իմ, և գուր գիտէք, եթէ ճշմարիտ

է վկայութիւնն՝ զոր վկայեաց վասն իմ՝

Դուք առարեցէք առ յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտութեանն. այլ ես՝ ոչ եթէ ՚ի մարդկանէ առնում՝ վկայութիւն. այլ զայս ասեմ՝ զի դուք ապրեսցիք:

Նա էր ճրագն՝ որ լուցեալ էր և ճրագիւր, և դուք կամեցարուք ցնծալ առ ժամանակ մի ՚ի լոյս նորա:

Այլ ես ունիմ՝ վկայութիւն մեծ ևս քան զյովհաննու, ըզգործան՝ զոր ետ ցիս Հայր՝ զի կատարեցից զնսա. նորին իսկ գործքն զոր գործեմ՝ վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առարեաց զիս. և որ առարեացն զիս Հայր, նա վկայեաց վասն իմ:

Դուք ոչ զձայն նորա երբէք լուարուք, և ոչ զտեսիլ նորա տեսէք:

Եւ ոչ զբան նորա ունիք ՚ի ձեզ բնակեալ. զի զոր նա առարեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք:

Բնեցէք զգիրս. զի դուք համարիք նորօր ունել զկեանսըն յաւիտեանականս, և նորին իսկ են, որ վկայեն վասն իմ,

որովք համարիք ունել կեանս. և դուք ոչ կամիք դալ առ իս, զի զկեանսն ունիցիք:

Ես փառս ՚ի մարդկանէ ոչ առնում. այլ գիտեմ՝ զձեզ՝ զի զսէրն աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս:

Ես եկի յանուն Հօր խնց, և ոչ ընդունիք զիս. եթէ այլ որ եկեացէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք:

Ձիմրդ կարէք դուք հաւատալ. զի փառս ՚ի միմեանց առնուք, և զփառս զառ ՚ի միայն աստուծոյ ոչ խնդրէք:

Մի համարիք՝ եթէ ես չարախօս ինչ իցեմ՝ զձէնջ առ Հօր. գոյ որ չարախօս կայ ըզձէնջ՝ մովսէս, յոր դուքն յուրացեալ էք. զի եթէ հաւատայիք դուք մովսիսի, հաւատայիք արդեօք և ինձ. զի նա վասն իմ իսկ գրեաց:

Ձի եթէ նորա գրօցն ոչ հաւատայք, զիմրդ խնց բանիցս հաւատայցէք:

Երբորդ կիրակիին:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 6. համար 39:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Այս են կամք հօր խնյ, որ
առաքեացն զիս. զի զամենայն,
զոր ետ ցիս Հայր՝ ոչ կորու-
սից 'ի նմանէ, այլ յարուցից
զնա յաւուրն յետնում:

Այս են կամք հօր խնյ. զի
ամենայն, որ տեսանիցէ զՊրդի
և Հաւատացէ 'ի նա, ընկալցի
զկեանսն յախտենականա, և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետ-
նում:

Տբանջէին զնմանէ հրեայքն,
զի ասաց՝ թէ ես եմ հացն
իջեալ յերկնից. և ասէին. ոչ
սա է որդին յովսէփու, զորոյ
մեր գիտեմք զհայրն և զմայրն.
Իսկ արդ զխորդ ասէ՝ եթէ ես
յերկնից իջի:

Պատասխանի ետ յիսուս, և
ասէ ցնոսա. մի քրթմնջէք ընդ
միմեանս. ոչ որ կարէ դալ առ
իս, եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս ա-
ռաքեաց՝ ձգեսցէ զնա. և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետ-
նում:

Գրեալ է 'ի մարգարէս. և

եղիցին ամենեքեան ուսեալք
յաստուծոյ. ամենայն՝ որ լսէ 'ի
հօրէ և ուսանի՝ դայ առ իս.
Իբրև ոչ եթէ զհայր՝ ուրուք
տեսեալ իցէ, եթէ ոչ որ էն
յաստուծոյ, նա ետես զհայր:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի
որ Հաւատայ՝ ընդունի զկեանս-
սըն յախտենականա:

Երբորդ չորեքշաբթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 6. համար 48:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ես եմ հացն կենաց:

Հարցն ձեր կերան զմանա-
նայն յանսպառօրն՝ և մեռան:

Այս է հացն, որ յերկնիցն
իջեալ է. զի որ ուտիցէ որ 'ի
ամանէ՝ մի մեռանիցի. ես եմ
հացն կենդանի, որ յերկնից ի-
ջեալ. եթէ որ ուտիցէ 'ի հացէ
յայտմանէ՝ կեցցէ 'ի յախտեան.
և հացն՝ զոր ես տաց՝ մարմին
իմ է, զոր ես տաց վասն կե-
նաց աշխարհի:

Մարտնչէին ընդ միմեանս
հրեայքն և ասէին. զխորդ կա-
րէ սա տալ մեզ զմարմին իւր
յուտել:

Ատէ ցնտա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս:

Որ ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանսն յաւիտենականս և ես յարուցից զնա յաւուրն յսանում:

Երբոյ որբաթ:

Սրբոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 6. Համ. 64.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հոգին է կենդանարար, մարմին ինչ ոչ օգնէ. զբանն զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ Հոգի է և կեանք. այլ են ոմանք՝ ՚ի ձէնջ՝ որ ոչ հաւատան: Քանզի գիտէր յիսուս ՚ի սկզբանէ՝ ո՞վ են այնոքիկ, որ ոչն հաւատան, և ո՞վ այն է՝ որ մատնելոցն է զնա:

Եւ ասէր. վասն այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ որ կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա ՚ի հօրէ իմմէ:

Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, և ոչ ևս չրջէն ընդ նմա:

Ատէ յիսուս ցերկոտասան

աշակերտան, միթէ և դուք կամիք երթալ:

Պատասխանի ետ նմա սիմոն պետրոս. տէր, առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտենականաց ունիս. և մեք հաւատացար և ծանեար՝ եթէ դու ես քրիստոսն որդի աստուծոյ:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս. ո՞չ ես զձեզ երկոտասանսք ընտրեցի, և միւր ՚ի ձէնջ ստտանայ է:

Եւ ասէր զսիմոնէան յուրայէ սկարիովտացոյ. զի նա իսկ մատնելոց էր զնա, և մի էր յերկոտասանիցն:

Նախ՝ Պան ծննդեան սրբոյն Յովհաննու կարասպետին:

Սրբոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 1. Համ. 57:

Վասն ծննդեան Մկրտչի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղիսարեթի լցան ժամանակք ծնանելոյ, և ծնաւ որդի:

Եւ լուան որ չորջ զնովաւ էին՝ և ազգատոհմ նորա, զի մեծ արար տէր զղղորմութիւն իւր ընդ նմա, և խնդային ընդ նմա:

Եւ եղև յաւուրն ութերորդի եկին թլխատել զմանուկն, և կոչին զնա յանուն Հօր իւրոյ զորարիա:

Պատասխանի ետ մայր նորա և ասէ. ո՛չ, այլ կոչեսցի յովհաննէս:

Եւ ասն ցնա. քանզի ոչոր է յազգի քում՝ որոյ կոչի անուն յովհաննէս:

Ակնարկէին Հօրն նորա՝ թէ զի՞նչ կամիցի կոչել զնա:

Եւ ինդրեաց տախտակ՝ գրեաց և ասէ. յովհաննէս է անուն զորա. և զարմացան ամենեքին:

Եւ բացաւ բերան նորավաղվաղակի և լեզու նորա, և խօսէր և օրհնէր զաստուած:

Եւ եղև ահ՝ ՚ի վերայ ամենեցուն, որ լսէին զայս, և որ չուրջ բնակեալն էին զնորօք, և ընդ ամենայն լուսնակողմն Հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսորիկ:

Եւ եղին ամենեքեան, որ լսէին՝ ՚ի սիրտս իւրեանց, և ասէին. զի՞նչ լինիցի մանուկս այս, և ձեռն տեսուն էր ընդ նմա:

Եւ զաքարիա Հայր նորա լցաւ Հոգւով սրբով, մարգա-

րէացաւ և ասէ:

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայելի, զի յայց ել մեզ՝ և աւար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում:

Եւ յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ՝ ՚ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց՝ որ յաւիտենից մարգարէքն նորա էին:

Փրկութիւն՝ ՚ի թշնամեաց մերոց, և ՚ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց. առնել ողորմութիւն ընդ Հարս մեր, և յիշել զուխտն իւր սուրբ:

Զերգումնն զոր երգուաւ արաւհամու Հօր մերում տալ մեզ առանց երկիւղի, ՚ի ձեռաց թշնամեաց փրկեալս: Պաշտել զնա սրբութեամբ և արգարութեամբ առաջի նորա՝ զամենայն աւուրս կենաց մերոց:

Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրիւց գոչեսցիլ. զի երթիցես առաջի երեսոց տեսուն՝ պատրաստել զճանապարհս նորա:

Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա, ՚ի թողութիւն մեղաց նոցա:

Վասն գթութեանց ողոր-

մութեանն աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արեգակըն 'ի բարձանց . երևել որոց 'ի խառարի և 'ի ստուերս մաշու նստէին . ուղղել զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեանն :

Եւ մանուկն ասէր և զօրանայր Հոգևով . և էր յանապատս մինչև յօր երևելոյ նորա խարայէլի :

Ապա որոցն զեարտի Հայրապետին, Վլասայ եպիսկոպոսին և Արխաղոսայ սարկոսացին :

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ քառ Յովհաննու . Գլ . 10 . Համար 11 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ես եմ Հովիւն քաջ . Հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ ոչխարաց :

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է Հովիւ , որոյ ոչ իւր են ոչխարքն , իբրև տեսանէ զգայլն զի գայ , թողու զոչխարսն և փախչի . և գայլն յափշտակէ գնոտա և ցրուէ . քանզի վարձկանն է , և չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն :

Ես եմ Հովիւն քաջ . և ճանաչեմ զիմնն , և ճանաչիմ յիմացն :

Որպէս գիտէ զիս Հայր , գիտեմ և ևս զՀայր . և զանձն իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց :

Նաև՝ այլ ևս ոչխարք են իմ , որ ոչ են յայտ գալթէ . և զայն ևս պարտէ ինձ օծել այսր , և ձայնի խնում լուսցին , և եղիցին մի Հօտ և մի Հովիւ :

Ապա որոցն Անտոնի նշնաորին :

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ քառ Մատթէոսի . Գլ . 10 . Համար 37 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Որ սիրէ զՀայր կամ զմայր առաւել քան զիս , ոչ է ինձ արժանի :

Եւ որ սիրէ զուսոր կամ զզուսոր առաւել քան զիս , չէ ինձ արժանի :

Եւ որ ոչ առնու զիսչ իւր՝ և գայ զինի իմ , չէ ինձ արժանի :

Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա . և որ կորոյս զանձրն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա :

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի . և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ :

Որ ընդունի զմարգարէ յա-

նուն մարգարէի, զվարձս մարգարէի առցէ, եւ որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզվարձս արդարոյ առցէ:

Եւ որ արբուացէ միում 'ի փոքրկանցս յայցեանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կորուացէ զվարձս իւր:

Այս սրբոյն քննողսի թաղարկն, և մանկանցն եկեաաի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. զԸ. 7. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև կատարեաց զամենայն բանս իւր 'ի ընկիս ժողովրդեանն, եմուտ 'ի կախառնաում:

Հարիւրապետի ուրումն ծառայ՝ չարաչար հիւանդացեալ մերձ էր 'ի վախճանել, որ էր նմա սրատուական:

Իբրև լուա զյիսուսէ, առաքեաց զժերսն 'ի հրէից՝ ազաչել զնա՝ զի եկեացէ ապրեցուացէ զժառայն նորա:

Եւ նորա եկեալ առ յիսուս՝ աղաչէին զնա ստէպ և ասէին, թէ արժանի է՝ որում

զնորհս զայս առնես. զի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ:

Եւ յիսուս զնայ առ նոսա, իբրև ոչինչ կարի հեռի էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս, և ասէ ցնա. տէր՝ մի ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ խնով մտանիցես. վասն որոյ և ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ դալայ. այլ ասա բանիւ՝ և բժշկեացի մանուկս իմ. քանզի և ես սյր մի եմ՝ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինն զինուորս. և ասեմ սմա երթ, և երթայ. և այլում՝ թէ եկ, և զայ. և ծառայի իմում՝ թէ արա՛ զայս, և առնէ:

Եւ իբրև լուա զայս յիսուս՝ զարմացաւ, զարձառ առ ժողովուրդն որ երթային զհետ նորա և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ թէ և ոչ յիարայելի այցափ հաւատս գտի:

Եւ զարձան անդրէն սատգամուորքն 'ի տուն, և գտին զժառայն հիւանդ՝ բժշկեալ:

Ապա արքայն կիրակոսի և մօրն Յաղիտայի:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. զԼ. 9. Համար 44:

Վասն Տիառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ զարմանային ամենեքեան
'ի վերայ մեծամեծացն աստու-
ծոյ. և և 'ի զարմանալն ամենե-
ցուն 'ի վերայ ամենայնի զոր
առնէր, ասէ ցաշակերտան խր.
զիք դուք 'ի բնի ձեր զբանս
զայստակ, զի որդի մարդոյ
մասնեկոյ է 'ի ձեռս մարդկան:

Եւ նորա ոչ գիտէին զբանն,
և էր ծածկեալ 'ի նոցանէ՝ զի
մի գիտացեն. և երկնչէին Հար-
ցանել ցնա վասն բանին սյ-
նորիկ:

Եմուտ խորհուրդ 'ի նոսա,
թէ և արդեօք մեծ իցէ 'ի նո-
ցանէ:

Յիսուս իբրև ծանեալ ըզ-
խորհուրդս սրաից նոցա, առ
մանուկ մի՝ կացոց 'ի մէջ նոցա
առ իւր, և ասէ ցնոսա. որ որ
ընկալցի զմանուկս զայս յանուն
իմ՝ զիս ընդունի. և որ զիս
ընդունիցի՝ ընդունի զառարիչն
իմ. զի որ փոքրիկն է յամե-
նեակն 'ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ:

Ապա արքայն Վահանայ զոգնացոյն:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. զԼ. 9. Համար 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէր առ ամենեակն. եթէ
որ կամի զինի իմ դալ, ու-
րացի զանձն, և աօցէ զխաչ
իւր հանապազ, և եկեցէ ըզ-
հետ իմ:

Չի որ կամիցի զանձն իւր
կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և
որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
իմ՝ կեցուցցէ զնա:

Չինչ օգուտ է մարդոյ՝ ե-
թէ զաշխարհ շահեցի, և զան-
ձրն իւր կորուսցէ կամ տու-
ծեցի:

Չի որ ամօթ համարեցի
զիս և զբանս իմ, զնա և որ-
դի մարդոյ յամօթ արացէ՝
յորժամ դայցէ փառօք իւրովք՝
և հօր և հրեշտակաց սրբոց:

Բայց արդարև ասեմ ձեզ,
եթէ են ոմանք 'ի դոցանէ որ
այդր կան, որք մի ճաշակե-
ցեն զմահ, մինչև տեսցեն զար-
քայութիւն աստուծոյ:

Ապա որոց նշմարացն ճրվոմի, զորամայ
և ևնսրիտի:

Սբոց Աւետարանի յխուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԸ. 9. համար 39.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէ յիսուս. 'ի դատաս-
տան եկի յաշխարհս յայս, զի
որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և
որք տեսանենն՝ կուրացցին:

Լուան ոմանք 'ի փարիսեց-
ւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և ա-
սնն ցնա. միթէ և մեք կոյրք
իցեմք:

Ասէ ցնոսա յիսուս. եթէ
կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ, բայց
արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք, և
մեղքն ձեր 'ի ձեզ հաստա-
տեալ են:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
որ ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի
դուրիթ ոչխարաց, այլ ընդ այլ
եբանէ, նա դող է և աւաղակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն,
հովիւ է ոչխարաց. նմա դըռ-
նասարանն բանայ, և ոչխարն
ձայնի նորա լին. և զիւր ոչ-
խարան կոչէ յանուանէ, և հա-
նէ զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրն զամե-
նայն հանիցէ, առաջի նոցա եր-

թայ, և ոչխարն զհետ նորա
երթան, զի ճանաչեն զձայն նո-
րա. զուտորի զհետ ոչ երթիցեն,
այլ փախիցեն 'ի նմանէ, զի ոչ
ճանաչեն զձայն օտարաց:

Չայս առակ ասաց նոցա
յիսուս, և նոքա ոչ գիտէին
թէ զի՞նչ էր՝ որ խօսէրն ընդ
նոսա:

Դարձեալ ասէ ցնոսա յի-
սուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
զի ես եմ դուռն ոչխարաց:

Ամենքեան որ յառաջ քան
զիս եկին, գողք էին և աւա-
ղակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչ-
խարն:

Ես եմ դուռն, ընդ իս եթէ
որ մտանիցէ, կեցցէ, մտցէ և
ելցէ, և ճարակ գտցէ:

Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի
գողացի և սպանցէ և կորուս-
ցէ. ես եկի զի զկեանս ունի-
ցին, և առաւել ևս ունիցին:

Ապա որոց հայրապետացն Աթանասի և Կիրիլի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. զԼ. 16. համար 33:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ:

Քայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս խաղաղութիւնն ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութիւնն ունիցիք, այլ քաջալերեցարձիք, զի ես յազթեցի աշխարհի:

Քայս իրրև խօսեցաւ յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս և առէ. հայր՝ հասեալ է ժամ, փառաւորեալ զորդի քո, զի և որդի քո փառաւորեցէ զքեզ. որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոց, զի ամենայնի՛ զոր ետուր նմա, տացէ զլիեանն յախտնեականս:

Այս են յախտնեական կեանք, զի ծանկեցն զքեզ միայն ճշմարիտ աստուած՝ և զոր առաքեցեր զյիսուս քրիստոս:

Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի, զգործան կատարեցի՝ զոր ետուր ցիս՝ զի արարից. և այժմ փառաւորեալ զիս հայր, առ ՚ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ՚ի քէն:

Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր ըզնոսա. և զբանն քո սրահեցին:

Արդ զիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ, առ ՚ի քէն են. զբանն՝ զոր ետուր ինձ ետուր նոցա. և նոքա ընկարան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ՚ի քէն ելի. և հաւատացին՝ եթէ զու առաքեցեր զիս:

Ապա որոց վհայեցն Գարգիսի, Պոլիքսոսի և Կրիզոստի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Գուկասու. զԼ. 21. համար 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ:

Բայց յառաջ քան զայս ամենայն, միտեցն զձեռս իւրեանց ՚ի ձեզ՝ և հալածեցեն. մատնեցեն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի բանտս, և տանիցին առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան խոյ. և լինիցի ձեզ այն ՚ի վիրայութիւն:

Արդ զիք ՚ի սիրտս ձեր՝ մի յառաջագոյն կրթել տալոյ սրտասխանի. զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ՝ կամ

տալ պատասխանի ամենայն հա-
կառակորդքն ձեր:

Մասնեսցիք և ՚ի ծնողաց,
և յեղբարց, և յաղականաց
և ՚ի բարեկամաց, և սպանա-
նիցեն ՚ի ձէնջ. և եզիջիք ա-
տեցեալք յամենեցունց վասն
անուան խնյ. և մազ մի ՚ի
գլխոյ ձերմէ ո՛չ կորիցէ. և
համբերութեամբ ձերով ստաս-
ջիք զոգիս ձեր:

Ապա որոցն Եզրիկեաց կուրծ, և հոգն նորս
Փիլիպոսի, և մտն Եղեղեաց, և Երկոց Եղ-
բարցն Սերգեաց և Բլայիանի, և Երկոց ներ-
քիձեացն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. գլ. 12. Համար 32.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Մի երկնչիք հօտ փոքրիկ, զի
հաճեցաւ. Հայր ձեր տալ ձեզ
զարքայութիւն:

Վաճառեցէք զինչս ձեր, և
տնօր ողորմութիւն. և արարէք
ձեզ քաակա առանց հնանարյ,
գանձ անսպակաս յերկինս. ուր
ո՛չ գող մերձենայ, և ո՛չ ցեց
ապստիանէ:

Չի ուր գանձն ձեր է, անդ
և սիրտք ձեր եղիցին:

Եղիցին դօտիք ձեր սնդեալ
ընդ մէջս, և ճրագունք ըւ-
ցեալք և դուք նմանողք մարդ-
կան՝ որ ակն ունիցին տեսան
իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ
՚ի Հարստանեաց. զի յորժամ
գայցէ և բախիցէ, վաղվաղա-
կի բանայցեն նմա:

Երանի իցէ ծառայիցն այ-
նոցիկ, զորս եկեալ տէրն գացէ
արթունա. ամէն ասեմ՝ ձեզ՝ զի
գօտի ընդ մէջ ամցէ, և բազ-
մեցուցէ զնոսա, և անցեալ
պաշտիցէ զնոսա. և եթէ յերկ-
րորդ՝ կամ յերրորդ պահու ե-
կեացէ և գացէ այնպէս, երա-
նելի են ծառայքն այնորիկ:

Բայց զայն գիտասցիք, եթէ գի-
տէր տանուտէրն յորում ժամու
գող գայ, հսկէր, և չտայր թոյլ
սական հատանել ՚ի տան իւրում:

Եւ դուք եղերնք պատ-
րաստք, զի յորում ժամու ո՛չ
կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոց:

Ապա որոցն Քրիկորի աստուածարանի

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 10. Համար 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ

քաջ զանձն իւր դնէ 'ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հո-
վիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն,
իրբւ տեսանէ զգայլն զի դայ,
թողու զոչխարսն և փախչի-
և գայլն յախշտակէ զնոսա և
ցրուէ: քանզի վարձկան է, և
չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ես եմ հովիւն քաջ. և ճա-
նաչեմ զիմնն, և ճանաչիմ յի-
մոցն:

Որպէս գիտէ զիս հայր, գի-
տեմ և ես զհայր. և զանձն
իմ՝ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Եսն՝ այլ ևս ոչխարք են
իմ, որ ոչ են յոյսմ գաւթէ.
և զոյն ևս պարտ է ինձ ա-
ծել այսր, և ձայնի իմում լուի-
ցեն, և եղիցին մի հօտ և մի
հովիւ:

Ապա արաց վնայլն ևս զիմեոսի Մակարիտի,
Ղազարիտի, Կանդառոսի և Ակիզապայ:

Սրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի՝ գլ. 10. համար 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սուք:

Եւ յորժամ հարսձեցեն զձեզ
'ի քաղաքիս այսմիկ՝ փախիջիք
յայլ. և եթէ յայնմանէ հարս-

ձիցեն զձեզ՝ փախիջիք 'ի միւսն.
ամէն ասեմ ձեզ, ոչ սարաւես-
ջիք զքաղաքս խորայելի՛ մին-
չև եկեսցէ որդի մարդոյ:

Ոչէ աշակերտ առաւել քան
զվարդապետ, և ոչ ծառայ
քան զտէր իւր. շատ իցէ ա-
շակերտին՝ եթէ եղիցի իբրև
զվարդապետ իւր, և ծառային՝
իբրև զտէր իւր:

Եթէ զտանուտէրն բէկզը-
բուղ կոչեցին, որչափ ևս ա-
ռաւել զընտանիս նորոս:

Մի սոյսուհեռու երկնչիցիք 'ի
նոցանէ. զի ոչ ինչ է 'ի ծա-
ծուկ՝ որ ոչ յոյսնեսցի, և
զաղանի՛ որ ոչ ծանիցի:

Զոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի՛
ասացէք 'ի լոյս. և զոր լսէք
յունկանէ՛ քարոզեցէք 'ի վերայ
տանեսաց:

Եւ մի երկնչիք յայնցանէ՛
որ սպանանեն զմարմին, և զո-
գի ոչ կարեն սպանանել:

Այլ երկերուք զուրք առա-
ւել յայնմանէ՛ որ կարողն է
զոգի և զմարմին կորուսանել
'ի գեհէնի:

Ոչ սպարէն երկու ճնճողուք
զանգի միոջ վաճառին, և մի
'ի նոցանէ յերկիր ոչ անիցի ա-

ուանց հօր ձերոյ :

Ա. Եւ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է . և արդ մի երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճնճուղիս :

Ա. ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովանեցից և ևս զմմանէ առաջի հօր իմոյ որ յերկինսն է :

Յառջատօրի բարեկեցածի կերակելին՝

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու . գլ . 6 . համար 15 .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յիսուս իբրև գիտաց եթէ դարց են յախշտակել զնա, զի տրացեն զնա թաղաւոր, գրնաց դարձեալ ՚ի լեառն միայն :

Եւ իբրև երեկոյ եղև, իջին աչակերտքն նորա ՚ի ծովեզրն :

Եւ մտեալ ՚ի նաւ՝ գային յայնկոյս ծովուն ՚ի կախառնաւմ . և իբրև նսեմացաւ , և չև ևս եկեալ էր առ նոսա յիսուս , և ծովն ՚ի սաստիկ հողմոյ ճնչեցոյ յուզէր :

Եւ վարեալ իբրև ասագարէզս քսան և հինգ՝ կամ երեսուն , տեսանէին զյիսուս՝ զի գայր ՚ի վերայ ծովուն՝ և մերձ

էր ՚ի նաւն , զարհուրեցան յոյժ . և նա ասէ ցնոսա . ևս եմ , մի երկնչիք :

Եւ կամէին ընդունել զնա ՚ի նաւն . և վարվաղակի եհաս նաւն յերկիրն՝ յոր երթային :

Քառամբեաց զպոսանն Քրիստոսի Աստուծոյ մեղց ՚ի տանարն :

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . գլ . 2 . համար 41 :

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ երթային ծնողք նորա ամի ամի յերուսաղէմ ՚ի տօն զատկին :

Եւ իբրև եղև նորա ամբ երկտասան , յելանել նոցա յերուսաղէմ ըստ սովորութեան տօնին , և կատարել զաւուրսն՝ և զառնալ անդրէն , մնաց յիսուս մանուկն յերուսաղէմ . և ոչ գիտացին ծնողքն նորա . կարծէին զմմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ . եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ , և խընդրէին զնա ընդ գրացիսն և ընդ ծանօթս . և իբրև ոչ գտին , զարձան անդրէն յերուսաղէմ ինդրել զնա :

Եւ եղև յետ երկց աւուրց՝

գտին զնա 'ի տաճարին զի նըստէր ընդ վարդապետան, ըէր 'ի նոցանէ՝ և հարցանէր զնոսա:

Չարմանային ամենեքեան՝ որ լսէին 'ի նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն և ընդ պատասխանիս նորա. և իբրև տեսին զնա սքանչացան. և ասէ ցնա մայրն իւր. որդեակ՝ զինչ գործ գործեցեր զու ընդ մեզ. ահաւասիկ հայր քո և ես տառապէաք՝ ինդրէաք զքեզ:

Եւ ասէ ցնոսա. զի ինդրէիք զիս. ոչ գիտէիք, եթէ 'ի տան հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել:

Եւ նորա ոչ իմացան զբանն, զոր խօսեցաւ ընդ նոսա:

Եւ էջ ընդ նոսա, և գնաց 'ի նազարէթ. և էր նոցա հրնազանդ. և մայր նորա պահէր զամենայն զբանն 'ի սրտի իւրում:

Եւ յիտու զարգանայր իմաստութեամբ և հասակաւ՝ և չնորհօք յաստուծոյ և 'ի մարդկանէ:

Նորթ, որոշն Մարգի գործարկն և որոյ նորա Մարտիրոսն, և շորքաստան զիմաստացն:

Մբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 21. հմբ. 10:

Յէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ ասէ ցնոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն՝ 'ի թագաւորութեան վերայ. և շարժմունք մեծամեծք, և 'ի տեղիս տեղիս սուլ և սրածութիւնք. և զիցին արհաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից:

Քայց յառաջքան զայս ամենայն միեկեկն զձեռս իւրեանց 'ի ձեզ՝ և հարձեցեան. մատնեացեն 'ի ժողովուրդս և 'ի բանոս, և տանիցին առաջի գատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան իմոյ և լինիցի ձեզ այն 'ի վկայութիւն:

Արդ զիք 'ի սիրտս ձեր՝ մի յառաջողոյն կրթել տարց պատասխանի. զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն հալ հակառակ՝ կամ տալ սրտտախանի ամենայն հակառակսրդքն ձեր:

Մտոնեսցիք և 'ի ծնողաց, և յեղբարց, և յազգականաց

և 'ի բարեկամաց, և սպանանիցեն 'ի ձէնջ. և եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան խնց. և մազ մի 'ի գլխոյ ձերովէ ոչ կորիցէ. և Համբարութեամբ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր:

Վերսկի.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու Գլ. 6. Հմբ. 22:

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն՝ որ կայր յայնկոյս ծովուն, տեսանէր թէ այլ նառ ոչ գոյր անդ. բայց միայն 'ի միոյն յոր մտին աշակերտքն յիսուսի. և զի չէր մտեալ յիսուս ընդ աշակերտսն իւր 'ի նառն, բայց միայն աշակերտքն նորա գնացին. իբրև այլ նառք գային 'ի տիրերեաց մօտ յայն տեղի՝ ուր զհացն կերին:

Իսկ իբրև ետես ժողովուրդքն եթէ յիսուս ոչ է անդ՝ և ոչ աշակերտքն նորա, առին նոքա գնառան, և եկին 'ի կախառնառամ խնդրել զյիսուս:

Եւ իբրև գտին զնա յայն-

կոյս ծովուն, ասնն ցնա. ուարթի երբ եկիր այսր:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս և ասէ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. խնդրէք դուք զիս, իբրև ոչ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի կերիք 'ի հացէ անտի և յագեցայր:

Երթայք՝ գործեցէ՛ք՝ մի ըզ կորստական կերակուրն, այլ ըզ կերակուրն, որ մնայ 'ի կեանսն յաւիտենականս, զոր որդին մարդոյ տացէ ձեզ. քանզի զնա Հայր կնքեաց աստուած:

Ասնն ցնա. զինչ առնիցեմք՝ զի զգործսն աստուծոյ գործեսցուք:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. այս է գործն աստուծոյ, զի Հաւատասջիք յայն, զոր առաքեացն նա:

Ասնն ցնա. զինչ նշան առնիցես, զի տեսցուք և Հաւատասցուք, զինչ գործիցես:

Հարքն մեր կերան զմանանայն յանապատի անդ, որպէս և գրեալ է. Հաց յերկնից ետ նոցա ուտել:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից,

այլ հայրն իմ տայ ձեզ ըզ-
հացն յերկնից զճշմարիտ:

Չի հաց աստուծոյ է, որ ի-
ջանէ յերկնից՝ և կեանս տայ
աշխարհի:

Ասն ցնա. տէր՝ յամենայն
ժամ տուր մեզ զհացն զայն:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ես եմ
հացն կենաց. որ դայ առ իս՝
ոչ քաղցիցի, և որ հաւատայ
յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի:

Այլ ասացի ձեզ՝ թէ տե-
ասնէք զիս, և ոչ հաւատայք:

Չամենայն՝ զոր տայ ինձ հայր,
առ իս եկեսցէ. և որ դայ առ
իս, ոչ հանից արտաքս:

Չի իջի ես յերկնից, ոչ զի
զկամն իմ արարից, այլ զկամն
այնորիկ՝ որ առաքեսցն զիս:

~~~~~

Երկու շաբթի, որոց Աստուծոց զօրավորոցն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ 16. համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի
մի գայթապդեսջիք. ՚ի ժողո-
վրդոց իւրեանց հանցնն զձեզ.
այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ա-
մենայն որ սպանանիցէ զձեզ,

համարիցի պաշտօն մատուցա-
նել աստուծոյ:

Եւ զայն տրասցեն ընդ ձեզ,
քանզի ոչ ծանեան զհայր և
ոչ զիս:

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ,
զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ,
յիշիցէք՝ թէ ես ասացի ձեզ:
Չայս խակդրանէ՝ ոչ ասացի ձեզ,
քանզի ընդ ձեզ էի:

~~~~~

Երեքշաբթի, որոց վկայիցն Սահականոց:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. զԼ 12. համար 4:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց
իմոց. մի զարհուրիցիք յայնցա-
նէ՝ որ սպանանեն զմարմին, և
յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ու-
նիցին սուսնել:

Այլ ցուցից ձեզ յամենէ եր-
կնիցիցիք. երկերուք յայնմանէ՝
որ յետ սպանանելոյն իշխու-
նութիւն արկանել ՚ի գեհէն. այս
ասեմ ձեզ՝ յայնմանէ երկե-
րուք:

Ոչ ապաքէն հինգ ձագք եր-
կուց դանդաց վաճառին, և մի
ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ ա-

առջի աստուծոյ:

Այլ ձեր և ամենայն խոկ
հեր գլխոյ թուեալ է. մի եր-
կնչիք, զի ժան զբազում ձա-
զըս լաւ էք գուք:

Ասեմ ձեզ. զի ամենայն
որ խոտտովանեցի յիս առաջի
մարդկան, և որդի մարդոյ խոտ-
տովանեցի զմամէտ առաջի հը-
րեշտակաց աստուծոյ:

Չորեքշաբթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զԼ. 7. համար 1.

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յես այսորիկ շրջէր յի-
սուս 'ի գալիլեա. քանզի ոչ կա-
մէր 'ի հրէաստանի շրջիլ, զի
խնդրէին զնա հրեայքն սպա-
նանել:

Եւ էր մերձ տօնն հրէից
տաղաւարահարաց:

Ասենցնա եղբարքն նորա.
զնա աստի և երթ 'ի հրէաս-
տան, զի և աշակերտքն քո տես-
ցեն զգործսդ քո, զոր գործես.
զի ոչ զք է՝ որ 'ի ծածուկ ինչ
գործէ, և խնդրէ ինքն հա-
մարձակ լինիլ. եթէ զայդ գոր-

ծես, յայտնեալ զանձն քո աշ-
խարհի. քանզի և եղբարքն
խոկ չէին հաւատացեալ 'ի նա:

Ասէցնոսա յիսուս. ժա-
մանակ իմ չև է հատեալ. բայց
ձեր ժամանակ յամենայն ժա-
մու պատրաստ է:

Ոչ կարէ աշխարհ ատել
զձեզ. բայց զիս ատեայ, զի ես
վկայեմ վասն նորա՝ եթէ գործ-
քըն իւր չարութեան են:

Դուք երթայք 'ի տօնն յայն,
ես ոչ երթամ 'ի տօնն յայն.
զի իմ ժամանակ չև է լցեալ:

Չայս իբրև ասաց, ինքն մը-
նաց անդէն 'ի գալիլեա: Իբրև
եկին եղբարքն նորա, ապա և
ինքն ել 'ի տօնն՝ ոչ յայտնի,
այլ իբրև 'ի ծածուկ:

Եւ հրեայքն խնդրէին զնա
'ի տօնի անդ՝ և ասէին, ո՞ւր
իցէ նա: Եւ քրթմնջիւն էր ըզ-
նմանէ 'ի ժողովուրդան. կէսքն
ասէին՝ թէ բարեոք է. այլք
ասէին՝ ոչ, այլ մոլորեցուցանէ
զժողովուրդն:

Եւ ոչ որ համարձակ խօ-
սէր զմամանէ վասն երկիւղին
հրէից:

Հինգշաբթի, արքայ Ռսկեանցն

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի զլ. 5. համար 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝
եւ ՚ի լեառն. և իբրև նստա-
անդ՝ մտտեան առ նա աշա-
կերաքն նորա :

Եւ բացեալ զբերան իւր ու-
սուցանէր զնոսա, և ասէր :

Երանի աղքատաց հոգևով,
զի նոցա է արքայութիւն երկ-
նից :

Երանի սգաւորաց, զի նորա
մխիթարեսցին :

Երանի հեղոց, զի նորա ժա-
ռանգեսցեն զերկիր :

Երանի որ քաղցեալ և ծա-
րաւի իցեն արդարութեան, զի
նորա յագեսցին :

Երանի ողորմածաց, զի նո-
քա ողորմութիւն գտցեն :

Երանի այնորիկ՝ որ սուրբ
են սրտիւք, զի նորա զաստուած
տեսցեն :

Երանի խաղաղարարաց, զի
նորա որդիք աստուծոյ կոչես-
ցին :

Երանի որ հալածեալ իցեն
վասն արդարութեան, զի նո-

ցա է արքայութիւն երկնից :

Երանի է ձեզ՝ յորժամ նա-
խառնեցն զձեզ և հալածես-
ցն, և ասիցն զամենայն բան
չար զձէնջ սուտ՝ վասն իմ ցրն-
ծացէք և ուրախ լերուք, զի
վարձք ձեր բազում են յեր-
կինս. զի այսպէս հալածեցին
զմարդարէսն որք յառաջ քան
զձեզ էին :

Ուրաք

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. զլ. 7. համար 14 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Իբրև տօնն ընդմիջեցաւ, եւ
յիսուս ՚ի տաճարն՝ և ուսու-
ցանէր :

Չարմանային հրեայքն և ա-
սէին. զիսորդ զգիրս գիտէ սա,
զի ուսեալ բնաւ չիք :

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս և ասէ. իմ վարդապե-
տութիւնս չէ իմ, այլ այնորիկ՝
որ առաքեացն զիս. եթէ որ
կամի զկամս նորա առնել, զի-
տասցէ վասն վարդապետու-
թեանս, յաստուծոյ արդեօք
իցէ, եթէ ես ինչ յանձնէ իմնէ
խօսիմ :

Որ յանձնէ իւրմէ խօսի ,
փառս անձին իւրում խնդրէ .
իսկ որ խնդրէ զփառս այնո-
րիկ որ առաքեացն զնա՝ նա
ճշմարիտ է , և անիրաւութիւն
ոչ գոյ 'ի նմա :

Ոչ մովսէս ետ ձեզ զօրէնան ,
և ոչ որ 'ի ձէնջ առնէ զօրէնան .
զի՞ խնդրէք զիս սպանանել :

Պատասխանի ետ ժողովուր-
դըն և ասէ . զև գոյ 'ի քեզ .
ով խնդրէ զքեզ սպանանել :

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս և ասէ . գործ մի գոր-
ծեցի , և ամենեքին զարմացեալ
էք . վասն այնորիկ մովսէս ետ
ձեզ թրխատութիւն . զի ոչ եթէ
'ի մովսիսէ էր , այլ 'ի հարց
անտի . և 'ի շարաթու թրխա-
տէք զմարդ :

Իսկ արդ՝ եթէ թրխատու-
թիւն առնու մարդ 'ի շարա-
թու , զի մի օրէնքն մովսիսի
լուծցին . ընդ իս ցատուցեալ էք ,
զի ողջոյն իսկ մարդ բժշկեցի
'ի շարաթու :

Շարաթ , որոյն խառնակ պարթևի հայրա-
պետին մերոյ .

Սբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Յովհաննու . գլ . 10 . համար 11 .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ես եմ՝ Հովիւն քաջ . Հովիւ
քաջ զանձն իւր դնէ 'ի վերայ
ոչխարաց :

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է Հո-
վիւ , որոյ ոչ իւր են ոչխարքն ,
իրբև տեսանէ զգայլն զի գայ ,
թողու զոչխարսն և փախչի .
և գայլն յախշտակէ գնոսս և
ցրուէ . քանզի վարձկան է , և
չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն :

Ես եմ՝ Հովիւն քաջ . և ճա-
նաչեմ զիմնն , և ճանաչիմ յի-
մոցն :

Որպէս գիտէ զիս հայր , գի-
տեմ և ես զհայր . և զանձն
իմ դնեմ 'ի վերայ ոչխարաց :

Նաև՝ այլ ևս ոչխարք են
իմ , որ ոչ են յայտմ գաւթէ .
և զայն ևս պարտ է ինձ ա-
ծել այսր , և ձոյնի իմում լուի-
ցեն , և եղիցին մի հօտ և մի
Հովիւ :

կերպի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 7. համար 37:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի վերջնում առուր մեծի տօ-
նին կայր յիսուս՝ աղաղակէր
և ասէր. թէ որ ծարաւի իցէ,
եկեցցէ առ իս, և արբցէ. որ
հաւատաց յիս՝ որպէս և ասնն
գիրք, գեղոր յորովայնէ նորա
բղխեցն շրոց կենդանութեան:

Չայս ասէր վասն հոգւոյն՝
զոր բնգունեաց էին որ հաւա-
տային ՚ի նա. զի չև էր հոգի,
քանզի յիսուս չև էր փառա-
ւորեալ:

Ոմանք ՚ի ժողովրդեանէն իբրև
լսէին զբանս զայս, ասէին. սա
է ճշմարիտ մարգարէն. այլքն
ասէին՝ սա է քրիստոսն. իսկ
կէպն ասէին՝ մի թէ ՚ի գալի-
լիէ գալոց իցէ քրիստոսն. ոչ
գիրք ասնն՝ եթէ ՚ի զաւակէ
գալի, և ՚ի բեթղէէմ՝ գեղ-
ջէ՝ ուր գառիմն էր, գալոց է
քրիստոսն:

Եւ եղև հերձուած ՚ի մէջ
ժողովրդեանն վասն նորա:

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ կամե-
ցան ունել զնա. այլ ոչ որ մը-

խեաց ՚ի նա ձեռս:

Եւ եկին անդրէն սարաս-
ւորքն առ քահանայապետն և
փարիսեցիս, և ասնն սորացնո-
սա. ընդէր ոչ ածիր զնա այսր:

Պատասխանի ետուն սղա-
ւորքն և ասնն. ոչ երբէք այն-
պէս խօսեցաւ մարդ, որպէս
այրն այն:

Պատասխանի ետուն փարի-
սեցիքն՝ և ասնն. մի թէ և
զուք մոլորեցայք. մի թէ որ
յիշխանայն հաւատաց ՚ի նա՝
կամ ՚ի փարիսեցւոցն. այլ այն
խաժամուժ ամբոխ՝ որ ոչ գի-
տէ զորէն և նղովեալք են:

Ատէ նիկողեմոս ցնոսա՝ որ
եկեալն էր առ նա գիշերի
յառաջագոյն՝ և մի էր ՚ի նո-
ցանէ. մի թէ օրէնքն մեր դա-
տին զմարդ՝ եթէ ոչ լսնն ինչ
նախ ՚ի նմանէ, կամ գիտնն
զինչ գործէ:

Պատասխանի ետուն նմա և
ասնն. մի թէ և զու ևս ՚ի
գալիլիէ իցես. քննեա և տես,
զի մարգարէ ՚ի գալիլիէ ոչ
յառնէ:

Երկու շարժի, որոնցն Մարտիկ եղիակողտան.
զիմնի շառանային. Կիւրդի և Բենիամյնի սար-
կուսայտցն. և սրբոց զկոյիցն Արղաննի, Ու-
մպղանայ և Թայննի:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. գլ. 15. Համար 17.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Քայս պատուիրեմ, զի սի-
րեսցիք զմիմեանս:

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ,
զխտաջիք՝ զի նախ զիս ատեայ:

Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝
աշխարհ զիւրմն սիրէր արդեօք.
բայց զի չէք յաշխարհէ, այլ ես
ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն
այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ:

Յիշեցէք զբանն զոր ասա-
ցի, թէ ոչ է ծառայ մեծ քան
զտէր խր. եթէ զիս հալածե-
ցին, ապա և զձեզ հալածես-
ցեն. եթէ զբանն խմ որահեցին,
ապա և զձերն որահեցեն:

Այլ զնոյնս արասցեն ընդ-
ձեզ վասն անուան խնոյ. զի ոչ
ծանեան զայն՝ որ առաքեալցն
զին:

Երեք շարժի, որոցն Ղեծեղեանց շառանայիցն:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. գլ. 12. Համար 4:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց
խնոց. մի զարհուրիցիք յայն-
ցանէ՝ որք սպանանեն զմարմին,
և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ
ունիցին առնել:

Այլ ցուցից ձեզ յունմէ եր-
կնչիցիք. երկերորք յայնմանէ՝
որ յետ սպանանեաց ունի իշ-
խանութիւն արկանել ՚ի դեհն.
այն ասեմ՝ ձեզ, յայնմանէ եր-
կերորք:

Ոչ ապաքէն հինգ ձաղք եր-
կուց դանդաց վաճառին, և մի
ի նոցանէ ոչ է մուսցեալ ա-
ռաջի աստուծոյ:

Այլ ձեր և ամենայն խի
հեր գլխոց թուեալ է. մի եր-
կնչիք, զի քան զբազում ձա-
զըս լաւ էք դուք:

Ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ
խոտտովանեցի յիս առաջի
մարդկան, և որդի մարդոց
խոտտովանեցի զնմանէ առա-
ջի հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ որ ուրացի զիս առա-
ջի մարդկան, ուրացեալ լիցի

առաջի հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ ամենայն որ ասէ բան զորդուց մարդոց թողցի նմա. բայց որ զհոգին սուրբ հայհայցիցէ, մի թողցի նմա:

Չորեքշաբթի.

Սբոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 8. Համար 17:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Քարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա յիսուս և ասէ. ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զինի իմ, ընդ խաւար մի գնացցէ, այլ ընկալցի զլոյսն կենաց:

Ասեն ցնա վարիսեցիքն. գու վասն անձին քոյ վկայես, և վըկայութիւն քո չէ՛ ճշմարիտ:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. թէպէտեւ ես վըկայեմ վասն անձին խնայ՝ վըկայութիւն իմ ճշմարիտ է, զի գիտեմ ուստի եկի՛ր և յո՛ երթամ. բայց դուք ոչ գիտէք, ուստի զամ՝ կամ յո՛ երթամ:

Գուք ըստ մարմնոյ դատէք, ես ոչ դատեմ և ոչ զքք. թէպէտ և դատեմ ևս զքք, դատաստանն իմ ճշմարիտ է. զի

չեմ միայն, այլ ես՝ և որ առաքեացն զիս հայր:

Եւ յօրէնսն իսկ ձեր դրեալ է՝ թէ երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է. ես եմ որ վկայեմ վասն իմ, և վկայէ վասն իմ որ առաքեացն զիս հայր:

Ասէին ցնա. ո՞ր է հայր քո. պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. ոչ զիս գիտէք և ոչ զհայրն իմ. եթէ զիս գիտէիք՝ և զհայրն իմ թերեւս գիտէիք:

Չոյս բանս խօսեցաւ յիսուս ընդ նոսա՝ ի տան զանձին, յորժամ ուսուցանէր ՚ի տաճարի անդ. և ոչ որ կարու զնա, զի չեւ ևս հասեալ էր ժամ նորա:

Հինգ շաբթի՝ սբոց Վարդանանց գորակարացն մերոց՝ ուր վկայիցն, որք կատարեցան ՚ի մեծ պատ ըստգին:

Սբոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 6. Համար 20:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտոն իւր՝ և ասէ. երանի աղքատացդ. հոգւով, զի

ձեր է արքայութիւն աստուծոյ:

Երանի որ քաղցեալ ենայժամ, զի յաղեսցին: Երանի որ լան այժամ, զի ծիծաղեսցին:

Երանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նախատիցեն, և Հանիցեն անուն շար զձէնջ վասն որդւոյ մարդոյ:

Ուրախ լիջիք յաւուր յայնմիկ և ցնծասջիք, զի ահա վարձք ձեր բազում են յերկնաւ. ըստ դախն օրինակի առնէին մարգարէիցն Հարք խրեանց:

Բայց վայ ձեզ մեծատանցողի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր:

Վայ ձեզ որ յագեալդ էք այժամ, զի քաղցիցիք. վայ ձեզ որ ծիծաղիքդ այժամ, զի սղայցէք և լայցէք:

Վայ ձեզ՝ յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ, զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն Հարք նոցա:

Ուրբաթ

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 8. Համար 21.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Ատէ դարձեալ ցնտա յիսուս. ես երթամ, և խնդրիցէք զիս. և 'ի մեղս ձեր մեռանիջիք. զի ուր եսն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ:

Ատէին Հրեայքն. միթէ զիւրովին երթայցէ, զի ասէ՛ թէ ուր եսն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ:

Եւ ասէ ցնտա. դուք 'ի ներքուստ աստի էք, և ես 'ի վերուստ անտի եմ. դուք յաշխարհէ աստի էք, ես չեմ յայսրմ աշխարհէ:

Բայց ասացի ձեզ՝ թէ 'ի մեղս ձեր մեռանիցիք. զի թէ ոչ Հաւատայցէք թէ ես եմ, մեռանիցիք 'ի մեղս ձեր:

Ասեն ցնա. դու ո՞վ ես. ասէ ցնտա յիսուս. նախ՝ զի և խօսիմս խկ ընդ ձեզ. բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսիլ և դատել. այլ որ առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ է. և ես զոր լուայ 'ի նմանէ՝ զայն խօսիմ յաշխարհի:

Եւ ոչ գիտացին՝ թէ զհօրէ ասէր ցնոսաւ:

Ասէ ցնոսա յիսուս. յորժամ բարձրացուցանիցէ. ք զորդի մար դոյ, յայնժամ գիտասցիք՝ թէ ես եմ. և յանձնէ իմիէ ինչ ոչ առնեմ, այլ որպէս ուսոյց զիս հայրն իմ, զայն խօսիմ. և որ առաքեացն զիս՝ ընդիս է. ոչ եթող զիս միայն, զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ:

Իբրև զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին ՚ի նա:

Նորայթ՝ որոցն կտատանցուցայ ասր ասր ասր ասր ձեռնարկեալսն:

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Մատթէոսի. գլ. 12. համար 22:

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ մատուցաւ առ նա դիւահար մի կոյր և համր, և բժշկեաց զնա. որպէս զի համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ:

Չարմացան ամենայն ժողովուրդքն՝ և ասէին, մի՞թէ սա եցէ քրիստոսն որդի դաւթի:

Բայց փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն. ոչ իւրք հանէ դս

զդևս՝ եթէ ոչ բէեղզերուղաւ իշխանաւն զիւաց:

Իբրև գիտաց յիսուս զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա. ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի. և ամենայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ կացցէ. և եթէ սատանայ զատանայ հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ. արդ՝ զիւրդ կացցէ թագաւորութիւն նորա:

Եւ եթէ ես բէեղզերուղաւ հանեմ զդևս՝ որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն այնորիկ նորա եղիցին ձեր դատաւորք:

Այլա եթէ հոգւով աստուծոյ հանեմ ես զդևս, ուրեմն հատեալ է ՚ի վերայ ձեր արքայութիւն աստուծոյ:

Կամ զիւրդ կարէ որ մլտանել ՚ի տուն հօրի՝ և զգործիւն նորա յախշտակել, եթէ ոչ նախ կապիցէ զհօրն, և ապա զտունն նորա յախշտակիցէ:

Որ ոչ ընդ իս է՝ հակառակ իմ է. և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ:

Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ ամենայն մեղք և հայհոյութիւնք

թողցին մարդկան, բայց հոգւոյն հայհոյութիւն մի թողցի:

Եւ որ որ ասիցէ բան զորդոյ մարդոյ՝ թողցի նմա. բայց որ զհոգւոյն սրբոյ ասիցէ՝ մի թողցի նմա, մի յայտմ աշխարհի և մի ՚ի հանդերձելումն:

Բուն բարեկենդանի կիրակի:

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ քառ Մատթէոսի. Գլ. 6. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ստէ:

Չգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում՝ մի առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ՚ի ցոյց ինչ նոցա. դուցէ և վարձքս ոչ ընդունիցիք ՚ի հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինս է:

Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի հարկաներ փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի հըրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ՚ի մարդկանէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն խիկ են վարձք նոցա:

Այլ դու յորժամ ողորմութիւն առնիցես, մի գիտասցէ ձախ քո՝ զինչ գործէ աջ քո.

որպէս զի եղիցի ողորմութիւն քո ՚ի ծածուկ, և հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ յայտնասցէս:

Եւ յորժամ յաղօթս կայցես, մի լինիցիս որպէս կեղծաւորքն. զի սիրեն ՚ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղօթս, որպէս զի երևեսցին մարդկան. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն խիկ են վարձք նոցա:

Այլ դու յորժամ կայցես յաղօթս, մնա ՚ի սենեակ քո՝ և փակես զդուրս քո, և կսց յաղօթս առ հայր քո ՚ի ծածուկ. և հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծածուկ՝ հատուցէ քեզ յայտնասցէս:

Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, մի շատախօսք լինիք իբրև ըզհեթանոսն. զի համարին թէ ՚ի բաղում խօսից իւրեանց լըսելի լինիցին. արդ՝ մի նմանիցէք նոցա. զի զփաէ հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչչև ձեր խնդրեալ ինչ իցէ ՚ի նմանէ:

Եւ արդ՝ այսպէս կայցէք դուք յաղօթս. Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի սնուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղի-

ցին կամք քո որպէս յերկինս
և յերկրի. զհաց մեր հանապա-
զորդ՝ տուր մեզ այսօր, և թող
մեզ զպարտիս մեր, որպէս և
մեր թողումք մերոց պարտա-
պանաց, և մի տանիր զմեզ 'ի
փորձութիւն. այլ փրկեա՛ զմեզ
'ի չարէ. զի քո է արքայու-
թիւն և զօրութիւն և փառք
յախոտանս ամէն:

**Չի եթէ թողուցուք մարդ-
կան զյանցանս նոցա, թողցէ
և ձեզ հայրն ձեր երկնաւոր
զյանցանս ձեր:**

**Ապա թէ ոչ թողցուք մարդ-
կան զյանցանս նոցա, և ոչ
հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյան-
ցանս ձեր:**

**Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի
լինիք իբրև զկեղծաւորսն տըրտ
մեալք. որք ապականեն զերեսս
իւրեանց, որպէս զի երևեսցին
մարդկան թէ պահիցեն. ամէնա-
սեմ ձեզ, այն խիկեն վարձքնոցա:**

**Այլ դու՛ յորժամ պահի-
ցես, օժ զգլուխ քո և լուս
զերեսս քո, զի մի երևեսցիս
մարդկան իբրև զպահօղ, այլ
հօր քում 'ի ծածուկ և հայրն
քո, որ տեսանէ 'ի ծածուկ,
հատուցէ քեզ յայննապէս:**

**Մի գանձէք ձեզ գանձս
յերկրի, ուր ցեց և ուտիճ ա-
պականեն, և ուր գողք ական
հատանեն և գողանան:**

**Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս
յերկինս, ուր ոչ ցեց և ոչ ու-
տիճ արականեն, և ոչ գողք
ական հատանեն և գողանան.
զի ուր գանձք ձեր են, անդ և
սիրտք ձեր եղիցին:**

Շարաթ՝ տան է սրբոյն Թէոփրասի գորակարին:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի գլ. 10. համար 16:

Ցերն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

**Ահա ասիկ ես առաքեմ
զձեզ իբրև զուղարս 'ի մէջ
գայլոց. եղերո՛ւք այսուհետև
խորադէտք իբրև զոճս, և միա-
միտք իբրև զաղանխ:**

**Զգո՛յշ լինիցիք 'ի մարդկանէ.
զի մատնեսցեն զձեզ յատեա-
նրս, և 'ի ժողովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ, և առաջի
դատաւորաց և թագաւորաց
տանիցին զձեզ վասն խո՛, 'ի վը-
կայութիւն նոցա և հեթանոսաց:**

**Այլ յորժամ մատնեսցեն ըզ
ձեզ, մի հոգայցէք՝ թէ ո՞րպէս**

կամ զինչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք. զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսիցիքն, այլ հոգին հօր ձերոյ՝ որ խօսիցի 'ի ձեզ:

Մասնեացէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ, և հայր զորդի. և յառնիցեն որդիք 'ի վերայ հարց և սպանիցեն զնոսա, և եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան խնոյ. իսկ որ համբերեացէ իսպառ, նա կեցցէ:

Երկրորդ կիրակի մեծի սահոց:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի զԼ. 5. համար 17.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Մի համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմարդարէս. ոչ եկի լուծանել՝ այլ լնուլ:

Ամէնասեմ ձեզ մինչև անցնեն երկինք և երկիր, յոլտ մի՝ որ նշանախեց մի է, ոչ անցէ յօրինացն և 'ի մարդարէից՝ մինչև ամենայն եղիցի:

Որ դք լուծցէ մի ինչ 'ի պատուիրանացս յայսցանէ 'ի փոքունց, և ուսուցէ այնպէս ըզ

մարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից:

Իսկ որ արասցէ՝ և ուսուցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից:

Քայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ոչ առաւելուցու արդարութիւն ձեր առաւել քան զվարացն և զփարիսեցուց, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից:

Լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն, թէ մի սպանաներ. զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի դատաստանի:

Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն որ բարկանայ եղբոր իւրում տարապարտուց, պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր յիմար, պարտաւոր լիցի ատենի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մարտ, պարտաւոր լիցի 'ի գեհնն հրոյն:

Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո 'ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիչեսցես՝ եթէ եղբայր քո ունի ինչ խէթ զքէն, թող զպատարագն քո առաջի սեղանոյն, և երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբոր քում, և ապա եկեալ մատուցիր զպատարագն քո:

Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վաղագոյն, մինչդեռ իցես ընդ նմա 'ի ճանապարհի. գուցէ մասնիցէ գրեզ ոսոխն դատաւորի, և դատաւորն գահճի. և արկանիցիս 'ի բանա:

Ամէն ասեմ քեզ ոչ ելանիցես անտի, մինչև հատուցանիցես դյետին նարարակիսն:

Լուարձք զի ասացաւ՝ մի չնար. բայց ես ասեմ ձեզ, թէ ամենայն որ հայի 'ի կին մարդ առ 'ի ցանկանալոյ նմա, անդէն չնացաւ ընդ նմա 'ի սրտի իւրում:

Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ գրեզ, խլեա զնա և ընկեա 'ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի ամենայն մարմինդ քո անկանիցի 'ի գեհնն:

Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթակղեցուցանէ գրեզ, հատ զնա և ընկեա 'ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի ամենայն մարմինդ քո արկանիցի 'ի գեհնն:

Ազաքէն ասացաւ, թէ որ արձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն:

Բայց ես ասեմ ձեզ, եթէ

ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց բանի պողնիութեան, նա տայ նմա չնալ. և որ զարձակեալն առնէ՝ չնայ:

Գարձեալ լուարձք զի ասացաւ առաջնոցն. մի երդնուցուս սուտ, բայց հատուցես տեառն զերդմունս քո:

Այլ ես ասեմ ձեզ՝ ամենեւին մի երդնուլ, մի յերկինս՝ զի ամուսն է աստուծոց, և մի յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից նորա, և մի յերուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի արքայի. և մի 'ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մտղ մի սղխտակ առնել կամ թուխ:

Այլ եղիցի ձեր բան, այոն՝ այո, և ոչն՝ ոչ. զի աւելին քան զայն 'ի չարէն է:

Լուարձք զի ասացաւ. ակն ընդ ախան, և տոտմն ընդ ատամն:

Այլ ես ասեմ ձեզ, մի կալ հակառակ չարին. այլ եթէ որ ամիցէ սպտակ յաջ ծնօտ քո՝ զարձն նմա և զմիւսն:

Եւ որ կամիցի որ դատել և առնուլ զչապիկս քո, թող 'ի նա և զբաճկոն քո:

Եւ որ տարապարհակ վա-

րիցէ գրեզ մղնն մի, երթ ընդ նմա և երկուս. որում խնդրէ 'ի քէն՝ տուր. և որ կամի վտի առնուլ 'ի քէն՝ մի դարձուցաներ զերեսս:

Լուարուք ապաքէն զի աւացաւ. սիրեսցես զընկեր քո, և ատեսցես զթշնամին քո:

Ա, և ես ասեմ ձեզ. սիրեցէք զթշնամիս ձեր, որհնեցէք զանիծիչս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց. և ազօթս արարէք 'ի վերայ այնոցիկ՝ որք լլկեն զձեզ և հալածեն. զի եզիջիք որդիք հօր ձերոյ որ յերկինս է. զի զարեգակն իւր ծագէ 'ի վերայ չարաց և բարեաց, և ամէ անձրև 'ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց:

Չի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ որք սիրենն զձեզ՝ զի՛նչ վարձք իցին. ո՛չ ապաքէն և մարտաւորք զնոյն գործեն. և եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զի՛նչ աւելի առնէք. ո՛չ ապաքէն մարտաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն:

Արդ՝ եղերուք դուք կատարեալք, որպէս և հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է:

Երբայք ասն է սրբոցն զիւրոյ երուասէ մայ հայրապետին, և միւս զիւրոյ և պետոստան, և մզն նորա Աննայի:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. գլ. 10. համար 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն որ ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ զգայն զի գայ, թողու զոչխարսն և փախչի. և գայն յափշտակէ զնոսա և ցրուէ. քանզի վարձկան է, և չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ես եմ հովիւն քաջ, և ճանաչեմ զխմնն, և ճանաչիմ յիմոյն:

Որպէս գիտէ զիս հայր, գիտեմ և ես զհայրն. և զանձն իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Նաև այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ոչ են յայսմ գաթէ. և զայնս ևս սպար է ինձ ածել սպր. և ձայնի իմում լուիցեն, և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ:

Երբորդ կերակել մեծի պահոց:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. գլ. 15. Համար 1:

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ էին մերձ առ նա ամե-
նայն մաքսաւորք և մեղաւորք՝
ըսել 'ի նմանէ:

Տրանջէին փարիսեցիքն և
գալիլք և ասէին. ընդէ՞ր սա
զմեղաւորս ընդունի և ուտէ
ընդ նոսա:

Ասաց առ նոսա զառակս
զայս:

Ո՛վ դք իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝
որոյ իցէ Հարութր ոչխար, և կո-
բուսանիցէ մի 'ի նոցանէ, ո՞չ
թողուցու զիննսունն և զինն
յանապատի, և երթիցէ զհետ
կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ
զնա. և իբրև գտանէ՝ զնէ՛ զնա
'ի վերայ ուսոց իւրոց խնդա-
լով, և երթաց 'ի տուն. կոչէ
զբարեկամս և զգրացիս և ասէ
ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս,
զի գտի զսխարս իմ զկորու-
սեալ:

Ասեմ ձեզ. զի այսպէս է
ուրախութիւն յերկինս վասն
միոյ մեղաւորի որ ապաշխարի-
ցէ, քան վասն իննսուն և ինն

արդարոց՝ որոյ չիցէ պիտոյ ա-
պաշխարութիւն:

Կամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն
դրամք տանն, և եթէ կորու-
սանիցէ զբամ մի, ո՞չ լուցանէ
ճրագ, և սծիցէ աւել 'ի տան,
և խնդրիցէ ստէալ՝ մինչև գտա-
նիցէ և իբրև գտանէ, կոչէ
զբարեկամս և զգրացիս և ասէ.
ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի
զգրամն իմ զսր կորուսի:

Այնպէս՝ ասեմ ձեզ, ուրա-
խութիւն եղիցի առայլի Հրեշ-
տակաց աստուծոյ 'ի վերայ
միոյ մեղաւորի որ ապաշխա-
րիցէ:

Եւ ասէ. առն միոջ էին եր-
կու որդիք. ասէ կրտսերն 'ի
նոցանէ ց՛ւայրն. Հայր՝ տուր ինձ
բաժին որ անկանի յընչիցդ. և
նա բաժանեաց նոցա զկեանսն:

Եւ յետ ոչ բազում աւուրց
ժողովեալ զամենայն կրտսեր
որդւոյն՝ զնոց յաշխարհ Հեռի,
և անդ վասնեաց զինչս իւր,
զի կեայր անառակութեամբ:

Եւ իբրև սարուհաց զամե-
նայն, եղև սով սաստիկ յաշ-
խարհին յայնմիկ, և սկսաւ ինքն
չքառորիլ:

Եւ զնացեալ յարեցաւ 'ի մի

ոմն քաղաքացւոց աշխարհին այնորիկ. և յղեաց զնա յազարակ իւր արածել խողս. և ցանկայր ընուլ զարովայն իւր յեղջերէն՝ զոր խողքն ուտէին, և ոչ որ տայր նմա:

Եւ եկեալ 'ի միտս իւր ասէ. քանի՞ վարձկանք իցեն 'ի տան հօր իմոյ հացալիցք, և ես աստ սովամահ կորնչիմ. յարուցեալ զնացից առ հայր իմ, և ասացից ցնա հայր՝ մեզաց յերկինս և առաջի քոյ, և ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո. արան զիս իբրև զմի 'ի վարձկանաց քոց:

Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր. և մինչդեռ հեռադոյն էր, ետես զնա հայրն և զթացաւ. յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ, անկաւ զարարանոցան նորա, և համբուրեաց զնա:

Եւ ասէ ցնա որդին. հայր՝ մեզաց յերկինս և առաջի քոյ, և ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո:

Ասէ հայրն ցժառայան իւր. վաղվաղակի հանէք զզատմունճանն առաջին և ազուցէք նմա, և տո՛ւք զմատանին 'ի ձեռն նորա և կոչիկս յոտս նորա. և ամէք զեզն պարարակ, զենէք

կերիցո՛ւք և ուրախ լիցո՛ւք. զի այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկաց, կորուսեալ էր՝ և զլուտաւ. և սկսան ուրախ լինիլ:

Եւ էր երէց որդի նորա յագարակի. և մինչդեռ գայր և մերձ եղև 'ի տունն, ըլաւ զձայն երգոց և սարուց. և կոչեալ առ ինքն զմի 'ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զի՞նչ իցէ այն:

Եւ նա ասէ ցնա. զի եղբայր քո եկեալ է, և եզեն հայր քո զեզն պարարակ, զի ոչչամբ ընկալաւ զնա:

Բարկացաւ և ոչ կամէր մլտանել և հայրն ելեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա:

Պատասխանի ետ և ասէ ցհայրն. այս քանի՞ ամբ են՝ զի ծառայեմ քեզ, և երբէք զպապութիւրանաւ քով ոչ անցի. ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ. յորժամ եկն որդիդ քո այդ, որ եկեր զկեանս քո ընդ սրունիկս, զենեք զմա զեզն պարարակ:

Եւ ասէ ցնա. որդեակ, դու հանապաղ ընդ իս ես. և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է. այլ ուրախ լինիլ և խնդալ պարտ

էր, զի եզրայր քո այս մնաւալ
էր, և եկաց. կորուսեալ էր, և
գտաւ:

Շարաթ՝ սրբոն Յովնանու երեսօղմայ հայ-
րօսցեալն. և սրբոց հայրապետացն մերոց՝ Յով-
հանուս աննցոյն, Յովհանու որսանկցոյն և
Գրիգորի տաթեացոյն:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Յովհաննու. զԼ 9: համար 39:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէ յիսուս. 'ի դատաս-
տան եկի յաշխարհս յայս. զի
որք ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և
որք տեսանենն՝ կուրացին:

Լուան ոմանք 'ի փարիսեց-
ւոցն, սրբ ընդ նմա էին, և ա-
սենն ցնա. միթէ և մեք կոյրք
իցեմք:

Ասէ ցնոսա յիսուս. եթէ
կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ. բայց
արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք և
մեղքն ձեր 'ի ձեզ հաստա-
տեալ են:

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ որ
ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի դա-
ւիթ ոչխարացն, այլ ընդ այլ
եւանէ, նա դող է և աւազակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն,
հովիւ է ոչխարաց. նմա դանա-
պանն բանայ, և ոչխարքն ձայնի

նորա բնն. և զիւր ոչխարն
կոչէ յանուանէ և հանէ զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրն զամենայն
հանիցէ, առաջի նոցա երթայ,
և ոչխարքն զհետ նորա երթան,
զի ճանաչեն զձայն նորա. զո-
տարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ
փախիցեն 'ի նմանէ, զի ոչ ճա-
նաչեն զձայն օտարաց:

Չայս առակ ասաց նոցա
յիսուս, և նոքա ոչ գիտէին՝
թէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ
նոսա:

Գարձեալ ասէ ցնոսա յի-
սուս. ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ,
զի ես եմ դուռն ոչխարաց:

Ամենքեան որ յառաջ քան
զիս եկին, գողք էին և աւա-
զակք, այլ ոչ լուան նոցա ոչ-
խարքն:

Ես եմ դուռն. ընդ իս եթէ
որ մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ և
ելցէ, և ճարակ դտցէ:

Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գո-
ղացի և սպանցէ և կորուսցէ.
ես եկի զի զկեանս ունիցին,
և առաւել ևս ունիցին:

Չորրորդ կիրակի անձի պահոց:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. գլ. 16. համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Սուտէր առ աշակերտան. այր մի էր մեծատուն, որոյ էր տնտես. և եղև զմաննէ ամբաստանութիւն, որպէս թէ վատնիցէ զինչս նորա:

Արշեաց և ստէ ցնա. զինչ է այս զոր ընծա գրէն, տուր զհամար տնտեսութեան քոյ, զի ոչ ևս կարես լինիլ տնտես:

Ասէ ընդ միտս իւր տնտեսն. զինչ գործեցից, զի տէր իմ հանէ զտնտեսութիւնս. գործել ոչ կարեմ, մուրանալ ամաչիմ. գիտիմ՝ զինչ արարից, զի յորժամ 'ի բաց լինիցիմ 'ի տնտեսութենէս, ընկալցին զիս 'ի տունս իւրեանց:

Սուտէր առ ինքն մի ըստ միոջէ 'ի պարտազանաց տեսան իւրոյ, ստէ ցառաջինն. քանի՞ ինչ պարտիս տեսան իմում:

Սուտէր ստէ. հարիւր մար ձիթոյ. ստէ ցնա. կա՛ զգիր քո, և նիստ գրես՝ վաղվաղակի յիսուն:

Պարձեալ՝ ստէ ցմիւն. դու քանի՞ ինչ պարտիս. և նա ստէ. հարիւր քոս ցորենոյ. և ստէ ցնա. կա՛ զգիր քո՝ և նիստ գրես՝ ութսուն:

Սուտէր առ զանտեսն անիրաւութեան, զի խնաստութեամբ արար. զի սրգիք աշխարհիս սցարիկ խնաստնագոյնք են քան զարգիս ըստոյ յազգս իւրեանց:

Սուտէր ստէ. արարէր ձեզ բարեկամս 'ի մամոնայէ անիրաւութեան. զի յորժամ պակասիցի այն, ընկալցին զձեզ 'ի յարկն յախտենականս:

Որ 'ի փոքուն հաւատարիմ է, և 'ի բազմին հաւատարիմ է. և որ 'ի փոքուն անիրաւ է, և 'ի բազմին անիրաւ է:

Իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէր հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատացէ:

Սուտէր յատարին չեղէր հաւատարիմք, զձերն ո՞ տացէ ձեզ:

Որ ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել. զի եթէ զմին առիցէ, զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէր աստուծոյ ծառայել և մամոնայի:

Իբրև ըէին զոյս ամենայն
փարիսեցիքն՝ քանզի արծա-
թատէրք էին, անդոսնէին զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. դուք էք՝ որ
արդարացուցանէք զանձինս ա-
ռաջի մարդկան, սակայն աս-
տուած զիտէ զսիրտս ձեր. զի
որ առաջի մարդկան բարձր է,
սկիզբ է առաջի աստուծոյ:

Օրէնքն և մարգարէք մինչև
ցյովհաննէս. յայնձեռտէ ար-
քայութիւն աստուծոյ աւետա-
րանի, և ամենայն որ զնա բրա-
նաբարէ:

Դիւրին իցէ երկնից և երկ-
րի անցաննել քան յօրինայն միոյ
նշանախեցի անկանիբլ

Ամենայն որ արձակէ զկին
խոր, և առնէ այլ շնայ, և որ
զարձակեալն առնէ՝ շնայ:

Այլ ոմն էր մեծատուն, և
ագանէր բեհեզս և ծիրանիս,
և ուրախ լինէր հանազազ ա-
ռատապէս:

Եւ աղքատ ոմն անուն զա-
զարոս, անկեալ զնէր առ դրան
նորա վիրաւորեալ. և ցանկայր
լնուլ զորովայն խոր՝ ի փշրանա-
ցըն՝ որք անկանէին ՚ի սեղանոյ
մեծատանն. այլ և շունք և ս
զայլն և լիզուին զվէրս նորա:

Եղև ՚ի մեռալնլ աղքատին, և
տաննլ հրեշտակացն զնա ՚ի գոգ
աբրահամու, մեռաւ և մեծա-
տունն և թաղեցաւ. և ՚ի դը-
ժոխան ամբարձ զաչս խոր՝ մինչ
՚ի տանջանան էր, ետես զար-
բահամ ՚ի հեռաստանէ, և ըզ
զազարոս ՚ի գոգ նորա հան-
գուցեալ:

Եւ նա աղաղակեաց և ասէ.
Հայր արբահամ՝ ողորմեաց ինձ,
և առաքեալ զլազարոս, զի թաց-
ցէ զծագ մասին խորոյ ՚ի Ջուր,
և զովացուցէ զկզու իմ, զի
պապակիմ ՚ի տապոյ աստի:

Եւ ասէ ցնա արբահամ. որ-
գնա՛ի, յիշեա՛ զի ընկալար ան-
դէն զբարիս քո՝ ի կեանն քում,
և զազարոս նոյնպէս զչար-
չարանս. արդ սա աստ մխի-
թարի, և գու. այդր պապակիս.
և ՚ի վերայ այսր ամենայնի՛ վիհ
մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ.
եթէ կամիցին աստի առ ձեզ
անցաննլ, ոչ կարեն, և ոչ այտի
որ առ մեզ անցաննլ:

Եւ ասէ. արդ աղաչեմ զքեզ
հայր, զի արձակեացես զզա ՚ի
տուն հօր իմոյ. են իմ անդ եղ-
բարք հինգ, որպէս զի տացէ
նոցա վկայութիւն, զի մի և նորա

զայցն յայտեղի տանջանաց:

Եւ ասէ արբաճամ. ունին զմովսէս և զմարգարէսն, նոցա լուիցն:

Եւ նա ասէ. ոչ՝ հայր արբաճամ. բայց թէ՛ ՚ի մեռելոց որ երթիցէ առ նոսա, առաջ-խարնոցն:

Եւ ասէ ցնա. եթէ մովսիսի և մարգարէիցն ոչ լսնն, և ոչ թէ՛ ՚ի մեռելոց որ յառնիցէ՝ հաւատասցնն:

Երբայ՝ որոց մանկանցն քառամից, որք ՚ի Սերտախոյ կատարեցան:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Մատթէոսի. գլ. 13. համար 43.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Յայնժամ՝ արդարքն ծագեացին իբրև զարեգակն յարբայութեան երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

Գարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յազարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թաղոց. և ՚ի խնդութենէ անտի երթաց վաճառէ զամենայն ինչ՝ զոր ունի, և գնէ զազարակն զայն:

Գարձեալ՝ նման է արքա-

յութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս:

Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն ինչ՝ զոր ունէր և գնեաց զայն մարգարիտ:

Գարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից ուսկանի արկելոյ ՚ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ. զոր իբրև լցաւ, հանեալ ՚ի ցամաք՝ և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանա, և զխուսանն ՚ի բաց ընկեցին:

Այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս. ելցն հրեշտակք և մեկնեացն զչարս ՚ի միջոյ արդարոց, և արկցն ըզնոսա ՚ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Ասէ ցնոսա յիսուս. իմացաք զայս ամենայն. ասնն ցնա. այս տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամենայն զպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից, նման է առև տանուտեառն՝ որ հանէ ՚ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

Հնգերորդ կիրակի մեծի ուսուցիչ

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 17. Հատնոր 20.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Իբրև հարցաւ 'ի փարիսեացոյն թէ երբ գ'ոյցէ արքայութիւնն աստուծոյ. որստասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. ոչ գայ արքայութիւն աստուծոյ խտրանօք, և չասիցեն թէ ահա՛ւառիկ աստ է կամ անդ, զի ահա՛ արքայութիւն աստուծոյ 'ի ներքս 'ի ձեզ է:

Ասաց և առ աշակերտսն. եկեացեն աւուրք ցանկանալոյ ձեզ մի յաւուրցն որդւոյ մարդոյ տեսանել, և ոչ տեսանիցէք:

Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ եթէ ահաւառիկ է կամ անդ, մի երթայցէք զհետ:

Չի որպէս փայլակն փայլատակեալ 'ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկնիւք ծագիցի, նոյնպէս և որդի մարդոյ յաւուրն իւրում:

Բայց նախ պարտ է նմա բազումս շարճարիլ և խոտիլ յաղգէս յայսմանէ:

Եւ որպէս եղև յաւուրսն նոյի, նոյնպէս եղիցի և յաւուրս որդւոյ մարդոյ. ուտէին, ըմպէ-

ին, կոննայս առնէին և արանց լինէին, մինչև յորն յորում եմուտ նոյ 'ի տապանն, և եկն շրհեղեղն և կորոյս զամենեան:

Պոյնպէս և որպէս յաւուրսն զովտոյ եղև. ուտէին, ըմպէին, գնէին, վաճառէին, անկէին, չինէին. և յորում աւուր ել զովտ 'ի սողովմոյ, տեղաց հուր և ծծումք յերկնից և կորոյս զամենեան, ըստ նմին օրինակի եղիցի և յաւուրսն՝ յորում որդի մարդոյ յայտնեաց իցէ:

Յայնմ աւուր որ կայցէ 'ի տանիս՝ և կարասի իւր 'ի տան, մի իծցէ առնուլ զոյն. և որ յանդի իցէ՝ նոյնպէս մի դարձցի յետս:

Յիշեցէք զկինն զովտոյ:

Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ, ապրեցուցէ զնա:

Ասեմ ձեզ. յայնմ գիշերի՝ թէ եղիցին երկու 'ի մի մահիճս, մին առցի և միւսն թողցի. և եթէ եղիցին երկու աղալ 'ի միասին, մին առցի, և միւսն թողցի. և եթէ իցեն երկու յանդի, մին առցի և միւսն թողցի:

Պատասխանի ետուն և սանն ցնա. յո՛ տէր:

Եւ նա ասէ ցնտաւ. ուր մարմին է, անդր և արժուիք ժողովեցին:

Ասաց և առակ մի նոցա առ այն՝ թէ պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս և մի ձանձրանալ ասէ՝ դատաւոր մի էր 'ի քաղաքի ուրումն, յաստուծոյ ոչ երկնչէր և 'ի մարդկանէ ոչ ամաչէր:

Եւ այրի մի էր 'ի նմին քաղաքի, գայր առ նա և ասէր. դատ արա ինձ յսոխէ խմիէ:

Եւ ոչ կամէր 'ի բազում ժամանակաւ. յետ այնորիկ ասէ 'ի մտի իւրում, թէ և յաստուծոյ ոչ երկնչիմ, և 'ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ, գոնէ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի խաբառ եկեալ թախանձիցէ զիս:

Եւ ասէ տէր, ըւարո՞ք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր. իսկ աստուած ոչ առնիցէ վրէժ ինդրութիւն ծառայիցիւրոց, որ ազաղակեն առ նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա. այն՝ ասեմ ձեզ, զի արասցէ վրէժ ինդրութիւն նոցա վաղվազակի. իսկ որդի մարդոյ եկեալ դտա-

նիցէ արդեօք հաւատս յերկրի:

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցին՝ և խտաիցեն զբազումս, զառակս զայս:

Արք երկու ելին 'ի տաճարն կալ յաղօթս, մինն փարիսեցի և միւսն մաքսաւոր:

Փարիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձին աղօթս մատուցանէր. աստուած իմ՝ դու հանամ զքէն, զի ոչ եմ իբրև զայլս 'ի մարդկանէ, զյավիշտակօղս և զանիրաւս և զչունս, կամ իբրև զայս մաքսաւորս. այլ պահեմ երկիցս 'ի շարաթու, և տամ տասանորդս յամենայն ստացուածոց խնց:

Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ զոչս ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր և ասէր. աստուած քաւեմ զիս զմեղաւորս:

Ասեմ ձեզ էջ սա արդարացեալ 'ի տուն իւր քան զնա: Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր, խոնարհեցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն, բարձրացի:

Եարաթ, ան է որոյն Գրիգորի Լուսաւորի՞^ո
մերոյ սակաղի չարչարանացն եւ մտնն ի վի-
րապն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մատթէոսի: ԿԼ. 16. Համար 24:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

**Յայնժամ յիսուս ասէ ցա-
չակերտսն իւր. եթէ որ կամիցի
զկնի իմ գալ՝ ուրասցի զանձն,
և առցէ զխաչ իւր և եկեացէ
զկնի իմ:**

**Չի որ կամիցի զանձն իւր կե-
ցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ
կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝
գտցէ զնա:**

**Չի՞նչ օգտիցի մարդ՝ եթէ
զաշխարհս ամենայն շահեցի, և
զանձն իւր տուժեցէ. կամ զի՞նչ
տացէ մարդ փրկանս ընդ ան-
ձին իւրում:**

**Չի գալոց է որդի մարդոյ
փառօք հօր իւրոյ՝ հանդերձ հը-
րեշտակօր իւրովք, և յայնժամ
հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ
գործս իւր:**

**Ամէն ասեմ ձեզ. զի իցեն
ոմանք ՚ի սոցանէ՝ որ աստ կան.
որք ոչ ճաչակեցեն զմահ՝ մինչև
տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ
արքայութեամբ իւրով:**

Վեցերորդ կիրակի մեծի պահօց:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի: ԿԼ. 22. Համար 34:

Վասն Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

**Իսկ փարիսեցիքն իբրև
լուսն՝ եթէ պապանձեցոց զսա-
ղուկեցիան, ժողովեցան ՚ի միա-
սին:**

**Եւ եհարց մի ոմն ՚ի նոցանէ
զնա՝ փորձելով և ասէ. վար-
դապետ՝ ո՞ր պատուիրան է մեծ
յօրէնս:**

**Եւ յիսուս ասէ ցնտ. սիրեա-
ցես զտէր աստուած քո յամն-
նայն սրտէ քումմէ, և յամենայն
անձնէ քումմէ, և յամենայն մը-
տաց քոց. այս է մեծն և ա-
ռաւջին պատուիրանս. և երկրոր-
դն՝ նման ամին, սիրեսցես զքն-
կեր քո իբրև զանձն քո:**

**Յայս երկուս պատուիրանս
ամենայն օրէնք և մարդարէք
կախեալ կան:**

**Եւ ՚ի ժողովիլ փարիսեցւոցն՝
եհարց ցնտաս յիսուս և ասէ,
զիսո՞րդ թուի ձեզ վասն քրիս-
տոսի, ո՞րք որդի է. ասեն ցնա,
դաւթի:**

**Ասէ ցնտաս յիսուս. իսկ զի-
սորդ դաւթի հողւոյն կոչէ զնա**

տէր, և ասէ. ասաց տէր ցտէր խմ. նմատ ընդ աշմէ խմմէ, մինչև եզից զթ շնամիս քո պատուանդան ստից քոց. խոյ եթէ դաւիթ զնա տէր կոչէ, զխորդ սրգի նորա իցէ:

Եւ ոչ որ կարէր տալ նմա պատասխանի բան մի, և ոչ իշխէր որ յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչինչ:

Յայնժամ խօսեցաւ յիսուս ընդ ժողովուրդան և ընդ աշակերտան իւր և ասէ. յաթոռն մովսիսի նստան դպիրքն և փարիսեցիք. զամենայն ինչ զոր ասիցնն ձեզ՝ արարէք և պահեցէք, բայց ըստ դորժոյն նոցա մի առնէք, զի ասնն և ոչ առնեն:

Կապեն բեռնա ծանուռս և դժաւարակիրս, և զննն ՚ի վերայ ուսոց մարդկան, և մատակր իւրեանց ոչ կամին շարժել զնոսա:

Եւ զամենայն գործս իւրեանց առնեն ՚ի ցոյցս մարդկան. լայնն զգրապանակս իւրեանց, և երկայնն զբղանոցս հանդերձից իւրեանց. սիրեն ըզ յառաջագահս յընթրիս և ըզ նախաթոսս ՚ի ժողովուրդս և զողջոյնս ՚ի հրապարակս և կո-

չիլ ՚ի մարդկանէ ուրբի ուրբի:

Բայց դուք մի զք կոչէք վարդապետ, զի մի է ձեր ուսուցիչ, և ամենեքին դուք եղբարք էք:

Եւ հայր մի կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է հայր՝ որ յերկինս է:

Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ ձեր՝ քրիստոս է:

Եւ մեծն ՚ի ձէնջ եղիցի ձեր սպասաւոր:

Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցոց կեղծաւորաց, զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան. դուք ոչ մտանէք, և որոց մտանենն՝ չտայք թող մտանել:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցոց կեղծաւորաց. զի յածիք ընդ ծով և ընդ ցամաք՝ առնել եկամուտ մի, և յորժամ լինիցի, առնէք զնա որդի գեհնի՝ կրկին ևս քան զձեզ:

Վայ ձեզ՝ առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ որ երզնու ՚ի տաճարն՝ չէ ինչ, բայց որ երզնու յոսկին որ ՚ի տաճարին է՝ արժան է:

Մորոք և կոյրք՝ զի՛նչ մեծ է, ոսկին թէ տաճարն, որ սրբէ զսակին:

Եւ որ երզնու ՚ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երզնու ՚ի պատարագն, որ ՚ի վերայ նորա է՝ արժան է:

Յեմարք և կոյրք, զի՛նչ մեծ է. պատարագն, եթէ սեղանն՝ որ սրբէ զպատարագն:

Իսկ արգ՝ որ երդուաւ ՚ի սեղանն, երզնու ՚ի նա և յամենայն որ ՚ի վերայ նորա է. և որ երդուաւ ՚ի տաճարն, երզնու ՚ի նա և ՚ի բնակիչն նորա. և որ երդուաւ յերկինս, երզնու յաթոռն աստուծոյ, և յայն որ նստին ՚ի վերայ նորա:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և զչաման, և թողէք ըզժանր ժանր օրինացն՝ զգատաստան և զըզորմութիւն և զհաւատտ. զսոս արժան էր առնել և զայն չթողուի:

Առաջնորդք կոյրք, որք զմեծ զուկս քամէք, և զուղտս կրանէք:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի սրբէք զարտաքին զբաժակին և

զսկաւառակին, և ՚ի ներքոյ լինն յախշտակութեամբ և անխառնութեամբ:

Փարիսեցի կոյր. սրբեանախ զներքին բաժակին և զսկաւառակին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա սուրբ:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց, զի նրման էք գերեզմանաց բռեւըց, որ արտաքոյ երևին զեղեցիկք՝ և ՚ի ներքոյ լինն ոսկերօք մեռելց և ամենայն արժ ութեամբ:

Նոյնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարգկան արդարք, և ՚ի ներքոյ լիէք կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ:

Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի չինէք զչիրիմս մարդարէից, և զարդարէք զգերեզմանս արդարոց, և ասէք, եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց՝ ո՛չ հաղորդէաք արեան մարգարէիցն. ասա ուրեմն վկայէք զանձանց, եթէ որդիք էք այնոցիկ՝ որ կտորէին զմարդարէան. և դուք լցէք ըզչափ հարցն ձերոց:

Օձք՝ ծնունդք իժից, զխորփախնուցուք ՚ի դատաստանէ գեհնին:

Վասն այդորիկ ահաւասիկ
ես առարեմառ ձեզ մարդարէս
և իմաստունս և գողիբս, և 'ի
նոցանէ սպանանիցէք, և 'ի խոչ
հանիցէք, և 'ի նոցանէ տան-
ջիցէք 'ի ժողովուրդս ձեր, և
հալածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի քա-
ղաք:

Որպէս զի եկեսցէ 'ի վերայ
ձեր ամենայն արիւն արդար
հեղեալ յերկրի, յարենէ աքելի
արդարոյ մինչև ցարիւնն զա-
քարիսոյ որդւոյ բարաքեոյ, զոր
սպանիր ընդ մէջ տաճարին
և սեղանոյ, ամէն ստեմ ձեզ
եկեսցէ այն ամենայն 'ի վերայ
ազգիս այսորիկ:

Երուսաղէմ, երուսաղէմ, որ
կոտորես զմարդարէս և քար-
կոծ առնես զառարեւալն առ
քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ
ժողովել զմանկունս քո՝ զորո-
քինակ ժողովէ հաւ զձագս իւր
ընդ թևովք, և ոչ կամեցայք.
ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ
ձեր աւերակ:

Բայց ստեմ ձեզ, թէ ոչ ևս
տեսանիցէք զիս յայսմ հետէ,
մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալ
յանուն տեսան:

Նորոթ՝ յիշատակ է զազորս յարեթեանն:

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 11. համար 55:

Ի ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եւ էր մերձ զատիկն հրէից.
և բազումք ելին յերուսաղէմ
'ի գաւառէ անտի յառաջագոյն
քան զզատիկն, զի սրբեսցնն
զանձինս իւրեանց:

Ինչդէին զյիսուս և ասէին
ընդ միմեանս մինչ կային 'ի
տաճարին. զիմքդ թուի ձեզ՝
եթէ ոչ գայցէ 'ի օտն այսր:

Պատուէր տուեալ էր քահա-
նայաբնակոցն և վարիսեցւոց,
զի թէ ոք գիտացէ թէ ո՞ր
է, գուշակեսցէ զնմանէ, զի կալ-
ցնն զնա:

Իսկ յիսուս վեց աւուրք յա-
ռաջ քան զզատիկն ելին 'ի բե-
թանիա, ուր էր զազար մե-
ռեալն, զոր յարոյցն 'ի մեռելոց:

Եւ արարին նանդ նմա ընթ-
րիս, և 'ի սպասու կայր մարթա,
և զազար մի էր 'ի բազմելոց
ընդ նմա:

Իսկ մարեմայ առեալ լիտր
մի իւղոյ նարդեան աղնուի մե-
ծագնոյ, օժ զտոսն յիսուսի, և

Հերով խրով մաքրէր զոտս նորա, և տունն լի եղև 'ի հոտոյ իւղոյն:

Ատէ մի ոմն յաշակերտաց անտի՛ յուգա խկարիովտացի, որ մատնելոց էր զնա. ընդէր ոչ խղզ այդ վաճառեցաւ երեք հարիւր դենարի և տուաւ աղքատաց:

Չայս ասաց, ոչ զի դադրատաց ինչ փոյթ էր նմա, այլ զի դող էր, և զարկզն ինքն ունէր, և որ ինչ անկանէրն՝ նա կրէր:

Ատէ յիսուս. թո՛ղ տուք դմա, զի յօրն պատանաց խնոց պահեցէ զայդ:

Չազբատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք, զիս ոչ հանապաղ ընդ ձեզ ունիք:

Իբրև գխտաց ժողովուրդ բազում 'ի հրէիցն՝ թէ անդ է, եկին ոչ միայն վասն յիսուսի, այլ զի և զզազար տեսցեն, զոր յարոյցն 'ի մեռելոց:

Խորհուրդ արարին քառանյապետքն, զի և զզազար սպանցեն, քանզի բազումք 'ի հրէից երթային և հաւատային 'ի յիսուս:

Իտալացոց կերակէ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէասի Գլ. 20. համար 29:

Ընդ Տեսնն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յերանել նոցա յերկբովէ, գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք:

Եւ ահա կոյրք երկու նստէին առ ճանապարհուն. իբրև լուսն թէ յիսուս անցանէ՝ ազազակեցին և ասին. որբոմեաց մեզ յիսուս որդի դաւթի:

Եւ ամբոսն սաստեաց նոցա, զի լռեացեն. և նոքա ևս առաւել ազազակէին և ասէին, տէր, որբոմեաց մեզ որդի դաւթի:

Չտեղի էառ յիսուս, կոչեաց զնոսա և ասէ. զինչ կամիք զի արարից ձեզ:

Ասնն ցնա. տէր՝ զի բացցին այք մեր:

Եւ գթացեալ յիսուս մերձեցաւ յաչս նոցա, և վազվազակի տեսին և գնացին զհետ նորա:

Իբրև մօտ եղին յերուսաղէմ և եկին 'ի բեթփաղէ մերձ 'ի լեառն ձիթենեաց, յայնժամ յիսուս արձակեաց երկուս յաշակերտացն խրոց և ասէ ցը-

նոսա. երթայք 'ի գեողդ՝ որ առաջի ձեր է, և անդէն դրտանիցէք էշ կապեալ և յաւանակ ընդ նմին, ըսծէք՝ ամէք ինձ:

Եւ եթէ որ ասիցէ ինչ ձեզ, ասասցիք, եթէ տեսան իւրեանց սխտոյ են. և վազվազակի առաքեացէ զնոսա:

Քոց ցոս ամենայն եղև, զի լցցի բան մարգարէին, որ ասէ. ասացէք դատեր սխտի, ահա, թագաւոր քո գոյ տա քեզ, հեզ և հեծեալ յէշ և 'ի յաւանակի իշոյ:

Գնացին աշակերտքն, և արարին որպէս Հրամայեացն նոցա յիսուս. և ամին զէն և ըզ յաւանակն, և արկին զնորք ձորձս, և նստաւ 'ի վերայ նոցա:

Եւ բազում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց 'ի ճանապարհին, և ոչըբ հատանէին ոտոս 'ի ծառաց և տարածանէին 'ի ճանապարհին:

Եւ ժողովուրդն որ առաջի և զինի երթային՝ աղաղակէին և ասէին. օրհնութիւն որդւոյ դաւթի, օրհնեալ որ դոյ յանուն տեսուն. օրհնութիւն 'ի բարձունս:

Եւ 'ի մտանեն նորա յերուսաղէմ՝ զզրգեցաւ քաղաքն ամենայն և ասէ. ո՞վ իցէ սո:

Եւ ժողովուրդքն ասեն. սա է մարգարէն յիսուս, որ 'ի նազարեթէ գալիլեացոց:

Եւ եմուտ յիսուս 'ի տաճարն, և եհան արտաքս դամննսսին, որք վաճառէին և գնէին 'ի տաճարի անդ. և զեղանս հատավաճառացն կործանեաց և զաթոռս աղաննելաճառացն:

Եւ ասէ ցնոսա. զբեալ է՝ տուն իմ տուն աղօթից կոչեացի, և դուք արարիք զգա այրս աւաղակաց:

Եւ մատեան առ նա կայք և կազք 'ի տաճարին և բժըշկեաց զնոսա:

Ի բրև տեսին քահանայապետքն և զպիւրք՝ զքրանչիւսն զոր արար, և զմանկտին որ աղաղակէին 'ի տաճարին և ասէին, օրհնութիւն որդւոյ դաւթի, բարկացան և ասին ցնա. բնս զինչ ասին զորա. ասէ ցնոսա յիսուս, այո. չիցէ ընթերցեալ ձեր՝ եթէ 'ի բերանոյ տըղայոց և ստնդեաց կատարեցեր զօրհնութիւն:

Եւ թողեալ զնոսա, եւ արտարոյ քաղաքին 'ի բեթանիա, և անդ աղաւ:

Ասաց հինգ շաբաթի:

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէասի Գլ. 26. Համար 17.

Ղանն ընթերաց Տեսանն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յառաջնում առաք բազարչակերացն մաստեան աշակերտքն առ յիսուս և սասնն. ուր կամիս, զի պատրաստեսցաւք քեզ ուտել զղլատիկն:

Եւ նա ասէ ցնոսա, երթայք 'ի քաղաքն առ այս անունն, և ասացէք ցնա. վարդապետ ասէ. ժամանակ իմ մերձեալ է, առ քեզ առնեմ զղլատիկ աշակերտօքս Հանդերձ:

Եւ արարին աշակերտքն որպէս Հրամայեաց նոցա յիսուս, և պատրաստեցին զղլատիկն:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, կայր բազմեալ ընդ երկառասան աշակերտան:

Եւ մինչդեռ ուտէին նորա, ասէ. ամէն ասեմ՝ ձեզ, զի մի ոմն 'ի ձէնց մասնեցոց է զիս:

Եւ արամեցան յոյժ, սկը-

սան ասել ցնա խրաքանչիւր որ 'ի նոցանէ. միթէ ես իցեմ, ատէք:

Նա պատասխանի ետ և ասէ որ մտեաց ընդ իս զձեռն իւր 'ի սխառաակն՝ նա մատնեցոց է զիս:

Որդի մարդոյ երթայ, որպէս գրեալ է վասն նորա. բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն որդին մարդոյ մատնեցի. ըսէր նմա թէ չէր ծնեալ մարդն այն:

Պատասխանի ետ յուրոյ, որ մատնեցոցն էր զնա և ասէ. միթէ ես իցեմ վարդապետ. ասէ ցնա. դու ասացեր:

Եւ մինչդեռ ուտէին նորա, էսա յիսուս Հաց՝ օրհնեաց և երակի, և ետ աշակերտացն և ասէ. առէք, կերայք, այս է մարմին իմ:

Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ՝ ետ նոցա և ասէ. արբէք 'ի գմանէ ամենեքին, զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ 'ի վերայ բազմաց Հեղու 'ի թողութիւն մեզաց:

Բայց ասեմ՝ ձեզ, ոչ ևս արբից յայսմ Հեատէ 'ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն, յորժամ

արրից զգա ընդ ձեզ նոր յար-
քայութեան հոր խնց:

Եւ օրհնեցին, և ելին 'ի լե-
առն ձկթենեաց:

~~~~~
Ասոց շարաթ:

Արրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 28. Համար 1.

Վասն Յարութեան Տեսն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եւ յերեկոյի շարաթուն,
յորում ըւսանայր միաշարա-
թին, եկն մարիամ մագդաղե-
նացի և միւս մարիամն՝ տե-
սանել զգերեզմանն:

Եւ ահա շարժումն մեծ եղև,
զիհրեշտակ տեսանիջեալ յերկ-
նից, մատուցեալ 'ի բոց թա-
ւալեցոց զվէմն 'ի դրանց անտի
և նստէր 'ի վերայ նորա. և էր
տեսիլ նորա իբրև զփայլակն,
և հանդերձ նորասպիտակ իբրև
զձիւն:

Եւ յահէ անտի նորա խոռ-
վեցան սաՀապանքն, և եղեն
իբրև զմուսեալ:

Պատասխանի ետ հրեշտակն
և ասէ ցկանայն. մի երկնչիք
դուք, գիտեմ զի գլխուս խա-
չելեալն խնդրէք. չէ աստ, քանզի

յարեալ՝ որպէս ասացն. եկայք,
տեսէք զտեղին՝ ուր կայր:

Եւ վաղվաղակի երթայք, ա-
սացէք աշակերտացն նորա թէ
յարեալ. և ահա՛ յառաջանայ
քան զձեզ 'ի գալիլեա, անդ տե-
սանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ:

Եւ ելեալ վաղվաղակի 'ի գե-
րեզմանէ անտի աՀիւ և խրն-
դութեամբ բազմա ընթանային
սլատմել աշակերտացն:

Եւ ահա սլատուհեաց նոցա
յխուս. և ասէ, ողջ էք. և նորա
մատուցեալ կալան զոտս նորա
և երկիրպաղկն նմա:

Յայնժամ ասէ ցնոսա յի-
սուս, մի երկնչիք, երթայք, ա-
սացէք եղբարցն խնց, զի եր-
թիցեն 'ի գալիլեա և անդ տես-
ցեն զիս:

Իբրև նորա գնացին, ահա
ոմանք 'ի զօրականացն եկին 'ի
քաղաքն և սլատմեցին քահա-
նայապետիցն զտննայն որ ինչ
եղևն:

Եւ նորա ժողովեալ հան-
դերձ ծերովքն, խորհուրդ ա-
ռեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն զօ-
րականացն և ասեն, աստջիր
եթէ աշակերտքն նորա եկեալ
գիշերի գողացան զնա, մինչ մեր

ի քուն էաք. և եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեր հաճեսցուք զնա, և զձեզ անհոգս արասցուք:

Եւ նոցա առեալ զարժաթն, արարին որպէս ուսանն. և ել համբաւս այս ՚ի հրէից մինչև ցայսօր:

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի գալիլեա, ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա յիսուս. իբրև տեսին զնա՝ երկիրադպին նմա. և ոմանք յերկուացան:

Եւ մատուցեալ յիսուս՝ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս առաքեաց զիս հայր, և ես առաքեմ զձեզ:

Գնացէք այսուհետև, աշակերտեցէք զամենայն հեթանոս. մկրտեցէք զնոսա յանուն Հոր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ:

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս, մինչև ՚ի կատարած աշխարհի:

Չափիկ կ'իւրակէ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի զլ. 16. համար 2.

Վասն Յարութեան Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գամ ՚ի գերեզմանն ընդ արևազալն և ասէին ցովմեանս. ո՞վ թաւալեցուցէ ձեզ զվէմն ՚ի դրանց գերեզմանին:

Եւ հոյեցեալ տեսին, զի թաւալեցուցեալ էր վէմն ՚ի գերեզմաննէն. քանզի էր մեծ յոյժ:

Եւ մտեալ ՚ի ներքս ՚ի գերեզմանն, տեսին երիտասարդ մի, զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ, զգեցեալ պատմուճան սպիտակ, և զարհուրեցան:

Եւ նա ասէ ցնոսա, մի երկնչիք. զյիսուս խնդրէք գնազովրեցի զխաչելեալն. յարեաւ, չէ աստ. ահաւասիկ տեղին ուր եղին զնա:

Այլ երթայք, ասացէք ցաշակերտս նորա և ցալեարոս, եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա, որպէս ասացն ձեզ:

Եւ իբրև լուսն, ելին և փախան ՚ի գերեզմանէ, քանզի

զահի հարեալ էին, և ոչ ո՛ մեք
ինչ ասացին, զի երկնչէին.

Երկուշորով որն մ'անոց է:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ 24. Համար 1

Ղան Յարութեան Տեսան մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Բայց ՚ի միաշարժութուն վազ
քաջ ընդ առաւօտն, եկին ՚ի
գերեզմանն, բերին զխուռնիսն
զոր պատրաստեցին՝ և այլ կա-
նայք ընդ նոսա:

Եւ գտին զվէմն թաւալե-
ցուցեալ ՚ի գերեզմանէ անտի.
և մտեալ ՚ի ներքս՝ ոչ գտին
զմարմին տեսան յիսուսի:

Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա
վասն այնորիկ, և ահա՛ արք եր-
կու հասին առ նոսա ՚ի հան-
գերձս լուսաւորս:

Եւ իբրև զահի հարան և խո-
նարհեցուցին զերեսս իւրեանց
յերկիր, ասնն ցնոստ. զի խընդ-
րէք զկենդանին ընդ մեռեալս՝
չէ աստ, այլ յարեաւ. յիշեցէք
որդէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ
էրն ՚ի գալիլեա և ասէր թէ
պարտ է որդւոյ մարդոյ մատ-

նիլ ՚ի ձեռս մարդոց միզաւո-
րաց, և ՚ի խաչ ելանել, և յեր-
րորդ աւուր յառնել:

Եւ յիշեցին զբանսն նորա:
Եւ դարձան պատմեցին զայս
ամենայն միտասանիցն և այլոց
ամենեցուն:

Եւ էին մարիամ մագդաղե-
նացի, և յովհաննա, և մարիամ
յակովբայ, և այլք ընդ նոսա,
որ պատմեցին զայս առաքելոյն.
և երևեցան առաջի նոցա շող-
վազփութիւն բանքն նոցա և
չհաւատային նոցա:

Բայց պետրոս յարուցեալ ըն-
թացաւ ՚ի գերեզմանն և հայե-
ցեալ տեսանէ զխուռնն լոկ,
զի կային. և գնաց ընդ միտս
զարմացեալ, թէ զինչ եղև:

Երկուշորով:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ 24. Համար 13:

Ի Յարութեան Տեսան մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եւ ահա երկուք ՚ի նոցանէ
երթային ՚ի նսին աւուր ՚ի գեօղ
մի, որ հեռի էր յերուսաղեմէ
հարիւր և վաթսուն ասպարի-
սաւ, և էր անուն նորա էմմա-

ւուս. և նորա խօսէին ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն անցելոց:

Եւ եղև ընդ խօսելն նոցա և ընդ վիճել և ինքն իսկ յիսուս մերձեցաւ. և երթայր ընդ նոսա. և նոցա աչք կախալէին առ 'ի չճանաչելոյ զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. զի՛նչ են բանքդ, վասն որոյ վիճէքդ ընդ միմեանս, մինչդեռ գնայրդ և տրամեալ էք:

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի նոցանէ՛ որում անուն էր կղէովագառ և ասէ ցնա. դու միայն կառ յերուսաղէմ՝ որ ոչ գիտացիր զինչ գործեցաւ 'ի նմա յաւուրս յայտասիկ:

Եւ ասէ ցնոսա, զի՛նչ. և նորա ասեն զյիսուսէ նազովրացւոյ, որ եղև այր մարգարէ՛՝ հզօր արդեամբք և բանիւք առայի աստուծոյ և ամենայն ժողովըրդեանն, սրպէս մատնեցին զնա քահանայապետքն և իշխանքն մեր 'ի դատաստան մահու և հանին զնա 'ի խաչ:

Սեք ակն ունէաք՝ թէ նա է որ փրկելոցն է զիսրայէլ, այլ և հանդերձ այսու ամենայնիւ,

այս երրորդ օր է, յորմէ հետէ այն գործեցաւ:

Այլ և կանայք ոմանք 'ի մէնջ զարմացուցին զմեզ, որք կանխեալ ընդ առաւօտս չոգան 'ի գերեզմանն և ոչ գտին ըզմարմինն նորա. եկին և ասեն, թէ և տեսիլ ևս հրեշտակաց տեսին, ոչք ասէին զնմանէ, թէ կենդանի է:

Եւ գնացին ոմանք 'ի մէնջ 'ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս, որպէս և կանայքն ասացին. բայց զնա ոչ տեսին:

Եւ նա ասէ ցնոսա, ով անմուտք և հեղգասիրտք առ 'ի հաւատալ յամենայնի, զոր խօսեցան մարգարէք, ոչ ապաքէն ըզնոյնս պարտ էր չարչարիլ քրքրիտոտսի և մտանել 'ի վառս իւր:

Եւ սկսեալ 'ի մովսիսէ և յամենայն մարգարէից, մեկնէր նոցա, որ ինչ յամենայն գիրս գրեալ է զնմանէ:

Իբրև մերձեցան 'ի գեօզն՝ յոր երթային, և նա պատճառէր հեռագոյն ևս ուրեք երթալ:

Եւ բռնադատեցին զնա և ասեն, առ մեզ ագիր, զի ընդ երեկս է և տարաժամեալ է

օրս. և եմուտ ազանել անդ
ընդ նոսա:

Եւ եղև 'ի բազմին նորա
ընդ նոսա, առեալ զհայն օրհ-
նեաց, երեկ և ետ նոցա. և նոցա
բացան աչք և ծանեան զնա,
և նա եղև 'ի նոցանէ աներե-
ւոյթ:

Եւ ասեն ցմիմեանս. ո՛չ խի
և սիրաք մեր ճմէին 'ի մեզ,
մինչ խօսէրն ընդ մեզ զճանա-
պարհայն, և որպէս բանայր մեզ
զգիրս:

Եւ յարուցեալ նոյնժամայն
դարձան յերուսաղէմ և գտին
Ժողովեալ զմետասանսն և զբոս
ընդ նոսայն էին և ասեն, թէ
արդարև յարեաւ տէր և երե-
ւեցաւ սխմոյնի:

Եւ նորա պատմէին զայն որ
առ ճանապարհայն, և թէ զխորդ
ետ ծանօթս նոցա 'ի բեկանել
հայնի:

Չորեքշաբթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Ղուկասու. Գլ 24. Համար 36:
Յետ Յարութեան Տեսան մտայ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Մինչդեռ զայն խօսէին,
ինքն խի յիտուս եկաց 'ի մէջ
նոցա և ասէ ցնոսա. խաղա-
զութիւն ընդ ձեզ. ես եմ, մի
երկնչիք. և զահի հարեալ երկն-
չէին, և համարէին ոգի ինչ տե-
սանել:

Եւ ասէ ցնոսա. զի խաղեալ
էք, և ընդէր խորհուրդք ելա-
նեն 'ի սիրսս ձեր. տեսէք ըզ
ձեռս իմ և զտաս, զի ես նոյն
եմ. շչափեցէք զիս և տեսէք,
զի ոգի՛ մարմին և ոսկերս ոչ
ունի, որպէս զիսս տեսանէք, զի
ունիմ:

Եւ զպս ասացեալ եցոյց նո-
ցա զձեռսն և զտաս:

Հինգշաբթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Մատթէոսի. Գլ 5. Համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ տեսեալ զԺողովուրդսն՝
եւ 'ի լնառն, և իբրև նստա-
անդ, մտտեան առ նա աչա-
կերաքն նորա:

Եւ բացեալ զքերան խր, ուսուցանէր զնոսս և ասէր:

Երանի աղբատաց հօգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից:

Երանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարեացին:

Երանի հեզոց, զի նոքա ժառանգեացն զերկիր:

Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն արդարութեան, զի նոքա յագեացին:

Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն:

Երանի այնոցիկ, որք սուրբ են սրտիք, զի նոքա զաստուած տեսցեն:

Երանի խողոզարաց, զի նոքա որդիք աստուծոյ կոչեցին:

Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից:

Երանի է ձեզ, յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեացն և ասիցեն զամենայն բան չար զձէն՝ սուտ վասն իմ. ցնծացէք և ուրախ լիբուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկնս, զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն, որ յառաջ քան զձեզ էին:

ՌԻՐՈՒՄ

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ 21. համար 1.

Յետ Յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Յետ այսորիկ զարձեալ յայտնեաց զանձն իւր յիսուս աշակերտաց իւրոց առ ծովքերքն տիբերեայ, և յայտնեաց այսպէս:

Էին ՚ի միասին սիմօն պետրոս և թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ, և նաթանայէլ, որ ՚ի կանոց գալիլեացոց, և որդիքն զերեզեայ և այլք յաշակերտաց անտի երկու:

Ատէ ցնտսս սիմօն պետրոս երթամ ձուկն որսալ տանն ցնա, գամք և մեք ընդ քեզ գնացին և մտին ՚ի նաւ, և յայնմ զիչերի կալան և ոչ ինչ:

Իբրև սցգ եզև, կայր յիսուս յեզր ծովուն, բայց ոչ ծաննան աշակերտքն թէ յիսուս իցէ:

Ատէ ցնտսս յիսուս. մանկունք՝ միթէ ունիք ի՞նչ ուտելոյ:

Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա, ոչ:

Ատէ ցնտսս. արկէք յաշակողմն նաւին զուռկանդ և գլտանիցէք. արկին և ոչ կարէին

ձգել 'ի բազմութենէ անտի ձր-
կանցն:

Ատէ աշակերտն այն, զոր սի-
րէրն յիսուս՝ ցպետրոս. տէր է
այն. սխմովն պետրոս իբրև լուաւ,
թէ տէր է, էարկ զլուրև. զրս-
փածանելին, քանզի մերկ էր և
ընկէց զինքն 'ի ծովն, և այլ ա-
շակերտքն նաւաւն իսկ գային,
քանզի չէին հեռի 'ի ցամաքէն.
այլ իբրև երկերիւր կանգնաւ
քարչէին զլործին հանգերծ
ձկամբն:

Իբրև ելին 'ի ցամաք, տե-
սանեն կրակետղ կայծականց, և
ձուկն մի 'ի վերայ, և հաց:

Ատէ ցնոսա յիսուս, բերէք
ինձ 'ի ձկանց անտի, զոր դուք
կաշարուք այժմիկ:

Եմուտ սխմովն պետրոս և
ձգէր զգործին 'ի ցամաք՝ լի մե-
ծամեծ ձկամբք հարիւր յի-
սուն և երիւք. և այնչափ ինչ
կայր և ոչ պատասեցաւ գործին:

Ատէ ցնոսա յիսուս. եկայք
ճաշեցէք. և ոչ որ յաշակերտացն
իշխէր հարցանել, թէ դու ով
ես, զի գիտէին թէ տէրն է:

Գայ յիսուս և առնու ըզ
հացն և տայ նոցա, նոյնպէս և
զձուկն:

Գայ երկոցս անգամ երևե-
ցաւ յիսուս աշակերտացն՝ յա-
րուցեալ 'ի մեռելոց:

Ետրաք, յիսուսակ է զյիսուսան սրբոյն Յովան-
նու Մկրտչին:

Արոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լաւ Յովհաննու. Վլ. 21. Համար 15

Յիսուս յարութեան Տեսան մերոց Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ
ցսխմովն պետրոս յիսուս. սի-
մովն յովնանու սիրնս զիս ա-
ռաւել քան զդոսա. ասէ ցնա.
այո՛ տէր, և դու գիտես, զի
սիրեմ զքեզ. ասէ ցնա, արա-
ծեա՛ զգառինս իմ:

Գարձեալ ասէ ցնա, սխմովն
յովնանու, սիրնս զիս. ասէ ցնա.
այո տէր և դու գիտես, զի ես
սիրեմ զքեզ. ասէ ցնա. արա-
ծեա՛ զզխարս իմ:

Ատէ ցնա երկոցս անգամ.
սխմովն յովնանու, սիրնս զիս.
տրտմեցաւ պետրոս, զի ասաց
ցնա երկոցս, թէ սիրնս զիս. և
ասէ ցնա. տէր՝ դու զամենայն
գիտես, և դու իսկ զամենայն
ճանաչես, և եթէ սիրեմ զքեզ.
ասէ ցնա յիսուս. արածեա՛ զոչ-
խարս իմ:

Ամէն ամէն ասեմ բեզ. զի

մինչ մանուկն էիր անձամբ ուն-
ձին գօտի ածէիր և երթոյիր
յս և կամէիր. և յորժամ ծե-
բացիս, ձեռս 'ի վեր կալցես
և սյր ածցեն քեզ գօտի և
տարցին ուր ոչ կամիցիս:

Չոյս ասաց, նշանակեալ թէ
ճրով մաշու փառաւոր տանիցէ
զատուած. և զոյս իբրև ա-
սաց, ասէ ցնա. եկ զկնի իմ:

Դարձաւ պետրոս և տեսանէ
զաշակերան, զոր սիրէր յիսուս,
զի երթոյր զկնի, որ և անկու
զանջօքն նորա և ասէ. տէր
ո՞վ է որ մտնելոցն է զքեզ:

Չնա տեսեալ պետրոսի, ասէ
ցյիսուս. տէր, իսկ սա զի:

Ասէ ցնա յիսուս, եթէ կա-
միմ զի կացցէ դա մինչև ես
գամ, քեզ զի փոյթ է, դու եկ
զկնի իմ:

Եւ եւ բանս այս յեղբարս
և համարեցան թէ աշակերտն
այն ոչ մեռանիցի, և ոչ ասաց
նմա յիսուս, եթէ ոչ մեռանիցի,
սյլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ
դա մինչև ես գամ:

Այս աշակերտ է, որ վկայէ
վասն այսոցիկ, որ և գրեացն
իսկ զայսոսիկ, և դիտում, եթէ
ճամբիա է վկայութիւն նորա:

Քոց է և սյլ ինչ բազում
զոր տրար յիսուս, զոր եթէ
գրեալ էր մի ըստ միտչէ, կար-
ծեմ թէ և ոչ աշխարհս բա-
ւական էր տանել զգիրսն, որ
թէ գրեալ էին:

Տն անտեսաց սրբուհոյ կոսմի Մարիամոս:

Արոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղա. Գառաւ. Գլ. 1. հատար 26.

Ի Հօրէ Ամենակալէ:

Եւ յամենանն վեցերորդի
առաքեցաւ գարբիէլ Հրեշտակ
յաստուծոյ 'ի քաղաք մի գա-
լիլեացոց, որում անուն էր նա-
զարէթ, առ կոյս խօսեցեալ
առն, որում անուն էր յովսէփ,
'ի տանէ դաւթի. և անուն կու-
սին մարիամ:

Եւ եկեալ առ նա Հրեշտակն
ասէ, ուրախ ըր բերկրեալդ,
տէր ընդ քեզ:

Եւ նա ընդ բանն խառվե-
ցաւ, և խորհէր ընդ միտս, թէ
որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս այս:

Եւ ասէ ցնա Հրեշտակն. մի
երկնչիւր մարիամ, զի գտեր չը-
նորհս յաստուծոյ. և ահա յը-
զասչիր և ծնցիս որդի և կո-
չնցես զանուն նորա Յիսուս:

Նա եղիցի մեծ և որդի բարձրելոյ կոչեսցի. և տացէ նմա տէր աստուած զաթոռն դաւթի հօր նորա. և թագաւորեսցէ 'ի վերայ տանն յակովբայ 'ի յաւիտեան. և թագաւորութեան նորա վախճան մի լիցի:

Եւ ասէ մարիամ ցՀրեշտակն. զիարդ լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ոչ գիտեմ:

Պատասխանի ետ Հրեշտակն և ասէ ցնա. հոգի սուրբ եկեսցէ 'ի քեզ, և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի 'ի վերայ քո. քանզի և որ ծնաներցն է 'ի քէն սուրբ է, և որդի աստուծոյ կոչեսցի:

Եւ ահա եղիսաբեթ ազգական քո, և նա յղի է 'ի ծերութեան իւրում. և այս վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեցեալ էր. զի ոչ տրկարացի առ աստուծոյ ամենայն բան:

Եւ ասէ մարիամ. ահաւասիկ կամ ազախին տեսաւն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում. և զնայ 'ի նմանէ Հրեշտակն:

Նոր կիրակի:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհանու. Գլ. 1. Համար 1.

Ի Հօրէ Լուսոյ:

Ի սկզբանէ էր բանն և բանն էր առ աստուած. և աստուած էր բանն. նա էր 'ի սկզբանէ առ աստուած:

Սմենայն ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա եղև և ոչ ինչ, որ ինչ եղևն:

Նովաւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս մարդկան, և լոյսն 'ի խաւարի անդ լուսաւոր է, և խաւար նմա ոչ եղև հասու:

Եղև այր մի առաքեալ յաստուծոյ. անուն նմա յովհաննէս. սա եկն 'ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ. ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն:

Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ, որ դալոյ է յաշխարհ:

Յաշխարհի էր և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ:

Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան. իսկ որք ընկալանն զնա, ետ նոցա իշխանութիւն

որդիս աստուծոյ լինիլ, որոց
հաւատացեն յանուն նորա, ոյր
ոչ յարենէ, և ոչ 'ի կամաց մար
մնոյ, և ոչ 'ի կամաց առն, այլ
յաստուծոյ ծնան:

Եւ բանն մարմին եղև, և
բնակեցաւ 'ի մեզ, և տեսաք ըզ
փառս նորա, զփառս՝ իբրև ըզ
միածնի առ 'ի հօրէ, լի շնորհօք
և ճշմարտութեամբ:

Յովհաննէս վկայեաց վասն
նորա, աղաղակեաց և ասէ. սա
է՛ զորմէ ասէի. որ զկէ՛ի իմ
գալոցն էր, առաջի իմ՝ եղև, զի
նախ քան զիս էր:

Պի 'ի լրութենէ անտի նորա
մեք ամենեքին առաք շնորհս
փոխանակ շնորհաց:

Պի օրէնքն 'ի ձեռն մովսիսի
տուան, շնորհքն և ճշմարտու
թիւնն 'ի ձեռն յիսուսի քրիս
տոսի եղևն:

Երկու շարաթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. ՊՄ. 1. համար 18:

զՆաբն Լուսոյ:

Պաստուած ոչ որ ետես եր
բէք, բայց միածինն որդի, որ
է 'ի ծոց հօր՝ նա պատմեաց:

Եւ այս է վկայութիւնն յով
հաննու, յորժամ առաքեցին առ
նա հրեայքն յերուսաղեմէ քա
հանայս և զևտացիս, զի հարց
ցին ցնա՝ թէ՛ դու ո՞ ես:

Եւ խոստովանի եղև և ոչ
ուրացաւ. խոստովան եղև, եթէ
ես ոչ եմ քրիստոսն:

Եւ հարցին ցնա. իսկ ո՞վ ես
դու, եղիս՝ ես. և ասէ. ոչ եմ.
Իսկ մարգարէ՞ն ես դու. պա
տասխանի ետ, թէ՛ ոչ:

Իսկ ասն մեզ. դու ո՞վ ես,
զի պատասխանի տարցուք որոց
առաքեցինն զմեզ. զի՛ ասես
վասն քո:

Ասէ. ես ձայն բարբառոյ
յանապատի. ուղիղ արարէք ըզ
ճանապարհ տեսն, որպէս ա
սաց եսայի մարգարէ:

Եւ որք առաքեցանն՝ 'ի փա
րիսեցուց անտի էին. հարցին
ցնա և ասեն. իսկ զի՛ միրտես,
եթէ՛ դու չես քրիստոսն, և ոչ
եղիս, և ոչ մարգարէն:

Պատասխանի ետ նոցա յով
հաննէս և ասէ. ես միրտեմ
զձեզ չրով 'ի միջի ձերում կայ
զոր դուքն ոչ գիտէք, որ զկնի
իմ գուլցն է, որ առաջի իմ եղև

որում չեմ արժանի, եթէ լուծից զխրացս կօչկաց նորա:

Այս 'ի բեթարբա եղև յայնկոյս յորդանանու, ուր էրն յովհաննէս և մկրտէր և անդ լինէր:

Երև. քչարթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Յովհաննու. Գլ. 1. Համար 29:

Մկրտիչ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիւ անդր տեսանէ զյիսուս, զի գայր առ նա և ասէ ահա առիկ գառն աստուծոյ, որ բառնայ զմեզս աշխարհի:

Սա է վասն որոյ եսն ասէի զինի իմ գայ այր, որ առաջի իմ եղև, զի յառաջ խակ էր քան զիս:

Եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ զի յայանի լինիցի խրոյցէի վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել:

Վ կոյեաց յովհաննէս և ասէ, թէ տեսանէի զհոգին, զի իջանէր իբրև զաղաւնի յերկնից, և հանգչէր 'ի վերայ նորա:

Եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով, նա ասաց զիս. յոյր վերայ տեսանիցես զհոգին, զի

իջանիցէ և հանգչիցի 'ի վերայ նորա, նա է՝ որ մկրտէ հոգւովն սրբով:

Եւ ես տեսի և վկայեցի, եթէ սա է որդին աստուծոյ:

Չորեքշաբթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Յովհաննու. Գլ. 1 Համար 25:

Մկրտիչ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիւ անդր կայր յովհաննէս և յաշակերտաց անտի նորա երկու. և նայեցեալ ընդ յիսուսի, զի զգնայր, ասէ. ահա առիկ քրիստոս գառն աստուծոյ:

Լուսն 'ի նմանէ երկու աշակերտքն՝ զի խօսէր, և գնացին զհետ յիսուսի:

Իբրև զարծառ յիսուս և ետես զնոսա՝ զի երթային զհետ նորա, ասէ ցնոսա. զի՛նչ խնդրէք. նորա ասեն ցնա. ուրբի, որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ, ո՞ր են օթեմանք քո:

Ասէ ցնոսա. եկայք և տեսէք. եկին և տեսին՝ ուր էին օթեմանք նորա, և առ նմա ա-

դան այն օր, զի ժամ էր իբրև տասներորդ:

Էր անդրէաս՝ եղբայր սիմոնի վիմի՝ մի յերկուց անտի, որք լուանն՝ ՚ի յովհաննէ և զընացին զկնի նորա:

Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զսիմոն և ասէ ցնա. զըտար զմտիայն՝ որ թարգմանի քրիստոս. սա էած զնա առ յիսուս:

Հայեցեալ ընդ նա յիսուսի՝ ասէ. դու ես սիմոն որդի յովհաննու, դու կոչեսցիս կեզիսս, որ թարգմանի պետրոս:

Հինգշարթի:

Արցոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 1. համար 43:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ՚ի գալիլեա. գտանէ ըզփիլիսաբոս և ասէ ցնա յիսուս. եկ զկնի իմ:

Եւ էր փիլիսաբոս ՚ի բեթսայիլայ, ՚ի քաղաքէ անդրեայ և պետրոսի:

Գտանէ փիլիսաբոս զնաթանայէ և ասէ ցնա. զորմէ

գրեաց մովսէս յօրէնան, և մարգարէքն, զտարք զյիսուս՝ զորդի յովսեփայ ՚ի նազարեթէ:

Ասէ ցնա նաթանայէ և իսկ ՚ի նազարեթէ մարթ ինչ իցէ բարույ իմիք լինել. ասէ ցնա փիլիսաբոս. եկ և տես:

Իբրև ետես յիսուս զնաթանայէ և զի գայր առ նա, ասէ վանն նորա. ահա. արդարև իսրայելացի, յորում նենդութիւն ոչ գոյ:

Ասէ ցնա նաթանայէ և ուստի ճանաչես զիս. պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնա. մինչչև էր փիլիսաբոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր ՚ի ներքոյ թղենուցն, տեսի զքեզ:

Պատասխանի ետ նմա նաթանայէ և ասէ. ուրբի՝ դու ես որդի աստուծոյ, դու ես թագաւորն իսրայելի:

Պատասխանի ետ նմա յիսուս՝ և ասէ փոխանակ զիսասացի քեզ թէ տեսի ՚ի ներքոյ թղենուցն՝ հաւատաս, մեծամեծ ևս քան զայս տեսցես:

Եւ ասէ ցնոսա. ամէն ամէն տեսմ՝ ձեզ. տեսանիցէք զերկինս բացեալ և զհրեշտակս

աստուծոյ՝ զի երանիցեն և իջանիցեն՝ ՚ի վերայ որդւոյ մարգոյ:

Ուրաթ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 2 համար. 1.

Սկիզբն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յաւուրն երրորդի, Հարսանիք էին ՚ի կանայ գալիլեացւոց, և անդ էր մայրն յիսուսի. կոչեցաւ և յիսուս և աշակերտքն նորա ՚ի Հարսանիսն:

Եւ ՚ի պակասիլ գինւոյն, ասէ մայրն ցյիսուս. գինի ոչ ունին:

Եւ ասէ ցնա յիսուս, զի կայ իմ և քո, կին դու. չե է Հասեալ ժամանակ իմ:

Ասէ մայրն նորա ցապասաւորանս. որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արատջիք:

Անդ էին թակոյկը կճեայք վեց՝ ըստ սրբունթեանն Հրէից. տանէին մի մի ՚ի նոցանէ՝ մարս երկուս կամ երիս:

Ասէ ցնոսա յիսուս. լցէք ըզ թակոյկսդ ջրով. և լցին զնոսա մինչև ՚ի վեր:

Եւ ասէ ցնոսա. արգ առէք և բերէք տաճարապետիգ. և նորա բերին:

Եւ իբրև ճաշակեաց տաճարապետն զջուրն գինի եզեալ, և ոչ գիտէր ուստի իցէ, բայց սպասաւորքն գիտէին, որք արկին զջուրն: **Խօսի** ընդ փեսային տաճարապետն, և ասէ. ամենայն մարդ զանոյշ գինին յառաջագոյն պաշտէ, և յորժամ արբենան, յայնժամ դյոռին. դու պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչև ցայժմ:

Չայս արար սկիզբն նշանաց յիսուս ՚ի կանայ գալիլեացւոց, և յայսնեաց զփառս իւր, և Հաստացին ՚ի նա աշակերտքն նորա:

Շարաթ.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 2. համար 12.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յետ այսորիկ էջ յիսուս ՚ի կտիառնայում, ինքն և մայր իւր և եղբարք իւր, և անդ լինէր ոչ բազում ինչ աւուրս:

Եւ էր մերձ գատիկն Հրէից, և ել յիսուս յերուսաղէմ:

Եւ եզիտ ՚ի տաճարին, զի վաճառէին զարջառս և զոչ-

խորս և զազանիս, և զլուսա-
յափոխան, որք նստէին:

Եւ արար խորազան շուս-
նեաց, և եհան դամենեաին 'ի
տաճարէն՝ զոչխարսն և զար-
ջառս, և զգզինձս հատավա-
ճառացն ցրուեաց, և զանձանն
կործանեաց. և որք զազանիսն
վաճառէին՝ ասէ ցնոսա. առէք
զայդ աստի և մի առնէք ըզ
տուն հօր իմոյ՝ տուն վաճառի:

Այս յիշեցին աշակերտքն
նորա՝ թէ գրեալ է. նա խանձ
տան քո կերիցէ զիս:

Պատասխանի ետուն հրեայ-
քն և ասեն ցնա. զի՛նչ նշան
ցուցանես զու մեզ՝ զի զայդ
առնես:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնոսա. քակեցէք զտաճարդ
զայդ, և զերիս առուրս կանդ-
նեցից զսա:

Ասն ցնա հրեայքն. զքա-
ռատուն և զլից ամ շինեցաւ
տաճարս այս, և զու զերիս ա-
ռուրս կանդնեն զգա:

Բայց նա ասէր վասն տա-
ճարի մարմնոյ իւրոյ:

Իսկ յորժամ յարեան 'ի
մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն
նորա, թէ՛ այս է զոր ասացն.

և հաւատացին զորոյն և բանին,
զոր ասաց յիսուս:

Երբոք կիրակի՝ որ ասի Աշխարհամարան:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Յովհաննու. Գլ. 2. Համար 23,

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև էր յերուսաղէմ
'ի զատկին սօնի, բազումք
հաւատացին յանուն նորա, զի
տեսանէին զնշանն՝ զոր առնէր:

Բայց ինքն յիսուս ոչ հա-
ւատայր յանձն նոցա, քանզի
ինքն գիտէր զամենայն. և զի
ոչ էր պիտոյ՝ եթէ որ վկայեացէ
վասն մարդոյ, զի ինքն իսկ
գիտէր զինչ կրէր 'ի մարդն:

Եւ էր այր մի 'ի փարիսեց-
ւոց անտի՝ նիկողիմոս անուն
նորա, իշխան հրէից. սա եկն
առ նա զիշերի՛ և ասէ ցնա.
Ուսրբի, զիտեմք թէ յաստու-
ծոյ եկեալ ես վարդապետ. զի
ոչ որ կարէ զայդ նշանս առ-
նել՝ զոր զուգ առնես, եթէ ոչ
աստուած իցէ ընդ նմա:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ
քեզ, եթէ որ ոչ ծնցի վերստին,

ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն աստուծոյ:

Ասէ ցնա նիկողեմսս. զիսորդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծնեալն խցէ. միթէ մարթ խցէ անդրէն յարտոյն մօր իւրոյ կրկին մըտանել և ծնանիլ:

Պատասխանի ետ յիտուս և ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմքեզ, եթէ որ ոչ ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն աստուծոյ:

Չի ծնեալն 'ի մարմնոյ մարմին է, և ծնեալն 'ի հոգւոյ հոգի է:

Դու մի զարմանար, թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանիլ վերտաին. զի հոգմ' ուր կամի՝ չնչէ, և զձայն նորա լսես. այլ ոչ գիտես, ուստի՞ դայ, կամ յո՞ երթոյ. սոյնպէս և ամենայն ծնեալն 'ի հոգւոյն:

Պատասխանի ետ նիկողեմսս և ասէ ցնա. զիսորդ մարթի սցոմ լինել:

Պատասխանի ետ յիտուս և ասէ ցնա. դու ես վարդապետ խարսէլի՝ և զայդ ոչ գիտես:

Ամէն ամէն ասեմքեզ, զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսեմք, և զոր տեսաք՝ վկայեմք. և զվր-

կայութիւն մեր ոչ ընդունիք:

Իսկ արդ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք, զիսորդ, եթէ զերկնաւորսն ասացից՝ հաւատայցէք:

~~~~~
Երկուշաբթի.

Արքայ Աւետարանիս Յիտուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 3. Համար 13.

Տէրն մեր Յիտուս Քրիստոս ասէ:

Եւ ոչ որ ել յերկինս, եթէ ոչ՝ որ էջն յերկնից՝ որդին մարդոյ՝ որ էն յերկինս:

Եւ որպէս մովսէս բարձրացոյց զօձն յամապատին, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ. զի ամենայն՝ որ հաւատայ 'ի նա՝ ոչ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յախտնախանս:

Չի այնպէս սիրեաց ասաուած գալխարհ, մինչև զորդին իւր միածին ետ. զի ամենայն՝ որ հաւատայ 'ի նա՝ մի կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յախտնախանս:

Չի ոչ առաքեաց աստուած զորդի իւր յալխարհ՝ թէ դատեսցէ զալխարհ, այլ զի վրդկեացի ալխարհ նովաւ:

Որ հաւատայ 'ի նա՝ ո՛չ դատապարտեսցի. և որ ո՛չ հաւատայ 'ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է. զի ո՛չ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյն աստուծոյ:

Եւ այս իսկ է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զիսաւար ասուել քան զլոյս. զի էին գործք խրեանց չարութեան:

Չի ամենայն, որ զչար գործէ՝ ատեսց պլոյս, և ո՛չ գոյ աս լոյսն, զի մի յանդիմանեացին գործք նորա. իսկ որ առնէ լոյ ճշմարտութիւն, գայ աս լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա, թէ աստուծով գործեցան:

Երեւոյթաբով:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լուս Յովհաննու. Գլ 3. Համար 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յիս սոյսորիկ եկն յիսուս և աշակերտք նորա յերկիրն հրէաստանի, և անդ չրջէր նորօք հանդերձ և մկրտէր:

Մկրտէր և յովհաննէս 'ի յայենովն մերձ աս սաղիմ,

զի ջուրք բազումք էին անդ, և գոյին և մկրտէին. զի չե ևս էր արկեալ յովհաննէս 'ի բանա:

Եւ եղև ինչիր յաշակերտացն յովհաննու ընդ հրէից վասն սրբութեան. եկին աս յովհաննէս և ասենցնա. ունչբի, որ էրն ընդ քեզ յոյնիցս յորդանանու, որում գուն վրկայեցիր, ահաւասիկ նա մկրտէ և ամեներկն գան աս նա:

Պատասխանի ետ յովհաննէս և ասէ. ո՛չ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ և ո՛չ ինչ, եթէ ո՛չ իցէ տուեալ նմա յերկնից 'ի վերուստ:

Ջուր ձեղէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես քրիստոսն, այլ թէ աւարեալ եմ առաջի նորա:

Որ ունի զհարսն՝ նա է փեսայ. իսկ բարեկամ՝ փեսային՝ որ կայ և լաէ նմա, ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային. արդ այս ուրախութիւն, որ իմն է՝ լցեալ է:

Նմա պարտ է աճել, և ինձ մեղմանալ:

Որ 'ի վերուստն գայ՝ 'ի վերոյ է քան զամենայն. որ յերկրէ

աստի է, յերկրէ է՝ և յերկրէ խօսի:

Որ յերկնիցն գայ, զոր ինչ ետես և զոր լուաւ՝ վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ որ ընդունի:

Որ ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց, թէ աստուած ճշմարիտ է. զի զոր աստուածն աստըեաց՝ զբանս աստուծոյ խօսի, զի ոչ եթէ չափով տայ աստուած զհոգին:

Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ետ ՚ի ձեռս նորա:

Որ հաւատայ յորդի, ընդունի զկեանսն յաւիտեանականս. և որ ոչ հնազանդի որդւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս, այլ բարկութիւն աւատծոյ մնայ ՚ի վերայ նորա:

Չորեքշաբթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լուս Յովհաննու. Քլ. 4. համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Իբրև գիտաց յիտուս՝ եթէ լուան փարիսեցիքն, եթէ յիտուս բազում աշակերտս առնէ, և մկրտէ. քան զյովհաննէս, քանզի

ոչ եթէ յիտուս ինքնին մկրտէր, այլ աշակերտքն նորա, եթող զհրէաստան երկիր և եկն մուսանգամ ՚ի դավիթայ:

Եւ էր նմա անցանել ընդ սամարիա:

Գայ նա ՚ի քաղաք մի սամարացւոյ՝ որում անուն էր սուքար, մերձ ՚ի գեօղն, զոր ետ յակովբ որդւոյ խրամ յովսեփայ, և անդ էր աղբիւր մի յակովբայ:

Եւ յիտուս վաստակեալ ՚ի ճանապարհէն, նստէր ՚ի վերայ աղբերն, և էր ժամ իբրև վեցերորդ:

Գայ կին մի ՚ի սամարեայ հանել ջուր. ասէ ցնա յիտուս. տուր ինձ ըմպել:

Չի աշակերտքն նորա երթեալ էին ՚ի քաղաք անդր, զի կերակուրս գնեսցեն:

Ասէ ցնա կինն սամարացի. դու որ հրեայդ ես, զիսորդ յինէն ըմպել խնդրես՝ ՚ի կնոջէ սամարացւոյ. զի ոչ երբէք խառնակին հրեայք ընդ սամարացիս:

Պատասխանի ետ նմա յիտուս և ասէ. եթէ գիտէիր դու ըզ պարզեան աստուծոյ, և ո՞վ է՝ որ ասէ ցրեղ՝ թէ տուր ինձ ըմ-

պել, դու անդեօք խնդրէիր 'ի նմանէ, և տայր քեզ ջուր կենդանի:

Ատէ ցնա կինն. տէր, դու քանդի և դոյլ խակ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր է. խակ արդ ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի:

Թիթէ դու մեծ ինչ ոք իցես քան զհայրն մեր յակովբ, որ զայս ջրհոր ետ մեզ, և ինքն աստի արբ և որդիք նորա և խաշինք նորա:

Պատասխանի ետ նմա յիսուս և ասէ. ամենայն՝ որ ըմպէ 'ի ջրոյ յայդմանէ, միւսանգամ ծառաւի. բայց որ ըմպէ 'ի ջրոյն՝ զոր ես տաց նմա, մի ծառաւեսցի յաւիտեան. այլ ջուրն՝ զոր ես տաց նմա, եղիցի նմա ազբիւր ջրոյ բղխելոյ 'ի կեանսն յաւիտեանականս:

Ատէ ցնա կինն. տէր, տուն ինձ զջուրն զայն, զի մի ծառաւեսցայց և մի եկից սյար հանել ջուր:

Ատէ ցնա յիսուս. երթ կուչեա՛ զայր քո և եկ այսր:

Պատասխանի ետ նմա կինն և ասէ. չիք իմ այր. ասէ ցնա յիսուս. բարւո՛ք ասացեր, թէ չիք իմ այր, զի հինգ այր փո-

խեալ է քո, և զոր այժմ ունիս՝ չէ քո այր. զայդ արդար ասացեր:

Ատէ ցնա կինն. տէր, թուի ինձ՝ թէ մարդարէ իցես դու. հարքն մեր 'ի լերինս յայսմիկ երկիրսագին, և դուք ասէք. թէ յերուսաղէմ և եթ է տեղի, ուր արժան իցէ երկիրագանել:

Ատէ ցնա յիսուս. կին դու, հաւատա՛ ինձ, զի եկեսցէ ժամանակ, յորժամ ոչ 'ի լերինս յայսոսիկ և ոչ յերուսաղէմ երկիրագանիցեն հօր:

Պուք երկիրագանէք որում ոչն գիտէք, մեր երկիրագանեմք որում գիտեմքն. զի փրկուիմ ի հրէից է:

Այլ եկեսցէ ժամանակ, և այժմ խակ է, յորժամ ճմարիտքն երկրագառք երկիրագանիցեն հօր հողուլ և ճրճմարտութեամբ. քանդի և հայր այնպիսի երկրագառուս իւր խնդրէ:

Հինգշաբթի:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու Գլ 4. Համար 24

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հողի է աստուած և եր-
կրպագուացն նորա՝ Հողով և
ճշմարտութեամբ սրարտ է եր-
կրպագանել:

Ասէ ցնա կինն, գիտեմ զի
մասիս գայ՝ անուանեալն քրիս-
տոս. յորժամ եկեսցէ, նա պատ-
մեսցէ մեզ զամենայն:

Ասէ ցնա յիսուս. ես եմ,
որ խօսիմս ընդ քեզ:

Եւ յայն բան եկին աշա-
կերտքն նորա, և զարմանային՝
զի ընդ կեոջն խօսէր. բայց ոչ
որ ասաց ՚ի նոցանէ, թէ զի՞նչ
խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ
զմա:

Եթող կինն զսախորն իւր և
չոգաւ ՚ի քաղաքն, և ասէ ցը-
մարդիկն. եկայք տեսէք զայր
մի, որ ասաց ինձ զամենայն, որ
ինչ իմ գործեալ է. մի՞թէ նա
իցէ քրիստոսն:

Ելին ՚ի քաղաքէն և գային
առ նա:

Եւ մինչև եկեալ էին նոքա,

աղաչէին զնա աշակերտքն և
ասէին. ուրբի հաց կեր:

Նա ասէ ցնոսա. ես կերա-
կուր ունիմ ուտել, զոր դուքն
ոչ գիտէք:

Ասէին աշակերտքն ընդ մի-
մեանս. մի՞թէ երբր ինչ որ դմա
ուտել:

Ասէ ցնոսա յիսուս. իմ կե-
րակուր այն է, զի արարից ըզ
կամն այնորիկ, որ առաքեացն
զիս, և կատարեցից զգործն
նորա:

Ոչ գուք ասէք, եթէ այլ ևս
չորք ամիսք են, և հունձք գան.
ահաւառիկ ես ատեմ ձեզ. առ-
բարձէք զաչս ձեր, և տեսէք
զարտորայն, զի սպիտակացեալ
են և ՚ի հունձս հասեալ:

Եւ որ հնձէն՝ վարձս ատնու,
և ժողովէ զպտուղ ՚ի կեանսն
յաւիտեանականս. զի որ սերմա-
նէն և որ հնձէ, հասարակաց
ցնծուացեն:

Յայտ իսկ է բանն ճշմարիտ
զի այլ է՝ որ սերմանէ, և այլ
է՝ որ հնձէ:

Ես առաքեցի զձեզ հնձել,
զոր ոչ դուք սերմանեցիք. այլք
վաստակեցին, և դուք ՚ի վաս-
տակս նոցա մտէք:

Եւ 'ի քաղաքէն յայնմանէ սամարացոց բազումք հաւատացին 'ի նա վասն բանի կրնոջն վկայելոյ, եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ էր:

Իսկ իբրև եկին առ նա սամարացիքն, աղաչէին զնա լինել առ նոսա. և եղև անդ առւերս երկուս:

Եւ ևս բազումք հաւատացին 'ի նա վասն բանին նորա և ասէին ցկինն, թէ ոչ այսուհետև վասն քո խօսիցդ հաւատամք, զի մեզէն խակ ըւտք 'ի դամանէ, և զիտեմք եթէ դա է ճշմարտիւ փրկիչ աշխարհաց:

ՈՐՐԹ

Արցոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 4. համար 43:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի և զնաց 'ի գալիլեա:

Զի ինքն խակ յիսուս վկայեաց, եթէ մարդարէ յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի:

Այլ յորժամ եկն նա 'ի գալիլեա, ընկալան վնա գալիլեա-

ցիքն, զի տեսեալ ևս էր զամ նայն նշանն, զոր արար յերուսաղէմ 'ի տօնին. քանզի և նորա եկեալ էին 'ի տօնն:

Եկն գարձեալ 'ի կանա գալիլեացոց, ուր արար զձուրն գինի, և անդ էր թագաւորաց զըն մի, որոց որդին հիւանդ կոյր 'ի կափառնայում:

Նա իբրև ըլաւ, եթէ յիսուս եկեալ է 'ի հրէաստանէ 'ի գալիլեա, եկն առ նա, և աղաչէր զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա, քանզի մերձ էր 'ի մուսանէ:

Ատէ ցնա յիսուս. եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս տեսանէք, ոչ հաւատայք:

Ատէ ցնա թագաւորացն. տէր էջ մինչև մուտալ իցէ մանուկն լմ:

Ատէ ցնա յիսուս. երթ, որդին քո կենդանի է. և հաւատաց այրն բանին, զոր ասաց նմա յիսուս և զնաց:

Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղև նմա ժառանգքն նորա, աւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է:

Հարցանէր ցնոսս վասն ժաման, յորում ասարթինեաց, և

ասեն ցնա. երէկ յեօթներորդ
ժամու եթող զնա ջերմն:

Պիտաց հայրն նորա, թէ
յայնմ ժամու, յորում ասացն
ցնա յիսուս, թէ որդին քո կեն-
դանի է. և հուստաց ինքն և
ամենայն տուն իւր:

Չայս դարձեալ երկրորդ նը-
շան արար յիսուս, եկեալ 'ի
հրէաստանէ 'ի գալիլեա:

Շարաթ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ 5. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յետ այսորիկ տօն էր հը-
րէից, և ել յիսուս յերուսաղէմ:

Եւ էր յերուսաղէմ 'ի պրո-
բատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր
երրօյցեցերէն բեթհեզդա, հինգ
սրահ, յորս անկեալ զնէր բազ-
մութիւն յոյժ հիւանդաց, կու-
րաց, կաղաց, գօսացելոց, որք
ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ:

Եւ հրեշտակ տեսուն ըստ
ժամանակի իջանէր յաւազանն
և յուզէր զջուրն, և որ նախ
'ի շարժումն ջրոցն իջանէր
յաւազանն՝ բժշկիւր, ոչ ունելով
նշան հիւանդութեան:

Եւ անդ էր այր մի, որոյ ե-
րեսուն և ութ ամ էր 'ի հի-
ւանդութեան իւրում. զնա իւ-
րև ետես յիսուս՝ զի անկեալ
զնէր, և գիտաց թէ բազում
ժամանակք են այնուհետև, ասէ
ցնա. կամիս ողջ լինել:

Պատասխանի ետ նմա հի-
ւանդն. տէր՝ ոչ գոր ունիմ, թէ
յորժամ ջուրքն յուզիցին՝ արկ-
ցէ զիս յաւազանն, և մինչ ես
գանգաղիմ, այլ որ քան զիս
յառաջագոյն իջանէ:

Ասէ ցնա յիսուս. արի, առ
զմահիւրս քո և գնա:

Եւ ողջացաւ այրն, և յա-
րեաւ, առ զմահիւրս իւր և շըր-
ժէր, և էր շարաթ յաւուրն յայն-
միկ:

Ասեն հրեայքն ցրժշկեալն.
շարաթ է, և ոչ էր արժան
առնուլ քեզ զմահիւրս քո:

Պատասխանի ետ նոցա և
ասէ. որ բժշկեացն զիս, նա
ասաց ցիս. առ զմահիւրս քո և
գնա:

Հարցին ցնա և ասեն. ո՞վ է
այրն. որ ասացն ցրեզ. առ ըզ
մահիւրս քո և շըջեաց:

Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր թէ
ո՞վ իցէ. քանզի յիսուս խոյս ետ

վասն ամբոխին 'ի տեղոջէ՛
անտի:

Յետ այսորիկ գտանէ՛ զնա
յիսուս 'ի տաճարին և ստէ ցնա.
տհաւաղիկ ողջացար, մի ևս մե-
ղանչեր. զի մի չար ևս ինչ լի-
նիցի քեզ:

Գնաց այրն և պատմեաց
հրէիցն, եթէ յիսուս էր՝ որ բը-
ժչկեացն զիս:

Եւ վասն այնորիկ հալածէին
զյիսուս հրեայք, զի զայն աւ-
նէր 'ի շաբաթու:

Եւ յիսուս պատասխանի ետ
նոցա. հայր իմ մինչև ցայժմ
գործէ, և ես գործեմ:

Վասն այնորիկ առաւել
ինդրէին հրեայքն սպանանել ըզ
նա, զի ոչ միայն լուծանէր ըզ
շաբաթս, այլ և հայր իւր կո-
չէր զատուած, և հաւատար
առնէր զանձն աստուծոյ:

Զորոյց Կիրակէ:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու, Գլ. 5. Համար 19:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետ յիսուս
և ստէ ցնտա. ամէն ամէն ա-
սեմ ձեզ, ոչ կարէ որդի մար-
դոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ
ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ.
զի զոր նոյն առնէ. զնոյն և
որդին նմին նման գործէ:

Ձի հայր սիրէ զորդի, և
զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր
ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս
քան զոյնս ցուցանէ նմա ըզ
գործս, ընդ որ գաւրզ զար-
մանայք:

Ձի որդէս հայր յարուցանէ
զմեռեալս և կենդանի առնէ,
նոյնպէս և որդի զորս կամի
կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ հայր գատի զըք,
այլ զամենայն գատատանն ետ
որդոյ իւրոյ. զի ամենեքեան
պատուեսցեն զորդի, որպէս պա-
տուեն զհայրն. որ ոչ պատուէ
զորդին, ոչ պատուէ զհայր զա-
ռաքիչն նորա:

Ամէն ամէն ստեմ ձեզ, զի
որ զըսանն իմ ըէ և հաւատայ

այնմ, որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտեանականս և ՚ի դատաստանն ոչ մասնէ: այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ՝ ի կեանս:

Այն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ, և արդէն խոկէ, յորժամ մեռեալք ըլցեն ձայնի որդւոյն աստուծոյ, և որք ըլցեն, կեցցեն:

Չի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ և որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում:

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել և զի որդի մարդոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք. զի եկեցոյ՞ ժամանակ՝ յորում ամենեքին որք ՚ի գերեզմանս կայցեն, ըլլցեն ձայնի նորա, և եկեացն արտաքս. որոց զարթա գործեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց և որոց ըզչար արարեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն դատաստանաց:

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչինչ. այլ որպէս ըսեմ՝ դատիմ, և դատաստանն իմ արդար է. զի ոչ խնդրեմ ըզ կամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս:

Երկու շարքի:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուոյ Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 5. Համար 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն իմ չէ՞ ճշմարիտ. այլ է՞ որ վկայէ վասն իմ. և դուք գիտէք, եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն՝ զոր վկայեաց վասն իմ:

Դուք առաքեցիք առ յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտութեանն. այլ ես ոչ եթէ ՚ի մարդկանէ առնում վկայութիւն. այլ զայս ասեմ՝ զի դուք ապրեցիք:

Նա էր ճրագ՝ որ լուցեալ էր և ծագիւր, և դուք կամեցարուք ցնծալ առ ժամանակ մի ՚ի ըյս նորա:

Այլ ես ունիմ վկայութիւն մեծ ևս քան զյովհաննու, ըզգործան՝ զոր ետ ցիս Հայր՝ զի կատարեցից զնոսա. նորին խոկ գործքն՝ զոր գործեմ, վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս. և որ առաքեացն զիս Հայր, նա վկայեաց վասն իմ:

Դուք ոչ զձայն նորա եր-

բէք լուայք, և ոչ զտեսիլ նորա տեսիք:

Եւ ոչ զբան նորա ունիք 'ի ձեզ ընտկեալ. զի զոր նա առաքեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք:

Քննեցէք զգիրս. զի դուք համարիք նորք ունել զկեանսն յախտեանականս, և նորին խոյ են, որ վկայեն վասն իմ, որովք համարիք ունել կեանս ևւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս, զի զկեանսն ունիցիք:

Ես փառս 'ի մարդկանէ ոչ աւանտ. այլ գիտեմ զձեզ՝ զի զէջն աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս:

Ես եկի յանուն հօր խնոյ, և ոչ ընդունիք զիս. եթէ այլ որ եկեացէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք:

Չիարդ կարէք դուք հաւատալ. զի փառս 'ի միմեանց աւնուք, և զփառս զառ 'ի միոյն աստուծոյ ոչ խնդրէք:

Մի համարիք՝ եթէ ես չարախօս ինչ կցեմ՝ զձէնջ առ հօր. գոյ որ չարախօս կայ ըզձէնջ՝ մովեսս, յոր դուքն յուսացեալ էք. զի եթէ հաւատայիք դուք մովսիսի, հաւա-

տայիք արդեօք և ինձ. զի նա վասն իմ խոյ գրեաց:

Չի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք, զիարդ խնոյ բանիցս հաւատայցէք:

Երեքշաբթի:

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ Ըստ Յովհաննու. Գլ. 6. համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յետ այսորիկ զնաց յիսուս յայնկոյս ծովուն գալիլեացոց տիրերեաց, և զհետ երթայր նա ըստ ժողովուրդ բազում. զի տեսանէին զնշանսն, զոր առնէր 'ի վերայ հիւանդաց:

Եւ 'ի ըստն յիսուս, և անդ նստէր աշակիրտօքն հանդերձ:

Եւ էր մերձ զատիկ տօնն հրէից:

Բարձ 'ի վեր զաչս իւր յիսուս, և ետես զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա. ասէ զըփիլիսոսացոս. ուստի՞ զննցուք հաց, զի կերիցեն դոքս:

Չայս ասէր փորձելով զնա. այլ ինքն զխտէր՝ զինչ առնեցրց էր:

Պատասխանի ետ նմա փի-

լիպպոս. երկերիւր գահեկանի
Հայ չէ գոցա բաւական, թէ-
պէտե խրաբանչիւր որ սակա-
ինչ աւնուցու:

Ա. սէ ցնա մի յաշակերտացն
նորա, անդրէաս եղբայր սիմով-
նի վիժի. է ասա պատանեակ
մի, որ ունի Հինգ նկանակ գա-
րեղէն և երկուս ձկունս, այլ
այն զի՛նչ է առ այդչափ մար-
դիկդ:

Ա. սէ յիսուս. բազմեցուցէք
զմարդիկդ. և էք խոտ յոյժ 'ի
տեղուջն. և բազմեցան մար-
դիկն թուով իբրև Հինգ Հա-
զար:

Ե. և առ զՀայն յիսուս և
զոհացաւ. և բաշխեաց բազմա-
կանացն. նոյնպէս և 'ի ձկանցն
որչափ և կամեցան:

Ե. և իբրև յագեցան, ասէ
ցաշակերտան. ժողովեցէք զնրչ-
խարեալ կոտորող, զի մի ինչ
կորիցէ:

Ժողովեցին և լցին երկո-
տասան սակառի զկոտորոցն 'ի
Հինգ գարեղէն նկանակէ ան-
տի, որ յաւելաւ 'ի կերողացն:

Ի սկ մարդիկն իբրև տեսին
զնշանան զոր արար, ասէին, թէ

աս է ճշմարիտ մարգարէն, որ
գալոց էր յաշխարհ:

Յորն գլարաթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննուս Գլ. 6. Համար 15.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յիսուս իբրև գիտաց եթէ
գալոց են յափշտակել զնա, զի
արացոցն զնա թաղաւոր, զնաց
գարձեալ 'ի ըստանն միայն:

Ե. և իբրև երեկոց եղև, իջին
աշակերտքն նորա 'ի ծովեղերն:

Ե. մտեալ 'ի նառ գային
յայնկոցս ծովուն 'ի կափառ-
նացում. և իբրև նսեմացաւ, և
չև ևս եկեալ էր առ նոսա յի-
սուս, և ծովն 'ի սաստիկ Հող-
մոց շնչեղոյ յուղէր:

Ե. և վարեալ իբրև ասպա-
րէսս ըսան և Հինգ կամ երե-
սուն, տեսանէին զյիսուս՝ զի
գայր 'ի վերայ ծովուն՝ և մերձ
էր 'ի նառն, և զարհուրեցան
յոյժ. և նա ասէ ցնոսա. ես եմ՝
մի երկնչիք:

Ե. կամէին զնա ընդունել
'ի նառն. և վաղվաղակի եհաս
նառն՝ յերկիրն՝ յոր երթային:

Հինգ շաբաթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ Ըստ Յովհաննու. Գլ. 6. Համար 22.

Ընդ Տեսան մերայ Յիսուսի Քրիստոսի:

Ի վաղիս անդր ժողո-
վութիւնն, որ կայր յայն կոյս ծո-
վուն, տեսանէր թէ այլ նաւ
ոչ գոյր անդ բացց միայն 'ի
միտն՝ յոր մտին աշակերտքն
յիսուսի, և զի չէր մտեալ յի-
սուս ընդ աշակերտսն իւր 'ի
նաւն. բացց միայն աշակերտքն
նորա գնացին, իբրև այլ նաւք
գային 'ի տիրերեաց մօտ յայն
տեղի՝ ուր գհացն կերին:

Իսկ իբրև ետես ժողովութիւնն
եթէ յիսուս ոչ է անդ՝ և ոչ
աշակերտքն նորա, առին նոքա
զնաւան, և եկին 'ի կտիառ-
նոցում խնդրել զյիսուս:

Եւ իբրև դտին զնա յայն-
կոյս ծովուն, ասնն ցնա. ուսը-
րի՝ նրբ եկիր այսր:

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս և ասէ. ամէն ամէն ա-
սեմ ձեզ. խնդրէք դուք զիս,
իբրև ոչ եթէ զի նշանս ինչ
տեսէք, այլ զի կերիք 'ի Հացէ
անտի և յագեցայք:

Երթայք գործեցէք մի գկո-

րատական կերակուրն, այլ ըզ
կերակուրն, որ մնայ 'ի կեանսն
յաւիտենականս, զոր որդին
մարդոյ տացէ ձեզ. քանզի զնա
Հայր կնքեաց աստուած:

Ասնն ցնա. զինչ առնիցեմք
զի գգործսն աստուծոյ գոր-
ծեսցուք:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնոսա. այս է գործն աս-
տուծոյ, զի հաւատասջիք յայն,
զոր առարեացն նա:

Ասնն ցնա. զինչ նշան առ-
նիցես, զի տեսցուք և հաւա-
տասցուք. զինչ գործիցես:

Հարքն մեր կերին զմանա-
նայն յանապատի անդ, որպէս
և գրեալ է. գհաց յերկնից ետ
նոցա ուտել:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ամէն
ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ մով-
սէս ետ ձեզ գհացն յերկ-
նից. այլ Հայրն իմ տացէ ձեզ
գհացն յերկնից զճշարտա:

Զի Հաց յաստուծոյ է, որ
իշանէ յերկնից՝ և կեանս տայ
աշխարհի:

Ասնն ցնա. տէր յամենայն
ժամ տուր մեզ գհացն զայն:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ես եմ
Հացն կենաց. որ գայ առ իս՝

ոչ քաղցիցի, և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի:

Այլ ասացի ձեզ՝ թէ տեսանէք զիս, և ոչ հաւատայք:

Չամենայն զոր տայ ինձ Հայր, առ իս եկեացէ. և որ դայ առ իս, ոչ հանից արտաքս:

Զի իջի ես յերկնից, ոչ զի զկամս իմ արարից, այլ զկամս այնորիկ, որ առաքեացն զիս:

Սրբայմ:

Արքայ Աւետարանիս Սխուտի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 6 համար. 39

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Այս են կամք հօր իմոյ, որ առաքեացն զիս. զի զամենայն, զոր ետ ցիս-Հայր՝ ոչ կորուսից 'ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յեանում:

Այս են կամք հօր իմոյ, զի ամենայն, որ տեսանէ զորդի և հաւատայ 'ի նա, ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս, և ես յարուցից զնա յաւուրն յեանում:

Տրտնջէին զմասնէ հրեայքն, զի ասաց՝ թէ ես եմ Հայն իջեալ յերկնից. և ասէին. ո՞չ սա է որդին յովսէփու, զորոյ

մեր գիտեմք զՀայրն. իսկ արդ զիս՝ որ ասէ՝ եթէ ես յերկնից իջի:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. մի քրթմնջէք ընդ միմեանս. ոչ որ կարէ դալ առ իս, եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝ ձգեացէ զնա, և ես յարուցից զնա յաւուրն յեանում:

Գրեալ է 'ի մարգարէս. և եղիցին ամենեքեանս ուսեալք յս ոռոժոյ. ամենայն որ լի է 'ի հօրէ և ուսանի՝ գայ առ իս. իւրև ոչ եթէ զՀայր ուրաք տեսեալ իցէ, եթէ ոչ որ էն յասորոժոյ, նա ետես զՀայր:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ հաւատայ՝ ընդունի զկեանսըն յաւիտենականս:

Ես եմ Հայն կենաց:

Հարքն ձեր կերին զմանսնայն յանապատին՝ և մեռան:

Այս է Հայն, որ յերկնիցն իջեալ է, զի որ ուտիցէ որ 'ի սմանէ՝ մի մեռանիցի. ես եմ Հայն կենդանի, որ յերկնից իջեալ. եթէ որ ուտիցէ 'ի Հայէ յայսմանէ՝ կեցցէ 'ի յաւիտեան. և Հայն՝ զոր ես տաց՝ մարմին

իմ է, զոր ես տաց վասն կենաց աշխարհի:

Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրեայքն և ասէին. զիտո՞ղ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, և արջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս:

Որ ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանսն յաւիտենականս և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Չի մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է:

Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեցէ, և ես 'ի նմա:

Որպէս առարեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կենդանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս, և նա կեցցէ վասն իմ:

Այս է Հայն՝ որ յերկնից իջեալ. ո՞չ որպէս կերին Հարքն ձեր զմանանայն և մեռան. որ ուտէ զՀայս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան:

Չայս ասաց 'ի ժողովրդեա-

նրն՝ յուսուցանենն 'ի կախաւնայում:

Եւ բազումք յաշակերտացն իբրև լուսն՝ ասեն. խխա է բանդ այդ, ո՞վ կարէ լսել զմա:

Իբրև գիտաց յիսուս յանձն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշակերտքն նորա, ասէ ցնոսա. այդ գայթաղեցուցանէ՞ զձեզ:

Իսկ արդ՝ եթէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ՝ զի երանիցէ ուր էր զառաջինն:

Հողին է կենդանարար, մարմին ինչ ոչ օգնէ. զբանն զարեւս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ Հողի է և կեանք. այլ են տմանք 'ի ձէնջ, որք ոչ Հաւատան. քանզի զխտէր յիսուս 'ի սկզբանէ, ո՞վ են այնորիկ, որք ոչն Հաւատան, և ո՞վ այն է, որ մատնելոցն է զնա. և սատր. վասն այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ որ կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ 'ի Հօրէ իմնէ:

Յայտմանէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, և ոչ ևս շրջէին ընդ նմա:

Ասէ յիսուս ցերկոտասան աշակերտան. միթէ և դուք կամիք երթալ:

Պատասխանի ետնմա սիմոն
պիարոս. աէր՝ առ ո՞վ երթի-
ցուք. բանս կենաց յախտնա-
կանաց ունիս. և մեք Հաւա-
տացոք և ծանեաք, եթէ դու
ես քրիստոսն որդի աստուծոյ:

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս. ո՞չ ես զձեզ զերկոտա-
սանսդ ընտրեցի, և միդ՝ի ձէնջ
սատանայ է:

Եւ ասէր զսիմոնեան յու-
ղայէ սկարիսլտացոյ. զի նա
իսկ մասնեաց էր զնա և մի
էր յերկոտասանիցն:

Նարար.

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուոսի Քրիստոսի
որ ըսա Յովհաննու. Գլ. 7. համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ յետ այսորիկ շրջէր յի-
սուս 'ի գալիլեա, քանզի ոչ
կամէր 'ի Հրէաստանի շրջել.
զի խնդրէին զնա Հրեայքն ըս-
ողանանել:

Եւ էր մերձ տօնն Հրէից
տաղաւարահարաց:

Ասնն ցնա եղբարքն նորա.
զնա՛ ասորի և երթ 'ի Հրէաս-
տան, զի և աշակերտքն քո
տեսցնն զգործսդ քո, զոր գոր-
ծես. զի ոչ որ է, որ 'ի ծածուկ

ինչ գործէ, և խնդրէ ինքն Հա-
մարձակ լինել. եթէ զայդ գոր-
ծես, յայտնես զանձն քո աշ-
խարհի. քանզի և եղբարքն իսկ
չէին Հաւատացեալ 'ի նա:

Ասէ ցնոսա յիսուս. ժամա-
նակ իմ չե է Հասեալ. բայց
ձեր ժամանակ յամենայն ժա-
մու պատրաստ է:

Ոչ կարէ աշխարհ ատել ըզ
ձեզ, բայց զիս ատեայ. զի ես
վկայեմ վասն նորա՛ եթէ գործ-
քնն խոր չարութեանն են:

Գար երթայք 'ի տօնն յայն,
ես ոչ երթամ՝ 'ի տօնն յայն.
զի իմ ժամանակ չե է լցեալ:

Չայս իբրև ասաց, ինքն մը-
նոց անդէն 'ի գալիլեա. իբրև
եկին եղբարքն նորա, ապա և
ինքն ել 'ի տօնն՝ ոչ յայտնի,
այլ իբրև 'ի ծածուկ:

Եւ Հրեայքն խնդրէին զնա
'ի տօնի պնդ՝ և ասէին, ո՞ր
իցէ նա. և քրթնիլոն էր ըզ
նմանէ 'ի ժողովուրդսն. կէսքն
ասէին՝ թէ բարուք է. այլք ա-
սէին՝ ոչ, այլ մալրեցուցանէ
զժողովուրդսն:

Եւ ոչ որ Համարձակ խօսէր
զնմանէ վասն երկիւղին Հրէից:

Հինգերորդ կերտակ. ասե է կրեւան որոյ
խոյնն

Սրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. ՊՄ. 7. Համար 14

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Իբրև ասոնն ընդ միջեցաւ,
եւ յիսուս 'ի տաճարն՝ և ու-
սուցանէր:

Չարմանային Հրեայքն և ա-
սէին. զիանոր զգիրս գիտէ սա,
զի ուսեալ բնաւ չիր:

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս և ասէ. իմ վարդապե-
տութիւնն չէ՛ իմ՝ այլ այնորիկ՝
որ առաքեալնն զիս. եթէ որ
կամի զկամս նորա սունել, գի-
տացէ վասն վարդապետու-
թեանս, յաստուծոյ իցէ ար-
դեօք՝ եթէ ես ինչ յանձնէ իմ-
մէ խօսիմ:

Որ յանձնէ իւրմէ խօսի,
փառս անձին իւրում ինդրէ,
իսկ որ ինդրէ զիսուս այնորիկ՝
որ առաքեալնն զիս, նա ճշմա-
րիտ է, և անիրաւութիւն ոչ
զոյ 'ի նմա:

Ոչ մովսէս ետ ձեզ զօրէնսն.
և ոչ որ 'ի ձէնջ ասնէ զօրէնսն,
զի ինդրէք զիս սղանանել:

Պատասխանի ետ ժողովուր-

դնն և ասէ. զև զոյ 'ի քեզ,
նվ ինդրէ զքեզ սղանանել:

Պատասխանի ետ նոցա յի-
սուս և ասէ. գործ մի գործ եցի,
և ամենեքին գարմացեալ էք-
վասն այնորիկ մովսէս ետ ձեզ
թիլատութիւն. զի ոչ եթէ 'ի
մովսիսէ էք, այլ 'ի Հարց սնտի.
և 'ի շարաթու թիլատէք զմարդ:

Իսկ արդ՝ եթէ թիլատու-
թիւն ասնու մարդ 'ի շարա-
թու, զի մի օրէնքն մովսիսի
լուծցին. ընդ իս ցասուցեալ էք,
զի ողջոյն իսկ մարդ բժշկեցի
'ի շարաթու:

Երկուշարաթի:

Սրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. ՊՄ. 7. Համար 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Մի ըստ այս դատէք, այլ
ուղիղ գատաստան արարէք:

Ասէին ոմանք յերուսաղէ-
մացոց անտի. ոչ նա է սա, զոր
ինդրէինն սղանանել. և ահա-
ւասիկ յայսնապէս խօսի, և
չասնն ինչ ընդ դմա. դուցէ
արդեօք և իշխանքն գիտացին՝
թէ սա իցէ քրիստոսն:

Այլ զսա գիտեմք՝ ուստի է խոկ քոխտոսն յորժամ գայցէ ոչ որ գիտէ ուստի է:

Ազազակեաց յիտուս 'ի տաճարին, ուսուցանէր և ասէր:

Եւ զիս գիտէք, և ուստի եմ գիտէք. և յանձնէ խմէ ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմարիտ, որ առաքեացն զիս, զոր դուքն ոչ գիտէք. ես գիտեմ զնա, զի 'ի նմանէ խոկ եմ, և նա առաքեաց զիս:

Խնդրէին զնա ունել, և ել 'ի ձեռաց նոցա. և ոչ որ արկ 'ի նա ձեռն, զի չև էր հասեալ ժամ նորա:

Եւ բազումք 'ի ժողովրդեանէն հաւատացին 'ի նա, և ասէին. քրիստոսն յորժամ գայցէ՝ միթէ աւելի ինչ նշանս առնիցէ՝ քան զոր սացս տունէ:

Եւ բուն փարիսեցիքն ըզարտունջ ժողովրդեանն զնմանէ. և առաքեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն սպառարս՝ զի կայցեն զնա:

Ասէ յիտուս. փոքր միս և ս ժամանակ ընդ ձեզ եմ. և երթամ առ այն՝ որ առաքեացն զիս:

Խնդրեցէր զիս և ոչ գտա-

նիցէր. և ուր եսն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ:

Ասեն հրեայքն ընդ միմեանրս. խոկ յո՞ երթայցէ դա՞ զի մեր ոչ գտանիցեմք զդա. միթէ 'ի սփիւռս հեթանոսաց երթիցէ՝ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս. զի՞նչ է բանն այն, զոր ասաց. խնդրեցէր զիս և ոչ գտանիցէր. և ուր եսն երթամ, դուք ոչ կարիցէք գալ:

Երեւոյս քաղաքի:

Արքայ Աւետարանիս Յիտուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 7. Հատար 37.

Տէրն մեր Յիտուս Քրիստոս:

Ի վերջնում առուր մեծի տօնին, կայր յիտուս, ազազակէր և ասէր. եթէ որ ծարաւի իցէ, եկեացէ առ իս և արբցէ. որ հաւատաց յիս՝ որպէս և ասեն գիրք, գետք յորովայնէ նորա բղխեացեն ջրոց կենդանութեան:

Չայս ասէր վտան հոգւոյն, զոր ընդունեաց էին, որք հաւատացին 'ի նա. զի չև էր հոգի, քանզի յիտուս չև էր փոռարեալ:

Ոմանք 'ի ժողովրդեանէն իբրև

ըէին զրանս զայս, ասէին. սա է ճշմարիտ մարգարէն. այլքն ասէին. սա է քրիստոսն. իսկ կէտքն ասէին. մի՛թէ 'ի գալիլէն՝ գալոց իցէ քրիստոսն, ոչ գիրք ասնն՝ եթէ 'ի զաւակէ գաւթի, և 'ի բեթղա՛հէմ՝ գեղջե՛, ուր գաւթի՛ն էր, գալոց է քրիստոս:

Է. Եղև հերձուած 'ի մէջ Ժողովրդեանն վասն նորա:

Է. Եւ ոմանք 'ի նոցա՛նէ կամեցան ունել զնա. այլ ոչ որ մտնայ 'ի նա ձեռն:

Է. Եկին անդրէն սպասուորքն առ քահանայապետն և փարիսեցիս. և ասեն սորա ցընոսա. ընդէ՛ր ոչ ածէք զնա այսր:

Պատասխանի ետուն սպասուորքն և ասն. ոչ երբէք խօսեցաւ մարդ, որպէս այրն այն:

Պատասխանի ետուն փարիսեցիքն և ասն. մի՛թէ և դուք մտրեցայք. մի՛թէ որ յիշխանացն հաւատաց 'ի նա՛ կամ 'ի փարիսեցւոցն, այլ այն խաժամուժ ամբոխ՝ որ ոչ գիտէ զօրէնս. և նզովեալք են:

Ա. Ե նիկողեմոս ցնոսա՛ որ

Եկեալն էր առ նա՛ 'ի գիշերին յառաջագոյն և մի էր 'ի նոցանէ. մի՛թէ օրէնքն մեր դատին զմարդ՝ եթէ ոչ լսն ինչ նախ 'ի նմանէ, կամ գիտեն՝ զինչ գործէ:

Պատասխանի ետուն նմա և ասն. մի՛թէ և դու ևս 'ի գալիլիէ իցես. քննեա՛ և տես, զի մարգարէ 'ի գալիլիէ ոչ յառնէ:

Է. Եւ գնացին իւրաքանչիւր որ 'ի տեղի իւր:

Իսկ յիսուս դեաց 'ի լեառն ձիթենեաց:

Ե. Ընդ առաւօտն դարձեալ եկն 'ի տաճարն. և դայր առ նա ամենայն ժողովուրդն, և ուսուցանէր զնոսա:

Ա. Ժին դպիրքն և փարիսեցիք զկին մի ըմբռնեալ 'ի ջութեան. և կացուցեալ զնա առաջի, ասն. կինս այս ըմբռնեալ ինքն յայտնապէս ջնացեալ է:

Ե. յօրէնս մոխէս մեզ պատուիրեաց զայսպիսիս քարկոծելարդ դու զինչ ասես վասն գորտ:

Չայս ասէին փորձելով զնա, զի ունիցին զամբաստանութիւն զնմանէ. իսկ յիսուս 'ի խոնարհ

նայելով գրէր մատամբն յերկրի:

Իսկ իբրև ստիպեցին հարցանելով ցնա, հայեցեալ 'ի վեր' ասէ ցնոսա. անմեղն 'ի ձէնջ նախ նա ընկեցէ զբար 'ի վերայ դորա:

Եւ դարձեալ 'ի խոնարհ նայելով գրէր յերկրի:

Եւ լուեալ երանէին մի ըստ միոյն՝ սկսեալ յառաջնոցն մինչև 'ի վերջինսն. և մնաց միացն յիսուս, և կինն կայր առաջի նորա:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնա. կին դու, ո՞ր են. ո՞չք զբեզ զատապարտեաց:

Եւ ասէ. ո՞չ, տէր, և ասէ յիսուս. և ո՞չ ես դատապարտեմ զբեզ. երթ, յայսմհետէ մի մեղանշեր:

Չորեքշաբթի.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ 8. համար 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Քարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա յիսուս և ասէ. ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զկնի իմ՝ ընդ խաւար մի՞ գնացէ. այլ ընկալցի զլոյսն կենաց:

Ասեն ցնա փարխեցիքն. դու

վասն անձին քոյ վկայես, և վրկայութիւն քո չէ ճշմարիտ:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. թէպէտ ետ վկայեմ վասն անձին իմոց, վկայութիւն իմ ճշմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի՛ և յո՛ երթամ. բայց դուք ո՞չ գիտէք ուստի դամ՝ կամ յո՛ երթամ:

Պուք ըստ մարմնոց դատէր. ես ոչ դատիմ և ո՞չ զոք. թէպէտ և դատիմ ևս զոք՝ դատաստանն իմ ճշմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ ես՝ և որ առաւօրեացն զիս հայր:

Եւ յօրէնսն իսկ ձեր գրեալ է, թէ երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է. ես եմ որ վկայեմ վասն իմ. և վկայէ վասն իմ որ առաքեացն զիս հայր:

Ասէին ցնա. ո՞ր է հայր քո. պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. ո՞չ զիս գիտէք և ո՞չ ըզ հայրն իմ. եթէ զիս գիտէիք և զհայրն իմ թերևս գիտէիք:

Չայս բանս խօսեցաւ յիսուս ընդ նոսա 'ի տան գանձին, յորժամ ուսուցանէր 'ի տաճարի անդ. և ո՞չ որ կալաւ զնա, զի չև ևս հասեալ էր ժամ նորա:

Հինգշաբթի:

Աբրոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Յովհաննու. Գլ. 8 Համար 21:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ասէ դարձեալ ցնոսա յի-
սուս. ես երթամ, և խնդրիցէք
զիս, և 'ի մեզս ձեր մեռանի-
ցիք. զի ուր եսն երթամ, դուք
ոչ կարէք գալ:

Ասէին Հրեայքն. մի՞թէ զի-
րովին երթացէ, զի ասէ՝ թէ
ուր եսն երթամ, դուք ոչ կա-
րէք գալ:

Եւ ասէ ցնոսա. դուք 'ի
ներբուստ աստի էք, և ես 'ի
վերուստ անտի եմ. դուք յաշ-
խարհէ աստի էք, ես չեմ յայ-
սլմ աշխարհէ:

Բայց ասացի ձեզ, թէ 'ի մեզս
ձեր մեռանիցիք. զի թէ ոչ Հա-
ւատացէք թէ ես եմ, մեռա-
նիցիք 'ի մեզս ձեր:

Ասնն ցնա. դու ո՞վ ես. ասէ
ցնոսա յիսուս. նախ՝ զի և խո-
սիմս իսկ ընդ ձեզ. բազում ինչ
ունիմ վասն ձեր խօսիլ և դա-
տել. այլ որ առաքեացն զիս՝
ճշմարիտ է. և ես զոր լուսյ
'ի նմանէ՝ զայն խօսիմ յաշ-
խարհի:

Եւ ոչ գիտացին, թէ զհօրէ
ասէր ցնոսա:

Ասէ ցնոսա յիսուս. յորժամ
բարձրացուցանիցէք զորդի մար
դոյ, յայնժամ գիտասցիք՝ թէ ես
եմ. և յանձնէ իմէն ինչ ոչ առ-
նեմ, այլ որպէս ուսոյց զիս
Հայրն իմ, զայն խօսիմ. և որ
առաքեացն զիս՝ ընդ իս է. ոչ
եթող զիս միայն, զի ես զՀա-
ճոյս նորա առնեմ Հանապազ:

Իբրև զայս խօսեցաւ, բա-
զումք Հաւատացին 'ի նա:

Որբոթ

Աբրոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Յովհաննու. Գլ. 8. Համար 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէր յիսուս առ Հր-
բեայնն Հաւատացեալս. եթէ
դուք կացցիք 'ի բանի իմում,
ճշմարիտ աշակերտք իմ էք. և
ծանիցիք զճշմարտութիւնն, և
ճշմարտութիւնն աղաւտեցէ լոյ
զձեզ:

Պատասխանի ետուն նմա և
ասեն. զաւակ արբահամու եմք,
և ոչ ումեք երբէք ծառացեցաք.
զիա՞րդ ասես, եթէ ազատք լի-
նիցիք:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ ամենայն, որ առնէ զմեզ՝ ծառայ է մեղաց:

Եւ ծառայն ոչ յախտեան կայ 'ի տան, իսկ որդին 'ի յախտեան կայ. իսկ արդ եթէ որդին զձեզ ազատեցուցէ, ճշմարիտ ազատք լինիջիք:

Գիտեմ, զի դուստկ արբա-համու էք. այլ խնդրէք ստանանել զիս, զի բանին խնոյ չիք տեղի 'ի ձեզ:

Ես՝ զոր տեսի առ Հօր իմում՝ խօսիմ. և դուք՝ զոր լուայք 'ի Հօրէն ձերմէ՝ առնէք:

Պատասխանի ետուն նմա և ասնն. Հայր մեր արբա՛համ է. ասէ ցնտա յիսուս. եթէ որդիք արբա՛համու էիք՝ զգործսն արբա՛համու գործէիք. այլ այժմիկ խնդրէք սպանանել զիս, զայր մի, որ ձեզ զճշմարտութիւնն խօսեցայ՝ զոր լուայ 'ի Հօրէ իմմէ. զայդ արբա՛համ ոչ արար. դուք առնէք ըզգործս Հօրն ձերոյ. ասնն ցնա. մեք 'ի սրտնիւթենէ չիմք ծնեալ. մի է Հայր մեր աստուած:

Ասէ ցնտա յիսուս. եթէ աստուած էք Հայր ձեր, սիրէիք

արդեօք զիս, զի ես յաստուծոյ ելի՛ և եկի. և ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի, այլ նա առաքեաց զիս:

Բնդէ՛ր զխօսս իմ ոչ գիտէք դուք. վասն զի ոչ կարէք ընկ զբանն իմ:

Դուք 'ի Հօրէ 'ի ստանայէ էք, և զցանկութիւն Հօրն ձերոյ կամիր առնել. զի նա մարգասազան էք 'ի սկզբանէ, և 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց. զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն 'ի նմա. յարժամ խօսիցի սուս՝ յիւրոց անտի խօսի, զի սուս է և Հայր նորա:

Իսկ ես զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ Հաւատայք ինձ:

Ո՞րք 'ի ձէնջ յանդիմանեցէ զիս վասն մեղաց. եթէ զճշմարիտն ասեմ, ընդէ՛ր ոչ Հաւատայք ինձ:

Ար էն յաստուծոյ, զբանս աստուծոյ լսէ. և դուք վասն այնորիկ ոչ լսէք, զի չէք յաստուծոյ:

Պատասխանի ետուն Հրեայքն և ասնն ցնա. ոչ բարեք ասեմք մեք՝ եթէ սամարացի ես դու, և դու գոյ 'ի քեզ:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ. յիս դու ոչ գոյ. այլ սրա-

տուեմ զհայր իմ, և դուք ա-
նարդէք զիս. ես ոչ խնդրեմ
զփառու իմ, է որ խնդրէն և
դատէ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ
որ զբանն իմ պահեսցէ, զմահ
մի տեսցէ 'ի յաւիտեան:

Ասնն ցնա հրեայքն. արդ
զխտացաք, թէ դե գոյ 'ի քեզ.
արբա՛համ մեռաւ և մարգա-
րէքն, և դու ասես. եթէ որ
զբանն իմ պահեսցէ, մի ճա-
շակեսցէ զմահ 'ի յաւիտեան:

Միթէ դու մեծ ինչ որ ի-
ցես քան զհայրն մեր արբա-
համ, որ մեռաւ, և մարգարէքն
մեռան. արդ՝ դու զով առնես
զքեզ:

Պատասխանի ետ յիսուս. ե-
թէ ես փառաւորեմ զանձն իմ,
փառքն իմ ոչինչ են. է հայր,
որ փառաւորէ զիս, զորմէ դուքն
ստէք՝ թէ աստուած մեր է, և
ոչ ճանաչէք զնա:

Քայց ես գիտեմ զնա. և թէ
ասեմ, թէ ոչ գիտեմ զնա, ձեզ
նման սուտ լինիմ. այլ գիտեմ
զնա, և զբան նորա պահեմ:

Արբա՛համ հայր ձեր ցան-
կացաւ տեսանել զօր իմ, ետես
և ուրախ եղև:

Ասնն ցնա հրեայքն. յիսուս
ամ չև ևս է քո, և զարբա՛համ
տեսեր:

Աւէ ցնոսա յիսուս. ամէն
ամէն ասեմ ձեզ. յառաջ քան
զլինելն արբա՛համու եմ ես:

Վէմն առին հրեայքն, զի
արկցեն 'ի վերայ նորա, և յի-
սուս խոյս ետ՝ և ել զնաց 'ի
տաճարէ անտի:

~~~~~

Շարաք:

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ լրատ Յովհաննու. Գլ. 9. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ մինչդեռ անցանէր, ե-
տես այր մի կոյր 'ի ծնէ. և
հարցին ցնա աշակերտքն նորա
և ասնն. ուարբի՛ նիր վրաս է,
սորա՛, թէ հօր և մօր խրոյ,
զի կոյր ծնաւ:

Պատասխանի ետ յիսուս. ոչ
գորա վրաս է, և ոչ հօր և մօր
խրոյ. այլ զի յայտնի լինիցին
գործքն աստուծոյ 'ի դմա:

Եւ ինձ պարտ է գործել
զգործս այնորիկ, որ առաքեացն
զիս՝ մինչ առուր կայ. գոյ գի-
շեր, յորժամ ոչ որ կարէ գոր-

ծել. մինչդեռ յաշխարհի եմ,
լոյս եմ աշխարհի:

**Չայս իբրև ասաց, եթուք 'ի
գետին և արար կաւ 'ի թքոյն,
և ծեփեաց զկաւն 'ի վերայ ա-
չաց կուրին, և ասէ ցնա. երթ,
լուս՝ յաւազանին սելովմայ, որ
թարգմանի առաքեալ. չոգաւ
լուացաւ, եկն և տեսանէր:**

**Իսկ դրացիքն՝ և որոց տե-
սեալն էր զնա յառաջագոյն,
թէ մուրացիկ էր, ասէին. ո՞չ
սա էր, որ նստէրն և մուրա-
նայր. կէսքն ասէին. նա է, այլքն
ասէին՝ ո՞չ. այլ նման է նմա. և
ինքն ասէր, թէ ես եմ:**

**Ասեն ցնա. իսկ զիսորդ բա-
ցան աչք քո:**

**Նա ետ պատասխանի. այր
մի՛ որում յիսուսն ասեն, կաւ
արար և ծեփեաց զաչս իմ, և
ասէ ցիս. երթ 'ի սելովամ՝ և
լուս՝. չոգայ, լուացայ և տեսա-
նեմ:**

**Ասեն ցնա. ո՞ր է նա. ասէ
ցնոսա. ո՞չ գիտեմ:**

**Ա՛ծին առ փարիսեցիսն զնա,
որ երբեմն կոյրն էր. և էր շա-
բաթ՝ յորժամ զկաւն արար յի-
սուս և եբաց զաչս կուրին:**

Պարծեալ Հարցանէին զնա

և փարիսեցիքն, թէ զիսորդ տե-
սանես. և նա ասէ ցնոսա. կաւ
եղ 'ի վերայ աչաց իմոց, և
լուացայ և տեսանեմ:

**Ասեն ոմանք 'ի փարիսեց-
ւոցն. ո՞չ է այրն այն յաստու-
ծոյ, զի զշաբաթս ո՞չ պահէ.
կէսքն ասէին. իսկ զիսորդ կարէ
մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս
առնել. և էին Հերձուածք 'ի
մէջ նոցա. ասեն դարձեալ ցը-
կոյրն. դու զի՛ ասես վասն նո-
րա, զի եբաց զաչս քո. և նա
ասէ՝ թէ մարգարէ է:**

**Եւ ո՞չ Հաւատային Հրեայրն
զնմանէ՝ թէ կոյր էր և բա-
ցաւ, մինչև կոչեցին զճնօզս
բացելոյն. Հարցին ցնոսա և ա-
սեն. սա՞ է որդին ձեր, զորմէ
դուքն ասէիք, եթէ կոյր ծնաւ.
արդ՝ զիսորդ տեսանէ:**

**Պատասխանի եսուն ծնողքն
նորա և ասեն. գիտեմք, զի սա
է որդին մեր, և զի կոյր ծնաւ.
բայց զիսորդ այժմիկ տեսանէ,
ո՞չ գիտեմք. կամ թէ՛ ո՞վ ե-
բաց զաչս դորա, մեք ոչ գի-
տեմք. ցգա իսկ Հարցէք, ինք-
նին 'ի չափ Հասեալ է, ինքն
խօսիցի վասն իւր:**

Չայս ասացին ծնողքն նորա,

զի երկնչէին 'ի Հրէիցն. քանզի ուխտ եղեալ էր Հրէից, եթէ որ խոտովանեցի զնա քրիստոս՝ 'ի բաց կացցէ 'ի ժողովրդենէն. վասն այնորիկ ասացին ծնողքն նորա, թէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է, ցնա իսկ հարցէր:

Պարծեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն որ կոյրն էր, և ասին ցնա. տնւր փառս աստուծոյ, մեք գիտեմք, զի այրն այն մեղաւոր է:

Եւ նա ասէ. թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ. բայց զայս գիտեմ, զի կոյր էի և արդ տեսանեմ:

Պարծեալ ասին ցնա. զի նչ արար բեզ, զիւրդ եբաց զաչաքո:

Պատասխանի ետ նոցա. այժըմ ասացի ձեզ՝ և ոչ լուայք զի կամիք միւսանգամ լսել. մի՛թէ և դուք կամիք աչակերտիլ նմա:

Նորա հայհոյէին զնա և ասէին. դու լիջիր նորա աչակերտ. մեք մովսիսի աչակերտ եմք. մեք գիտեմք, զի ընդ մովսիսի խօսեցաւ աստուած. զսա ոչ գիտեմք ուտի իցէ:

Պատասխանի ետ այրն և ասէ ցնոսա. այդ իսկ են սքանչելիք. զի դուք ոչ գիտէք, ո՞ւտի իցէ, և զիմ զաչա եբաց:

Գիտեմք, զի աստուած մեղաւորաց ոչ լտէ. բայց թէ աստուածապաշտ որ իցէ, և զկամն նորա առնիցէ, նմա լտէ:

Ի յաւիտեանից որ ոչ լուաւ, եթէ եբաց որ զաչա կուրի 'ի ծնէ կոյր ծնեւոյ. եթէ ոչ յաստուծոյ էր այրն այն, ոչ կարէր առնել ինչ:

Պատասխանի ետուն և ասին ցնա. 'ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենեկին, և դու վարդապետ լինիս մեր. և հանին զնա արտաքս:

Լուաւ յիսուս եթէ հանին զնա արտաքս, և իբրև եզիտ զնա՝ ասէ ցնա. դու հաւատաս յորդի աստուծոյ:

Նա պատասխանի ետ և ասէ. տէր, ո՞վ է՝ զի հաւատացից 'ի նա:

Ասէ ցնա յիսուս. և տեսեր զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է:

Եւ նա ասէ. հաւատաւ տէր. և երկիր եզազ նմա:

Վեցերորդ կերակէ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 9. Համար 39:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէ յիսուս. 'ի դա-
տաստանն եկի յաշխարհս յայս,
զի որք ոչն տեսանեն՝ տեսցեն, և
որք տեսանենն՝ կուրացին:

Լուան ոմանք 'ի վարիսեց-
ւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և ա-
սանն ցնա. միթէ և մեք կոյրք
լցեմք:

Ասէ ցնոսա յիսուս. եթէ
կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ. բայց
արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք, և
մեղքն ձեր 'ի ձեզ հաստա-
տեալ են:

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ որ
ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի գա-
ւիթ ոչխարացն, այլ ընդ այլ
եւանէ, նա գող է և աւաղակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն,
հովիւ է ոչխարաց. նմա դըռ-
նապանն բանայ, և ոչխարքն
ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչ-
խարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ
զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրն զամենայն
հանկցէ, առաջի նոցա երթայ,
և ոչխարքն զհետ նորա երթան,

զի ճանաչեն զձայն նորա. զո-
տարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ
վախկցեն 'ի նմանէ, զի ոչ ճա-
նաչեն զձայն օտարաց:

Չայս առակ ասաց նոցա
յիսուս, և նորա ոչ գիտէին՝
թէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ
նոսա:

Գարձեալ՝ ասէ ցնոսա յի-
սուս. ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ,
զի ես եմ դուռն ոչխարաց:

Ամենքեան՝ որ յառաջ ըսն
զիս եկին, գողք էին և աւա-
ղակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչ-
խարքն:

Ես եմ դուռն, ընդ իս եթէ
դք մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ և
եցցէ և ճարակ դոցէ:

Գող ոչ գայ, եթէ ոչ զի
գողացի և սպանցէ և կորուս-
ցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին,
և առաւել ևս ունիցին:

Երկու շարքով:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ Ըստ Յովհաննու. Գլ. 10. Համար 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ
քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է
հովիւ, որոց ոչ իւր են ոչխար-
քրն, իբրև տնտանէ զգայնն, զի
գայ, թողու զոչխարսն և փախ-
չի. և գայնն յախշտակէ զնոսս
և ցրուէ. քանզի վարձկան է,
և չէ փոյթ նմա վասն ոչխա-
րացն:

Ես եմ հովիւն քաջ. և ճա-
նաչեմ զխնն, և ճանաչիմ յի-
մոցն:

Արդէս գիտէ զիս հայր, գի-
տեմ և ես զհայրն. և զանձն
իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Ես եմ ոչ ևս ոչխարք են
իմ, որ ոչ են յայտ գտթէ.
և զայնս ևս պարտ է ինձ ա-
ծել այսր. և ձայնի իմում լուի-
ցնն, և եղիցին մի հօտ և մի
հովիւ:

Վասն այնորիկ սիրէ զիս
հայր իմ, զի ես զնեմ զանձն
իմ. զի միւսանգամ առկց զնա:

Այ որ հանէ զնա յինէն, այլ
ես զնեմ զնա անձամբ խնով.
Իշխանութիւն ունիմ զնեւ զնա,
և իշխանութիւն ունիմ միւսան-
գամ առնուլ զնա. զոյս պա-
տուէր առի 'ի հօրէ իմմէ:

Պարձեալ հերձուած լինէր
'ի մէջ հրէիցն վասն բանիցս
այտոցիկ:

Ես ասէին բազումք 'ի նո-
ցանէ. զև զոյ 'ի նմա և մո-
լիզնի, զի բնու լսէք նմա:

Այքն ասէին, այսպիսի բանք
ոչ գիտահարի են. միթէ զև
կարէ զուս կարի բանալ:

Երկու շարքով:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ Ըստ Յովհաննու. Գլ. 10. Համար 22:

Ի ժամանակի Տեսան մերոց Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եղեն յայնժամ նուախա-
տիքն յերուսաղէմ, և ձմեռն էր.
և շրջէր յիսուս 'ի տաճարին
'ի սրահին ստղալմանի:

Եւրջ եղին զնովաւ հրեաց-
քրն և ասնն. մինչև յերբ թա-
փես զբախ մեր, եթէ գու ես
քրիստոսն, ասանկզ համարձակ:

Պատասխանի ետ նոցա յի-

սուս և ասէ. ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ յանուն հօր խնոյ՝ նորին խոյ վկայեն վասն իմ:

Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի խնոց:

Այլ խարք իմ ձայնի խնում լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան. և ես տամ նոցա զկեանսն յախտեանականս. և մի կորիցեն 'ի յախտեան. և մի որ յախտակեացէ զնոսա 'ի ձեռաց խնոց:

Հայրն իմ որ ես ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ որ կարէ յախտակել 'ի ձեռաց հօր խնոյ. ես և հայր իմ մի եմք:

Այն առին հրեայքն՝ զի քարկոծ արացեն զնա:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս. բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ 'ի հօրէ խնմէ. վասն որոյ գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս:

Պատասխանի ետուն նմա հրեայքն. վասն բարոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ, այլ վասն հայհոյութեան, և զի դու մարդ ես, և զանձն քո աստղւած առնես:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս. ոչ յօրէնս ձեր գրեալ է. ես ասացի թէ աստուածք իցէք. իսկ եթէ զնոսա աստուածքս ասէ, առ որս բանն աստուծոյ եղև. և չէ մարթ եղծանիլ գրոյն. իսկ զոր հայր սրբեաց և առաքեաց յայխարհ, դուք ասէք՝ թէ հայհոյես. զի ասացի՝ թէ որդի աստուծոյ եմ:

Եթէ ոչ գործեմ զգործս հօր խնոյ, մի հաւատայք ինձ. ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հաւատացէք. զի գիտասցիք և ծանիջիք՝ եթէ հայր յիս, և ես 'ի հայր:

Դարձեալ խնդրէին զնա ունել, և ել 'ի ձեռաց նոցա:

Եւ զնաց միւսանգամ յայն կոյս յորդանանու, 'ի տեղին՝ ուր էր յովհաննէս զառաջինն՝ և մկրտէր, և անդ լինէր:

Եկին բազումք առ նա, և ասին. զի յովհաննէս նշան ինչ ոչ տրար, բայց զամենայն զոր ասաց յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր. և բազումք հաւատացին 'ի նա անդ:

Չորեքշաբթի.

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուոսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննուս Գլ. 11. համար 1.

Վասն փառաց Տեսան մերոց Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ էր ոմն Հիւանգ զազարոս 'ի բեթանիայ, 'ի գեղջէ մարեմայ և մարթայի քեռ նորա:

Այս այն մարիամն էր՝ որ էօծ զտէրն խաղով, և ջնջեաց զոտս նորա հերով խրով. որոյ եղբայրն զազարոս Հիւանգ էր:

Առաքեցին առ նա քորքն նորա՝ և ասին. տէր, ահա առ սիկ զոր դուն սիրէիր՝ Հիւանգացեալ է:

Իբրև լուա յիսուս, ասէ. այն Հիւանգութիւն չէ՝ 'ի մահ, այլ վասն փառացն ատուծոյ զի փառաւոր լիցի որդի ատուծոյ այնուիկ:

Եւ սիրէր յիսուս զմարիամ և զմարթիս զբոյրն նորա, և ըզ զազարոս:

Իբրև լուա թէ Հիւանգացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն՝ առուրս երկուս:

Ապա յետ այնորիկ ասէ ցրնոսա. եկայք երթիցո՛ւք միւսանգամ 'ի հրէաստան:

Ասն ցնա աշակերտքն. ուսր

բի, այժմ ևս խնդրէին զքեզ Հրեայքն քարկոծ տունել, և դարձեալ երթան անդրէն:

Պատասխանի ետ յիսուս. ո՞չ երկոտասան ժամ է առուր. եթէ որ գնայ 'ի տունջիան՝ ո՞չ գայթագղի, զի զլոյս աշխարհիս այսորիկ տեսանէ. ապա թէ որ գնայ 'ի գիշերի՝ գայթագղի, զի լոյս ո՞չ գոյ ընդ նմա:

Չայս իբրև ասաց, յետ այսորիկ ասէ ցնոսա. զազարոս բարեկամ մեր ննջեաց, այլ երթամ, զի զարթուցից գնա:

Ասն ցնա աշակերտքն. տէր, եթէ ննջեաց, ապա ապրի. այլ յիսուս վասն մահուն նորա ասէր. նոցա այսպէս թուեցաւ թէ վասն ննջեոյ քնոյն ասէր:

Յայնժամ ասէ ցնոսա յիսուս յայտնապէս. զազարոս մեռաւ. և ես ուրախ եմ վասն ձեր, զի դուք հաւատասցիք ինձ, զի ես չէի անդ, բայց արդ եկայք երթիցո՛ւք առ նա:

Ասէ թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ՝ ցաշակերտակիցսն. օն եկայք և մեք՝ զի ընդ նմա մեռցուք. եկն յիսուս, եգիտ զնա չորեքօրեայ 'ի գերեզմանի:

Եւ էր բեթանիա մերձ յի-

բուսադէմ, իբրև ասպարիսօք
հնդեռտասան. բազումք 'ի հրէից
անտի եկեալ էին առ մարթա
և մարիամ, զի մխիթարեսցեն
զնոսա վասն եղբօրն:

Մարթա իբրև լուա՝ թէ
յիսուս գաց, ընդ առաջ գնաց
նորա. բայց մարիամ նստէր
անդէն 'ի տան:

Ասէ մարթա ցյիսուս. տէր,
եթէ աստ ընալ էիր, եղբայրն
իմ չէր մեռեալ. այլ և արդ
գիտեմ, թէ զոր ինչ խնդրես-
ցես յաստուծոյ՝ տացէ քեզ աս-
տուած:

Ասէ ցնա յիսուս. յարիցէ
եղբայրն քո:

Ասէ ցնա մարթա. գիտեմ
զի յարիցէ 'ի յարութեան՝ յա-
ւուրն յեանում:

Ասէ ցնա յիսուս. ես իսկ եմ
յարութիւն և կեանք. որ հա-
ւատայ յիս, թէպէտ և մեռանի՝
կեցցէ. և ամենայն՝ որ կենդա-
նի է և հաւատայ յիս, մի մեռցի
'ի յախտեան. հաւատաս՝ այս-
միկ:

Ասէ ցնա. այն տէր. ես հա-
ւատացի՝ եթէ դու ես քրիս-
տոսն որդի աստուծոյ, որ յաշ-
խարհ գալոց էիր:

Եւ զայս իբրև ասաց, գնաց
և կոչեաց զմարիամ զբոյր իւր
ընեղայն և ասէ. վարդապետն
եկեալ է և կոչէ զքեզ:

Նա իբրև լուա, յարեալ
վաղվաղակի, և եկն առ յի-
սուս:

Ձև ևս էր եկեալ յիսուս 'ի
գեօղն, այլ էր անդրէն 'ի տեղ-
ւոջն՝ ուր ընդ առաջ եղև նմա
մարթա:

Իսկ հրեայքն, որ էին ընդ
նմա 'ի տան անդ և մխիթա-
րէին զնա, իբրև տեսն զմա-
րիամ՝ թէ յարեալ վաղվաղակի
և գնաց, գնացին և նորա ըզ
հետ նորա. համարէին թէ 'ի
գերեզմանն երթայ՝ զի լացցէ
անդ:

Իսկ մարիամ իբրև եկն ուր
էրն յիսուս՝ և ետես զնա, ան-
կառ առ ոտս նորա և ասէ.
տէր՝ եթէ աստ էիր գիպեալ՝
ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ:

Յիսուս իբրև ետես զնա զի
լացր, և որ ընդ նմայն էին հր-
եայքն լային, խռովեցաւ յոգի
իւր իբրև զայրացեալ, և ասէ.
ո՛ւր եղիք զնա. ասեն ցնա. տէր՝
եկ և տես:

Եւ արտասուեաց յիսուս:

Ատէին Հրեայն. տեսէք՝ որ-
չալս սիրէք զնա:

Կէսն 'ի նոցանէ ասէին. ո՞չ
կարէր սա, որ երաց զաչս կու-
րին, առնել՝ զի և սա մի մեռցի:

Յիսուս գարծեալ զայրա-
ցեալ ընդ միտս իւր, գայ 'ի
զերեզմանն. և էր այր մի, և
վէմ մի եղեալ 'ի վերայ նորա:

Եւ ասէ յիսուս. 'ի բաց ա-
րարէք զվէմդ. ասէ ցնա մար-
թա՝ քոյր մեռելոյն. տէր՝ արդ
Հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօ-
րեայ է:

Ատէ ցնա յիսուս. ո՞չ ասացի
քեզ, եթէ Հաւատացես՝ տես-
ցես զիսուսն աստուծոյ:

Եւ իբրև 'ի վեր առին ըզ
վէմն, յիսուս ամբարձ զաչս իւր
'ի վեր, և ասէ. Հայր, գոհա-
նամ զքէն զի լուար ինձ. և
ես գիտէի, զի յամենայն ժամ
լսես ինձ. այլ վասն ժողովըր-
դեանս որ չուրջ կան տռնեմ,
զի Հաւատացեն, թէ դու ա-
ռաքեցիր զիս:

Չայս իբրև ասաց, 'ի ձայն
մեծ ազդդակեաց և ասէ. զաւ-
զարէ՝ արի եկ արտաքս:

Եւ ել մեռեալն ոտիւք կա-
պելովք, և ձեռօքն երկզասն-

տօք, և երեսօքն վարչամակա-
պատօք. և ասէ ցնոսս յիսուս.
լուծէք զգա՝ և թողէք երթալ:

Բազումք 'ի Հրէիցն՝ որ ե-
կեալ էին առ մարեմանս, իբ-
րև տեսին զոր արարն, Հաւա-
տացին 'ի նա:

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ զնա-
ցին առ վարիսեցիս, և պատ-
մեցին նոցա զոր արարն յիսուս:

*Հինգշաբթի՝ որ Համբարձման քրիստոսի 'ի
յերկին. որ է քառանկորդ օր 'ի զտոկէն:*

*Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի: Գլ. 28. Համար 16:*

*Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:*

Իսկ մետասան աշակերտ-
քնն զնացին 'ի գալիլեայ 'ի
լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նո-
ցա յիսուս. իբրև տեսին զնա,
երկիրպագին նմա, և ոմանք
յերկուացան:

Եւ մատուցեալ յիսուս խօ-
սեցաւ ընդ նոսա և ասէ. տուա
ինձ ամենայն իշխանութիւն
յերկինս և յերկրի. որպէս ա-
ռաքեաց զիս Հայր, և ես ա-
ռաքեմ զձեզ:

Գնացէք սյուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս. մկրտեցէք զնոսա յանուն Հոր և որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ:

Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն առուրս՝ մինչև 'ի կատարած աշխարհի:

Ուրոթ:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 11. Համար 47.

Ղաւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Թողովցան քահանայապետքն և փարիսեցիքն յատեան, և ասին. զի՞նչ արասցուք, զի այրն այն քաղում՝ նշանս առնէ. եթէ թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւատան 'ի նա. և դայցեն հռոմք և բառնայցեն զազգս մեր և զտեղի:

Մի ոմն 'ի նոցանէ՝ անուն կայիափա, որ քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, ասէ ցընոսա. դուք ոչ ինչ դիտէք և ոչ բնաւ խորհել իսկ, թէ լաւ է մեզ. զի այր մի մեռանիցի 'ի վերայ ժողովրդեանս, և մի ամենայն ազգս կորիցէ:

Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասացայլ քանկի քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, մարդաբէացաւ՝ եթէ մեռանեց էր յիսուս 'ի վերայ ազգին. և ոչ 'ի վերայ ազգին միայն, այլ զի և զորդիսն աստուծոյ զցրուեալն ժողովեցէ 'ի մի:

Ապա յայնմ՝ օրէ խորհուրդ արարին՝ զի սպանցեն զնա:

Եւ յիսուս այնուհետև ոչ եթէ համարձակ չըլէր 'ի մէջ հրէիցն. այլ զնաց անտի յերկիր մի, որ մերձ էր յանապատ, 'ի քաղաք մի՝ որում՝ անուն էր եփրայիմ, և անդ վնէր աշակերտքն հանդերձ:

Նարոթ:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 11. Համար 55.

Ի ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ էր մերձ զատիկն հրէից, և բազումք ելին յերուսաղէմ 'ի դաւառէ անտի յառաջագոյն քան զզատիկն, զի սրբեցեն զանձինս իւրեանց:

Ինդրէին դ յիսուս, և ասէին

ընդ միմեանս մինչ կային 'ի տաճարին : զիսրդ թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գացցէ 'ի տօն այս :

Պատուէր տուեալ էր քահանայապետիցն և փարիսեցւոց, զի թէ որ գիտացէ թէ ուր է, գուշակեցէ զնմանէ, զի կալցեն զնա :

Իսկ յիսուս վեց աւուրբ յառաջ քան զգատիկն եկն 'ի բեթանիա, ուր էր զազար մեռեալն, զոր յարոյցն 'ի մեռելոց :

Եւ արարին անդ նմա ընթրիա. և 'ի սպասու կոյր մարթա, և զազար մի էր 'ի բազմիւրց ընդ նմա :

Իսկ մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծազնոյ, էօծ զտոսն յիսուսի, և Հերով իւրով մարբէր զտոս նորա, և տունն լի եղև 'ի Հոտոյ իւղոյն :

Ասէ մի ոմն յաշակերտաց անտի՝ յուզա խոկարիովտացի, որ մտօնելոց էր զնա . ընդէ՞ր ոչ իւղոյ այդ վաճառեցաւ երեք Հարիւր զենարի, և տուաւ աղքատաց :

Չայս ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ փոյթ էր նմա . այլ զի գող էր, և զարկոն ինքն

ունէր, և որ ինչ անկանէրն՝ նա կրէր :

Ասէ յիսուս. Թոյլ տուք զմա, զի յօրն պատանաց իմոց պահեցէ զայդ :

Չաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք. զիս ոչ համապաղ ընդ ձեզ ունիք :

Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում 'ի Հրէիցն, թէ անդ է, եկին, ոչ միայն վասն յիսուսի, այլ զի և զազար տեսցեն՝ զոր յարոյցն 'ի մեռելոց :

Խորհուրդ արարին քահանայապետերն՝ զի և զազար ըսպանցեն. քանզի բազումք 'ի Հրէից երթային և Հաւատային 'ի յիսուս :

Եօթներորդ կիրակէ, որ ասի երկրորդ ծաղկոցարդ :

Արոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու . Գլ. 12. Համար 12 :

Վասն զառական Տիարն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ի վաղիս անդր ժողովուրդ բազում, որ եկեալ էր 'ի տօնն, իբրև լուսն եթէ գայ յիսուս յերուսաղէմ, առին ոստս արմառնեաց և կլին ընդ առաջ

նորա. ազաղակէին և ասէին. ովսաննա՛, օրհնեալ որ դասդ յամուռն տեսուն՝ թագաւորդ խորայէլի:

Եւ գտեալ յիսուսի էշ մի, նստաւ 'ի վերայ նորա. որպէս և գրեալ է. մի երկնչիբ դուստրբ սիովնի, ահաւատիկ թագաւոր քո գայ նստեալ 'ի վերայ յաւանակի իշոյ:

Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն. այլ յորժամ փառաւորեցաւ յիսուս, յայնժամ յիշեցին, եթէ այն էր. որ գրեալն էր վասն նորա. և զայն արարին նմա:

Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ նմա, թէ զզապար կոչեաց և եթ 'ի գերեզմանէն, և յարոյց զնա 'ի մեռելոց. և վասն այնորիկ ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդն, զի լուսն եթէ զայն նշանս արարեալ էր նորա:

Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս. տեսանէք՝ զի ոչինչ օգտիք. ահաւատիկ աշխարհ ամենայն զկնի նորա դնաց:

Ին անդ ոմանք և Հեթանոսք յիշերցն անդր, զի երկիր պաղանիցեն 'ի տօնին:

Նորա մատենն առ փիլիսոսպոս՝ որ 'ի բեթսայելոյ գալիլեացոցն էր, ազաչէին զնա և ասէին. տէր՝ կամովք զյիսուս տեսանել:

Գայ փիլիսոսպոս և ասէ ցանդրէաս. անդրէաս և փիլիսոսպոս ասեն ցյիսուս:

Եւ յիսուս պատասխանի ետ նոցա և ասէ. եհաս ժամ, զի փառաւորեսցի որդի մարդոյ:

Երկու շարքով:

Մտոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 12. Համար 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ամէն ամէն ատեմ ձեզ. եթէ ոչ հասն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ. որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա, և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւտենականս պահեսցէ զնա:

Եթէ որ զիս պաշտիցէ, ըզկնի իմ եկեսցէ, և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եզիցի. եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա հայրն իմ:

Երեւոյտքի:

Արցոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 12. համար 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սա՛ն:

Բայց այժմ անձն իմ խր-
նովեալ է. և զինչ ասացից՝ և-
թէ Հոյր աստուծոյն զիս ՚ի ժա-
մէ աստի յայտմանէ. այլ վասն
այնորիկ եկի ՚ի ժամս յայս:

Հայր՝ փառաւորեա՛ն զանուն
քո:

Են բարբառ յերկնից, և
փառաւոր արարի, և դարձեալ
փառաւոր արարից:

Եւ ժողովուրդն, որ կայր և
լսէր, ասէին որոտումն լինիլ-
կէսքն ասէին. Հրեշտակ խօսե-
ցաւ ընդ նմա:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ. ոչ վասն իմ ինչ եկն բար-
բառս այս, այլ վասն ձեր:

Այժմիկ դատաստան է աշ-
խարհիս այսորիկ. այժմիկ իշ-
խան աշխարհիս այսորիկ ըն-
կեացի արատքս, և ես՝ յորժամ
բարձրացայց յերկրէ, զամենե-
սին ձգեցից առ իս:

Չայս ասէր, նշանակեալ թէ
որով մահու մեռանելոց իցէ:

Պատասխանի ետ նմա ժո-
ղովուրդն. մեր լուսը յորինաց,
և թէ քրիստոսն յաւիտեան կայ,
և դու զիսորդ ասես՝ թէ սարս
է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ.
ո՛վ է այն որդին մարդոյ:

Ասէ ցնտա յիսուս. փոքր
միւս ևս ժամանակ ըրս ընդ
ձեզ է. դնացէք մինչ դեռ զլոյսն
ունիք, զի մի խաւար ձեզ Հասցէ-
զի որ դնայ ՚ի խաւարի, ոչ զիտէ
յո՛ երթոյ. մինչդեռ զլոյսն ընդ
ձեզ ունիք՝ Հաւատացէք ՚ի լոյսն,
զի որդիք լուսոյ եղիցիք. զայս
խօսեցաւ յիսուս, և չուաւ,
թաքեաւ ՚ի նոցանէ:

Եւ այնչափ նշանս արարեալ
էր առայի նոցա, և նորա ոչ
Հաւատային ՚ի նա. զի լցցի
բանն ետայեայ մարգարէի՝ զոր
ստացն. տէր՝ ո՛ւ Հաւատաց ՚ի
լուր մեր, և բազուկ տետն
ո՛ւմ յայանեցաւ:

Վասն այնորիկ ոչ կարէին
Հաւատալ, զի միւսանդամ ասէ
ետայի. թէ կուրացոյց զաչս նո-
ցա, և ափշեցոյց զսիրտս նոցա.
զի մի տեսցեն աչք, և խմա-
ցին սրտիւք, և դարձցին, և բը-
ժչկեցից զնոսա:

Չայս ասաց ետայի, զի ետես

զիառան նորա, և խօսեցաւ վաւրն նորա:

Քայց սակայն և յիշխանաց անտի բողոքք հաւատացին 'ի նա. այլ վասն փարիսեցւոցն ո՛չ յայտնէին, զի մի 'ի ժողովրդենէն երանիցեն:

Քանզի սիրեցին զիառաւմարդկան, առաւել քան զփառաւստուծոյ:

Չորեքշաբթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 12. Համար 44.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ յիսուս ազաղակէր և ասէր. որ հաւատայ յիս, ո՛չ հաւատայ յիս, այլ յայն՝ որ առաքեացն զիս, և որ տեսանէ զիս, զայն տեսանէ, որ առաքեացն զիս:

Ես ըջս յաշխարհ եկի, զի ամենայն՝ որ հաւատայ յիս, 'ի խաւարի մի մնացէ:

Եւ եթէ որ լուիցէ բանից իմոց՝ և ո՛չ պահեցէ, ես ո՛չ գատեմ զնա. քանզի ո՛չ եկի թէ գատեցից զաշխարհ, այլ զի փրկեցից զաշխարհ:

Որ անարգէ զիս, և ո՛չ ըն-

դունի զբանս իմ, գոյ որ դատէ զնա. բանն զոր ես խօսեցայ՝ նա դատէ զնա յաւուրն յետնում. զի ես յանձնէ իմնէ ո՛չ խօսեցայ, այլ որ առաքեացն զիս հայր, նա ետ ինձ պատուէր՝ զինչ ասացից և զինչ խօսեցայց:

Եւ գիտեմ, եթէ պատուէրն այն կեսնք են յախտնականք. արդ՝ զոր ես խօսիմ, որպէս ասաց ինձ հայրն, այնպէս խօսիմ:

Հինգշաբթի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 13. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի, գիտաց յիսուս՝ թէ հատեալ է ժամ նորա, զի փոխեցի յաշխարհէ աստի առ հայր. սիրեաց զիւրան՝ որ յաշխարհի աստ են. 'ի խպառ սիրեաց զնոսա:

Եւ 'ի լինել ընթրեացն, սատանայի իսկ արկեալ էր՝ ի սիրտ, զի մատնեցէ զնա յուղա սիմոնի իսկարիովոսացոյ:

Գիտաց յիտու՝ զի զամենայն ինչ ետ հայր ՚ի ձեռս նորա, և թէ յաստուծոյ ել և առաստուած երթայ. յառնէ յընթրեաց անտի, և զնէ՛ զհանդերձսն, և առեալ զենջակ մի՛ սիտածու. և սպա առեալ ջուր՝ արի ՚ի կոնք, և սկսաւ լուանալ զոտս անակերտացն. և սրբէր զենջակաւն, զոր սիտածեալէր:

Գայ առ սիմնվն պետրոս. և նա տէ՛ցնա. տէ՛ր, դու զիմ զոտս լուանաս:

Պատասխանի ետ նմա յիտուս և տէ՛. զոր ինչ եսս գործեմ, դու այժմ՝ ո՛չ գիտես, բայց ապա գիտասջիր:

Ատէ՛ցնա պետրոս. ո՛չ լուսացես զոտս իմ յախտեան. սրատասխանի ետ յիտուս. եթէ՛ ո՛չ Լուացից զքեզ, ո՛չ ունիս ընդ իս մասն:

Ատէ՛ցնա սիմնվն պետրոս. տէ՛ր, մի միայն զոտս իմ, այլ և զձեռս և զգլուխս:

Ատէ՛ցնա յիտուս. լուացելոյն չէ՛ ինչ պիտոյ, բայց զի զոտան լուանայցէ. քանզի ամենևն ին սուրբ է, և դուք սուրբ էք, այլ ո՛չ ամենեքեան:

Զի գիտէր զայն, որ մտա-

նելոցն էր զնա. վասն այնորիկ ասաց, թէ՛ ո՛չ ամենեքեան սուրբ էք:

Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհանդերձսն իւր՝ և դարձեալ բազմեցաւ, և տէ՛ցնոսա. գիտէ՛ք զինչ արարիդ ձեզ:

Գուք կոչէք զիս վարդապետ և տէ՛ր, և բարւոք տռնէք, քանզի եմ իսկ:

Իսկ արդ՝ եթէ՛ ես լուացի զոտս ձեր՝ տէ՛րս և վարդապետս, և դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ. զի օրինակ մի ետու ձեզ, զի որպէս ես ձեզ արարի, և դուք առնիչիք:

Որբոսթ

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լուս Յովհաննու. Գլ. 13. Համար 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ,

Ամէն ամէն տեսմ ձեզ. ո՛չ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր, և ո՛չ առաքեալ՝ մեծ քան զայն, որ առաքեացն զնա:

Եթէ՛ զայս գիտէք երանելի ևս էք՝ եթէ՛ առնիցէք զայս:

Ո՛չ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ. զի ես գիտեմ զորս ընտրեցի. այլ զի լցցի գիրն, թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ խորէութիւն:

Յայտնեալ իսկ ասեմ ձեզ մինչև եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասցիք թէ ես եմ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ընդունի զոր որ ես առաքեցից, զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն, որ առաքեացն զիս:

Չայս իբրև ասաց յիսուս, խռովեցաւ յոգի իւր, վկայեաց և ասէ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն՝ ՚ի ձէնջ մասնեցէ զիս:

Հայէին ընդ մեմեանս աշակերտքն տարակուսեալք, թէ զուամէ՞ ասիցէ:

Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ յիսուսիւ, զոր սիրէին յիսուս. ակնարկէր նմա սիմօն պետրոս հարցանել՝ ո՞վ իցէ վասն որոյ ասէն:

Եւ նա անկեալ զլանջօքն յիսուսի, ասէ ցնա. տէր, ո՞վ է:

Պատասխանի եւս յիսուս և ասէ. այն է՝ որում ես թացից զպատառն և տաց. և թացեալ

զպատառն՝ տայ յուրայի խկարիովտացւոյ. և յետ պատառոյն՝ ապա եմուտ ՚ի նա սատանայ. և ասէ ցնա յիսուս. արդ՝ զոր ինչ առնեցցն ես՝ արա՞ վաղվաղակի:

Եւ զայս ոչ որ իմացաւ ՚ի բազմակամաց անտի՝ թէ առ ինչ ասաց ցնա. զի ոմնմք համարէին թէ՛ զի զարկին ունէր յուրա, ասաց նմա յիսուս, գնեա զինչ որ պիտոյ իցէ մեզ ՚ի տօնիս. և կամ զի աղքատաց ինչ տացէ:

Իսկ նորա առեալ զպատառն՝ ել արտաքս վաղվաղակի, և էր գիշեր:

~~~~~
Շարք.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 13 համար 31:

Մասնիչ Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ իբրև ել, ասէ յիսուս. այժմ՝ փառաւորեցաւ որդիմարդոյ. և աստուած փառաւորեցաւ ՚ի նմա:

Չի եթէ աստուած փառաւորեցաւ ՚ի նմա, և աստուած

փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր,
և վաղվադակի փառաւորեսցէ
զնա:

**Որդեակը իմ, փոքր ինչ ժա-
մանակ ընդ ձեզ եմ. խնդրի-
ցէք զիս. և որպէս ասացի ցը-
հրեսցան, եթէ ուր ենն երթամ
զուք ոչ կարէք գալ. և արդ
ձեզ ասեմ:**

**Պատուիրան նոր տամ ձեզ,
զի սիրիցէք զմիմեանս. որպէս
սիրեցի ես զձեզ, զի և զուք
սիրեսցիք զմիմեանս:**

**Յայամ գիտացեն ամենե-
րեան՝ եթէ իմ աշակերտք էք,
եթէ սիրիցէք զմիմեանս:**

**Ատէ ցնա սիմոն պետրոս.
տէր, յով երթաս. արատախանի
ետ յիսուս. ուր ենն երթամ,
զու ոչ կարես այժմ գալ ըզ
կնի իմ, բայց ասլա եկեսցես
զկնի իմ:**

**Ատէ ցնա պետրոս. տէր, ըն-
դէր ոչ կարիցեմ գալ այժմ
զկնի քո. արդէն զանձն իմ խի
եզից 'ի վերայ քո:**

**Պատախանի ետ յիսուս.
զանձն քո դիցես 'ի վերայ իմ.
ամէն ամէն ասեմ քեզ. չե իցէ
հառ խօսեալ, մինչ դու երիցս
ուրացիս զիս:**

**Մի խաղեսցին սիրտք ձեր.
այլ հաւատացէք յաստուած, և
յիս հաւատացէք:**

**Ի տան հօր խնյ օթեկանք
բաղում են. սալա թէ ոչ ասա-
ցեալ էր իմ ձեզ, թէ երթամ
և պատրաստեմ ձեզ տեղի:**

**Եւ եթէ երթամ և պատ-
րաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ
գամ և առնում զձեզ առ իս.
զի ուր ենն իցեմ, և զուք անդ
իցէք. և ուր երթամն՝ գիտի-
ցէք, և զճանապարհն գիտիցէք:**

**Ատէ ցնա թովմաս. տէր, ոչ
գիտեմ յով երթաս, և զհարդ
զճանապարհն կարացուք գի-
տել:**

**Ատէ ցնա յիսուս. ես եմ
ճանապարհ, և ճշմարտութիւն,
և կեանք. ոչ որ գայ առ հայր,
եթէ ոչ ինե:**

**Եթէ զիս գիտէիք, սալա և
զհայր իմ գիտէիք, և այսու-
հետե գիտաջիք զնա:**

**Ատէ ցնա փիլիպպոս. տէր՝
ցոյց մեզ զհայր, և շատ է մեզ:**

**Ատէ ցնա յիսուս. այսչափ
ժամանակս ընդ ձեզ եմ, և ոչ
ծանեար զիս փիլիպպէ. որ ե-
տես զիս՝ ետես զհայրն. և դու**

զիսորդ տեսս, եթէ ցոյց մնզ
զհայր:

Ո՛չ հաւատաս, եթէ ես 'ի
հայր, և հայր յիս է. բանն՝ զոր
ես խօսիմ ընդ ձեզ, ո՛չ եթէ
յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ հայրն՝
որ յիս բնակեալ, նա գործէ
զգործսն:

Հաւատայք ինձ՝ եթէ ես 'ի
հայր՝ և հայր յիս. ապա թէ ո՛չ՝
գոնէ վասն գործոցն հաւա-
տացէք ինձ. ամէն ամէն ասեմ
ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս,
զգործս զոր ես գործեմ, և
նա գործեսցէ, և մեծամեծս
ևս քան զնոյնս գործեսցէ. զի
ես առ հայր երթամ:

Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յա-
նուն իմ, արարից զայն. զի փա-
ռաւորեսցի հայր յորդի:

Հոգւոյն սրբոյ զպատեան կիրակէ. որ ասի
զձեռն կտակ. այսինքն՝ յիսնորոց որ 'ի գառ-
կէն:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուոս Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 14. Համար 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Քայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝
մինչ առ ձեզս եմ. իսկ մխի-
թարիչն հոգին սուրբ՝ զոր ա-
ռաքեսցէ հայր յանուն իմ, նա

ուսուցէ ձեզ զամենայն, որ
ինչ ասացի ձեզ, և յիշեցուցէ
ձեզ:

Չխաղաղութիւն թողում ձեզ,
զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ.
ո՛չ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ
ես ձեզ. մի խոսովեսցին սիրտք
ձեր, և մի զանգիտեսցեն:

Լուսայք, զի ասացի ես ձեզ,
թէ երթամ և գամ առ ձեզ.
եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ
լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ հայր
երթամ, զի հայր իմ մեծ է
քան զիս:

Եւ սցում ասացի ձեզ, մինչ-
չև եղեալ. զի յորժամ լինիցի,
հաւատասցիք:

Ո՛չ ևս այլ շատ խօսեցայց
ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխար-
հիս այսորիկ, և յիս ինչ ո՛չ գը-
տանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝
եթէ սիրեմ զհայր. և որպէս
պատուիրեաց ինձ հայր, այն-
պէս առնեմ. Ծն, արիք, դնա-
ցուք աստի:

Երկու շաբաթի:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մատթէոսի, Գլ. 7. Համար 28:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև իբրև կատարեաց
յիսուս զամենայն զբանս զայ-
ստսիկ, զարմանային ժողովուրդ-
քնն ընդ վարդապետութիւն նո-
րա. զի իբրև իշխանութեամբ
ուսուցանէր՝ և ոչ որպէս զը-
պիւրքն նոցա:

Այլ իբրև էջ 'ի լեռնէ ան-
տի, գնացին զկնի նորա ժողո-
վուրդք բազումք:

Եւ ահա մատուցեալ բորոտ
մի, երկիրդագանէր նմա, և ա-
սէր. տէր, եթէ կամիս՝ կարող
ես զիս սրբել:

Զգեաց զձեռն իւր և Հա-
սոց 'ի նա յիսուս՝ և ասէ. կա-
միս, սրբեաց:

Եւ վաղվաղակի սրբեցաւ 'ի
նմանէ բորոտութիւնն:

Եւ ասէ ցնա յիսուս. զգոյշ
լեր, մի ումեք ասիցես. այլ երթ,
ցոյց զանձն քո քահանային. և
մատն զբոստարագն, զոր հրա-
մայեաց մովսէս, 'ի վկայութիւն
նոցա:

— 69 —

Երկու շաբաթի:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի, Գլ. 8. Համար 5:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ մտեալ 'ի կախանա-
յում, մտտեաւ առ նա Հարիւ-
րապետ մի, ազաչէր զնա, և
ասէր. տէր՝ մանուկ իմ անկեալ
կայ 'ի տան անդամալոյ՞՝ չա-
րասար տանջեալ:

Ասէ ցնա յիսուս. ես եկից
և բժշկեցից զնա:

Պատասխանի ետ Հարիւրա-
պետն և ասէ. տէր, չեմ բա-
ւական, եթէ ընդ յարկաւ իմով
մտցես. այլ աստ բանիւ, և բը-
ժշկեցցի մանուկն իմ. քանզի
և ես սյր մի եմ ընդ իշխա-
նութեամբ, ունիմ ընդ ինև զին-
ուորս. ասեմ անս. երթ՝ և եր-
թայ, և այլում՝ թէ եկ՝ և դոյ,
և ծառայի իմում՝ թէ արա՞ զայս՝
և առնէ:

Իբրև լուս յիսուս՝ զար-
մացաւ, և ասէ ցայնտսիկ՝ որք
զհետն երթային. ամէն ասեմ
ձեզ. և ոչ յիարայելի այսպիսի
Հաւատս զտի երբէք:

Բայց ասեմ ձեզ, զի բա-
զումք յարեւելից և յարեւմտից

եկեացեն և բարձեացին ընդ արբաճամո՛ւ և ընդ սաճակայ՛ և ընդ յախովբու յարքայութեան երկնից . և որդիքն արքայութեան ելցեն 'ի խաւարն արտաքին . անդ ելիցի լալ և կըրճել ատամանց :

Եւ ստէ յիսուս ցճարիւբապեան . երթ' և որպէս հաւատացերդ , եղիցի քեզ :

Եւ ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ :

Չորեքշաբթի .

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լաւ Մատթէոսի Գլ . 8 . համար 18 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Տեսեալ յիսուսի ժողովուրդս բազումս զխրեւ , հրամայեաց երթալ յայնկոյս :

Եւ մատուցեալ զպլր մի՛ ստէ ցնա . վարդապետ՝ եկից և ես զկնի քո , յոր վայր և երթիցես :

Ատէ ցնա յիսուս . սողուէսուց որչք գոն , և թռչոց երկնից բոյնք . այլ որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ , ուր գիցէ զպլուխ խր :

Եւ մի ոմն յաշակերտաց նորա ստէ ցնա . տէր , տուր ինձ հրաման , զի երթայց՛ նախ թաղեցից զճայր իմ :

Ատէ ցնա յիսուս . եկ զկնի իմ , և թոյլ տուր մեռելոցն թաղել զմեռեալս խրեանց :

Եւ իբրև եմուտ 'ի նաւն , զնացին զկնի նորա աշակերտքն նորա . և ահա շարժումն մեծ եղև 'ի ծովուն՝ մինչ նաւին ծածկիլ յալեաց անտի , և ինքըն ննջէր :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն՝ յարուցին զնա և սանն . տէր , փրկես՛ զմեզ , զի կորնչխնք :

Եւ ստէ ցնասա . ընդէր վատասիրաք էք՝ սակաւահաւաք :

Յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հողմոցն և ծովուն , և եղև խաղաղութիւն մեծ :

Եւ մարդիկն զարմացան և ստէին . որպիսի ոք իցէ սա , զի և հողմք և ծով հնազանդին սմա :

Հինգ շաբաթի:

Արքայ Աւետարանին Յխուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 8. Համար 28:

Տէրն մեր Յխուս Քրիստոս:

Եւ իբրև էանց յայնկոյս՝ յերկիրն գերգեսացուոց, պատահեցին նմա դիւահարք երկու ելեալք ՚ի գերեզմանայն, չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր Հնար անցանել ումիք ընդ այն ճանապարհ. և ահա աղաղակեցին և ստեն. զի՞ կայ մեր և քո՞ յիսուս որդի աստուծոյ, եկիր տարաժամ՝ տանջել զմեզ:

Եւ էր հեռագոյն ՚ի նոցանէ՝ երամակ մի խողից արօտական:

Եւ զևքն աղաչէին զնա և ստէին. եթէ հանես զմեզ աստի, հրաման տուր մեզ երթալ յերամակ խողիցն:

Եւ ստէ ցնտա. երթայք. և նորա ելեալ գնացին յերամակն խողից. և դիմեաց ամենայն երամակն ՚ի դարէ անտի ՚ի ծով, և մեռան ՚ի ջուրսն:

Եւ խողարածքն փախեան, և երթեալ ՚ի քաղաքն պատմացին զամենայն, և զիրս դիւահարացն:

Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ առաջ յիսուսի. իբրև տեսին զնա՝ աղաչեցին, զի դընասցէ ՚ի սահմանաց նոցա:

Որբաթ:

Արքայ Աւետարանին Յխուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 9. Համար 1:

Տէրն մեր Յխուս Քրիստոս:

Եւ մտեալ ՚ի նա՝ անց յայնկոյս, և եկն ՚ի քաղաք իւր:

Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյժ մի, որ զնէր ՚ի մահիճս:

Եւ տեսեալ յիսուսի զհաւատս նոցա՝ ստէ ցանդամալոյժն. թողեալ լիցին քեզ մեզք քո:

Եւ ահա ոմանք ՚ի դպրացն սանն ընդ միտս. հայհոյէ դա:

Եւ ծանուցեալ յիսուսի ըզ խորհուրդս նոցա՝ ստէ ցնտա. ընդէր խորհէր դուք չարիս ՚ի սիրտս ձեր. զի՞նչ դիւրին է. սանլ թողնալ լիցին քեզ մեզք քո, թէ սանլ՝ արի և չըջնաց:

Այլ զի գիտասցիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեզս. յայնժամ ստէ ցանդամալոյժն. արի, առ զմահիճս քո՝ և երթ ՚ի տուն քո:

Եւ յարուցեալ գնաց 'ի տուն իւր:

Իբրև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան. և փառաւոր առնէին զաստուած՝ զտուիչն այնպիսի իշխանութեան մարդկան:

Շարքի:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 2 Համար 16:

Յետ ծննդեան Տեսա՞ն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յայնժամ՝ իբրև ետես Հերովդէս թէ խարեցաւ 'ի մագուց անտի, բարկացաւ յոյժ. և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին 'ի բեթղաէմ՝ և յամենայն սաՀմանս նորա՝ յերկեմենից և 'ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մագուցն:

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն երեմեաց մարգարէի՝ որ ասէ:

Չայն դուժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն և ըսումն և աշխարումն յոյժ. Հռոքէլ լայր զորգիս իւր, և ոչ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին:

Առաջին կերակի յարութեան:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 4. Համար 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Արդարև՝ տեսմ՝ ձեզ. զի բազում այրիք էին յառուրս և զիացի 'ի մէջ խրացելի. յորժամ՝ փակեցանն երկինք զերիս ամս և զվեց ամիս. և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր. և ոչ առ լի 'ի նոցանէ՝ առաքեցաւ եղիս, բայց միայն 'ի սարեփիմ սիզովնացուց առ կին մի այրի:

Եւ բազում բարտաք էին յխրացելի առ եղիսեիւ մարգարէիւ. և ոչ որ 'ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն նէեման ասորի:

Եւ լցան ամեներին բարկութեամբ 'ի ժողովրդեանն իբրև լսէին զայս. և յարուցեալ Հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարտեանն լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շինեալ էր, գաՀովէժ առնել զնա:

Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա գնայր:

Երկուշորամբի, ամէ է սրբոց կուսանացն Հոբի-
օլմեանց:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի: ՊՂ. 10. Համար 26:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Քի ոչինչ է 'ի ծածուկ' որ
ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի, որ
ոչ ծանկցի:

Չոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի'
ասացէք 'ի լոյս. և զոր լէք
յունկանէ, քարոզեցէք 'ի վերայ
տանեաց:

Եւ մի երկնչիք յայնցանէ՝
որք սպանանեն զվարժին, և
զոգի ոչ կարեն սպանանել.
այլ երկերո՞ք դուք առաւել
յայնմանէ՝ որ կարող է զոգի
և զվարժին կորուսանել 'ի գե-
հնի:

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք
դանկի միոջ վաճառին, և մի 'ի
նոցանէ յերկիր ոչ անկցի ա-
ռանց հօր ձեռոյ:

Այլ ձեր և ամենայն իսկ
հեր գլխոյ թուեալ է:

Եւ արգ՝ մի երկնչիցիք՝ զի
լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս:

Ամենայն որ խոստովանեսցի
յիս առաջի մարդկան, խոս-
տովանեցայց և ես զմանէ ա-
ռաջի հօր իմոյ՝ որ յերկնս է:

Եւ որ ուրացի զիս առա-
ջի մարդկան, ուրացայց և ես
զնա առաջի հօր իմոյ՝ որ յեր-
կնս է:

Երեքշորամբի, սրբոց կուսանացն Գալիանեանց:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու, ՊՂ. 16. Համար 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Չոյս խօսեցայ ընդ ձեզ,
զի մի գայթաղեցիք. 'ի ժո-
ղովրդոց իւրեանց Հանցն ըզ
ձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի
ամենայն՝ որ սպանանիցէ զձեզ,
Համարիցի սրաշոն մատուցա-
նել աստուծոյ:

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ.
քանզի ոչ ծանեան զճայր և ոչ
զիս:

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, զի յորժամ եկեսցէ ժա-
մանակ՝ յիշիցէք թէ ես ասացի
ձեզ. զայս 'ի սկզբանէ ոչ ասացի
ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի:

Չորեքշաբթի.

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթեոսի. Գլ. 9. Համար 9.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ անցեալ ընդ այն յիսուսի՝ ետես զայր մի՝ զի նստէր ՚ի մարսաւորութեանն, մատթէսս անունն, և ասէ ցնա՝ եկ լըզ կնի խմ:

Եւ յարուցեալ զնաց զկնի նորա:

Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա ՚ի տանն, և ահա բազում մարսաւորք և մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին ընդ յիսուսի և ընդ աշակերտս նորա:

Իբրև տեսին վարխեցիքն, ասին ցաշակերտս նորա. ընդէր ընդ մարսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր:

Իսկ յիսուս իբրև լուա՝ ասէ ցնաս. ոչ պիտոյ է բըծիչի կարողաց՝ այլ հիւանդաց:

Երթայք ռատարնք, զինչ է. զզգարմութիւն կամկոմ, և ոչ լըզ զուհ. զի ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս:

Յայնժամ մատուտն առ նա աշակերտքն յովհաննու և ասնն. ընդէր մեր և վարխե-

ցիքն պահեմք յաճախ, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն:

Ասէ ցնոսա յիսուս. միթէ մարթ ինչ իցէ մանկանց առաքաստի՝ սուղ. առնուլ՝ մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ. այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ՝ բարձցի ՚ի նոցանէ՝ փեսայն, և ապա պահեսցին:

Հինգշաբթի. ասն է սբոցն, Յովհաննու Կարտեանի, և Սիմանայիւնաց Եպիսկոպոսին:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթեոսի. Գլ. 11. Համար 2:

Ղ. ասն Տեսնն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Իսկ յովհաննէս իբրև լուա՝ ՚ի բանտին զգործսն քրիստոսի, աստքեաց ՚ի ձեռն աշակերտաց խբոց, և ասէ ցնա. զո՞ն ես որ դարցն ես, եթէ այլում ակն կալցուր:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. զնացէք և պատմեցէք յովհաննու զոր լուսը և տեսիք. կոչը տեսանին, կաղք զնանն, բարտը սրբին, և խուլք լսին, և մեռեալք յառնին, և աղքատք աւետարանին. և երանեալ է՝ որ ոչ գայթաղեսցի յիս:

Եւ իբրև նորա զնացին, սխառ յխուս ասել ցժողութեան զյովհաննէ:

Ձի՛նչ ելիք տեսանել յանապատին, եղէ՞զն շարժուն ՚ի հողմոյ. այլ զի՛նչ ելիք տեսանել, մարդ ՚ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ:

Ահաւանիկ որ զփափուկան զգեցեալ են՝ ՚ի տունս թագաւորաց են:

Այլ զի՛նչ ելիք տեսանել. մարգարէ՛. այս ասեմ՝ ձեզ, և առաւել ևս քան զմարգարէ:

Ձի սա է՛ վասն որոյ գրեալն է. ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ՝ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեցէ զձանապարհքս քո առաջի քո:

Ամէն ասեմ՝ ձեզ, չէ՛ յարուցեալ ՚ի ծնունդս կանանց մեծ քան զյովհաննէս մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան երկնից մեծ է քան զնա:

Բայց յաւուրցն յովհաննու մկրտչի մինչև ցայժմ՝ արքայութիւն երկնից բռնագատի, և բռունք յափշտակին զնա:

Քանզի ամենայն օրէնք և մարգարէք մինչև ցյովհաննէս մագարէսցան:

Եւ եթէ կամիք ընդունիլ՝ նա է՛ եղիա՝ որ գալցոցն է:

Ո՛րբաք:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի, Գլ. 9. համար 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն յիսուս, զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին և ասէին, սղարմանց մեզ որդի դալթի:

Եւ իբրև եկն ՚ի տուն, մատենն առ նա կոյրքն. և ասէ ցնոսս յիսուս. հաւատայք՝ եթէ կարօզ եմ առնել ձեզ զայդ. ասեն ցնա՝ այո տէ՛ր, յայնժամ մերձեցաւ. յաչս նոցա և ասէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ:

Եւ բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա յիսուս և ասէ. զգո՛յձ կացէք, մի՛ ոք գիտացէ:

Եւ նորա ելեալ՝ համբուեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն:

Եւ յերաննն նոցա արտարս, ահա մատուցին առ նա զայլ որ մի

Համբ դիւահար. և յերանել զիւ-
ւին խօսեցաւ Համին:

Եւ զարմացան ժողովուրդքն
և ասնն, թէ և ո՛չ երբէք ե-
րևեցաւ այսպիսի ինչ յիսրա-
յէլի:

Իսկ փարիսեցիքն ասէին, թէ
իշխանաւ դիւաց Համէ դա ըզ
զևս:

Շարաթ. ասէ է որոյն Գրիգորի մերոյ Դասա-
ւորչն երանելոյն 'ի վերայն:

Արցոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 19. Համար 27.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ պատասխանիւտ
պետրոս և ասէ ցնա. աւասիկ
մեր թողաք զամենայն, և ե-
կաք զիմի քո. արդ՝ զի՛նչ լի-
նիցի մեզ:

Ասէ ցնա յիսուս. ամէն ա-
սեմ ձեզ. զի դուք՝ որ եկիք
զինի խմ, 'ի միսսանգամ զաշ-
ստեան՝ յորժամ նստցի որդի
մարդոց յաթոռ փառաց խրոց,
նստյիք և դուք յերկոտասան
յաթոռ՝ դասել զերկոտասան
ազգս խորայէլի:

Եւ ամենայն՝ որ որ եթող
զտուն, կամ զեղբարս, կամ ըզ

քորս, կամ զհայր, կամ զմայր,
կամ զկլին, կամ զորդիս, կամ
զաղարակս վասն անուան խնոյ,
Հարիւրապատիկ տացէ՝ և ըզ
կեանն յախտննականս ժա-
ռանդեցէ:

Երկրորդ կիրակի ցմի Հոգոյ զարտեան, ասէ է
կաթնագին եկեղեցոյ՝ որոյն կ'միամնի զոր
կարգեաց սարն Գրիգոր յաստարիչն մեր, յե-
լակն 'ի վերայն:

Արցոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 10. Համար 22:

'ի ժամանակի Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Եղևն յայնժամ նաւակա-
տիքն յերուսաղէմ, և ձմեռն էր.
և շրջէր յիսուս 'ի տաճարին՝
'ի սրահին սաղովմանի:

Շարչ եղևն զնովաւ Հրեայ-
քնն և ասնն. մինչև յերբ թա-
փես զողիս մեր, եթէ դու ես
քրիստոսն՝ ասա մեզ Համարձակ:

Պատասխանիւտ նոցա յի-
սուս և ասէ. տացի ձեզ և
ո՛չ Հաւատայք ինձ. զգործսն՝
զոր ես գործեմ յանուն Հոր խնոյ՝
նորին իսկ վկայեն վասն խմ:

Այլ դուք ոչ Հաւատայք, զի
չէք յոյսարաց անտի խնոյ:

Ոչխարք իմ ձայնի խնամ լըսնն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան. և ես տամ նոցա զկեանսն յախտենախանս. և մի կորցեն յախտեան. և մի որ յախշտակեացէ զնոսա 'ի ձեռաց իմոց:

Հայրն իմ՝ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ որ կարէ յախշտակել 'ի ձեռաց չոր խնց. ես և Հայր իմ մի եմք:

Երկուշարթի, որոց մանկանցն բեթղէնէմբ, և Ահիկոսի վայրն, Մովսիսայ քահանայն, և Կորյասոսի զմատարին:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 2. Համար 16.

Յետ ծննդեան Տեառն Արոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս, թէ խարեցաւ 'ի մուգուց անոի, բարկացաւ յոյժ. և առարեաց, կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին 'ի բեթղէնէմ և յամենայն սահմանս նորա, յերկեմնից և 'ի խոնարհ, ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մուգուցն:

Յայնժամ կատարեցաւ առաջեակն 'ի ձեռն երեմիայի՛մարգարէի՛ որ ասէ:

Չայն գուժեաց 'ի հռատեց, սղբումն և լալումն և աշխարումն յոյժ. Հաարէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր միսիթարիլ՝ զի ոչ էին:

Երկուշարթի, որոց կահանացն հանեաց և Մանեայ:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 12. Համար 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ Հասն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ՛ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ. որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեաց զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յախտենախանս պահեացէ զնա:

Եթէ որ զևս պաշտիցէ, ըզկնի իմ եկեացէ. և ուր ենն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ որ զևս պաշտիցէ, պատուեացէ զնա Հայրն իմ:

Չորեքշաբթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Պլ. 10. Համար. 34.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Մի համարիք, եթէ եկի ար-
հանել խաղաղութիւն յերկիր.
ոչ եկի արհանել խաղաղութիւն,
այլ սուր. քանզի եկի քահել
զայր 'ի հօրէ իւրմէ, և զդուս-
տըր 'ի մօրէ իւրմէ, և զհարսն
'ի ըսկեսրէ իւրմէ. և թշնամիք
առն' ընտանիք իւր:

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր
առաւել քան զիս, ոչ է ինձ ար-
ժանի:

Եւ որ սիրէ զուստր կամ
զզուստր առաւել քան զիս, չէ'
ինձ արժանի:

Եւ որ ոչ առնու զիսաչ իւր
և գոյ զկնի իմ, չէ' ինձ ար-
ժանի:

Որ գտանէ զանձն իւր' կո-
րուցէ զնա, և որ կորոյս զանձն
իւր վասն իմ, գտցէ զնա:

Որ ընդունի զձեզ' զիս ըն-
դունի, և որ զիս ընդունի' ըն-
դունի զառաքիչն իմ:

Որ ընդունի զմարդարէ յա-
նուն մարդարէի, զվարձս մար-
դարէի առցէ. և որ ընդունի

զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզ
վարձս արդարոյ առցէ:

Եւ որ արբուսցէ միում 'ի
փորձականցս յայցսանէ բաժակ
մի ջուր ցուրտ, միայն յանուն
աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ,
ոչ կորուսցէ զվարձս իւր:

Հինգշաբթի, արքայ Իշխոնացն Սահակոյ և
Յովակիոյ. և արքայ Վրայիցն Սարգիս և Բա-
ղամբ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Պլ. 21. Համար 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Բայց յառաջ քան զայս
ամենայն, միտեցնն զձեռո իւ-
րեանց 'ի ձեզ և հաբածեսցն.
մատնեսցն 'ի ժողովուրդս և
'ի բանտս, և տանիցին առաջի
դատաւորաց և թաղաւորաց
վասն անուան խնց. և լինիցի
ձեզ այն 'ի վկայութիւն:

Արդ՝ գիբ 'ի սիրտս ձեր,
մի յառաջադոյն կրթել տարոյ
պատասխանի. զի ես տաց ձեզ
բերան և իմաստութիւն, որում
ոչ կարիցեն կալհակառակ' կամ
տալ սրտասխանի ամենայն հա-
կառակորդքն ձեր:

Մատնեսիք և 'ի ծնողաց, և

յեղրարց, և յազգականաց և ՚ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ՚ի ձէնջ. և եղիջիք ատենալք յամենեցունց վասն անուն խոյ, և մազ մի ՚ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. և համբերութեամբ ձերով ստասցիք զոգիս ձեր:

Որբաբն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի, Գլ. 11, համար 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յիսուս և ասէ՝ գոհանամ դքէն հայր՝ տէր երկնի և երկրի, զի ծածկեցեր զայս յիմասանոց և ՚ի դիտնոց, և յսպանեցեր տղայոց. այս, հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև առայիք:

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ. և ոչ որ ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ոչ լոկ հայր որ ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել:

Եկայք առ իս ամենայն վատակեալք և բեռնաւորք, և ետ հանգուցից զձեզ. առէք զլուծ

իմ ՚ի ձեզ, և ուսարնք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտցիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է և բեռն իմ փոքրոզի:

Շարաբ, որոյն հերթիս մեծի հայրապետն մերոց, և իսկոյ կոչակոչոսն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ մատթէոսի, Գլ. 10, համար. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ահա աստիկ ետ առարեմ զձեզ իբրև զոչխարս ՚ի մէջ գայլոց. եղերնք այսուհետև խորագէտք իբրև դոճս, և միսմիտք իբրև զաղաւնիս:

Չգուշ լինիջիք ՚ի մարդկանէ, զի մատնեցեն զձեզ յատեանս. և ՚ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեցեն զձեզ. և առայի դատաւորաց և թաղաւորաց տանջեցին զձեզ վասն իմ, ՚ի վրկայութիւն նոցա և հիթանտաց:

Այլ յորժամ մատնեցեն ըզ ձեզ, մի հողացցէք՝ թէ որպէս կամ զի՛նչ խօսցիք. զի տացի ձեզ ՚ի ժամունս յայնմիկ զինչ խօսիցիք. զի ոչ եթէ դուք խցէք, որ խօսիցիքն, այլ հողին հօր ձերոց որ խօսիցի ՚ի ձեզ:

Մատնեացէ եղբայր զեղբայր
'ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յառ-
նիցեն որդիք 'ի վերայ հարց և
սպանանիցեն զնոսա. և եղիջիք
ատեցիալք յամենեցունց վասն
անուան իմոց. իսկ որ համբե-
րեսցէ 'ի սպառ նա կեցցէ:

Երբորդ կերտիէ, զկնի Հոգոյ դպասեան:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 12. Համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ՝ զնայ յիտուս
ընդ արտորայսն նոցա 'ի շա-
բաթու. և աշակերտքն նորա
քաղցեան, և սկսան հասկ կոր-
զել և ուտել վարխեցիքն՝ իրրև
տեսին՝ ասենցնա. ահառասիկ
աշակերտքն քո գործեն, զոր
ոչ է արժան գործել 'ի շաբա-
թու:

Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ իցէ
ընթերցեալ ձեր զոր արար
դաւիթ, յորժամ քաղցեան, և
որ ընդ նմոյն էին. զհարդ ե-
մուտ 'ի տունն աստուծոյ և ե-
կեր զհացն առաջաւորութեան.
զոր ոչ էր օրէն նմա ուտել, և

ոչ որոց ընդ նմոյն էին, բայց
միայն քահանայից:

Կամ թէ չիցէ՞ ընթերցեալ
յօրէնս՝ զի 'ի շաբաթս քահա-
նայքն 'ի տաճարին պղծեն ըզ
շաբաթան, և անմեղք են. բայց
ստեմ ձեզ՝ զի մեծ քան զտա-
ճարն է ասա:

Եւ եթէ գիտէիք զինչ է,
զողորմութիւն կամիմ՝ և ոչ ըզ
զուհ, ապա ոչ դատապարտէիք
դուք զանպարտան:

Զի տէր է շաբաթու որդին
մարդոց:

Յրիտշաբաթի, որոցն Եղիվանու կիրայցոքն
Բարեկայ հայտարեալն, և երկոց աշակերտաց
նորին:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 6. Համար 45:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ նոյնժամոյն՝ ճեպեաց
զաշակերտան մտանել 'ի նաւ,
յառաջագոյն քան զնա երթալ
յայնկոյս 'ի բեթսայիդա, մինչ
ինքն զժողովուրդան արձակիցէ:

Եւ հրաժարեալ 'ի նոցանէ՝
ել 'ի լեառն կալ յաղթիս:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, էր

նաւն 'ի մէջ ծովուն, և ինքն 'ի ցամաքի:

Եւ ետես գնտա հողմակոծեալս 'ի վարեին, զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա, գնալով 'ի վերայ ծովուն. և կամէր զանց առնել առ նորօք:

Նոքա իբրև տեսին, զի զընայր 'ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առ աչօք ինչ լինիցի, և զաղազակ բարձին. քանզի ամենեքեան տեսին գնա՝ և խրուովեցան. և նա ա՜ղէն վազվազակի խօսեցաւ ընդ նոսա, և ասէ. քաջալերեցարձք, ես եմ՝ մի երկնչիք. և ել 'ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն:

Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին 'ի միտս իւրեանց, և զարմանային յոյժ. քանզի և 'ի վերայ հացին ոչ խնայան, զի էր սիրտ նոցա թմրեալ:

Կրկնաբարձի, որոցն կոտանցիմանոսի թագաւորին, ևւ մարն նորա Հեղինայ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Ղուկասու. Գլ. 7. Համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև իբրև կատարեաց զամենայն բանս իւր 'ի բնիկս ժողովրդեանն, եմուտ 'ի կափառնայում:

Հարիւրապետի ուրումն ծառայ՝ չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր 'ի վախճանել, որ էր նմա պատուական:

Իբրև լուաւ զյիսուսէ, առաքեաց զծերան 'ի հրէից, աղաչել գնա՝ զի եկեացէ, ապրեցուցէ զժառայն նորա:

Եւ նոքա եկեալ առ յիսուս՝ աղաչէին գնա ստէպ՝ և ասէին, թէ արժանի է՝ որում զչնորհս զայս առնես. զի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ:

Եւ յիսուս գնաց ընդ նոսա. իբրև ոչինչ կարի հեռի էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամն՝ և ասէ ցնա. տէր՝ մի ինչ աչխատ լինիր, զի չեմ բառական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանիցես. վասն

որոյ և ոչ զանձն համարեցոյ
արժանի առ քեզ գարց. այլ
ստոս բանիս՝ և բժշկեացի մա-
նուկս իմ. քանզի և ես այր մի
եմ՝ կարգեալ ընդ իշխանու-
թեամբ. ունիմ ընդ ինև զե-
նուորս, և ասեմ ամա՛ կրթ, և
կրթաց. և այլում՝ թէ եհ, և
գայ. և ծառայի իմում՝ թէ ա-
րս զայս, և աւնէ:

Եւ իբրև լուա զայս յիսուս՝
զարմացաւ, և արձաւ առ ժո-
ղովորդն, որ երթային զհետ
նորա՝ և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝
թէ և ոչ յիրայէլի այսչափ
հաւատս գտի:

Եւ զարձան անդրէն որսո-
գամուորքն ՚ի տուն, և գտին
զժառայն Հիւանդ՝ բժշկեալ:

Չորեկարաբի:

Արցոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լաւ Յովհէտի. Գլ. 12. Համար 9:

Տէքն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ գնացեալ անտի յիսուս,
եկն ՚ի ժողովորդն նոցա:

Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ
ձեռն իւր գոսացեալ էր. Հար-
ցին ցնա՛ և ասնն, եթէ որսրտ

իցէ ՚ի շարաթու բժշկել. զի
չորսխօսեացնն զնմանէ:

Եւ նա ասէ ցնտա. ի՞նչ իցէ
՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար
մի, և անկանիցի այն ՚ի խոր-
խորտա ՚ի շարաթու. միթէ ոչ
ունիցի և յարուցանիցէ զնա.
Իսկ արդ՝ որչափ ևս առաւել
է մարդ քան զըշխար. ապա
ուրեմն պարտ է ՚ի շարաթու
բարիս գործել:

Յայնժամ ասէ ցայրն. ձգեա՛
զձեռն քո, և նա ձգեաց՝ և
եղև ողջ իբրև զվսան:

Իսկ փարիսեցիքն ելեալ ար-
տաքս խորհուրդ արարին զնմա-
նէ՝ թէ որպէս կորուսցնն զնա:

Եւ յիսուս իբրև գիտաց,
մեկննցաւ անտի:

Էկեղարաբի, որոցն Եւոզիտանի զարատոց-
այն, և Թալիթայ բժշկին, և է կուսանացն
որ յանկրիտ կուսարեցան:

Արցոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լաւ Յովհաննա. Գլ. 16. Համար 1:

Տէքն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝
զի մի գայթաղեալիք ՚ի ժո-
ղովրդոց իւրեանց համցն ըզ
ձեզ. այլ եկեացէ ժամանակ՝

զի ամենայն, որ սպանանիցէ ըզ
ձեզ, համարիցի պաշտօն մա-
տուցանել աստուծոյ:

Եւ զայն արացեն ընդ ձեզ,
քանզի ոչ ծանեան զչայր՝ և ոչ
զիս:

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, զի յորժամ եկեացէ ժա-
մանակ՝ յիշիցէք՝ թէ ես ասա-
ցի ձեզ. զայս ՚ի սկզբանէ՝ ոչ
ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ
էի:

Ուրբաթ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 12. Համար 15:

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ զնացին զհետ նորա
ժողովուրդք բազումք, և բը-
ժչկեաց զամենեւեան:

Եւ ստտեաց նոցա՝ զի մի
յայտնեացեն զմանէ ումեք. զի
լցցի որ ասացաւն ՚ի ձեռն ե-
սայեաց մարդարէի:

Ահա՛ մանուկ իմ՝ զոր ընտ-
րեցի, և սիրելի իմ՝ ընդ որ
հաճեցաւ անձն իմ. եղից զոգի
իմ ՚ի վերայ նորա, և իրաւունս
հեթանոսաց սլառեացէ. ոչ հա-

կառակեացի՝ և ոչ աղաղակե-
ցէ, և ոչ զք լուիցէ ՚ի հրապա-
րակս զբարբառ նորա:

Ձեղէզն ջախջախեալ ոչ փը-
րեցէ, և զպատրոյկն առկայ-
ծեալ ոչ շիջուցէ. մինչև հանցէ
՚ի յաղթութիւն զգառաատան.
և յանուն նորա հեթանոսք յու-
սացին:

Շաբաթ, տան է Գիւտի Նշխարաց որոյն Գը-
րիզորի Լուսաւորչին մերոյ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհանու. Գլ. 10. Համար 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ես եմ հովիւն քաջ. հովի-
քաջ զանձն իւր գնէ ՚ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է
հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխար-
քն, իբրև տեսանէ զգայլն, զի
գայ, թողու զոչխարն և փախ-
չի. և գայլն յափշտակէ զնոսս
և ցրուէ. քանզի վարձկան է,
և չէ փոցթ նաև վասն ոչխա-
րացն:

Ես եմ հովիւն քաջ. և ճա-
նաչեմ զխնն, և ճանաչիմ յի-
մացն:

Որպէս գիտէ զիս Հայր, գիտեմ և ես զՀայր. և զանձն իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Եւս՝ այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ. և զայնս ևս պարտ է ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում լուիցեն, և եղկցին մի Հօտ և մի Հովիւ:

Չարդոյդ Կերակէ, զմի Հոգւոյ գարտեան:

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ 12 Համար 38:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ոմանք 'ի դպրացն և 'ի փարիսեցոց՝ և ասեն. վարդապետ՝ կամիմք նշան ինչ տեսանել 'ի քէն:

Ես պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնտաս. ազգ չար և չնացող նշան խնդրէ. և նշան մի տացի նմա, բայց նշանն յովնանու մարգարէի:

Զի որպէս էր յովնան 'ի փոր կիտին զերիս տիւս և զերիս գիշերս, նոյնպէս եղիցի և որդի մարդոյ 'ի սիրա երկրի զերիս տիւս և զերիս գիշերս:

Առք նինուէացիք յարիցեն 'ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատարարեսս ցեն զսա, զի զըջացան 'ի քարոզութեանն յուվնանու:

Եւ արդ աւասիկ մեծ քան զյովնան է աստ:

Գչխոյն Հարաւոյ յարիցէ 'ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատարարեսցէ ըզսա. զի եկն 'ի ծագաց երկրի լեւզիմաստութիւնն սողովմանի:

Եւ ահա մեծ քան զսողովման է աստ:

Այլ յորժամ այսն պիղծ երանիցէ 'ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ Հանգիստ և ոչ գտանէ. յայնժամ ասէ՝ դարձայց 'ի տուն իմ՝ ուստի ելի. և եկեալ գտանէ պարսպորդ մաքրեալ և յարդարեալ:

Յայնժամ երթայ և առնու ընդ իւր՝ եօթն այլ այսս չարագոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ անդ. և լինի յետին մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն:

Այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի:

Երկու շարքով, որոց վկայիցն Անտոնիոսի,
Թեփիլոսի, Արիֆոսոսի և Փատմասի:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 15 համար 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ձայս խօսեցայ ընդ ձեզ,
զի ուրախութիւնն իմ 'ի ձեզ
իցէ, և ձեր ուրախութիւն լը-
ցեալ եղիցի:

Այս է պատուէր իմ, զի
սիրեսցիք զմիմեանս, որպէս և
ես սիրեցի զձեզ:

Եւ ևս քան զայս սէր ոչ
դք ունի, եթէ զանձն իւր զի-
ցէ 'ի վերայ բարեկամաց իւրոց:

Դուք բարեկամք էք իմ, ե-
թէ առնիցէք զոր եսն պատ-
ուիրեմ ձեզ. ոչ ևս կոչեմ ըզ
ձեզ ծառայս, զի ծառայն ոչ
գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա.
այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս,
զի զամենայն զոր լուայ 'ի հօրէ
իմմէ՝ ծանուցի ձեզ:

Ոչ եթէ դուք ընտրեցիք զիս,
այլ ես ընտրեցի զձեզ, և եղի
զձեզ՝ զի դուք երթայցէք և
պտղաբերք լինիցիք. և պտուղն
ձեր կացցէ:

Եւ զոր ինչ խնդրիցէք 'ի
հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ
ձեզ:

Երեք շարքով, ասն է արոյն՝ Դանիէլի մարգա-
րէին, և երեց Մանթանցն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 24. համար 9:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ
'ի նեղութիւն, և սպանանիցեն
զձեզ. և եղիջիք ատեցեալք
յամենայն ազգաց վասն անուան
իմոյ:

Եւ յայնժամ գայթաղուե-
ցին բազումք, և զմիմեանս մատ-
նեսցին՝ և ատեսցին զմիմե-
անս: և բազում սուտ մար-
դարէք յարիցեն, և զբազումս
մալորեցուցեն:

Եւ վասն բազմանարոյ ան-
օրէնութեան, ցամաքեսցի սէր
բազմաց:

Բայց որ համբերեսցէ 'ի
սպառ, նա կեցցէ:

Եւ քարոզեսցի աւետարանս
արքայութեան ընդ ամենայն
տիեզերս՝ 'ի վկայութիւն ամե-
նայն Հեթմանոսաց. և ապա
եկեսցէ կատարած:

Առդ՝ յորժամ տեսանիցէք
զպղծութիւն աւերածոյն, որ
ասացեալն է 'ի ձեռն դանիէլի
մարգարէի. զի կայցէ 'ի տեղ-

ւոջն սրբութեան. որ ընթեւ-
նուն՝ ՚ի միա առցէ :

Չորեքշաբթի :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 13. Համար 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յաւուր յայնմիկ ելեալ յի-
սուս ՚ի տանէն՝ նստէր առ-
ծովեզերն :

Եւ ժողովեցան առ նա ժո-
ղովուրդք բազումք, մինչև մտա-
նել նմա ՚ի նաւն՝ և նստել. և
ամենայն ժողովուրդն կայր առ
ծովեզերն :

Եւ խօսէր ընդ նոսա բա-
զումս առակօք, և ասէր :

Ահա՛ ել սերմանաւան սեր-
մանել. և ՚ի սերմանելն իւրում,
էր՝ որ անկաւ առ ճանապար-
հաւ, և եկն թռչուն երկնից՝ և
եկեր զնա :

Եւ այն անկաւ յաղառաժի,
ուր ոչ գոյր հող բազում, և վազ-
վաղակի բուսաւ՝ առ ՚ի չրգոյէ
հիւթոյ երկրին՝ ՚ի ծագել արե-
ւու տապացաւ, և զի ոչ գոյին
արմատք՝ չորացաւ :

Եւ այն անկաւ ՚ի մեջ փշոց,

և եկն փուշքն, և հեղձուցին
զնա :

Եւ այն անկաւ յերկիր բարի,
և տոյր պտուղ, էր՝ որ հարիւ-
րաւոր, և էր՝ որ վաթմնաւոր,
և էր՝ որ երեսնաւոր :

Հինգշաբթի, որոց Թորգմանչացն մերոց
խաչակոյ և Մեսրոպոյ :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 12. Համար 32 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ
զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ
զարքայութիւնն :

Վաճառեցէք զինչս ձեր, և
տուք ողորմութիւն. և արարէք
ձեզ քսակս առանց հնանալոյ,
գանձ անպակաս յերկինս. ուր
ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ա-
պականէ :

Զի ուր գանձն ձեր է, անդ
և սիրտք ձեր եղիցին :

Եղեցին գօտիք ձեր սնդեալ
ընդ մէջս, և ճրագունք լու-
եցալք :

Եւ դուք նմանօրք մարդկան՝
որ ակն ունիցին տեառն իւ-
րանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի

Հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ
և բախկցէ, վաղվաղակի բա-
նայցեն նմա:

Երանի իցէ ծառայիցն սյ-
նայիկ, զորս եկեալ տէրն գտցէ
արթննա. ամէն ասեմ՝ ձեզ՝ զի
գոտի ընդ մէջ ամցէ, և բազմե-
ցուցէ զնոսա, և անցեալ պաշ-
տիցէ զնոսա:

Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ
յերրորդ պահչու եկեացէ՝ և գտ-
ցէ այնպէս, երանելի են ծառայ-
քն սցնորիկ:

Բայց զայն գիտասցիք, եթէ
գիտէր տանուտէրն՝ յորում
ժամու գող գայ, չտայր թող
ական Հատանել ՚ի տան խրում:

Եւ գուք եղբրորք պատ-
բաստք, զի յորում ժամու ոչ
կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ:

ՅՐՐՐՔ:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 13. Համար 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ

Բայց ձեր երանի է աշա-
ջըզ՝ զի տեսանեն, և ականջաց
ձերոց՝ զի ըսեն:

Ամէն ասեմ ձեզ. զի բազում
մարգարէք և արդարք ցանկա-

ցան տեսանել զոր տեսանէք՝
և ոչ տեսին, և ըսել զոր լսէք՝
և ոչ լուսն:

Եւ արդ՝ լուարուք դուք զս-
ասկ սերմանացանին:

Յամենայնէ՛ որ լսէ զբանն ար-
քայութեան և ոչ առնու ՚ի միտ,
գայ չարն՝ և յափշտակէ զսեր-
մանեալն ՚ի սիրտ նորա. այն է՝
որ առ ճանապարհան սերմա-
նեցաւ:

Եւ որ յապառածին սերմա-
նեցաւ՝ այն է, որ իբրև լսէ ըզ-
բանն, և վաղվաղակի խնդու-
թեամբ ընդունի զնա:

Բայց քանզի ոչ ունի ար-
մատս յինքեան, այլ առժա-
մանակ մի է. ՚ի լինել նեղու-
թեան և Հարածանաց վան բա-
նին՝ վաղվաղակի գայթազդի:

Իսկ որ ՚ի մէջ փռցն սերմա-
նեցաւ՝ այն է, որ իբրև լսէ ըզ-
բանն, և Հոգք աշխարհիս և
պատրանք մեծութեան Հեղձու-
ցանեն զբանն. և լինի ան-
պտուղ:

Իսկ որ յերկիրն բարի սեր-
մանեցաւ՝ այն է, որ իբրև լսէ
ըզբանն՝ և ՚ի միտ առնու, և տայ
զպտուղ, է՝ որ Հարիւր, և է՝ որ
վաթսուն. և է՝ որ երեսուն:

Շարժի, սրբոց Տրդատայ թագաւորն մերոյ
 և Աշխեն ակնաջն և խաղաղիկայնի

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
 Որ Ըստ Գուխտաւ. Գլ. 11. Համար. 14

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ Հանէր դե մի Համր.
 և եղև յերանել զիւին՝ խօսե-
 ցաւ Համրն, և զարմացան ամն-
 նայն ժողովուրդքն:

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ՝ ասնն.
 բէեղզերուղաւ իշխանաւն զի-
 ւաց Հանէ՝ դա զդեւս:

Եւ այլք փորձէին և նշան
 յերկնից խնդրէին 'ի նմանէ:

Իսկ նորա գլխուացեալ զխոր-
 Հուրդս նոցա, ասէ ցնոսա.
 ամենայն թագաւորութիւն բա-
 ժանեալ յանձն, աւերի, և տուն
 բաժանեալ յանձն՝ կործանի:

Ապա եթէ և սատանայ բա-
 ժանեցաւ յանձնէ, զիաջիւ կայ-
 ցէ թագաւորութիւն նորա. զի
 ասէք զինէն, եթէ բէեղզերու-
 ղաւ իշխանաւն զիւաց Հանէ
 դա զդեւս:

Եթէ ես բէեղզերուղաւ Հա-
 նեմ՝ զդեւս. որդիքն ձեր ին
 Հանիցեն. վասն այգորիկ նորին
 եղիցին ձեր դատաւորք:

Իսկ եթէ մատնաւ աստու-
 ծոյ Հանեմ զդեւս, ապա Հա-
 սեալ է 'ի վերայ ձեր արքայու-
 թիւն աստուծոյ:

Յորժամ՝ Հզօր վառեալ՝
 պահեցէ զտուն իւր, 'ի խա-
 զաղութեան են ինչք նորա:

Բացց եթէ Հզօրագոյն քան
 զնա 'ի վերայ եկեալ յաղթե-
 ցէ նմա, զսպառազինութիւն
 նորա Հանէ՝ յոր յուսացեալ էր,
 և զաւար նորա բաշխեցէ:

Որ ոչ է ընդ իս՝ Հակառակ
 իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս,
 ցրուէ:

Հիշգրտող Աբրահմ՝ զինի Հոգւոյ ցարտեան:
 Տն Աբրահմոյ Աստուածամոր՝ Տիոյ ցարտեան:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
 որ Ըստ Մատթէոսի. Գլ. 13. Համար 24.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Այլ առակ էարկ առ
 նոսա՝ և ասէ:

Նմանեցաւ արքայութիւնն եր-
 կնից առն, որ սեմանիցէ սեր-
 մին բարի յագարակի իւրում:

Եւ 'ի քուն լինել մարդկան,
 եկն թնտամի նորա. և ցանեաց
 'ի վերայ որոմն 'ի մէջ ցորե-
 նոյն՝ և զնայց:

Եւ իբրև բուսաւ խոտն՝ և արար զպտուղ, ապա երևեցաւ և որոմնն:

Մատուցեալ ծառայք տանուտեառնն՝ ասնն ցնա. տէր՝ ո՞չ սերմն բարի սերմանեցեր յազարակին քում. արդ՝ ուստի՞ ունիցի զորոմն:

Եւ նա ասէ ցնոսա. այր թնամի արար զայն:

Ասնն ցնա ծառայքն. կամին՝ զի երթիցուք քաղեցուք զայն ՚ի բաց:

Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ դուցէ մինչ քաղիցէք զորոմնն, և զցորեանն ընդ նմին ՚ի բաց խըլիցէք:

Թոյլ տուք երկոցունց աճել ՚ի միտակն մինչև ՚ի հունձս, և ՚ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհնձօղսն. քաղեցէք նախ զորոմն, և կապեցէք զայդ խըրձունս առ ՚ի յայրել. և զցորեանն ժողովեցէք ՚ի շտեմարանս իմ:

Երկուշաբթի, որոցն կայստոտոտի և իմ.
49 Ղկայցն. և զունկիանտի քահանայն:

Սրբոյ Աւետարանին Յխուտի Քրիտոսոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 13. Համար 9:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիտոսոս ասէ:

Եւ զձեզ իսկ մատնեցեն յատեանս և ՚ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ, ՚ի վկայութիւն նոցա և ամենայն հեթանոսաց:

Բայց նախ պարտ է աւետարանին քարոզել:

Այլ յորժամ տանիցին ըզձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հողացցէք, և մի զմտաւ ածիցէք՝ թէ՛ զինչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի ձեզ ՚ի ժամոն յայնմ իկ՝ զայն խօսիցիք. զի ո՞չ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ հողին սուրբ:

Մատնեացէ եղբայր զեղբայր ՚ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք ՚ի վերաց հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա. և եղիցիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. այլ որ համբերեացէն, ՚ի սպառ նա կեցցէ:

Կրեքչարաթի, ասն է որոյն Զարթոյի մարգարէին:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 23. համար 34.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ասն այգորիկ ահաւասիկ ես առարեմ՝ առ ձեզ մարգարէս, և խնաստունս, և դրպիրս, և ինոցանէ սպանանիցէք, և ՚ի խաչ հանիցէք, և ՚ի նոցանէ ասնջիցէք ՚ի ժողովուրդս ձեր, և հալածիցէք ՚ի քաղաքէ ՚ի քաղաք:

Որպէս զի եկեացէ ՚ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի, յարենէն արելի արդարոյ մինչև ցարիւնն զպքարեաց որդոյ բարաբեաց, զոր սպանիք ընդ մէջ տաճարին և սեղանոյ. ամէն ասեմ ձեզ. եկեացէ այն ամենայն ՚ի վերայ ազգիս այսորիկ:

Արուսաղէմ, երուսաղէմ, որ կոտորէիր զմարգարէս՝ և քարկոծ առնէիր զառարկեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո՝ զորորինակ ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թևովք, և ոչ կամեցարուք. ական

թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր ստերակի,

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմ հետէ, մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալ յանուն տեառն:

Չորեքարաթի:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 13. համար 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Առ առակ էարկ առ նոսա՝ և ասէ. նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանախոյ, զոր առեալ մարդոյ՝ սերմանեաց յազարակի խրում. որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս. և յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս. և լինի ծառ՝ մինչև զայ թռչնոց երկնից և հանդչիկ յոտս նորս:

Առ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ. նման է արքայութիւն երկնից խմորոյ. զոր առեալ կնոջ թարոյց ՚ի դրիւս երիս պիւր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ:

Չայս ամենայն խօսեցաւ յիսուս առակոք ընդ ժողովուրդսն. և տուանց առակի ոչինչ

խօսէր ընդ նոսա. զի լցցի ասացեալն 'ի մարգարէէն. բացիցից առակօք զըբրան իմ, բղխեցից զծածկեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի:

Յայնժամ թողեալ յիտուսի զժողովուրդան՝ եկն 'ի տուն. մատենան առ նա աշակերտքն նորա և ասեն. մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն ագարակի:

Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. որ սերմանէ զսերմին բարի՝ է որդի մարդոյ. և ագարակն աշխարհս է. սերմն բարի՝ նոքա են, որք որդիքն արքայութեան են. իսկ որոմնն որդիք չարին են. և թնամին՝ որ վարեաց զայն՝ սատանայ է. և հունձքն կատարած աշխարհիս է, և հնձողքն՝ հրեշտակք են:

Որպէս ժողովի որոմնն՝ և 'ի հուր այրի, այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս. առաքեացէ որդի մարդոյ հրեշտակս իւր, և ժողովեացեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթակղութիւնս՝ և զայնտսիկ ոյք գործեն զանօրէնութիւն. և արկցեն զնոսա 'ի հոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճեկ ատամանց:

Հինգշաբթի, ամ է սրբոյն եղիւի մարգարէին

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 4. Համար 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Արդարեւ ասեմ ձեզ, զի բազում այրիք էին յաւուրս եղիցի 'ի մէջ խարայէլի, յորժամ փոսկեցանն երկինք զերես ամս և զվեց ամիս. և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր. և ոչ առ մի 'ի նոցանէ առաքեցաւ եղիս, բայց միայն 'ի սարեփիթա սիդոնացւոց՝ առ կլին մի այրի:

Եւ բազում բորոտք էին յիսրայէլի առ եղիտէիւ մարգարէիւ. և ոչոր 'ի նոցանէ՝ սրբեցաւ, բայց միայն նէեման ասորի:

Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ 'ի ժողովրդեանն՝ իբրև լռէին զայս. և յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարտեանն լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա յինեալ էր, զաչովէժ աննել զնա:

Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա զնայր:

Որբամբ:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 13. Համար. 43:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Յայնժամ արդարքն ծա-
ղեսցին իբրև զարեգակն յար-
քայութեան երկնից. որ ունիցի
ականջս ըսելոյ՝ լուիցէ:

Դարձեալ նման է արքայու-
թիւն երկնից գանձի ծածկելոյ
յագարակի, զոր գտեալ մար-
դոյ՝ թագոցց. և ՚ի խնդութե-
նէ անտի երթայ վաճառէ զա-
մենայն ինչ՝ զոր ունի, և գնէ
զագարակն զայն:

Դարձեալ նման է արքայու-
թիւն երկնից առն վաճառա-
կանի, որ խնդրիցէ մարգարի-
տըս գեղեցիկս:

Եւ գտեալ մի պատուական
մարգարիտ՝ երթեալ վաճա-
ռեաց զամենայն զոր ինչ ունէր՝
և գնեաց զայն մարգարիտ:

Դարձեալ նման է արքայու-
թիւն երկնից ուսկանի արկելոյ
՚ի ծով՝ և յամենայն աղբաց
ժողովելոյ. զոր իբրև լցաւ, հա-
նեալ ՚ի ցամաք՝ և նստեալ ժո-
ղովեցին զբարի բարին յա-

մանս, և ղխտանն ՚ի բաց ըն-
կեցին:

Այնպէս եղիցի ՚ի կտտա-
րածի աշխարհիս. ելցեն հրեշ-
տակը՝ և մեկնեսցեն զչարս ՚ի
միջոյ արդարոց, և արկցեն զնո-
սա ՚ի Հնոց Հրոյն. անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց:

Ասէ ցնոսա յիսուս. իմա-
ցարո՞ք զոյս ամենայն. ասեն
ցնա. այո՞ տէ՛ր:

Եւ նա ասէ ցնոսա վասն
այսորիկ ամենայն զպիր աշա-
կերտեալ արքայութեան երկնից,
նման է առն տանուտեսուն՝ որ
հոնէ ՚ի գանձէ խրմէ զնոր և
զհին

Եարթի, ասնէ որոց երկուստանից Ասար-
լոցն Քրիստոսի, և որոցն Պաղոսի երկուս-
տաներոց ասարելոցն:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ մատթէոսի. Գլ. 9. Համար. 36

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ տեսեալ զժողովուրդ-
սքն՝ գթացաւ ՚ի նոսա. զի էին
աշխատեալք և ցրուեալք իբրև
զոչխարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ:

Յայնժամ ասէ ցաշակերտս
խր. հունձք բազում են՝ և
մշակը՝ սակաւ. արդ՞ աղւսե-
ցէք զտէր Հնձոց՝ զի Հանցէ մշա-

կրս 'ի հունձս իւր:

Եւ կոչեցնալ առ ինքն զերկոտասանեսին աշակերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն սցտոց սլոճոց հանել զնոսա, և բժշկելի զամենայն ցաւս և զամենայն հիւանդութիւնս:

Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսորիկ առաջին սիմոն՝ անուանեալն պետրոս և անդբէաս եղբայր նորս. յակովբոս զերեզեայ և յովհաննէս եղբայր նորս. փիլիպպոս և բարթուղիմէոս. թովմաս և մատթէոս մաքսաւոր. յակովբոս ալիեոյ և ղէբէոս՝ որ անուանեցան թաղէոս. սիմոն կանանացի և յուդա սկարիսովտացի՝ որ և մատնեացն զնա:

Զնոսա երկոտասանեսին առաքեաց յիսուս, պատուիրեաց նոցա և ասէ. 'ի ճանապարհ հեթանոսաց մի՛ երթայցէք, և 'ի քաղաք սամարացոց մի՛ մտանիցէք. այլ՝ երթայք առաւել առ աշտարան կորուսեալս տանն իսրայէլի:

Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից:

Վեցերորդ կէտակէ: զննի Հոգոյ ցոլաւանս:

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 14. Համար 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև լուաւ յիսուս զնաց անտի նաւու յանապատ տեղի առանձինն. իբրև լուան ժողովուրդքն՝ զնացին զհետ նորս հետի 'ի քաղաքաց անտի:

Եւ իբրև ել, ետես ժողովուրդ բազում, գթացաւ 'ի նոսա, և բժշկեաց զհիւանդս նոցա:

Իբրև ընդ երեկս եղև, մատնան առ նա աշակերտքն՝ և ասեն. տեղիս անապատ է, և օրս՝ տարածամեալ, արձակեա՛ զժողովուրդդ՝ զի երթիցեն շուրջ 'ի շէնան, զնեսցեն իւրեանց կերակուրս:

Եւ ասէ յիսուս. ոչինչ պիտոյ է դոցա երթալ. դուք տուք դոցա ուտել:

Եւ նորս ասեն ցնա. ոչինչ ունիմք սոտ, բայց հինգ նիւսնակ և երկուս ձկունս:

Եւ ասէ ցնոսա. բերէ՛ք այսը զայն:

Եւ հրամայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդսն 'ի վերայ

խոտոյ. և առեալ զհինգ նկանական և զերկուս ձկունն՝ Հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց և երեկ՝ և ետ ցաշակերտան զնկանական, և աշակերտքն ժողովրդոցն. կերան ամենեքեան՝ և յաղեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակառի լի:

Եւ որք կերանն՝ էին արք իբրև հինգ հազար, թո՛ղ զկանայս և զմանկախի:

ՅԵՐԵՄՅԱՐՔԻ:

Սբոյ Առեաբանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Քլ. 14. Համար 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ստիպեաց վաղվաղակի զաշակերտան մտանել 'ի նաւ, և յառաջել յայնկոյս, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակեցէ:

Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն՝ ել 'ի լեռան առանձինն կալ յաղթա:

Եւ իբրև ընդ երեկս եղև, անդ էր միայն:

Եւ նաւն մեկնեալ էր 'ի ցամաքէն բազում ասպարիսօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդգէմ՝ էր հողմն:

Եւ 'ի չորրորդում որհուր զիչրոցն եկն առ նոսա յիսուս գնալով 'ի վերայ ծովուն:

Իբրև տեսին զնա աշակերտքն՝ զի գնայր 'ի վերայ ծովուն՝ խռովեցան, և ասեն՝ թէ՛ առաջօք ինչ իցէ. և առ ահին աղաղակեցին:

Եւ վաղվաղակի խոսեցաւ ընդ նոսա յիսուս՝ և ասէ. քաջալերեցարձք, ես եմ՝ մի երկնչիք:

Պատասխանի ետ նմա պետրոս՝ և ասէր. տէ՛ր, եթէ դու ես, Հրամայեա ինձ դալ առ քեզ 'ի վերայ ջրոցս:

Եւ նա ասէ. եկ. և իջեալ 'ի նաւէն պետրոս՝ գնաց 'ի վերայ ջրոցն, և եկն առ յիսուս:

Եւ տեսեալ զհողմն աստիկ՝ երկեաւ, և իբրև սկսաւ ընկըզմել՝ աղաղակեաց՝ և ասէ. տէ՛ր՝ փրկեա՛ զիս:

Եւ վաղվաղակի յիսուս ձրգեաց զձեռն իւր, կալաւ զնա և ասէ. թերահաւատ՝ ընդէ՛ր երկմտեցեր:

Եւ իբրև ելին 'ի նաւն՝ հանդարտեաց հողմն:

Եւ որ 'ի նաւին էին՝ մատենան, երկիրպագին նմա՝ և ա-

սնն. արդարև որդի աստուծոյ
ես դու:

Եւ անցեալ եկին 'ի ցամաք
'ի գեներեսարեթ. և իբրև ծա-
ննան զնա արք տեղւոյն այնու-
րիկ, առօքեցին ընդ ամենայն
դուռուն՝ և սծին առ նա զա-
մենայն Հիւանդս:

Եւ աղաչէին զնա, զի գոնէ
միայն 'ի քղանցս Հանդերձի
նորա մերձեցին. և որ միան-
դամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

Երև. քչար Թի:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի: Գլ. 15. Համար 1.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յայնժամ մատենան առ
յիսուս՝ որ յերուսաղէմէ փա-
րիսեցիքն և դպիրք՝ և ասեն.
ընդէր աչակերտքն քո անցաննն
զաւանդութեամբ ծերոցն. զի ոչ
լուսնան զձեռս յորժամ Հայ
ուտեն:

Եւ պատասխանի ետ և ասէ
ցնտա. խի դուք ընդէր անցա-
նէք զպատուիրանան աստուծոյ՝
վասն ձերոյ աւանդութեանն:

Չի աստուած ասաց. պատ-
ուեալ զՀայր քո և զմայր. և որ

բամբասէ զՀայր կամ զմայր՝ մա-
հու վախճանեցի. և դուք ասէք.
որ ասիցէ: ցՀայր իւր կամ ցմայր
իւր, թէ պատարագ է՝ զոր յի-
նէն օգտեցիս, և ոչ պատուիցէ
զՀայր իւր և զմայր իւր. և խո-
տէք զբանն աստուծոյ վասն
ձերոյ աւանդութեան:

Ահզձուորք՝ բարուք մար-
գարէացաւ 'ի վերայ ձեր ե-
տայն՝ և ասէ. Ժողովուրդս այս
չրթամբք պատուէ զիս, և
սիրտ խրեանց Հեռացեալ մե-
կուսի է յինէն. զուր պաշտեն
զիս. ուսուցանեն վարդապե-
տութիւնս՝ զմարդկան պատուի-
րեալս:

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժո-
ղովուրդսն՝ ասէ ցնտա. լուս-
րութ՝ և 'ի միտ առէք. ոչ որ
ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ
զմարդ, այլ որ ինչ երանէ 'ի
բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ:

Յայնժամ մատուցեալ աչա-
կերտացն նորա՝ ասեն ցնա. զի-
տեա՞ զի փարիսեցիքն իբրև լը-
ւան զբանն՝ զայթազղեցին:

Եւ պատասխանի ետ նոցա՝
և ասէ. ամենայն տունկ՝ զոր ոչ
անկեաց Հայր իմ երկնաւոր,
խլեցի:

Թոյլ տուք զնոսա. կոյրք են՝
կուրաց առաջնորդք. կոյր կու-
րի յորժամ՝ առաջնորդէ՝ սը-
խալէ, և երկիրն ՚ի խորխո-
րատ անկանին:

Պատասխանի ետ նմա պետ-
րոս և ասէ. մեկնեա՛ մեզ զա-
ռակս զայս:

Ասէ յիսուս. տակաւին և
դուք անմիտք էք, և ոչ խմա-
նայք, եթէ ամենայն որ մտանէ
՚ի բերան, յորովայն երթայ և
արտաքս ելանէ. իսկ որ ելանէ ՚ի
բերանոյ՝ ՚ի սրտէ անտի դայ.
և այն պղծէ զմարդ:

Զի ՚ի սրտէ ելանեն խոր-
հուրդք չարք՝ սպանութիւնք, շը-
նութիւնք, պոռնկութիւնք, դո-
ղութիւնք, սուտ վկայութիւնք,
հայհոյութիւնք. այս ամենայն է՝
որ պղծէ զմարդ, այլ անլուայ
ձեռք ուտել ոչ պղծէ զմարդ:

Չորեքշաբթի.

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Մատթէոսի. Գլ. 15. Համար 21:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ելեալ անտի յիսուսի
զնաց ՚ի կողմանս արևոսի և
սիդոնի:

Եւ ահա կին մի քանանացի՝ ՚ի

ասհմանաց անտի նոցա ելեալ,
աղաղակէր և ասէր. որբմնաց
ինձ տէր որդի դաւթի, դուստր
լմ չարաչար այսահարի:

Եւ նա ոչ ետ նմա պատաս-
խանի:

Եւ մատուցեալ աշակերտքն
նորա՝ աղօչէին զնա և ասէին.
արձակեա՛ զնա՝ զի աղաղակէ
զհետ մեր:

Նա պատասխանի ետ և ասէ.
ոչ ուրիք առաքեցայ՝ եթէ ոչ
առ ոչխարս կորուսեալս տանն
խարայելի:

Եւ նա մատուցեալ, երկիր-
պագանէր նմա և ասէր. տէ՛ր՝
օգնեա՛ ինձ:

Պատասխանի ետ նմա և ա-
սէ. ոչ է բարւոյր առնուլ ըզ-
հաց մանկանց՝ և արկանել շանց:

Եւ նա ասէ. այո՛ տէ՛ր, քանզի
և չունք կերակրին ՚ի փշրա-
նաց անկերոց ՚ի սեղանոյ տեսառն
իւրեանց:

Յայնժամ պատասխանի ետ
նմա յիսուս, և ասէ. ով կին դու՝
մեծ են հաւատք քո, եղիցի
քեզ՝ սրպէս և կամիս:

Եւ բժշկեցաւ դուստրնորա
՚ի նմին ժամու:

Հինգշաբթի

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 15.

Համար 29.

Տեսան մերց Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ գնացեալ ոնտի յիսուսի, եկն 'ի ժողկորն գալիւնացուոց, և ելեալ 'ի լեառն նստէր անդ:

Մատնան առ նա ժողովորդք բազումք, որ ունէին ընդ խրեանս՝ կողք, կոյրս, համերրս, միակողմանիս, և այլս բազումս. և ընկեցին գնտս առ տտս նորա, և բժշկեաց գնտս:

Մինչև զարմանալ ժողովորդոցն՝ որ տեսանէին, զի համերքն խօսէին, կողք գնացին, միակողմանիք բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին զաստուած խրայելի:

Եւ կաշեցեալ առ ինքն յիսուսի զաշակերսն՝ առէ. գլխամ 'ի ժողովորդդ, զի արդ երեք աւուրք են՝ զի կան առ խ, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զգոտս նօթխ՝ չկամիմ, զուցէ նրթիցեն զճանապարհայն:

Ասնցն ցնա աշակերտքն. իսկ

արդ մեզ յանապատի աստ ուտի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչ յազեցուցանել զայսչափ ժողովորդ:

Եւ առէ ցնտս յիսուս. քանի՞ նկանակ ունիք. և նորա ասեն. եօթն, և սակառ ձկունս:

Եւ հրամայեաց ժողովորդեանն բազմել 'ի վերայ գետնոյ. և առեալ զեօթն նկանտիս և զձկունս՝ գոհացաւ և երեկ և ետ ցաշակերտսն, և նորա ժողովորդեանն:

Աբրան ամենեքեան և յազեցան. և բարձին գնչխարս կոտորոցն՝ եօթն զամբիղ լի:

Եւ որք կերինն՝ էին արք իրրև չորք հազարք՝ թող զկանայս և զմանկոսս:

Ներքոք.

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 15.

Համար. 39:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Իբրև արձակեաց զժողովորդսն՝ ել 'ի նաւ՝ և եկն 'ի սազմանս մաղաղեաց:

Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սադուկեցիք՝ փորձելով խնդ-

ըէին 'ի նմանէ՝ նըչան յերկնից
ցուցանել նոցա:

Նա պատասխանի ետ՝ և
ասէ ցնատ. յորժամ երեկոյ
լինի ասէք. պարզ լինիցի, զի
կարմրացեալ է երկին:

Եւ առաւօտու, այսօր մըր-
րիկ. զի շառագունի տըրտ-
մութեամբ երկին. արզ զերեսս
երկնի կարէք քննել. իսկ զնշան
ժամանակիս ո՛չ կարէք գիտել:

Ա. զգ շար և ճնացօղ նշան
խնդրէ, և նշան մի տացի նմա,
բայց նշանն յովանու մար-
գարէի:

Եւ եթող զնոսա և զնաց-
զնացին և աշակերաքն յայն-
կոյս, և մոռացան աւնուլ Հաց:

Ա. սէ ցնոսա յիսուս. տեսէք
և զգոյճ լերուք 'ի խմորոյ սա-
գուկեցւոցն և փարիսեցւոց:

Նոքա խորհէին ընդ միմն-
անս և ասէին՝ թէ Հաց ո՛չ բար-
ձար:

Գ. իտաց յիսուս՝ և ասէ. զի
խորհէք 'ի միտս ձեր թերա-
Հաւատք, եթէ Հաց ո՛չ ունիք.
տակաւին չիմանայք՝ և ո՛չ յիշէք
զՀինգ. նկանակն 'ի Հինգ. Հա-
զարան, և քանի սակառի բար-
ձիք. և ոչ զեօթն նկանակն 'ի չորս
Հազարան, և քանի զամբիղս

բարձիք. արգ՝ զիմրդ ոչ խմա-
նայք՝ եթէ ոչ վասն Հացի ասա-
ցի ձեզ՝ զգոյճ լինել 'ի խմորոյ
փարիսեցւոցն և սագուկեցւոց:

Յայնժամ 'ի միտ առին,
թէ ոչ ասաց զգուշանալ 'ի խմո-
րոյ, այլ յաղանդոյ փարիսեցւոց
և սագուկեցւոց:

~~~~~
Եարայ՝ յիշատակ և ճաղամակն հնոյ, ևւ ոտն
հորոյս որոյց եկեղեցւոյ:

Մըրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիս-
տոսի որ բոս Մատթէոսի. ԳԼ 5.
Համար 17:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ՝

Մի Համարիք եթէ եկի
լուծանել զօրէնս կամ զմար-
գարէս. ո՛չ եկի լուծանել՝ այլ
լնուլ:

Ա. մէն ստեմ ձեզ մինչև անց-
ցեն երկինք և երկիր, յովտ մի՛
որ նշանախեց մի է, ո՛չ անցցէ
յօրինացն և 'ի մարգարէից՝
մինչև ամենայն եղցի:

Որ որ լուծցէ մի ինչ 'ի պա-
տուիրանացս յայցսանէ 'ի փո-
քունց, և ուսուցէ այնպէս ըզ-
մարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքա-
յութեան երկնից:

Իսկ որ արասցէ՝ և ուսուցէ,
նա մեծ կոչեսցի յարքայու-
թեան երկնից:

Բայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ոչ առաւելուցու արգարութիւն ձեր առաւել քան զզարացըն և զկարիսեցուց, ոչ մտանկէք յարքայութիւն երկնից:

Վարդավառ Կերտեկ:

Մերոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի, զԼ. 16.

Համար. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ երեալ յիսուս 'ի կողմանս փիլիպպեայ կեսարեայն, Հարցանէր ցաչակերտոն՝ և ասէր. զո՞րք ասնն զինէն մարդկիւկըն՝ թէ իցէ որդի մարդոց:

Եւ նորա ասնն. ոմն՝ զյովհաննէս մկրտիչ, և այլք՝ զեղիա, և կէսք՝ զերեմիա, կամ զմի որ 'ի մարգարէիցն:

Ասէ ցնոսա յիսուս. իսկ զուր զո՞ ասէք զինէն թէ իցեմ:

Պատասխանի ետ նմա սիմովն պետրոս՝ և ասէ. դու ես բրիստոսն որդի աստուծոյ կենդանոց:

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և ասէ ցնա. երանի բեզ սիմովն որդի յովանու, զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ՝ այլ

Հայր իմ, որ յերկնս է:

Եւ ես քեզ ասեմ. զի դու ես վեմ, և 'ի վերայ այգր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրութունք դժոխոց զնա մի յաղթահարեսցեն:

Եւ տաց քեզ զլիակոնս արքայութեան երկնից. և զոր մանգամ կապեսցես յերկրի, եղիցի կապեալ յերկնս. և զոր արձակեսցես յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկնս:

Յայնժամ սաստեաց աչակերտայն, զի մի ումեք ասիցեն՝ թէ նա է քրիստոսն:

Յայնմ Հեռէ սկսաւ յիսուս ցուցանել աչակերտացն իւրոց թէ պարտ է նմա երթալ յերուսաղէմ, և բազում շարչարանըս շարչարիլ և անարգիլ 'ի քահանայապետից և 'ի դպրաց և 'ի ծերոց ժողովրդեանն, և սպանանիլ, և յերկր առուր յառնել:

Եւ առեալ զնա մեկուսի պետրոսի, սկսաւ կազել ընդ նմա՝ և ասել. քառ լիցի քեզ տէր, մի եղիցի քեզ այգ:

Եւ նա դարձեալ 'ի պետրոս՝ ասէ. երթ յետ իմ սատանայ, գալթագլութիւն իմ ես. զի

նչ խորհիա գու զաստուծոյն,
այլ զմարդկան:

Յոյն ժամ յիսուս ասէ ցու-
շակերտան իւր. եթէ որ կամի
զինի իմ գալ՝ ուրացի զան-
ձըն, և առցէ՛ զխաչ իւր և ե-
կեացէ զինի իմ:

Չի սր կամիցի զանձն իւր
կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա. և
որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
իմ՝ գացէ զնա:

Չինչ օգտիցի մարդ՝ եթէ
զաշխարհս ամենային շահացի
և զանձն իւր տուժեացէ. կամ
զինչ տացէ մարդ վերկանս ընդ
անձին իւրոյ:

Չի գալոց է որդի մարդոյ
փառօք հօր իւրոյ՝ հանդերձ
հրեշտակօք իւրովք, և յոյն-
ժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր
ըստ գործս իւր:

Ամէն ասեմ՝ ձեզ. զի իցեն
ունանք՝ ՚ի սոցանէ՛ որ աստ կան.
որք ոչ ճաշակեացեն զմահ՝ մին-
չև տեսցեն զարդի մարդոյ
եկեալ արքայութեամբ իւրով:

Եւ յետ վեց աւուր՝ առնու-
ընդ իւր յիսուս զպետրոս և
զյակովբոս և զյովհաննէս՝ զեզ-
բայր նորա, և հանէ վնասա ՚ի
լեառն մի բարձր առանձինն.
և այլակերպեցաւ առաջի նա-

ցա. և լուսաորեցան երեսը
նորա իրրև զարեդակն, և հան-
գերձք նորա եղեն սպիտակ իւ-
րև զըյս:

Եւ ահա երևեցան նոցա
մովսէս և եղիա՝ որ խօսէին
ընդ նմա:

Պատասխանի ետ պետրոս և
ասէ ցյիսուս. տէր՝ բարւոք է
մեզ աստ լինել. և թէ կամիս՝
արաացոյք երկա տաղաւարս, մի՛
քեզ, և մի՛ մովսիսի, և մի՛
եղիայի:

Եւ մինչդեռ նա խօսէր, ահա
ամոյ լուսաւոր՝ հովանի եղև ՚ի
վերայ նոցա:

Չոյն եղև յանդոյն՝ և ասէ.
զան է որդի իմ սիրելի, ընդ որ
հաճեցայ, զմա լուարուք:

Իբրև լուան աշակերտքն,
անկան ՚ի վերայ երեսաց իւ-
րեանց՝ և երկեան յոյժ:

Եւ մատուցեալ յիսուս բու-
ռըն եհար զնոցանէ՛ և ասէ.
յոան կացէք՝ և մի երկնչիք:

Ամբարձին զաչս իւրեանց,
և ոչ զօք տեսին՝ բայց միայն
զյիսուս:

Եւ մինչդեռ իշանէին ՚ի լեռ-
նէ անտի, պատուիրեաց նոցա
յիսուս՝ և ասէ. մի ումիք ասի-

ցէք զտեսիլդ գայդ, մինչև որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ:

Հարցին ցնա աշակերտքն և ասեն. զիսորդ զպիւրքն ասեն, եթէ եղիայի նախ պարտ է գալ:

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա. եղիա գայ, և հաստատեսցէ զամենայն. այլ ասեմ ձեզ՝ զի եղիա եկեալ իսկ է. և ոչ ծաննան զնա, այլ արարին ընդ նա՝ զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս և որդի մարդոյ չարչարելոց է 'ի նոցանէ:

Յայնժամ 'ի միտ առին աշակերտքն, թէ վասն յովհաննու մկրտչի ասաց ցնոսա:

Երկրոց ասոր:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 1.

Համար. 1:

'ի Հօրէ Լուսոյ:

Ի սկզբանէ էր բանն, և բանն էր առ աստուած. և աստուած էր բանն. նա էր 'ի սկզբանէ առ աստուած:

Ամենայն ինչ նովաւ եղև. և առանց նորա եղև և ոչինչ՝ որ ինչ եղևն:

Նովաւ կեանք էր, և կեանք

քրն էր ըստ մարդկան. և ըսն 'ի խաւարի անդ լուսաւոր էր, և խաւար՝ նմա ոչ եղև հասու:

Եղև այր մի առարեալ յաստուծոյ. անուն նմա յովհաննէս. սա եկն 'ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն. զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ. ոչ էր նա ըսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն:

Էր ըսն ճմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ:

Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծաննեաւ:

Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան. իսկ որք ընկալան զնա, ետ նոցա իշխանութիւն որդիա աստուծոյ լինել, որոց հաւատասցեն յանուն նորա. ոյք ոչ յարենէ, և ոչ 'ի կամաց մարմնոյ, և ոչ 'ի կամաց առն, այլ յաստուծոյ ծնան:

Եւ բանն մարմին եղև, և բնակեաց 'ի մեզ. և տեսաք ըզվառս նորա, զվառս իբրև զմիածնի առ 'ի Հօրէ, լի շնորհք և ճշմարտութեամբ:

Յովհաննէս վկայեաց վասն

նորա, ազադակեաց և ասէ:
աս է՝ զորմէ ասէի. որ զկնի իմ
գալոցն էր, առաջի իմ եղև, զի
նախ քան զիս էր:

Զի ՚ի լրութենէ անտի նորա
մեք ամենեքին առաք շնորհս
փոխանակ շնորհաց:

Զի օրէնքն ՚ի ձեռն մովսիսի
տուան. շնորհքն և ճշմարտու-
թիւն ՚ի ձեռն յիսուսի քրիս-
տոսի եղեն:

Երրորդ աւար:

Արոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիս-
տոսի որ քա զաւկասու. Գլ. 9.
Համար. 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Բաց արդարև ասեմ
ձեզ, եթէ են տմանք ՚ի դոցանէ
որ այդր կան, որք մի ճաշա-
կեացեն զմահ, մինչև տեսցեն
զարքայութիւն աստուծոյ:

Եւ եղև յետ այսր բանից
իբրև աւուրք ութ, առեալ
զպետրոս և դյակովբոս և ըզ-
յովհաննէս, ել ՚ի լեառն կալ
յաղօթս:

Եւ ՚ի կալն նմա յաղօթս՝ եղև
տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ՝
և փոխեցաւ Հանդերձ նորա.
և եղև սպիտակ փայլուն. և

ահա՛ արք երկու խօսէին ընդ
նմա որ էին մովսէս և եղիա,
երևեալ փառօք. և ասէին զելի-
ցըն նորա՝ զոր կատարեաց էր
յերուսաղէմ:

Իսկ պետրոս և որ ընդ
նմայն էին՝ ծանրացեալք ՚ի ընոյ,
զարթեան, տեսին զփառան նո-
րա, և զերկուս արսն որ կա-
յին առ նմա:

Եւ եղև ՚ի մեկնեյն նոցա ՚ի
նմանէ, ասէ պետրոս ցյիսուս.
վարդապետ՝ բարւոք է մեզ աստ
լինել, և արացո՞ւք երիս տա-
ղաւարս՝ մի՛ քեզ, և մի՛ մովսիսի,
և մի՛ եղիայի, և ոչ՝ զիտէր
զինչ խօսէր:

Եւ իբրև դոյս ասաց, եկն
ամզ և Հովանի եղև ՚ի վերայ
նոցա. և երկեան ՚ի մտաննն
նոցա ընդ ամպոյն ձայն եղև
յամպոյն և ասէ դա է որդի
իմ ընտրեալ, դմա լուարուք:

Եւ ընդ լինել բարբառոյն՝
գտաւ յիսուս միայն. և ին-
քեանք լռեցին. և ոչ ումք
պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ.
և ոչինչ յորոց տնտինս:

Արեւելոց Գրքի.

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի Գլ. 17. Հմբ. 21:

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ մինչդեռ շրջէին նոքա 'ի գալիլեա, ասէ ցնտա յիսուս. մատնելոց է որդի մարդոյ 'ի ձեռս մարդկան, և սպանցեն զնա, և յերիւ աւուր յարիցէ. և տրամեցան յոյժ:

Իբրև եկին նոքա 'ի կափառնայում, մատնան՝ որ զերկզքըրամեանն պաշտնջէին առ պետրոս, և ասեն. վարդապետն ձեր ոչ տայ զերկզքամեանն, և նա ասէ՝ այո:

Եւ իբրև հմուտ 'ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա յիսուս և ասէ. զհարգ թուի քեզ սխմնի. թագաւորք ազգաց յումմէ առնուն զհարկս կամ զհասն, յորդոց իւրեանց՝ թէ յօտարաց:

Եւ իբրև ասաց, թէ յօտարաց, ասէ ցնա յիսուս. ապա ուրեմն ազատ են որդիքն:

Բայց զի մի գայթազ զեցուցուք զնոսա, երթ 'ի ծով և ընկեա կարթ, և զառաջին ձուկներն որ ելանէ՝ առ և բաց ըզբերան նորա, և գտանիցես սատեր. և զայն առեալ՝ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո:

Յայնմ աւուր մատնան աշակերտքն առ յիսուս՝ և ասեն. ո՞վ իցէ 'ի մէջ մեծ յարքայութեան երկնից:

Եւ կոչեաց առ ինքն յիսուս զմանուկ մի, կացոյց զնա 'ի մէջ նոցա, և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ դարձչիք, և լինիջիք իբրև զմանկտի, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից:

Արդ՝ որ խնայեցան զանձն իբրև զմանուկս զայս. նա է մեծ յարքայութեան երկնից:

Հինգշաբթի, ամէն է նապեայ Մարգարէին:

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 4. Հմբ. 14.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ դարձաւ յիսուս գորութեամբ Հոգւոյն 'ի գալիլեա. և ել Համբաւ զմանէ ընդ ամենայն կողմանս դաւառին. և նա ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց:

Եւ եկն 'ի նաղարէթ՝ ուր մնեալն էր. և հմուտ ըստ սովորութեան խրում յաւուր շաբաթու 'ի ժողովուրդն:

Եւ ետուն մնա գիրս զեսայեայ մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ իբրև երաց զգիրսն՝ եզիտ զայն տեղի յորում գրեալ ընէր:

Հոգի տեսան 'ի վերայ իմ,
վասն որոյ և էօժ իսկ զիս. ա-
ւետարանել աղքատաց առա-
քեաց զիս, բժշկել զբեկեալս
սրախք. քարոզել գերեաց ըզ
թողութիւն և կուրաց տեսանել-
արձակել զվիրաւորս 'ի թողու-
թիւն. քարոզել զտարեկան տե-
սան ընդունելի:

Եւ խիեալ զգիրսն՝ ետ զը-
պաշտօնեայն՝ և նստաւ. և ա-
մենեցուն՝ որ 'ի ժողովրդեանն
էին՝ աչք 'ի նա հայէին:

Եւ սկսաւ ասել ցնոսսս. պ-
տօր լցան գիրքս այս յսկանջս
ձեր:

Եւ ամենեքին վկայէին նմա,
և զարմօնային ընդ բանս շը-
նորհացն որ ելանէին 'ի բերա-
նոյ նորա:

Ուրբաթ.

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի Գլ. 18. Հմբ. 2:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ կոչեաց առ ինքն յիսուս
մանուկ մի, կացոյց զնա 'ի մէջ
նոցա, և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ ոչ դարձիք, և լինիք,
իրբև զմանկտի, ոչ մտանիցէք

յարբայութիւն երկնից:

Առգ որ խոնարհեցուցանէ
զանձն իրբև զմանուկս զայս,
նա է մեծ յարբայութեան երկ-
նից:

Եւ որ որ ընկալցի մանուկ
մի այսպիսի յանուն իմ, զիս ըն-
դունի:

Եւ որ որ գայթազղեցուցէ
զմի 'ի փոքրականցս յայցանէ
յիս հաւատացեալոց, լաւ է նմա՝
եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ-
պարանոց նորս՝ և ընկղմիցի 'ի
խորս ծովու:

Վայ աշխարհի գայթազղու-
թեանց. հարկ է գալ գայթազ-
ղութեանց. բաց վայ մարդոյն
այնմիկ՝ յոր ձեռն գայցէ գայ-
թազղութիւն:

Եթէ ձեռնքո կամոսն գայ-
թազղեցուցանէ զքեզ, հաս ըզ
նա՝ և ընկեա 'ի քէն. լաւ իցէ
քեզ՝ միսձեռանի կամ կազ
մտանել 'ի կեանս, քան թէ եր-
կուս ձեռս և երկուս ոտս ու-
նիցիս, և անկանել 'ի հուրն
յաւիտենից:

Եւ եթէ սկն քո գայթազ-
ղեցուցանէ զքեզ, խեւ՝ զնա և
ընկեա 'ի քէն. լաւ իցէ քեզ
միականի մտանել 'ի կեանս,

քան երկուս աչս ունել՝ և ան-
կանել 'ի գեհէն Հրոյն:

Եարթ, սոն որոցն թացոտի Առաքելոյն
մերոյ՝ և Գրեգորացի Առաքելոյն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 9. հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ կոչեալ զերկոտասան
առաքեալն, ետ նոցա զօ-
րութիւն և իշխանութիւն 'ի
վերայ ամենայն դիւաց, և բը-
ժչիել զհիւանդութիւնս:

Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել
զարքայութիւնն աստուծոյ, և
բժչիել զախտաժէտս:

Եւ ասէ ցնոսա. մի ինչ բառ-
նայք 'ի ճանապարհի, մի գաւա-
զան, և մի մախաղ, մի Հաց
և մի արծաթ. մի երկուս Հան-
դերձս ունիցիք:

Եւ յոր տուն մտանիցէք, անդ
ազլիր, և անտի գնացէք:

Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ,
յորժամ ելանիցէք 'ի քաղաքէն
յայնմանէ, զվոչի ոտից ձերոց
թօթափեակն 'ի վկայութիւն
նոցա:

Եւ ելեալ չրջէին ընդ քաղաքս
և ընդ գետոս, աւետարանէին և
բժչիէին ընդ ամենայն տեղիս:

Երկրորդ կէտակէ զնի՛ վարդապետն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 18. հմբ. 10:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Զգայշ լերուք, միարհամար-
կեցէք զմի 'ի փոքրկանցս յայս-
ցանէ. ասեմ ձեզ, զի Հրեշ-
տակք նոցա յերկինս Հանապաղ
տեսանեն զերեսս Հօր խնոյ, որ
յերկինս է:

Զի եկն որդի մարդոյ կեցու-
ցանել զկորուսեալն:

Զլա՛րդ թուի ձեզ. եթէ լի-
նիցի մարդոյ Հարիւր ոչխար,
և մողորիցի մի 'ի նոցանէ, ոչ
թողուցու զինսուսն և զինն
ոչխարսն 'ի լերինս, և երթայցէ,
խնդրիցէ զմոլորեալն. և եթէ
լինիցի գտանել զնս. ամէն տ-
սեմ ձեզ, զի ուրիս լինի 'ի վե-
րայ նորա, առաւել ըսն 'ի վերայ
իննսուն և ինուցն, որ չիցեն
մոլորեալ:

Այսպէս ոչ են կամք առաջի Հօր
խնոյ, որ յերկինս է, եթէ կորիցէ
մի 'ի փոքրկանցս յայսցանէ:

Երկուշաբթի, որոցն կիսրիմասի, եպիս-
կոպոսին, ինչ վիպիցն. և որոց կուսանացն՝
Յուսարիանայ, Եսփիանայ, և Քրիստիանայ:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 15. Համար 1.

Ընդ Տնան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ էին մերձ առ նա ամենայն
մարտաորք և մեղաւորք լսել 'ի
նմանէ:

Տրանջէին փարիսեցիքն և զը-
պիւրք և ասէին ընդէր սա զմեղա-
ւորս ընդունին և ուտէ ընդ նոսա:

Ասաց առ նոսա զառակս զայս.
ո՞վ որ իցէ 'ի ձէնջ մարդ, որոյ
իցէ Հարիւր ոչխար, և կորու-
սանիցէ զմի 'ի նոցանէ. ո՞չ թո-
ղուցու զիննսունն և զինն յանա-
պատի, և երթիցէ զհետ կորու-
սելոյն, մինչև գտանիցէ զնա. և
իբրև գտանէ, զնէ զնա 'ի վերայ
ուսոց իւրոց խնդալով, և երթայ
'ի տուն. կոչէ զբարեկամս և
զզբացիս, և ասէ ցնոսա. ուրախ
եղերուք ընդ իս, զի գտի զոչ-
խարս իմ՝ զկորուսեալ:

Ասեմ ձեզ. զի այսպէս է ու-
րախութիւն յերկինս վասն միոյ
մեղաւորի որ ապաշխարիցէ,
քան վասն իննսուն և ինն ար-
դարոց, որոց չիցէ պիտոյ ա-
պաշխարութիւն:

Այամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն

դրամք տան. և եթէ կորու-
սանիցէ զդրամ մի. ո՞չ լուցանիցէ
զհրազ, և ածիցէ զսուղ 'ի տան,
և խնդրիցէ ստէպ, մինչև զը-
տանիցէ. և իբրև գտանէ, կո-
չէ զբարեկամս և զզբացիս և
ասէ. ուրախ ըրուք ընդ իս, զի
գտի զդրամն իմ, զոր կորուսի:

Այնպէս, ասեմ ձեզ, ուրա-
խութիւն եղիցի առաջի Հրեշ-
տակաց աստուծոյ 'ի վերայ միոյ
մեղաւորի, որ ապաշխարիցէ:

Երկշաբթի, որոցն Ամառոյնեայ եպիս-
կոպոսին, և ասան աշակերտացն, և հինգ
վկայիցն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 16. Հմբ. 33:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի
ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք.
յաշխարհի աստ նեղութիւն ու-
նիցիք. այլ քաջաւերեցարուք,
զի ես յաղթեցի աշխարհի:

Չայս իբրև խօսեցաւ յիսուս,
ամբարձ զաչս իւր յերկինս և
ասէ. Հայր Հասեալ է ժամ,
փառաւորեալ զորդի քո, զի և
որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ.
որպէս ետուր նմա իշխանութիւն
ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի,
զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն
յաւիտենականս:

Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանկեցեն զքեզ միայն ճշմարիտ աստուած, և զոր առաքեցեր զ յիսուս քրիստոս:

Էջ սքեզ վառ աւորեցի յերկրի զգործան կատարեցի, զոր ետուրցիս զի արարից. և այժմ՝ վառաւորեան զիս հայր առ 'ի քէն փառօքն, զոր ունէի յառաջ քան զլինկն աշխարհի առ 'ի քէն:

Յայանցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա. և զբանն քո պահեցին:

Արդ զիտացին, եթէ զամենայն ինչ՝ զոր ետուր ինձ, առ 'ի քէն են. զի զբանն՝ զոր ետուր ինձ՝ ետու նոցա. և նոքա ընկալան, և ծաննան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ 'ի քէն ելի. և հաւատացին, եթէ զու առաքեցեր զիս

Չորեքշաբթի:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բոս Մատթէոսի. զլ. 18. հմբ. 15:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո, երթ յանդիմանեան զնա՝ յորժամ զու և նա միայն իցէք. եթէ լուիցէ քեզ, չահեցար զեղբայրն քո. ապա թէ ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ միւս և ս կամ երկուս. զի 'ի

քերանոց երկուց և երից վկայից Հաստատեցի ամենայն բան:

Իսկ եթէ նոցա ոչ լուիցէ, ասասջի՛ր յեկեղեցւոյ. ապա եթէ և եկեղեցւոյն ոչ լուիցէ, եղիցի քեզ իբրև գհեթմանան և զմարտաւոր:

Ամէն ասեմ ձեզ. զոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս:

Գարձեալ ասեմ ձեզ. եթէ երկու 'ի ձէնջ միաբանիցին յերկրի վասն ամենայն իրաց, զինչ և ինդրեացն՝ եղիցի նոցա 'ի հօրէ խնկ՝ որ յերկինսն է:

Չի ուր իցեն երկու կամ երեք ժողովեալ յանուն իմ, անդ եմ ես 'ի մէջ նոցա:

Յայնժամ մատենու առ նա պետրոս և ասէ. տէ՛ր, քանիցս անգամ եթէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա. մինչև ցեօթն անգամ:

Ասէ ցնա յիսուս. ոչ ասեմ քեզ, թէ մինչև ցեօթն անգամ այլ մինչև ցեօթմանան եկին եօթն:

Հինգսորամի սրբոց հախարացն՝ Ազամայ, Արեւի, Աթայ, Էնտուայ, Էնտրայ, Կայի, Մեղքիսեղեկի, Արաւանու, Խառակայ, Յակովբայ, Յովսեփայ, Մովսիսի, Անայածի, Եսիազարտ, Ենտուայ, Ստուէրի, Սաբամի, Յեփթայ, Բարակայ, Գեղեմի, և այլոց սրբոց հախարացն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 20. Հմբ. 34:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետցնոսա յիտուս և ասէ. որդիք աշխարհիս պատրիկ կանայս առնեն, և արանց լինին. իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել, և յարութեանն՝ որ 'ի մեռելոց, ոչ կանայս առնեն, և ոչ արանց լինին:

Քանզի և ոչ մեռանել ևս կարեն, զի հաւտար Հրեշտակաց են և որդիք աստուծոյ. քանզի յարութեան որդիք են:

Այլի յառնեն մեռեալք, և մովէս գուշակեաց 'ի մօրենւոջն, որպէս ասէ. զտեառնէ աստուծոյ արբաւանու, և զաստուծոյ իսահակայ, և զաստուծոյ յսիրվայ:

Եւ աստուած չէ մեռելոց, այլ կենդանեաց. զի ամենեքին նմա կենդանիք են:

Պատասխանի ետուն նմա ու-

մանք 'ի դպրացն և ասեն. վարդապետ, բարւոք ասացիր:

Եւ ոչ ևս որ իշխէր Հորցանել զնա և ոչինչ:

— — — — —

Որբոք:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ մատթէոսի. Գլ. 18. Հմբ. 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Պատասխանիցն անկեցաւ արքայութիւն երկնից ասն թագաւորի, որ կանեցաւ Համար առնել 'ի մէջ ծառայից իւրոց:

Եւ իբրև սկսաւ առնուլ, մատուցաւ առ նա պարտաւրան մի բիւր քանքարոյ:

Իբրև ոչ ունէր Հատուցանել, Հրամայեաց վաճառել զնա տէրն նորա, և զկին նորա, և զորդիս, և զամենայն, որ զինչ և ունիցի՝ և Հատուցանել:

Եւ անկեալ ծառայն, երկիր պագանէր նմա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս, և զամենայն Հատուցից քեզ:

Գթացեալ տէր ծառայն այնորիկ, արձակեաց զնա. և ըզփոխն եկող նմա:

Եւ ելեալ ծառայն այն, եկաւ զմի 'ի ծառայակցոց իւրոց, որ պարտիւր նմա Հարիւր գահն-

կան. և կալնալ զնա խեղճէր և
ասէր. Հատո ինձ զոր պարտին:

Արդ անկեալ ծառայակցին
առ ոտս նորա, ազաչէր զնա
և ասէր. երկայնամիտ ընր առ
իս և Հատուցից քեզ:

Եւ նա ոչ կամէր. այլ չողաւ
արկ զնա 'ի բանտ մինչև Հա-
տուցէ: զպարտան:

Իբրև տեսին ծառայակիցքն
նորա որ ինչ եղևն, արտանցան
յոյժ. և եկեալ ցուցին տեսան
իւրեանց զամենայն որ ինչ եղևն:

Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն
իւր և ասէ. ծառայ չար, զամն-
նայն զպարտան թողի քեզ, վասն
զի ազաչեցեր զիս. իսկ արդ ոչ
էր պարտ և քեզ ողորմել ծա-
ռայակցին քում, որպէս և ես
քեզ ողորմեցայ:

Եւ բարկացեալ տէրն նորա,
մասնեաց զնա դաճճաց, մինչև
Հատուցէ զամենայն զպարտան:

Նոյնպէս և Հայր իմ՝ որ յեր-
կինս է, արասցէ ձեզ, եթէ ոչ
թողուցուք իւրաքանչիւր եղբոր
իւրում 'ի սրտից ձերոց զյան-
ցանս նոցա:

Շորաթ. որոց որդոց և թառնոց որոցն,
Գրիգորի Լուսաւորչին մերոց՝ Արխամկիտի,
Վարանիտի, Մառիաննի, Գրիգորիտի և Չանիկի:

Արոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիս-
տոսի որ քառ Գուկասու. ԳԼ 11.

Համար 29:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ 'ի զիզանալ 'ի վերայ նորա
ժողովրդոցն, սկսաւ ասել. ազ-
գըս այս ազգ չար է. նշան
ինդրէ, և նշան յերկնից ոչ տա-
ցի ամա, բայց նշանն յովնանու:

Ջի որպէս եղև յովնան նշան
նինուէցոց, նոյնպէս եղիցի և
որդի մարդոց ազգիս այսմիկ:

Դչխոյն Հարաւոյ յարիցէ 'ի
գատատանն ընդ արս ազգիս
այսորիկ, և գատապարտեսցէ
զսոսա. զի եկն 'ի ծագաց երկրի
լսել զիմաստութիւն սողովմնի.
և ահա առաւել քան զսողով-
մն է աստ:

Այբ նինուէացիք յարիցեն 'ի
գատատանն ընդ ազգիս ընդ
այսմիկ, և գատապարտեսցեն
զսա. զի ազաչխարեցին 'ի քարո-
ղութեանն յովնանու. և ահա
առաւել քան զ յովնան է աստ:

Երբորդ կերակէ զհնի Վարդապետն:

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. ԳԼ 19. Համար 3:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա և ասէին. եթէ արժան իցէ ումեր արձակել զկին իւր ըստ ամենայն վնասու:

Պատասխանի կտնոցա և ասէ. չիցէ ընթերցեալ ձեր, թէ որ Հաստատեացն ի սկզբանէ, արու և էգ արար զնոսա, և ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր, և երթիցէ ըզհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի:

Ապա ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մարմին. արդ զոր աստուած զուգեաց, մարդ մի մեկնեացէ:

Ասնն ցնա. իսկ մովսէս ընդէր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնեայ, և արձակել:

Ասէ ցնոսա. մովսէս վասն խտտարտութեան ձերոյ Հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ 'ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս:

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամենայն, որ արձակեացէ զկին

իւր, և ոչ վասն պոռնկութեան, և աննիցէ այլ շնայ. և որ զարձակեալն տանիցէ, շնայ.

Ասնն ցնա աշակերտոն իւր. եթէ այդպէս վնաս իցէ ընդ այր և ընդ կին, լաւ է չամուսնանալ:

Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ ամենեքեան բաւական են այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է:

Զի են ներքինիք, որք յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս. և են ներքինիք, որք 'ի մարդկանէ եղեն ներքինիք. և են ներքինիք, որք զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. որ կարօղն է տանել՝ տարցի:

Երկու արտթի, որոց Մակարայեցոցն, եղազարու քանակայն, և Շամունայ, և է. որոցոց նարն:

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. ԳԼ 5.

Համար. 17.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ,

Մի Համարիք, եթէ եկի լուծանել զորէնս կամ զմարդուրէս. ոչ եկի լուծանել, այլ ընուր:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. մինչև անցցեն երկինք և երկիր, յովս

մի, որ նշանախնայ մի է, ոչ անցէ յօրինացն և 'ի մարգարէից, մինչև ամենայն եղիցի:

Որ որ լուծցէ մի ինչ 'ի պատուիրանացս յայսցանէ 'ի փոքունց, և ուսուցէ այնպէս ըզմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեանն երկնից. իսկ որ արացէ և ուսուցէ՝ նա մեծ կոչեսցի յարքայութեանն երկնից:

Բայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ոչ առաւելցի արդարութիւն ձեր աւելի քան զզպրացն և զփարսեցուց, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից:

Երկրորդաբի, սրբոց երկուսան Մարգարէից՝ Ռիւնայ, Անովեսայ, Միքիայ, Յովելայ Արդիտ, Նաուսայ, Ամբակուսայ, Յանուս, Կոփոնիայ, Անդեսայ, Զաքարիայ, և Մողաբիայ:

Արբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Գուհասու. Գլ. 13.

Համար 31.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի նմին աւուր մատենն ումանք փարսեցիրք և ասենցնա ել և զնս աստի, զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ:

Եւ նա ասէ ցնոսա. երթոցք, ասացէք աղուեսուն այնմիկ. ահաւասիկ Հանեմ զևս, և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վա-

ղիւ, և յերկր աւուր կատարիմ:

Բայց պարտէ այսօր և վաղիւ և 'ի միւսում աւուր զնալ, զի ոչ է մարթ մարգարէի կորընչել արտաքոյ քան զերուսաղէմ:

Երուսաղէմ երուսաղէմ, որ կատորէիր զմարգարէս, և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովիլ զորդիս քո, որպէս Հաւ զձագա խր ընդ թևովք, և ոչ կամեցայք. ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր:

Բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս, մինչև ասիցէք. օրհնեալ եկեալ յանուն տեառն:

Չորեքորոթի:

Արբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 19. Հմբ. 13:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յայնժամ մատուցին առ նա մանկտի, զի ձեռն զիցէ՛ի վերայ նոցա, և աղօթս արասցէ. և աշակերտքն նորա սաստէին նոցա:

Ասէ յիսուս, թոյլ տուք մանկտույդ, և մի արգելուք ըզդոսս գալ առ իս. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից:

Եւ եղեալ ձեռն 'ի վերայ նոցա զնաց անտի:

Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա, ասէ. վարդապետ բարի, զինչ բարի գործեցից, զի ընդունիցիմ զկեանսն յախտն նականս:

Եւ նա ասէ ցնա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ. մի է բարի. եթէ կամիս 'ի կեանսն յախտն նականս մտանել, պահեալ զարտուիրանսն. ասէ ցնա. զո՞րս:

Ասէ ցնա յիսուս. զմի սպանաներն, և մի շտար, և մի գողանար, և մի սուտ վկայեր պատուեալ զհայր քո և զմայր. և սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո:

Ասէ ցնա պատանին. զայդ ամենայն պահեցի 'ի մանկութենէ իմմէ. արդ ի՞նչ իւրիք պակաս իցեմ:

Ասէ ցնա յիսուս. եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ վաճառեալ զինչս քո և սուր աղբատաց. և ունիցիս դանձա յերկինս. և եկ զկնի իմ:

Իբրև լուս պատանին զբանն, զնաց տրտմեալ. զի ունէր ըստացուածս բազումս:

Ասէ յիսուս ցաշակիքոսն. ամէն ասեմ ձեզ, զի գփուարաւ մտցէ մեծատունն յարքայութիւն երկնից:

Գարձեալ ասեմ ձեզ. զիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ առջան, քան մեծատան յարքայութիւն աստուծոյ մտանել:

Իբրև լուսն աշակերտքն, զարմացան յոյժ, և ասեն. իսկ ո՞ կարիցէ ազրիբ:

Հայեցաւ 'ի նոսա յիսուս և ասէ. առ 'ի մարդկանէ այդանկար է, այլ առ յաստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր:

Հինգշաբթի, արրոցն Սոփիայ և երկոց զասերացն՝ Պիտտոսի, Էրզրիս, և Արասի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 12.

Համար. 2:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ձի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի որ ոչ ծանիցի:

Ղ ամն այսորիկ զոր ինչ ստիցէք, 'ի խաւարի, լսելի լիցի 'ի լոյս. և զոր յունկանէն խօսեցայք 'ի շտեմարանս, քարոզեսցի 'ի վերայ տանեաց:

Բայց ձեզ ասեմ սիրեւոց իմոց. մի զարհուրեցիք յայնցանէ, որք սպանանն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին աւանբ:

Այլ ցուցից ձեզ, յունմէ երկն-
չիցիք. երկնչիցիք յայնմանէ, որ
յետ սպանմանելոյ ունի զիշխա-
նութիւն արկանել 'ի գեհէն. այս
ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկնչիցիք:

Ոչ ասլարէն Հինգ ձագ եր-
կուց դանդաղ վաճառի, և մի
'ի նոցանէ ոչէ մոռացեալ ա-
ռաջի աստուծոյ:

Այլ ձեր և ամենայն խկ
Հեր գլխոյ թուեալ է. մի'
երկնչիցիք, զի. քան զբաղում ձա-
գըս լաւ էք դուք:

Ասեմ ձեզ, զի ամենայն՝ որ
խտտովանեացի յիս առաջի
մարդկան, և որդի մարդոյ
խտտովանեացի զմամտէ առաջի
Հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ որ ուրացի զիս առաջի
մարդկան, ուրացեալ լիցի ա-
ռաջի Հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ ամենայն՝ որ ասէ բան
զորդոց մարդոց, թողցի նմա.
Բայց որդհոգին սուրբ Հայհոյիցէ,
մի թաղցի նմա:

Ուրաբ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոս-
ոսի, որ ըստ Մարկոսի: Գլ. 1. Հմբ. 35:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ընդ այդն ընդ առաւօտն
յարուցեալ՝ ել և գնաց յանա-
պատ տեղի, և անդ կայր
յաղթթա. և գնաց զՀետ նորա
սիմոն և որ ընդ նմայն էին. և
իրբև. գտին զնա, ասենցնա,
թէ ամենեքին խնդրեն դքեղ:

Եւ ասէցնոսա. եկայք եր-
թիցուք և յայլ մօտաւոր գե-
ղաքաղաքան, զի և անդ քարո-
ղեցից. զի յայս խկ եկեալ ամ:

Եւ քարողէր 'ի ժողովուրդս
նոցա ընդ ամենայն գալիկացիս,
և դևս հանէր:

Գայ առ նա բորոտ մի. աղա-
չէր, 'ի ծունր իջանէր և ասէր.
տէր, յեթէ կամիս, կարող ես զիս
բժշկել:

Իսկ յիսուս զթացեալ՝ ձգեաց
զձեռն. մերձեցաւ. 'ի նա և ա-
սէցնա. կամիմ, սրբեաց:

Եւ իրբև ասացցնա, վաղ-
վաղակի գնաց 'ի նմանէ բորո-
տութիւն, և սրբեցաւ:

Եւ սաստեալ նմա. եհան ըզ-

նա արտաքս վաղվաղակի, և
ասէ ցնա. զգոյշ լեր, մի ումեք
ինչ ասիցես, այլ երթ ցոյց
զքեղ քահանային. և մատո՞
վասն սրբութեան քո պա-
տարագ՝ զոր հրամայեաց մով-
սէս 'ի վկայութիւն նոցա:

Եւ նա ելեալ սկսաւ քարո-
զել յոյժ, և հռչակ հարկանել
զբանն, մինչ ոչ ևս կարօզ
լինել նմա յայտնապէս 'ի քա-
ղաք մտանել. այլ արտաքոյ
յանապատ տեղիս էր. և գային
առ նա յամենայն կողմանց:

Իսկ 'ի բարեկենդանի Շարաթ՝ զն միշտ ասն է
Եփեսոսի սարք ժողովոցն ըն. Հայրաբերտացն

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 10.

Համար. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Որ ձեզ լաէ, ինձ լաէ. և որ
զձեզ անարգէ, զիս անարգէ.
և որ զիս անարգէ, զառաքիչն
իմ անարգէ. և որ ինձ լաէ,
լաէ այնմիկ՝ որ զիսն առաքեաց:

Գարձան եօթմանասուն և
երկուքն ինդութեամբ և ասնն.
տէր և զև.ք հնազանդին մեզ
յանուն քո:

Եւ ասէ ցնոսա. տեսանէի ըզ-

սատանայ անկեալ յերկնից
իրբև զփայլակն:

Ահա ետու ձեզ իշխանութիւն
կոխել զօձս և զկարիճս և
զամենայն զօրութիւն թըշ-
նամուոյն, և ձեզ ոչինչ մեղան-
չիցեն:

Բայց ընդ այն մի ինդայք՝ թէ
այսք հնազանդին ձեզ. այլ
ինդացէք, զի անուանք ձեր
զրեալ են յերկինս:

Վերակէ որ է բարեկենդան սարք
Աստուածամոր պատմին:

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մարկոսի: Գլ. 2. Հմբ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ մտեալ զարձեալ 'ի կա-
փառնայում յետ աւուրց, լուր
եղև եթէ 'ի տան է. և ժողո-
վեցան բազումք մինչև տեղի
ևս ոչ լինել՝ և ոչ առ դրանն.
և խօսէր նոցա զբանն:

Եւ գային առ նա՝ բերէին
անդամաւրջ՝ մի, բարձեալ 'ի
չորից:

Եւ իրբև ոչ կարէին մերձե-
նալ առ նա յամբոխէ անտի,
քակեցին զյարկն՝ ուր էր յի-
սուս, և բացեալ զառաստաղն՝
իջուցին զմահիճան՝ յորում կայր

անգամաբայժն:

Եւ տեսեալ յիսուսի զհաւատըս նոցա, ասէ ցանգամաբայժն. որդեակ՝ թողեալ լիցին քեզ մեզք քո:

Եւ էին ոմանք 'ի դպրաց անտի որ անդ նստէին. և խորհէին 'ի սիրտս խրեանց. զի՞նչ է այս՝ որ խօսիսա զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ ըզմեզս, եթէ ոչ մի աստուած:

Եւ զխտաց յիսուս յոգի խր, թէ այնպէս խորհին 'ի սիրտս խրեանց, և ասէ. զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր:

Ձինչ դիւրին է՝ ասել ցանգամաբայժն՝ թողեալ լիցին քեզ մեզք քո, եթէ ասել՝ աբի՛սո. զմահիճս քո և երթ 'ի տուն քո:

Այլ զի գիտասցիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ ի վերայ երկրի թողուլ զմեզս, ասէ ցանգամաբայժն. քեզ ասեմ՝, արի՛սո զմահիճս քո և երթ 'ի տուն քո:

Եւ յարեաւ. և վազվազակի առեալ զմահիճս, ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առնել զաստուած և ասել, թէ

այսպիսի ինչ երբէք ոչ տեսար:

Երկուշաբաթի պահոց:

Մբբց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըսա Մարկոսի. Գլ. 2. Հմբ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ել դարձեալ 'ի ծովերըն, և ամենայն ժողովուրդն դայր առ նա. և ուսուցանէր զնոսա:

Եւ մինչ դեռ անցանէր, ետես զզւեի ալիւսայ՝ զի նստէր 'ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա, եկ զկնի իմ. և յարուցեալ՝ զնաց զկնի նորա:

Եւ եղև 'ի բազմին նորա 'ի տան նորա, և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ յիսուսի և ընդ աշակերտան նորա. քանզի էին բազումք որ երթային զհետ նորա:

Իսկ զպիւրքն և փարիսեցիք իբրև տեսին, թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս, ասեն ցաշակերտան նորա. զի՞ է զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորքս ուտէք և ըմպէք:

Իբրև ըսաւ յիսուս՝ ասէ ցընոսա. ոչինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց, այլ հիւանդաց. և ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ ըզ-

մեղաւորս:

Եւ էին աշակերտքն յովհաննու և փարիսեցիքն 'ի պաշս. գան և ասենցնա, ընդէր աշակերտքն յովհաննու և փարիսեցիքն պահեն, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն:

Եւ ասէ ցնոսա յիսուս. մի, թէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առադաստի, մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն, պահել. ցորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ոչ է մարթ պահել. այլ եկեսցեն աւուրք յորժամ վերասցի 'ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ:

Երեւոյթք.

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ քոս Մարիտի. Քլ. 2. հմբ. 23:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղև նմա 'ի շարաթուանցանել ընդ արտօրացս. և աշակերտքն 'ի դնալն իւրեանց սկսան հասկ կորզել և ուտել:

Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա, ան զինչ գործեն աշակերտքն քո 'ի շարաթուս զոր չ' արժան:

Եւ ասէ ցնոսա յիսուս. ոչ երբէք իցէ ընթերցեալ ձեր

զոր արարն դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղև, և քաղցեաւ նա և որ ընդ նմայն էին. զխարդեմուտ 'ի տունն աստուծոյ առ արիաթարաւ. քահանայապետի, և զհացսն զառաջաւորութեան եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին, զոր ոչ էր օրէն ուտել՝ բայց միայն քահանայիցն:

Եւ ասէ ցնոսա. շարաթ վասն մարդոյ եղև, և ոչ եթէ մարդ վասն շարաթու. ապա ուրեմն տէր է որդի մարդոյ և շարաթու:

Եւ եմուտ միսանդամ 'ի ժողովուրդն. և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր:

Եւ սպասէին նմա՝ եթէ բրժչկեսցէ զնա 'ի շարաթուն, զի շարաթստեցեն զնմանէ:

Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. արի անց 'ի մէջ:

Եւ ասէ ցնոսա. զինչ արժան է 'ի շարաթու, բարի ինչ գործել՝ եթէ չար առնել, ոգի մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել և նորա բեցին:

Եւ հայեցեալ յիսուսի զնորք լի ցամամբ, տրոմեալ վասն կորութեան սրտից նոցա, ասէ

ցայրն. ձրգեա՛ զձեռն քո. և նա ձգեաց, և ողջացաւ ձեռնն նորա:

Չորեքշաբթի:

Մբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 3 Հմբ. 6.

Վասն Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ ելեալ արտաքս վաղվազակի փարիսեցիքն հերովդիւանսօքն Հանդերձ, խորհուրդ առնէին վասն նորա՝ թէ զիսորդ կորուսցեն զնա:

Իսկ յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց 'ի ծովեզրն. և բազում ժողովուրդ 'ի գալիլեացոց երթային զհետ նորա. և 'ի հրէաստանէ, և յերուսաղէմէ, և յայնկոյս յորդանանու, և որք 'ի ախրոսէ: և 'ի սիդոնիէ. բազում ժողովուրդ՝ իբրև լսէին որչափ ինչ ասնէր, գային առ նա:

Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր, զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ նմա վասն ամբոսին՝ զի մի նեղեացնն զնա. քանզի զբաղումս բժշկեաց. մինչ զամխոսնել զնովաւ՝ զի մերձեացին առ նա, որք ունէին ախտս ինչ:

Եւ այսք պիղծք յորժամ տե-

սանէին զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին. թէ դու ես որդի աստուծոյ. և նա յոյժ սաստէր նոցա, զի մի յայտնի առնիցեն զնա:

Կնոջշաբթի:

Մբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 3. Հմբ. 20:

Ընդ Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Քան 'ի տուն, և դայ միսսանգամ ընդ նոսա ժողովուրդն, մինչ զի և հաց ևս ո՛չ ժամանել ուտել նոցա:

Եւ իբրև լուսն որ իւրքն էին. ելին ունել զնա, զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ:

Եւ դպիրքն՝ որ յերուսաղէմէ իջեալ էին, ասէին թէ բէեզզերուզ գոյ 'ի դմա, և իշխանաւ զիւացն հանէ դա զգլեա:

Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն, առահօք խօսէր ընդ նոսա զիսորդ կարէ սատանայ զատանայ հանել. և արդ՝ եթէ թաղաւորութիւն յանձն իւր ըստ ժանեացի, ո՛չ կարէ կալ թաղաւորութիւնն այն. և եթէ տուն յանձն իւր ըստ ժանեացի, ո՛չ կարէ կալ տունն. և եթէ սատանայ 'ի վերայ անձին իւրոյ

յարեալ՝ և բաժանեալ իցէ, ոչ կարէ կալ, այլ վախճանեալ է:

Ա. Այն ոչ որ կարէ զկարասի հզօրի, մտեալ 'ի տուն նորա, աւար հարկանել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, և ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ:

Ա. մէն ասեմ ձեզ զի ամենայն թողցի որդւոց մարդկան մեղք և հայհոյութիւք՝ որչափ և հայհոյեսցեն. բայց որ հայհոյեսցէ զհողին սուրբ, ոչ ունիցի թողութիւն յախտեան. այլ պարտապան լիցի յախտելոցն մեղաց:

Զ. ասէին՝ թէ այս պիղծ գոյ 'ի նմա:

~~~~~
Որբամբ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բոս Մարկոսի. Գլ. 3.

Համար 31:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Քան եղբարքն և մայր նորա, և արտաքոյ կացեալ յղացին և կոչէին զնա:

Ե. անդ ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստէր. և իբրև սասցին ցնա, ահաւասիկ մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ, և խնդրեն զքեզ:

Պատարիանի ետ նոցա և ասէ. ո՞վ է իմ մայր՝ կամ եղբարք. հայեցաւ շուրջ զիւրև յաշակերտան զի նստէին, և ասէ. ահաւասիկ մայր իմ, և եղբարք իմ. զի որ առնիցէ ըզկամս աստուծոյ, նա է իմ եղբայր՝ և քոյր և մայր:

Գարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեղերըն. և խոնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչև 'ի նաւ մտանել նմա, և նստել 'ի ծովուն. և ամենայն ժողովուրդն զծովեղերըն զցամաքն ունէին. և ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ:

Ե. ասէր նոցա 'ի վարդապետութեան իւրում:

Լուարսօք. ահաւասիկ ել սերմանող սերմանել. և եղև 'ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թռչուն և եկեր զնա:

Ե. այն անկաւ յաղաւածի, ուր ոչ գոյր հող բազում. և վարվաղակի բուսաւ, քանզի ոչ գոյր հիւթ երկրին, և յորժամ ծագեաց արև՝ ջնուաւ, և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ:

Ե. այն անկաւ 'ի մէջ փշոց.

ելին փուշքն և հեղձուցին ըզնա, և պտուղ ո՛չ ետ:

Եւ այն անկաւ յերկիր բարւորք և երեալ աճեցեալ տայր պտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն, և ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր:

Շարաթ, ասն է Շարաթիքն որոյ Էջիմանի, ըստ անպնան Աբրոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 16.

Համար. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ելեալ յիսուս 'ի կողմանս փիլիսոպոնոյ կեսարեայն, հարցանէր ցաւակերտսն՝ և ասէր. զո՞ որ ասնն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ որդի մարդոյ:

Եւ նորս ասնն. ոմն՝ զյովհաննէս մկրտիչ, և այլք՝ զերիա, և կէսք՝ զերեմիա, կամ զսի որ 'ի մարգարէիցն:

Ասէ ցնոսա յիսուս. իսկ դուք զո՞ որ ասէք զինէն թէ իցեմ:

Պատասխանի ետ նմա սիմոն պետրոս՝ և ասէ. դու ես քրիստոսն՝ որդի աստուծոյ կենդանոյ:

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և

ասէ ցնա. երանի քեզ սիմոն որդի յովնանու, զի մարմն և արիւն ո՛չ յայտնեաց քեզ՝ այլ հայր իմ որ յերկինս է:

Եւ ես քեզ ասեմ. զի դու ես վէմ, և 'ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ և դրուանք զժոխոց զնա մի յալթաճարեացն:

Եւ տաց քեզ զփականս արքայութեան երկնից. և զոր միանգամ կապեցես յերկրի, երկիցի կապեալ յերկինս. և զոր արձակեցես յերկրի, երկիցի արձակեալ յերկինս:

Սորբ Աստուածանի վերափոխան Վրական:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. գլ. 2. Համար. 1.

Վասն Գննողեան Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման յողոստոս կայսերէ՝ աշխարհազիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս. այս՝ առաջին աշխարհազիր եղև 'ի դատաւորութեան ասորոց՝ կիւրենեայ:

Եւ երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհազիր յիւրաքանչիւր քաղաքի:

Եւ և յովսէփ 'ի գալիլէէ 'ի քաղաքէ նաղարեթէ 'ի Հրէաստան, 'ի քաղաք դաւթի, որ կոչի բեթղէէմ՝ վասն լինելոյ նորա 'ի տանէ և յազգէ դաւթի, մասնիկ յաշխարհազիր մարեմաւ հանդերձ՝ զոր խօսեալն էր նմա, և էր յղի :

Եւ եղև 'ի Հասանեթն նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա, և ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց 'ի խանձարուրս, և եղ զնա 'ի մըսուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջևանին:

Եկեղաց ատար:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Գալիստու. Գլ. 1. համար 39:

Տերանք մերով Յիսուսիս Քրիստոսի:

Յարուցեալ մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ, զնոց 'ի լեռնակողմն փութապէս 'ի քաղաքն յուգայ. և եմուտ 'ի տուն զաքարխայ, և ետ ողջոյն եղիսարեթի:

Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն մարիամու եղիսարեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա:

Եւ լցաւ եղիսարեթ հոգևով սրբով. և 'ի ձայն բարձր ա-

զազակեաց և ասէ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քոյ. և ուստի է ինձ այս, զի եկեցցէ մայր տեսառն խնց առիս:

Ձի ահաւասիկ՝ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջա իմ, խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում. և երանի որ հաւատացցէ՝ եթէ եղիցի կատարումն ասացեցոցս նմա 'ի տեսանէ:

Եւ ասէր մարիամ. մեծացուցցէ անձն իմ զտէր. և ցրնծացու հոգի իմ յաստուած փրկիչ իմ. զի հայեցաւ 'ի խոնարհութիւն աղախնոց իւրոյ. զի ահա յայսմ Հետէ երանեացեն ինձ ամենայն ազգք. զի արար ինձ մեծամեծս հզօրն, և սուրբ է անուն նորա. և ողորմութիւն նորա յոզգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց:

Այլար զօրութիւն բազկաւ իւրով. ցրուեաց զամբարտաւանս մաօք սրտից իւրեանց. բակեաց զհզօրս յաթոռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս:

Ձքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց խորայելի ծառայի իւրում, յիշել զղղորմութիւնս. որպէս խօսեցաւ առ Հարս մեր՝ արբաւամու և զաւակի նորա 'ի յախտեան:

Եկաց մարիամ առ նմա իւրև ամիսս երկա, և դարձաւ 'ի տուն իւր:

Երբորդ աւար: Ի տպէս Երեց անգամ կրկնեա գերեա պատկերս, որ լինի Թ. ր. ըստ սանճապատկեանն սրբոյն Ներսիս Կայանցոյ:

Արբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 2. Համար 1:

Ղաան Մենդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ընդ աւուրն ընդ այնոսիկ ել Հրաման յօգոստոս կայսերէ՝ աշխարհագիր տանել ընդ ամենայն տիեզերս՝ այս. առաջին աշխարհագիր եղև 'ի դատաւորութեան ասորոց կիւրէնեաց:

Եւ երթացին ամենեքեան մըտանել յաշխարհագիր յիւրաքանչիւր քաղաքի:

Եւ և յովսէփ 'ի դաւիթէ 'ի քաղաքէ նազարեթէ 'ի Հրէաստան, 'ի քաղաք դաւթի, որ կոչի բեթղէմ. վասն լինելոյ նորա 'ի տանէ և յողգէ դաւ-

թի, մտանել յաշխարհագիր մարմաւ. Հանդերձ որ խօսեալն էր նմա, և էր յղի:

Եւ եղև 'ի Հասաննն նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա. և ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց 'ի խանձարուրս, և եղ զնա 'ի մաուր, զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիշեանին:

Նակ զին ինն աւուրք Վերափոխանն ասորք Աստածամկն, յորեքշաբաթի առոյն տն է Յովակիմաց և Կնայի՝ մագաց ասորք Աստածամկն, և կամանն յարարից:

Արբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 1. Համար 17:

Ղաան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Արդ ամենայն ազգքն յարահամէ մինչև 'ի դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք. և 'ի դաւթէ մինչև 'ի գերութիւնն բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք. և 'ի գերութենէն բաբելացւոց մինչև 'ի բրիտոս՝ ազգք չորեքտասանք:

Եւ յիսուսի քրիստոսի ծընունդն էր տպէս. խօսեալ ըզմայր նորա մարիամ յովսէփու, մինչև եկեալ առ միմեան՝ գըտաւ յղացեալ 'ի Հօղւոյն սրբոյ:

Եւ յովսէփ՝ այր նորա, քանզի արդար էր և ոչ կամէր առաակել զնա, խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա:

Եւ մինչդեռ նա դայս ածէր զմտաւ՝ ահա հրեշտակ տեսանի տեսանն երևեցաւ նմա՝ և ասէ. յովսէփ որդի դաւթի, մի երկնչիր առնուլ առ քեզ զմարիամ կին քո. քանզի որ ՚ի նրմայն ծնեալ է, ՚ի հոգւոյն սրբոյ է:

Յնչի որդի, և կոչեացնս զանուն նորա յիսուս. զի նպփրկեացէ զժողովուրդ իւր ՚ի մեղաց իւրեանց:

.....

Չորեքշաբթի:

Սբոյ Աւետարանիս Յետուսի Քրիստոսի որ քա Մարկոսի. Գլ. 4. հմբ. 10:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև եղև առանձինն, Հարցին ցնա որ զնովան էին աշակերտօքն հանդերձ՝ զառակսրն:

Եւ ասէ ցնոսա. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս տրբաշովթեան աստուծոյ. բայց նոցա որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լինի. զի տեսա-

նելով տեսցեն՝ և մի տեսցեն, և լսելով լսուցեն՝ և մի իմասցին. զի մի երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա:

Եւ ասէ ցնոսա. ոչ գիտէք զառակս դայս, և զիանդ զամենայն առական գիտիցէք:

Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ:

Եւ նորա են որ առ ճանապարհան, ուր բանն սերմանի. և յորժամ լսեն զնա, դայ սատանայ և հանէ զբանն սերմանեալ ՚ի սիրտս նոցա:

Եւ նորա են որ յապառաժին սերմանեցան. որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունիցին. և զի ոչ ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ՚ի հասանել նեղութեան կամ հալածման վասն բանին, վաղվաղակի գայթաղվին:

Իսկ որ ՚ի մէջ փռոցն սերմանեցան, նորա են՝ որ իբրև զբանն լսեն, և հոգք աշխարհիս, և պատրանք մեծութեան մշտանն և հեղձուցանեն զբանն, և անպտուղ լինի:

Եւ նորա են որք յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն զբանն՝ և ընդունին, և

տան սրտուղ, ընդ միոյ՝ երեսուն,
և ընդ միոյ՝ վաթսան, և ընդ
միոյ՝ հարիւր:

Հինգշաբթի, որոյն երեմիայի մարգարէն:

Մրրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 2. Համար 16:

Յետ ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի:

Յայնժամ իբրև ետես հե-
րովդէս թէ խաբեցաւ 'ի մոզուց
անտի, բարկացաւ յոյժ. և ա-
ռաքեաց կոտորեաց զամենայն
մանկունս որ էին 'ի բեթղե-
էմ և յամենայն սաՀմանս նո-
րա՝ յերկեմնից և 'ի խոնարհ,
ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց
'ի մոզուցն:

Յայնժամ կատարեցաւ ա-
սացեալն 'ի ձեռն երեմիայ մար-
գարէի՝ որ ասէ:

Չայն գուժեաց 'ի հռամոյ,
ողբումն և լալումն և աշխա-
րումն յոյժ. հռաքել ըսցր զոր-
դիս իւր, և ոչ կամէր մխիթա-
րել՝ զի ոչ էին:

Ռրրոթ:

Մրրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 4. Հմբ. 26:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէր. այսպէս է ար-
քայութիւնն աստուծոյ. որպէս
զի այր մի արկանիցէ սերմա-
նիս յերկրի. և ննջիցէ, և յառ-
նիցէ զցայգ և զցերեկ. և սեր-
մանիքն բուսանիցին և աճիցեն.
և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն
ինքնին բերէ զսրտուղ, նախ ըզ
խոտն, և ապա զհասկն, և ա-
պա՝ ցորեան ասոք 'ի հասկին-
այլ յորժամ տայցէ զսրտուղն,
վաղվազակի առաքի մանգաղ,
զի հասեալ են հունձք:

Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցու-
ցուք զարքայութիւնն աստուծոյ,
կամ որով առական առական-
ցուք զնա. որպէս հատն մա-
նանիոյ՝ որ յորժամ սերմանի-
ցի յերկրի, փոքրագոյն է քան
զամենայն սերմանիս՝ որ են
յերկրի, և յորժամ սերմանիցի,
բուսանի և լինի մեծ քան զա-
մենայն բանջար և արձակէ ոս-
տըս մեծամեծս, մինչև բաւա-
կան լինել ընդ հովանեաւ նորս
թռչնոց երկնից բնակիչ:

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարօղ լինէին ընդ և առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն:

Շարաթ, որոց տարբերոցն, թովմայի, Յակովբոց և Եմաւոնի:

Արոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 20. Հմբ. 24:

Յետ Յարութեան Տեառն միոց Յիսուսի Քրիստոսի:

Իսկ թովմաս՝ մի յերկուտասանիցն, անուանեալն երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա՝ յորժամ եկն յիսուս:

Ատէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զտէր. և նա ասէ ցնոսա. եթէ ոչ տեսից 'ի ձեռս նորա զնշան բւեռացն, և արկից զմատունս իմ 'ի տեղիս բւեռացն, և մխեցից ըզ ձեռս իմ 'ի կողս նորա, ոչ Հաւատամ:

Եւ յետ ութ առուր, դարձեալ էին 'ի ներքս աշակերտքն, և թովմաս ընդ նոսա. գայ յիսուս գրօքն փակելովք. և ե-

կաց 'ի մէջ նոցա, և ասէ. ողջրն ընդ ձեզ:

Ապա ասէ ցթովմաս. բեր զմատունս քո և արկ այսր, և տես զձեռս իմ, և բեր զձեռն քո, և մխեա 'ի կողս իմ, և մի լինիր անհաւատ՝ այլ Հաւատացեալ:

Պատասխանի ետ թովմաս. և ասէ ցնա. տէր իմ՝ և անտուած իմ:

Ատէ ցնա յիսուս. այդ զի տեսերդ զիս՝ և Հաւատացեր. երանի որոց ոչ իցէ տեսեալ՝ և Հաւատացեն:

Քաղում և այլ նշանս արար յիսուս առաջի աշակերտացն իւրոց՝ որ ոչ է գրեալ 'ի գիրս յայտոսիկ. այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի Հաւատացէք եթէ յիսուս քրիստոս է որդի աստուծոյ. և զի Հաւատացէք, և զկեանսն յաւիտենականս ընդդունիցիք յանուն նորա:

կորոյ կիրովէ զնի ոտրք Աստուածմէն,
աս Գեաթ Գոտոյ սրբունայ Աստուածմէն:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 4. Հմբ, 35:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէ ցնոսա յաւուր
յայնմիկ՝ իբրև ընդ երեկս լի-
նէր, եկայք անցցուք յայն կողմն:

Թողուն զժողովուրդն, և
սուսուն զնա նաւան Հանդերձ,
և զայլ ևս նաւն որ էին ընդ
նմա:

Եւ լինէր մրրիկ մեծ Հող-
մոյ, և զալիսն 'ի նաւն զեղոյր
մինչ գրեթէ լի խակ լինել, և
ինքն ննջէր 'ի խելս նաւին 'ի
վերայ բարձի:

Զարթուցանէին զնա՝ և ա-
սէին. վարդապետ՝ ոչինչ է քեզ
փոյթ, զի կորնչխք աւասիկ:

Եւ զարթուցեալ սաստեաց
Հողմոյն, և ծովուն՝ ասէ. դա-
դարեա՛ կարկեա՛, և դադա-
րեաց Հողմն, և եղև խաղա-
ղութիւն մեծ:

Եւ ասէ ցնոսա. ընդէր այդ-
պէս վատասիրտք էք, չև ևս
ունիք Հաւատս. և երկեան եր-
կիւղ մեծ, և ասէին ցմիմեանս.
ո՞ դք արդեօք իցէ սա, զի և
Հողմ՝ և ծով Հնազանդին սմա:

— 66 —

կրիւշարաթի, ասն է սրոյն Ստեփանոսի
Ունեցում. և սրոյց վնայնն՝ Պահարինայ,
Ծովդէտի, Տարկոսի և Ռասիկոսի:

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 5. Համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ տեսեալ զժողովուրդան
եւ 'ի լեառն. և իբրև նստաւ
անդ՝ մատեանս առ նա աչա-
կերտքն նորա:

Եւ բացեալ զըերան իւր ու-
սուցանէր զնոսա, և ասէր:

Երանի՛ աղքատաց Հողւով,
զի նոցա է արքայութիւն երկ-
նից:

Երանի՛ սգաւորաց, զի նոքա
մխիթարեսցին:

Երանի՛ Հեղոց, զի նոքա ժա-
ռանգեսցեն զերկիր:

Երանի՛ որ քաղցեալ և ծա-
րաւի իցեն արդարութեան, զի
նոքա յազեսցին:

Երանի՛ սղարմածաց, զի նո-
քա ողորմութիւն գտցեն:

Երանի՛ այնոցիկ՝ որ սուրբ
են սրտիւք, զի նոքա զատուած
տեսցեն:

Երանի՛ խաղարարաց, զի նո-
քա որդիք աստուծոյ կոչեսցին:

Երանի՛ որ Հալածեալ իցեն

վանն արդարութեանն, զի նոցա է արքայութիւնն երկնից:

Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ և Հալածեցենն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուս՝ վանն իմ. ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս Հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին:

***

Երեքշաբթի, որոց Մարգարեիցն՝ Երեկէի, Երբի, և Զարթայի՝ նոց Յովնանու Մկրտի:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 23. Հմբ. 34:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Վանն այգորիկ՝ ահաւասիկ ևս առաքեմ առ ձեզ մարգարէս, և խնատունս, և դրպիրս. ՚ի նոցանէ սղանանիցէք, և ՚ի խաչ Հանիցէք, և ՚ի նոցանէ տանջիցէք ՚ի ժողովուրդս ձեր, և Հալածիցէք ՚ի քաղաքէ ՚ի քաղաք:

Որպէս զի եկեցէ ՚ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արգար Հեղեալ յերկրի, յարենէն արելի արգարոյ մինչև ցարիւնն զաքարիայ որդւոյ բարաքեայ զոր ըսպանիք ընդ մէջ տաճարին և

սեղանոյ. ամէն ասեմ ձեզ. և կեցէ այն ամենայն ՚ի վերայ ազգիս այսորիկ:

Երուսաղէմ, երուսաղէմ. որ կուտրէիր զմարգարէս՝ և քարկոծ առնէիր զառաքեալն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո՝ զորօրինակ ժողովէ Հաւ զձագս իւր ընդ թիւովք, և ոչ կամեցարուք. ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր աւերակ:

Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմ Հատէ, մինչև ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն տեառն:

***

Զորեքշաբթի:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 6. Համար 45:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ նոյնժամայն ձեպեաց զաշակերտսն մտանել ՚ի նաւ, և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայնկոյս ՚ի բեթսայիդա, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ:

Եւ Հրաժարեալ ՚ի նոցանէ՝ ել ՚ի լեառն կալ յաղօթիս:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, էր

նաւն 'ի մէջ ծովուն, և ինքն 'ի ցամաքի:

Եւ ետես զնոսա հողմակոծեալս 'ի վարեին, զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնալով 'ի վերայ ծովուն. և կամէր զանց առնել առ նորջու:

Նորջա իբրև տեսին զի գընայր 'ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առ աջօր ինչ լինիցի, և զաղաղակ բարձին. քանզի ամենեքեան տեսին զնա՝ և խրոտիցան. և նա անդէն վաղվակի խօսեցաւ ընդ նոսա, և ասէ. քաջալիբեցարուք, ես եմ՝ մի երկնչիք. և ել 'ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն:

Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին 'ի միտս իւրեանց, և զարմանային յոյժ. քանզի և 'ի վերայ հացին ոչ խմացան, զի էր սիրտ նոցա թմբեալ:

Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն գեներեսարեթ:

Եւ իբրև ելին 'ի նաւէ անտի, խիկ և խիկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ. և ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք

բերել զհիւանդս, ուր լսէին թէ անդ իցէ:

Եւ ուր և մասնէր՝ 'ի գեօղս կամ 'ի քաղաքս կամ յաղաբակս, 'ի հրապարակս զնէին զխտածէտս, և աղաչէին ըզնա՝ զի դռնէ 'ի քղանցս հանդերձից նորա մերձանայցեն. և որք միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

***

Հինգշաբթի, ասն է Գովաճնու կարօտելոյն եւ Գորոյ արդարոյն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Գառթեայի. Գլ. 14. Հմբ. 1:

Վասն որանչեկեացն Յիսուսի Քրիստոսի

Յայնմ ժամանակի լուաւ հերովդէս չորրորդապետ զուր յիսուսի. և ասէ ցծառայս իւր. նա է յովհաննէս մկրտիչ, նա յարեաւ 'ի մեռելոց. և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ:

Քանզի հերովդէս կալաւ ըզ յովհաննէս՝ կապեաց զնա և եղ 'ի բանտի՝ վասն հերովդիայ կնոջ փիլիպպոսի՝ եղբօր նորա. զի ասէր ցնա յովհաննէս. չէ արժան քեզ ունել զդա. և կամէր զնա սպանանել, բայց երկնչէր 'ի ժողովրդենէ՝ անտի, քանզի իբրև զմարդարէ ունէին զնա:

Եւ իբրև եղևն ծնունդը Հե-
րովդի, կարաւեաց դուտորն Հե-
րովդիայ 'ի մէջ բազմականին.
և Հաճոյ թուեցաւ Հերովդի-
ուտի և երգմամբ խոստացաւ
տալ նմա զինչ և խնդրեսցէ:

Եւ նա յառաջագոյն իրա-
տեալ 'ի մօրէ խբմէ, տուր ինձ
ասէ այսր 'ի վերայ սկսեզ ըզ
զբուն յովհաննու մկրտչի. և
տրտեցաւ թագաւորն, բայց
վասն երգմանցն, և բարձակ-
ցոյն՝ Հրամայեաց տալ նմա:

Եւ առարեաց գլխատեաց
զյովհաննէս 'ի բանտի. և բե-
րաւ զբուն նորա սկսեզք՝ և
տուաւ աղչականն, և տարաւ առ
մայր իւր:

Եւ մատուցեալ աշակերտքն
նորա՝ բարձին զմարմինն և
թաղեցին. և եկեալ պատմեցին
յիսուսի

Աբրամ:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 7. Հմբ. 24:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ անտի յարուցեալ եկն
'ի սահմանս տիւրոսի և սիզով-
նի. և մտեալ 'ի տուն՝ ոչ ու-

մեք կամէր յայտնել, և ոչ կա-
րաց ծածկել:

Լուա կին մի զնմանէ, որոյ
դուտոր իւր նեղեալ էր յայ-
սոյ պղծոյ. եկն՝ անկաւ առա-
ջի նորա. և կինն էր Հելթանոս
փիւնիկ ասորի յազգէ. և ա-
ղաչէր զնա՝ զի զգևն Հանցէ 'ի
դատերէ նորա:

Եւ յիսուս ասէ ցնա. թոյլ
տուր, զի նախ յագեսցին ման-
կունք. զի ոչ է բարւոք առնուլ
զհաց մանկանց և արկանել շանց:

Նա պատասխանի ետ և աս-
տէ. տէր՝ և շունք 'ի փշրանաց
սեղանոյ մանկանցն կերակրին:

Եւ ասէ ցնա. վասն այդ
բանի՝ երթ, ել զգևն 'ի դատերէ
քումմէ:

Գնաց 'ի տուն իւր, և եղև
եղեալ զգևն և զդուտորն, զի
անկեալ զնէր 'ի մահիճս:

Շարաթ, ասն է Կիկոյ սարը մարտիս եւ Յմբ.
Հայրապետացն:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու: Գլ. 14. Համար 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝
մինչ առ ձեզս եմ. իսկ միտի-
թարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր ա-

աւարեացէ հայր յանուն իմ, նա
ուսուցէ ձեզ զամենայն, որ
ինչ ասացի ձեզ, և յիշեցուս-
ցէ ձեզ:

Խաղաղութիւն թողում ձեզ,
զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ.
ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ
ես ձեզ. մի խռովեցին սիրտք
ձեր, և մի զանգիտեցնին:

Լուարձը՝ զի ասացի ես ձեզ՝
թէ երթամ և դամ առ ձեզ.
եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ
լնալ էր ձեր՝ եթէ ես առ հայր
երթամ, զի հայր իմ մեծ է
քան զիս:

Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչ-
չև եղեալ զի յորժամ լինիցի,
հաւատանալիք:

Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց
ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխար-
հիս պարսիկ, և յիս ինչ ոչ գը-
տանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝
եթէ սիրեմ զհայր, և որպէս
պատուիրեաց ինձ հայրն պս-
պէս առնեմ. օն արիք գնաս-
ցուք աստի:

Չորրորդ կերպիւն զճի սուրբ Առտաճանձիմ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 6. համար 30.

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Յողովեցան առաքելային
առ յիսուս, և սլառմեցին նմա
զամենայն ինչ, զոր արարին և
զոր ուսուցին:

Եւ ասէ ցնոսա յիսուս. ե-
կայք դուք առանձինն յանա-
պատ տեղի, և հանգիչիք սա-
կաւ մի. զի էին բազումք որ
երթային և գային, և հաց ան-
գամ չժամանէին ուտել:

Եւ գնացին նառև յանա-
պատ տեղի առանձինն:

Եւ տեսին զնոսա զի եր-
թային, և զգացին բազումք. և
հետի յամենայն քաղաքաց խո-
ւրն ընթանային անդր, և մեր-
ձենային առ նոսա:

Եւ ելնալ ետես ամբոխ բա-
զում, և գթացաւ ՚ի նոսա զի
էին իբրև ոչխարք՝ որոց ոչ իցէ
հովիւ. և սկսաւ ուսուցանել ըզ
նոսա յոյժ:

Եւ իբրև բազում ժամ ե-
ղև, մատուցեալ աշակերտքն՝
ասէին. տեղիս անապատ է, մինչ-
դեռ աւուր կայ, արձակեա՛ ըզ

ժողովուրդս, զի երթեալ չուրջ
յագարակս և 'ի գետզս՝ զնես-
ցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն, զի
ստտ՝ ուտել ինչ ոչ ունին:

Նա պատասխանի ետ՝ և
ասէ ցնտա. դուք տուք դոցա
ուտել. ասեն ցնա՝ երթիցո՞ք
զնեսցուք երկերիւր դաշեկանի
հաց, և տացո՞ք դոցա ուտել:

Ասէ ցնտա. քանի՞ նկանակ
ունիք, երթայք տեսէք. իբրև
գիտացին, ասեն ցնա՝ Հինգ. և
երկուս ձկունս:

Եւ հրամայեաց նոցա բազմել
երախանս երտխանս 'ի վերայ
դալար խոտոյ. և բազմեցան գասք
դասք, ուր հարիւր և ուր յիսուն:

Եւ առեալ զՀինգ նկանակն
և զերկուս ձկունսն, հայեցաւ
յիւրկինս, օրհնեաց, մանրեաց
զնկանակսն, և ետ ցաշակերտսն
զի արկցեն նոցա, և զերկուս
ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն:

Արքան և յագեցան. և բար-
ձին զնշխարսն երկոտասան սու-
կառի լի, և 'ի ձկանց անտի. և
էին որք կերանն՝ իբրև արք
Հինգ հազար:

Երկուշաբթի, որոցն Անդրէի զորովայն և
Բանակի նորին. Կայնիկոսի և Դանեանայ վը-
կայիցն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ Ըստ Աստիճակոսի. Գլ. 10. Հմբ. 37:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր
առաւել քան զիս, ոչ է ինձ ար-
ժանի:

Եւ որ սիրէ զուստր կամ
զգուստր առաւել քան զիս, չէ
ինձ արժանի:

Եւ որ ոչ աճուս զիսաչ իւր
և դայ զինի իմ, չէ ինձ ար-
ժանի:

Որ դասնէ զանձն իւր՝ կո-
րուցէ զնա, և որ կորոյս զան-
ձրն իւր վասն իմ, գացէ զնա:

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ըն-
դունի, և որ զիս ընդունի՝ ըն-
դունի զառարկչն իմ:

Որ ընդունի զմարգարէ յա-
նուն մարգարէի, զվարձս մար-
գարէի առցէ. և որ ընդունի
զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզ
վարձս արդարոյ առցէ:

Եւ որ արբուսցէ միտմ 'ի
փոքրկանցս յայցանէ բաժակ
մի ջուր ցուրտ միայն յանուն
աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ,
ոչ կորուսցէ զվարձս իւր:

Կրն քշարաթի, սրբոցն Անդրիանոսի, և Կնոթ
Նարս Անատոլաց. Թէոդորոսի և Էլենթիորոսի
Քիայիցն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննուս. Գլ. 16. Համար 13

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Ձայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝
զի մի՛ գայթաղեալն չիք. 'ի ժո-
ղովրդոց խրեանց Հանցեն ըզ
ձեզ. այլ եկեցէ՛ ժամանակ՝ զի
ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ,
Համարիցի պաշտօն մատուցա-
նել աստուծոյ:

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ:
քանզի ոչ ծանեան զհայր՝ և
ոչ զիս:

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, զի յորժամ եկեցէ՛ ժա-
մանակ՝ յիշիցէ՛ք՝ թէ ես ասա-
ցի ձեզ. զայս ի սկզբանէ՛ ոչ ա-
սացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի:

—————
Չորն քշարաթի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 5. Համար 35:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Մինչդեռ նա զայն խօսէր,
գան ոմանք 'ի տանէ՛ ժողովր-
դապետին՝ և ասեն, թէ գուտտ-
րըն բո մեռաւ, զի՛ ևս աշխատ
առնես զվարդապետդ:

Իսկ յիսուս իբրև լուս ըզ
բանն ասացեալ, ասէ՛ ցժողո-
վրդապետն. մի՛ երկնչիր, բայց
միայն Հաւատա՛:

Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր
երթալ, բայց միայն զպետրոս
և զյակովբոս և զյովհաննէս՝
զեղբայրն յակովբայ:

Գայ 'ի տուն ժողովրդապե-
տին, և տեսանէ՛ ամբոխ յոյժ,
և լսրականս և աղաղակ յոյժ.
և մտեալ 'ի ներքս՝ ասէ՛ ցնո-
սա. զի՛ խռովեալ էք և լայք.
մանուկն ոչ է մեռեալ, այլ ննջէ.
և ծաղր առնէ՛ին զնա:

Եւ նորա Հանեալ արտաքս
զամենեսեան, առնու ընդ իւր
զհայր մանկանն և զմայր, և ըզ
նոսա որ ընդ նմայն էին, և մը-
տանէ ուր դնէր մանուկն. և
կալեալ զձեռանէ՛ մանկանն՝ ա-
սէ ցնա. տակի՛ժա կուսի, որ
թարգմանի, աղջիկ դու, քեզ
ասեմ՝ արի:

Եւ վաղվաղակի յարեալ
աղջիկն, և գնայր. քանզի էր
ամաց իբրև երկոտասանից. և
զարմացան մեծաւ զարմանա-
լնօք:

Եւ պատուէր տայր նոցա

յոյժ, զի մի՛ն որ գիտացէ զայն.
և առաց՝ տալ նմա ուտել:

Հինգշաբթի, որոցն Արրա՛սանու և Խորենայ
և Եստրաթի բժշկացն Կորմայի և Գամրանոսի
և Պատուածասաց վիպիցն:

Արրոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. ԳԼ 12 Համար. 32:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սա՛է:

Մի՛ն երկնչիւր Հօտ փոքրիկ.
զի Հաճեցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ
զարքացութիւնս:

Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր, և
սո՛ւք ողորմութիւն. և արարէ՛ք
ձեզ քսակս առանց Հնանալոյ,
գանձ անպակաս յերկինս. ուր
ո՛չ գող մերձենայ, և ո՛չ ցեց ա-
պականէ:

Զի ուր գանձն ձեր է, անդ
և սիրտք ձեր եղիցին:

Եղիցին գօտիք ձեր սնդեալ
ընդ մէջս, և ճրագունք լուցեալք.
և դուք նմանօրք մարդկան՝ որ
ակն ունիցին տեսան իւրեանց
թէ երբ գառնայցէ՛ ՚ի Հարսա-
նեաց. զի յորժամ գայցէ և բազ-
խիցէ, վազվազակի բանայցեն
նմա:

Երանի՛ իցէ ծառայիցն այ-
նոցիկ, զորս եկեալ տէրն գացէ
արթունս. ամէն ստեմ ձեզ՝ զի

գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազ-
մեցուցէ զնոսա, և անցեալ
պաշտիցէ զնոսա. և եթէ յերկ-
րորդ՝ կամ յերրորդ պահու
եկեացէ՛ և գացէ այնպէս, երա-
նելի են ծառայքն այնօրիկ:

Բայց զայն գիտասցի՛ք, եթէ
գիտէր տանուտէրն յորում ժա-
մու գող գայ, Հսկէ՛ր, և չտայր թոյլ
ական Հատանել ՚ի տան իւրում:

Եւ դուք եղերունք պատ-
րաստք, զի յորում ժամու ո՛չ
կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ:

Ուրբթ:

Արրոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստո-
սի, որ ըստ Մարկոսի: ԳԼ 6. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ել անտի, եկն ՚ի գա-
ւառ իւր. և երթային զհետ նո-
րա աշակերտքն իւր:

Եւ եղև ՚ի շաբաթուն՝ սկսաւ
ուսուցանել ՚ի ժողովրդեանն.
և բազումք իբրև լսէին՝ զար-
մանային ընդ վարդապետու-
թիւն նորա, և ասէին. ուստի՞
է սմա այս, կամ զի՛նչ է իմաս-
տութիւնս որ տուեալ է սմա.
զի զօրութիւնք այսպիսիք ՚ի
ձեռաց սորա լինիցին. ո՛չ սա է

մանուկ հիւանն, և որդին մարեաց, և զբայր յակովբայ և յովեսայ և յուգայի և սիմոնի. և չիցեն քորքն դորա աստ ասմեզ. և գայթաղզէին 'ի նա:

Եւ ասէ ցնոսա յիսուս. ոչ է մարգարէ սնարգ, բայց եթէ 'ի դաւառի խրում, և յազգատոհմի, և 'ի տան խրում:

Եւ ոչ կարէր անդ՝ և ոչ մի ինչ զօրութիւն առնել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եղեալ բժշկէր զնոսա:

Եւ զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա:

Շարափ՝ ասէ է սուր. Աստուածամէր ծննդեանն 'ի Եաննայէ, և կամ 'նկիկայ սուր ժողովն, (2' յայտ շարափ օրս, յայց երկուց ասից մինն ասնի 'ի Շարփէ, ըստ ցուցման ասրեցրին):

Իսկ ի բարեկենդանի կիրակէին.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 7. 2մր. 31.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ելեալ միւսանդամ 'ի սահմանացն տիրոսի և սիդովնի, և եկն 'ի ծովեզրն գալիլէացոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի գեկապոլիս:

Եւ բերին առաջի նորա խալ

մի և համբ. և աղաչեցին՝ զի ձեռն գիցէ 'ի վերայ նորա:

Եւ առեալ զնա մեկուտի յամբոսէ անտի, արկ զմատուներս իւր ընդ ականջս նորա՝ և եթոք անդր. և կալաւ զլեզուէ նորա. հայեցաւ յերկինս՝ յագոց եհան՝ և ասէ. եփտաթա, որ է՝ բացիր:

Եւ նոյնժամայն բացան լրեսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա. և խօսէր՝ ուղիղ. և պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն. և որչափ նա պատուիրէր նոցա, նոքա ևս առաւել քարոզէին. և ևս քան զևս զարմանային և ասէին.

Չամենայն ինչ բարեք գործեաց սա, զի խլից՝ լսել տայ, և համերց խօսել:

Երկու շարափի՝ պահոց:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 8. 5մր. 1:

Ընդ Տեառն մերոց Յիսուսի Քրիստոսի:

Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր, և ինչ՝ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց զաշակերտան իւր՝ և ասէ ցընոսա:

Գթամ ես 'ի վերայ ժողովրդեանդ, զի արդ՝ երեք առուրք են՝ մինչ առ խա են. և ոչ ունին զինչ սուտիցեն. և եթէ արձակեմ՝ զդոսա նոթիս 'ի տունս իւրեանց, նքթիցեն 'ի ճանապարհի. զի ոմանք 'ի դոցանէ 'ի Հեռաստանէ եկեալ են:

Պատասխանի ետուն նմա աշակերտքն նորա. ուստի՛ կարես յազեցուցանել զդոսա Հացիւ յանապատի աստ:

Եւ Հարցանէր զնոսա. քանի՛ նկանակ Հաց ունիր. և նոքա ասեն՝ եօթն:

Եւ Հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել 'ի վերայ երկրի. և առեալ զեօթն նկանակն՝ դոցացա՛ւ երեկ, և տայր ցաշակերտսն զի արկցեն. և արկին առաջի ժողովրդեանն. և ձրկունս՝ սակառ ունէին. և զայն ևս օրհնեաց, և Հրամայեաց արկանել:

Աբրան և յազեցան, և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ եօթն զամբիղ:

Եւ էին որք կերանն՝ իբրև չորք Հազարք. և արձակեաց լոյնոսա:

Երեքարտի պանոց:

Վերայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Մարկոսի. Գլ. 8. Հմբ. 10:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ նոյն ժամայն մտեալ 'ի նաւ Հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն 'ի կողմանս դաղժանունեաց:

Եկին փարիսեցիքն՝ և սկսան վիճել ընդ նմա, և խնդրէին 'ի նմանէ՛ նշան յերկնից՝ փորձելով զնա:

Եւ զայրացառ յօգի իւր՝ և ասէ. զի է՛ զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ տացի նշան ազգիս այսմիկ:

Եթող զնոսա. դարձեալ եմուտ 'ի նաւ, և զնաց յայնկոյս:

Եւ մոռացան Հաց բաճնաբայց մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս 'ի նաւին:

Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր. զգոյ՛ջ եղերուք 'ի խմորոյ անտի փարիսեցւոց՝ և 'ի խմորոյ Հերովդիանոսաց:

Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, թէ զի Հացս ոչ ոսնիմք:

Գիտաց յիսուս՝ և ասէ զընոսա. զի՛ խորհիք 'ի սիրտս ձեր

Թերահաւատք՝ թէ Հաց ոչ ունիք. տակաւին ոչ իմանայք և ոչ յիշէք. ապշութիւն ունի բոլորս ձեր. այք գոն՝ և ոչ տեսանէք, ահանջք են՝ և ոչ լսէք և ոչ խմանայք տակաւին. և ոչ յիշէք, յորժամ զՀինգ նիկանակն 'ի Հինգ Հազարն, և քանի՛ սակառի բորձէք զկոտորոցն լի. և ասեն ցնա, երկուտասան:

Եւ յորժամ զեօթն նկանակն 'ի չորս Հազարն, և քանի՛ զամբիւղ լի՛ բարձէք զկոտորացն. և նորա ասեն, եօթն:

Եւ ասէ ցնոսա, իսկ զիւրդ ոչ իմանայք:

Չորեքշաբթի:

Աբրայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 8. Հմբ. 22.

Տէրանց մերոց Յիսուսիս Քրիստոսիս:

Քան 'ի բեթսայիդա. և ած են առաջի նորա կոյր մի, և ազաչէին գնա՝ զի մերձեցի 'ի նա:

Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան արտաբայ շինին, եթուք յաչս նորա, և ձեռն եդ 'ի վերայ նորա. և Հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանիցէ ինչ:

Բացաւ՝ և ասէր. տեսանեմ զմարդիկա՝ զի չըջին իբրև բոլորս:

Դարձեալ եդ ձեռս 'ի վերայ աչաց նորա՝ եբաց, և տեսանէր. ողջացաւ և տեսանէր Համարձակ զամենայն:

Արձակեաց գնա 'ի տուն իւր՝ և ասէ. 'ի շէնդ մի մտանիցես, այլ երթ 'ի տուն քո. և յորժամ 'ի շէնն մտանիցես՝ մի ումեք ասիցես 'ի շինին:

Հինգշաբթի:

Աբրայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 9. Հմբ. 13:

Ընդ Տիառն մերոց Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ եկեալ առ աշակերտան, տեսին ամբոխ չուրջ զնորք, և զդպիրան՝ զի վիճէին ընդ նոսա:

Եւ վարդաղակի ամենայն ժողովորդն իբրև տեսին զնա՝ զարմոցան, և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա:

Եւ եհարց ցնոսա թէ զի՞նչ վիճէիք ընդ նոսա:

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի ժողովրդէնէն՝ և ասէ. վարդապետ՝ ածի զբրդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս Համր. և ուր Հա-

սանէ՛ զարկուցանէ՛ զնա, և փրք-
փրէ, և կրճտէ՛ զատամունս իւր՝
և ցամաքի . և ասացի ցաշա-
կերտան ըս զի հանցեն, և ո՛չ
կարացին հանել զնա:

Պատասխանի ետ նոցա և
ասէ. ո՛վ ա՛զգ անհաւատ՝ մին-
չև յերբ իցեմ՝ ընդ ձեզ, մին-
չև ցերբ անսայցեմ՝ ձեզ. ածէք
զնա առ իս:

Եւ ածին զնա առ նա. իբ-
րև ետես զնա այսն, վաղվա-
ղակի շարժեաց զնա, և ան-
կեալ յերկեր թաւաղէր և փրք-
փրեայր:

Եւ հարց ցհայր նորա և ասէ.
բանի՛ ժամանակը են՝ յորմէ-
հետէ այդ եղև դմա. և նա ա-
սէ. 'ի մանկութենէ. բազում
անգամ 'ի հուր արկանէ և 'ի
ջուր՝ զի կորուցէ՛ զդա. արդ՝
եթէ կարող ինչ ես, օգնեա՛ մեզ
տէր՝ գթացեալ 'ի վերայ մեր:

Եւ յիտուս ասէ ցնոսա. ա-
սացեր՝ եթէ կարող ես. ամե-
նայն ինչ հնարաւոր է այնոր
հաւատայն:

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց
հայր մանկանն՝ և ասէ. հաւա-
տամ, օգնեա՛ անհաւատութեա-
նըս խնամ:

Իբրև ետես յիտուս՝ եթէ
կուտի ժողովուրդն 'ի վերայ,
սաստեաց այսոյն պղծոյ՝ և ասէ.
համբո՛ւ և խուլ այս՝ ես տամ
քեզ հրաման, ել 'ի զմանէ, և
այլ ևս՝ մի մտանկցես 'ի դա:

Եւ աղաղակեաց և յոյժ լըլ-
կեաց զնա՝ և ել և եղև պա-
տանեակն իբրև զմեռեալ, մին-
չև բազմաց իսկ ասել թէ մե-
ռաւ:

Եւ յիտուս կարաւ զձեռանէ
նորա յարոյց զնա, և կանգ-
նեցաւ:

ՈՐՐԹՔ:

Արոյ Աւետարանի Յիտուսի Քրիստոսի
որ ըսա Մարկոսի. Գլ. 9. Համար 37:

Առ Տէրն մեր Յիտուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետ նմա յով-
հաննէս և ասէ. վա՛րդապետ՝
տեսար զոմն զի յանուն ըս դե-
ւըս հանէր՝ և զմեր կնի ո՛չ չըր-
ջէր, և արգելաք զնա:

Եւ նա ասէ. մի արգելուք
զնա. զի ո՛չք է որ առնէ զօ-
րութիւնս յանուն իմ, և կարի-
ցէ հոյհոյել զիս. զի որ ոչն է
ընդ մեզ հակառակ, 'ի մեր
կոյս է:

Եւ որ որ արքուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանունս յայս, թէ գուք քրիստոսի էք, ամէն ասեմ՝ ձեզ՝ մի կորուսցէ զվարձս իւր:

Եւ որ զք գայթակղեցուցէ զմի՝ ՚ի փոքրկանցս որ հաւատանս յիս, լաւ էր նմա առաւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ սրբանոց նորա երկան իշոյ, և ընկեցեալ ՚ի ծով:

Եւ եթէ գայթակղեցուցէ զքեզ ձեռն քո, հատ ընկեա՛ ՚ի քէն. դի լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել ՚ի կեանան յախտենից քան երկուս ձեռս ունել՝ և երթալ ՚ի գեհնն ՚ի հուրն անշէջ:

Եւ եթէ օտն քո գայթազղեցուցէ զքեզ, հատ ընկեա՛ ըզ նա ՚ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ՚ի կեանան յախտենից քան երկուս ոտս ունել՝ և անկանել ՚ի գեհնն:

Եւ եթէ աին քո գայթազղեցուցէ զքեզ, հան զնա ՚ի բաց. լաւ իցէ քեզ միտղ ակամբ մտանել յարքայութիւն աստուծոյ, քան երկուս աչս ունել՝ և անկանել ՚ի գեհնն:

Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի՛ և հուրն ոչ շիջանի:

Չի ամենայն ինչ հրով յազեցի:

Քարւնք է աղ. եթէ աղն անհամեմեցի, ինչ համեմեցի. արդ՝ գուք կազարնք յանձինս ձեք զաղն, և խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս:

Շարքի, ամ և սրբոյ Եփեղեցոյ՝ ՚ի հաւակապա սրբոյ խոջին:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բառ Յովհաննու: Գլ. 10. Համար 22:

Ի ժամանակի ճեռան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եղեն յայնժամ՝ նաւակատիկն յերուսաղէմ, և ձեռն էր. և շրջէր յիսուս ՚ի տաճարին՝ ՚ի սրահին սաղոմունի:

Շուրջ եղեն զնովաւ հրեայքն՝ և ասեն. մինչև յերջ թափես զոգիս մեր, եթէ գու ես քրիստոսն՝ ասանեղ համարձակ:

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս՝ և ասէ. ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործան զոր ես գործեմ յանուն հօր իմոյ՝ նորին վկայեն վասն իմ:

Այլ գուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի իմոց:

Ոչխարք իմ՝ ձայնի իմում լըսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և

զկնի իմ գան և ես տամ նոցա զկեանսն յախտնականս. և մի կորիցեն 'ի յախտան. և մի որ յախտակեացէ զնոսա 'ի ձեռաց իմոց:

Հայրն իմ՝ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ որ կարէ յախտակել 'ի ձեռաց հօր իմոյ. ես և հայր իմ մի եմք:

Վէմա առ ին հրեայքն՝ զի քարկոծ արասցեն զնա:

Պատասխանի ետ նոցա յիտուս. բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ 'ի հօրէ իմմէ. վասն որոյ գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս:

Պատասխանի ետուն նմա հրեայքն. վասն բարոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ. այլ վասն հայհոյութեան. և զի դու մարդ ես, և զանձն քո աստուած առնես:

Պատասխանի ետ նոցա յիտուս. ոչ յօրէնսն ձեր գրեալ է. ես ասացի թէ աստուածք իցէք. իսկ եթէ զնոսա աստուածս ասէ, առ որս բանն աստուծոյ եղև, և չ' մարթ եզմանել գրոյն. իսկ զոր հայր սրբեաց՝ և առտրեաց յաշխարհ, դուք ասէք՝ թէ հայհոյես. զի

ասացի՝ թէ որդի աստուծոյ եմ:

Եթէ ոչ գործեմ զգործս հօր իմոյ, մի հաւատայք ինձ, ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հաւատացէք. զի գիտասցիք և ծանօթիցիք՝ եթէ հայր յիս, և ես 'ի հայր:

Գարձեալ խնդրէին զնա ունել, և ել 'ի ձեռաց նոցա:

Եւ զնաց միւսանդամ յայն կոյս յորդանանու, 'ի տեղին ուր էր յովհաննէս զառաջկնն՝ և մկրտէր, և անդ լինէր:

Եկին բազումք առ նա՝ և ասեն. զի յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար. բայց զամենայն զոր ասաց յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր՝ և բազումք հաւատացին 'ի նա անդ:

Աբրոյ Խաչի զերայնան կերակէ.

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բառ Յովհաննու. Գլ. 3. համար 13

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եւ ոչ որ ել յերկինս, եթէ ոչ որ էն յերկնից որդին մարդոյ՝ որ էն յերկինս:

Եւ որպէս մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատին, նոյն-

պէս բարձրանալ պարտ է որդւոց մարդոց, զի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա՝ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս:

Չի այնպէս սիրեաց աստուած զաշխարհ, մինչև զորդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա՝ մի կուրիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս:

Չի ոչ առաքեաց աստուած զորդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեացի աշխարհ նովա:

Որ հաւատայ 'ի նա՝ ոչ դատապարտեսցի. և որ ոչ հաւատայ 'ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի որդւոյն աստուծոյ:

Եւ այս իսկ է դատաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զբաւար առաւել քան զլոյս. զի էին գործք իւրեանց չարութեան:

Չի ամենայն՝ որ զչար գործէ՝ ասեսց զլոյս և ոչ գայ առ լոյսն՝ զի մի յանդիմանեցին գործք նորա. իսկ որ առնէ զճամբատութիւն՝ գայ առ լոյսն, զի

յայտնի լիցին գործք նորա՝ թէ աստուծով գործեցան:

Երկուշաբթի, ամ է յայն:

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 3. Հմբ. 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ այսորիկ եկն յիսուս և աշակերտք նորա յերկիրն Հրէաստանի. և անդ շրջէր նորք հանդերձ և մկրտէր:

Մկրտէր և յովհաննէս 'ի յայնովն, մերձ առ սաղիմ, զի շուրք բազումք էին անդ. և գային և մկրտէին:

Չի չև ևս էր արկեալ զյովհաննէս 'ի բանս:

Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն յովհաննու ընդ Հրէից՝ վասն սրբութեան. եկին առ յովհաննէս՝ և ասին ցնա. ուսիրի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս յորդանանու, որում դուն վկայեցեր, ահաւասիկ նա մկրտէ՝ և ամենեքին դան առ նա:

Պատասխանի ետ յովհաննէս և ասէ. ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ՝ և ոչ ինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից 'ի վերուստ:

Դուք ձեզնէ վկայէք ինձ,

զի ստացի ձեզ՝ թէ չեմ ես քր-
րիտոսն, այլ թէ առաքեալ եմ
առաջի նորա:

Որ ունի հարսն, նա է փե-
սայ. իսկ բարեկամ փեսային
որ կայ և լսէ նմա, ուրախու-
թեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի
փեսային. արդ՝ այս ուրախու-
թիւն որ իմն է, լցեալ է:

Նմա սրբոտ է աճեւ, և ինձ
մեղմանաբ

Որ ՚ի վերուսան գոյ, ՚ի
վերոյ էքան գամենայն. որ յերկ-
րէ աստի է, յերկրէ է՝ և յերկ-
րէ խօսի:

Որ յերկնիցն գոյ, զոր ինչ
ետես և զոր լուս, վկայէ. և
զվկայութիւն նորա ոչ որ քն-
դունի:

Որ ընդունի զվկայութիւն
նորա՝ կնքեաց, թէ աստուած-
ճշմարիտ է. զի զոր աստուածն
առաքեաց՝ զբանսն աստուծոյ
խօսի. զի ոչ եթէ չափով տայ
աստուած զհոգին:

Հայր սիրէ զորդի, և զա-
մենայն ինչ ետ ՚ի ձեռս նորա:

Որ հաւատայ յորդի, ընդունի
զկեանսն յախտեմականս. և որ
ոչ հնազանդի որդւոյ, ոչ տես-

ցէ զկեանսն. այլ բարկութիւն
աստուծոյ մնայ ՚ի վերայ նորա:

Երկրորդի, ամ և կնքեաց:

Վերջ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ լուս Յովհաննու. Գլ. 2. Հմբ. 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս,

Յեա այսորիկ էջ յիսուս ՚ի
կախաւնայում, ինքն և մայր
իւր և եղբարք իւր, և անդ
լինէր ոչ բազում ինչ աւուրս:

Եւ էր մերձ գատիկն Հրէից,
և ել յիսուս յերուսաղէմ:

Եւ եզխտ ՚ի տաճարին՝ զի
վաճառէին զարջառս և զտշ-
խարս և զտղանիս, և զլու-
մայփոխան որ նստէին:

Եւ արար խարազան չուս-
նեաց, և եհան զամենեւին ՚ի
տաճարէն, զոչխարսն և զար-
ջառս, և զղղինձս հատտիա-
ճառացն ցրուեաց, և զեղան-
սըն կործանեաց. և որ զտղա-
նիսն վաճառէին՝ սակ ցնոսա.
առէք զսոց աստի, և մի առ-
նէք զտուն հօր իմոյ՝ տուն վա-
ճառի:

Ապա յիչեցին աշակերտքն
նորա՝ թէ դրեալ է. նախանձ
տան բո կերիցէ զիս:

Պատասխանի ետուն Հրեայ-
քըն՝ և ասեն ցնա. զի՛նչ նշան
ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ
ասենես:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնտա. քակեցէք զտաճարդ
զոցդ, և զերիս աւուրս կանգ-
նեցից զդա:

Ասն ցնա Հրեայքն. զքա-
ռատուն և զվից ամ յինեցաւ
տաճարս սոս, և դու զերիս
աւուրս կանգնես զդա:

Բացց նա ասէր վասն տա-
ճարի մարմնոց խբոց:

Իսկ յորժամ յարեանն ՚ի մե-
ռեկոց, յիշեցին աշակերտքն նո-
բա, թէ սոս է զոր ասացն. և
Հաւատացին զբոյն՝ և բանին
զոր ասաց յիսուս:

2-րեքշարաթի, ամն է Եկեղեցոյ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըսա Մատթէոսի. Գլ. 16. Համար 13:

Տէրն անբ Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ելեալ յիսուս ՚ի կող-
մանս փիլիպպեոց կեսարեան,
Հարցանէր ցաշակերտան՝ և ա-
սէր. զո՞ սոս ասեն զինէն մար-
դիկն՝ թէ իցէ որդի մարդոց:

Եւ նորա ասեն. ոմն՝ զյով-

Հաննէս մկրտիչ, և այլք՝ զե-
դիս, և կէսք՝ զերմիս, կամ
զիւ որ ՚ի մարդարէկոցն:

Ասէ ցնտա յիսուս. իսկ
դուք զո՞ սոս ասէք զինէն թէ
իցեն:

Պատասխանի ետ նմա սի-
մոն պետրոս՝ և ասէ. դու ես
քրիստոսն՝ որդի աստուծոց կեն-
դանոց:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնա. երանի՛ քեզ սիմոն՝
որդի յոմնանու, զի մարմին և
արիւն ոչ յայտնեաց քեզ՝ այլ
Հայր իմ որ յերկինս է:

Եւ ես քեզ ասեմ. զի դու
ես վէմ, և ՚ի վերայ այդ վե-
մի շինեցից զեկեղեցի իմ և
դրունք դժոխոց զնա մի յաղ-
թաւարեացն:

Եւ տաց քեզ զփականս ար-
քայութեան երկնից. և զոր մի-
անգամ կապեցես յերկրի. ե-
զիցի կապեալ յերկինս, և զոր
արձակեցես յերկրի, եղիցի
արձակեալ յերկինս:

յապետքն հրէից. մի գրեք թա-
գաւոր հրէից, այլ թէ նա ա-
սաց՝ թագաւոր եմ հրէից:

Պատասխանի ետ պիղատոս.
զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի:

Շարաթ, ասն է իսաի:

Արբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ լատ Յովհաննու. ՊԼ. 7. հմբ. 37:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի վերջնում աւուր մեծի
տօնին, կայր յիսուս՝ աղաղա-
կէր և ասէր. եթէ որ ծարաւի
իցէ, եկեացէ՛ առ իս՝ և արբցէ.
որ հաւատայ յիս՝ որպէս և
ասեն գիրք, գեար յորովայնէ
նորա բղխեսցեն շրոց կենդա-
նութեան:

Չայս ասէր վասն հոգւոյն
զոր ընդունեցոց էին որ հաւա-
տային ՚ի նա. զի չև էր հոգի,
քանզի յիսուս չև էր փառաւո-
րեալ:

Ոմանք ՚ի ժողովրդենէ իբ-
րև լէին զբանս զայս, ասէին.
սա է ճշմարիտ մարդարէն. այլ-
քըն ասէին՝ սա է քրիստոսն.
Խակ կէպըն ասէին՝ միթէ ՚ի
գալիլիէ գալոց իցէ քրիստոսն.
ոչ գիրք ասեն՝ եթէ ՚ի զաւակէ

զաւթի, և ՚ի ընթրահէմ գեղ-
ջէ՝ ուր դաւիթն էր, գալոց է
քրիստոս:

Եւ եղև հերձուած ՚ի մէջ
ժողովրդեանն վասն նորա:

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ կա-
մեցան ունել զնա. այլ ոչ որ
մխեաց ՚ի նա ձեռն:

Եւ եկին անդրէն սպասա-
ւորքն առ քահանայապետսն և
փարիսեցիս. և ասնն սոքա ցը-
նոսա. ընդէ՛ր ոչ ածէք զնա այսր:

Պատասխանի ետուն սպա-
սաւորքն՝ և ասեն. ոչ երբէք
սցապէս խօսեցաւ մարդ, որպէս
այրն այն:

Պատասխանի ետուն փարի-
սեցիքն՝ և ասեն. միթէ և ուրք
մոլորեցար ո՛ր, միթէ որ յիշխա-
նացն հաւատաց ՚ի նա՝ կամ ՚ի
փարիսեցւոցն. այլ այն խաժա-
մուժ ամբոխ՝ որ ոչ գիտէ զօ-
րէնս, և նզովեալք են:

Ասէ նիկողիմոս ցնոսա, որ
եկեալն էր առ նա ՚ի գիշերին
յառաջագոյն՝ և մի էր ՚ի նո-
ցանէ. միթէ օրէնքն ընր գա-
տին զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ
նախ ՚ի նմանէ, կամ գիտեն
զինչ գործէ:

Պատասխանի ետուն նմա և

ասեն. մի՞թէ և զու ևս 'ի գա-
լիկէ իցես. քննեա՛ և տես, զի
մարգարէ 'ի գալիկէն ոչ յառնէ:

Երկրորդ կիրակէ զինի որոյ Իսայն՝ Եսու-
թեան:

Արոյ Աւետարանիս Եսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 10. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Եսուս Քրիստոս.

Եւ անտի յարուցեալ՝ դայ
'ի սահմանս Հրէաստանի, յայն-
կոյս յորդանանու. և երթայր
դարձեալ խոնեալ Ժողովուրդն
առ նա, և որպէս սովոր էր՝
միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա:

Իսկ փարիսեցիքն մատու-
ցեալ՝ փորձելով Հարցանէին զնա՝
և ասէին. եթէ արժան իցէ
առն զկին իւր արձակել:

Նա պատասխանի ետ նոցա՝
և ասէ. զի՛նչ պատուիրեաց ձեզ
մովսէս. և նորա ասեն. մովսէս
Հրաման ետ զիւր մեկնելոյ գը-
րել, և արձակել:

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և
ասէ ցնոսա. վասն խտտարը-
տութեան ձերոյ գրեաց զպա-
տուիրանն զայն. այլ 'ի սկզբանէ
արարածոց, արու և էգ ա-
րար զնոսա աստուած, և ասէ.

վասն այսորիկ թողցէ այր ըզ
հայր իւր և զմայր, և երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին
երկուքն 'ի մարմին մի. և այ-
նուհետև ոչ են երկու՝ այլ մար-
մին մի. արդ՝ զոր աստուած
զուգեաց, մարդ մի մեկնեցէ:

Եւ 'ի տան դարձեալ՝ աշա-
կերտքն զնոյն Հարցին ցնա:

Եւ ասէ ցնոսա. եթէ այր
արձակեցէ զկին իւր, և ա-
րացէ այլ, չնայ. և կին՝ եթէ
ելցէ յառնէ իւրմէ՝ և եղիցի
առն այլում, չնայ:

Երկուարակի, ասն է որոցն Մամաայ և
Փիլիթոսիմեի, և Եթմնի սինակեցոյն:

Արոյ Աւետարանիս Եսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 21. Համար 12:

Տէրն մեր Եսուս Քրիստոս ասէ:

Բայց յառաջ քան զոյս ա-
մենայն, միսեցեն զձեռս իրեանց
'ի ձեզ՝ և Հալածեցեն. մատ-
նեցեն 'ի Ժողովուրդս և 'ի
բանտս, և տանիցին առաջի
դատաւորաց և թագաւորաց
վասն անուան իմոյ. և լինիցի
ձեզ այն 'ի վկայութիւն:

Արդ՝ զիւր 'ի սիրտս ձեր,
մի յառաջագոյն կրթել տալոյ

պատասխանի. զի ես տօց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կորիցեն կալ Հակառակ կամ սալ պատասխանի ամենայն Հակառակորդն ձեր:

Մասնեայիք և 'ի ծնողաց, և յեղբարց, և յազգականաց և 'ի բարեկամաց, և սղանա նիցեն 'ի ձէնջ. և եղիլիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. և մաղ մի 'ի դբխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. և Համբարութեամբ ձերով ստասյիք զոգիս ձեր:

Եւ զբարոյսի, որոց կուսանայն զեկրանեաց եւ Մարիանայ. եւ Շո յանայ՝ դասեքն մեծիւն վարդանայ:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 6. Հմբ. 20:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ նա ամբարձ դաչս իւր յաշակիրտան իւր՝ և ասէ. և բանի աղբատացդ Հոգւով, զի ձեր է արքայութիւն աստուծոյ:

Երանի որ բաղցեալ են սցժբմ, զի յազեցցին:

Երանի որ լան սցժմ զի ծիծաղեցեն:

Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոյցեն զձեզ՝ և նախատի-

ցեն, և Հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն որդւոյ մարդոյ:

Ուրախ լիջիք յառուր յայնմիկ և ցնծասյիք, զի աշտ վարձք ձեր բաղում են յերկինս. ըստ դմին օրինակի առնէին մարգարէիցն Հարք իւրեանց:

Չորսբշարոյսի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 10. Համար 17:

Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ընդ ելանելն նորա անտի 'ի ճանապարհ, աւաւասիկ ոմն մեծատուն՝ ընթացեալ 'ի ծունր իջանէր, Հարցանէր ցնա՝ և ասէր. վարդապետ բարի՞ զի՞նչ արարից զի զկեանն յաւիտենականս ժառանգեցից:

Եւ յիսուս ասէ ցնա. զի՞ ասես զիս բարի. չիք որ բարի՞ բայց մի անտուած. զզատուիրանս գիտես. մի՞ նար, մի՞ սպանաներ, մի՞ դողանար, մի՞ սուտ վկայեր. պատուեա՞ ըզհայր քո և զմայր:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա. վարդապետ՝ զայդ ամենայն արարի 'ի մանկութեանէ իմմէ, արդ՝ զի՞նչ ևս պակաս իցեմ:

Եւ յիսուս հայեցեալ 'ի նա՛
սիրեաց զնա և ասէ ցնա. մի
ինչ պակաս է 'ի քէն, եթէ կա-
միս կատարեալ լինել. երթ զսր
ինչ ունիս վաճառեա՛ և տո՛ր
աղքատաց, և ունիցիս գանձս
յերկինս, և ա՛ռ զխաշն և եկ
զինի իմ:

Եւ նա խոժոռեալ ընդ բանն՝
զնաց արտում. զի ունէր ինչս
բազումս:

Եւ հայեցեալ յայս կոյս յայն
կոյս յիսուս, ասէ ցաչակերտոն.
զիսորդ գժուարին է՛ որ զինչսդ
ունին, մտանել յարքայութիւն
ասաուծոյ:

*****

Հինգշաբթի, որոց հայրացեացն, բարա-
գամոս, Անթիսոսի եւ Երանասի:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 10. հմբ. 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ
քաջ զանձն իւր գնէ 'ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հո-
վիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն,
իրբւ տեսանէ զգայն զի գայ,
թողու. զոչխարսն և փախչի. և
գայն յափշտակէ զնոսա և ցը-

րուէ. քանզի վարձկան է, և չէ
փոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ես եմ հովիւն քաջ. և ճա-
նաչեմ զիտնն, և ճանաչիմ յի-
մոցն:

Որպէս գիտէ զիս հայր, գի-
տեմ և ես զհայրն, և զանձն
իմ գնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Մա և սյլ ևս ոչխարք են
իմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ. և
զայնս ևս պարտ է ինձ ամել
այսր. և ձայնի իմում լուիցեն,
և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ:

ՈՐՐՈՒՔ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 10. համար 28:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Սկսաւ ասել ցնա պետ-
րոս. ահաւասիկ մեր թողաք
զամենայն, և եկաք զինի քո:

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ. ամէն ասեմ՝ ձեզ ոչ որ է
որ եթող զտուն, կամ զեղբարս,
կամ զքորս, կամ զհայր, կամ ըզ
մայր, կամ զորդիս, կամ զազա-
րակս՝ վասն իմ կամ վասն աւե-
տարանին, եթէ ոչ աւանուցու
հարիւրապատիկ այժմ յայսմ
ժամանակի տունս, և եղբարս,
և քորս, և մարս, և որդիս,

և ազարտիս հարածանօք հանդերձ, և յաշխարհին որ դարաց է՝ զկեանսն յախտնեականս:

Չի բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք, և յետինք՝ առաջինք:

Եւ էին ՚ի ճանապարհի մինչդեռ երանէին յերուսաղէմ. և երթացր յիսուս առաջի քան զնոսա, և զարմացեալ էին որ զհետն երթային. և երկնչէին:

Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանն առանձինն, սկսաւ ստել նոցա զինչ անցը անցաներաց իցեն ընդ նա:

Յի է ահաւասիկ երանեմք յերուսաղէմ. և որդի մարդոյ մասնեացի քահանայապետիցն և դպրաց. և դատեցին զնա ՚ի մահ, և մատնեցն զնա հեթանոսաց. և կատակեցին զնովա, և հարկանիցեն զնա, և թքանիցեն ՚ի նա, և սպանցեն. և յերկր սուր յարիցէ:

Չարսի, որոցն, Գէորգեայ զորավորն, և Աղոտոսի, և Յամանոսի երգեցողք:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Գուկասու. գլ. 12. համար. 2:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սաէ:

Չի ոչինչ է ՚ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեացի, և դաղմնի՝ որ ոչ ծանկցի:

Վասն զի զոր ինչ ասիցէք ՚ի խաւարի, լսելի լիցի ՚ի լոյս, և զոր յունկանէն խօսեցարուք ՚ի շտեմարանս, քարոզեացի ՚ի վերայ տանեաց:

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց, մի՛ զարհուրիցիք յայնցանէ, որ սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ո՛չ ունիցին աւնել:

Այլ ցուցից ձեզ յումմէ՛ երկնչիցիք. երկնչիցիք յայնմանէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ՚ի գեհնն. այ՛ս ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկնչիցիք:

Ո՛չ սպաքէն հինգ ձագ երկուց դանդաց վաճառի, և մի ի նոցանէ ո՛չ է մտացեալ առաջի աստուծոյ:

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է. մի երկնչիք, զի քան զբազում ձագս լաւ էք դուք:

Ասեմ ձեզ զի ամենայն՝ որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, և որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի Հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ որ ուրացի զիս առաջի մարդկան, ուրացեալ լիցի առաջի Հրեշտակաց աստուծոյ:

Երբոց կերակէ զձի որոյ խաչին, ասն է Վարդգայ որոյ խաչին:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Կլ. 24. Հմբ. 30:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս. և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի. և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ՚ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք:

Եւ առաքեսցէ զՀրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընարեալս նորա ՚ի շարից Հողոց՝ ՚ի ծագաց երկնից մինչև ՚ի ծագս նոցա:

Ի թզնւոյ անտի ուսարուք զառակն. զի յորժամ նորա ոտքն կակղացին, և տերևն ցցուիցի, զիտէք թէ մերձ է ամառն:

Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ

տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասցիք թէ մերձ է ՚ի դուրս:

Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի:

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի անցցեն:

Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու, ոչ որ գիտէ, ոչ Հրեշտակք երկնից, և ոչ որդի՝ բայց միայն Հայր:

Երկուշարաթի, սրբոյն Դամի զվնցոյն, և սրբոց վիպիցն, Դամբէոսի և Դամբէոսոյն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Դուկասու. Կլ. 13 Համար. 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ դեղս, ուսուցանէր. և ճանապարհ արարեալ յերուսաղէմ, ասէ ոմն ցնա. տէր՝ եթէ սակաւք իցեն՝ որ ապրելոց իցեն. և նա ասէ ցնոսա. ջանացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ. ասեմ ձեզ, զի բազումք խնդրեսցեն մտանել՝ և ոչ կարասցեն:

Յորմէ Հետէ մոցէ տանուտէրն, և փակեսցէ զդուռնն. և

սկսանիցիր կալ արտաքոյ՝ և բա-
ղիսն զգուռնն , և ասել . տէ՛ր
տէ՛ր՝ բաց մեզ . և պատասխանի
տուեալ ասիցէ՝ ձեզ . ոչ գիտեմ՝
զձեզ ուստի՞ էք :

Յայնժամ սկսանիցիր ասել .
կերար առաջի քոյ և արբար ,
և 'ի հրապարակս մեր ուսու-
ցեր :

Եւ ասիցէ . ասեմ ձեզ , ոչ
գիտեմ զձեզ ուստի էք . 'ի
բաց կացէք յինէն ամենայն մը-
շակդ անիրաւութեան :

Անդ եղիցի լալ և կրճեկա-
տամանց , յորժամ տեսանիցէք
զարբաճամ և զիսաճակ և ըզ-
յակովք՝ և զամենայն մարգա-
րէս յարքայութեան աստուծոյ ,
և զձեզ հանեալ արտաքս :

Եւ եկեսցեն յարևելից և
յարևմտից , և 'ի հիսիսոյ և 'ի
հարաւոյ , և բաղմնացին յար-
քայութեան աստուծոյ :

Եւ ահա յետինք՝ որ եղիցին
առաջինք , և իցեն առաջինք՝
որ լինիցին յետինք :

Արեքշարտի՛ սրբոցն՝ Աստաթէոսի , և Թեո՛
կորս Թեոփիտոսի , և Էրկու որչւոցն , և սրբոց
կուսանացն՝ Կրմեմեայ , և Նիքոսայինեայ :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի , Կլ. 5. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝
եւ 'ի լեռոն . և իբրև նստաւ
անդ , մատենան առ նա աչա-
կերտքն նորա :

Եւ բացեալ զբերան իւր ու-
սուցանէր զնոսա , և ասէր :

Երանի աղքատաց հոգւով ,
զի նոցա է արքայութիւն երկ-
նից :

Երանի սգաւորաց , զի նոքա
միսիժարեսցին :

Երանի հեղոց , զի նոքա ժա-
ռանգեացեն զերկիւր :

Երանի որ բաղցեալ և ծա-
րուի իցեն արդարութեան , զի
նոքա յազեսցին :

Երանի ողորմածաց , զի նոքա
ողորմութիւն գտցեն :

Երանի այնոցիկ որ սուրբ են
սրտիւք , զի նոքա զաստուած
տեսցեն :

Երանի խաղաղարարաց , զի
նոքա որդիք աստուծոյ կոչես-
ցին :

Երանի որ Հարածեալ իցեն

վասն արգարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից:

Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ և Հաբածեցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ. ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս Հաբածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին:

Չորեքշաբթի:

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մարկոսի: Գլ. 10. Հմբ. 35.

Ընդ Տեառն մերոց Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ երթային առ նովա յաղովրոս և յովհաննէս՝ որդիքն զերեզեաց. և ասնն ցնա. վարդապետ՝ կամոմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք 'ի քէն՝ արասցես մեզ:

Եւ նա ասէ ցնոսա. զինչ կամիր յինէն՝ զի արարից ձեզ:

Եւ նորա ասնն ցնա. տուր մեզ զի նստցուք մի յաջմէ քում մէ և մի՝ յաՀեկէ 'ի փառան քում:

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. ո՛չ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէք ըմպել զբա-

ժակն՝ զոր ես ըմպեաց եմ, կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ զոր ես մկրտեցն եմ. և նորա՝ ասնն ցնա, կարեմք:

Եւ յիսուս ասէ ցնոսա. ըզբաժակն զոր ես ըմպեաց եմ՝ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտեաց եմ՝ մկրտիցիք. այլ նստուցանել ընդ աջմէ խմէ և ընդ աՀեկէ՝ ո՛չ է խմտար, այլ որոց պաարաստեալ իցէ:

Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան բարկանալ յաղովրոս և յովհաննու:

Եւ յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ ցնոսա. գիտէք. զի որ յանուան իշխանքն են Հիթանոսաց, տիրեն նոցա, և մեծամեծք նոցա իշխանն նոցա:

Ոչ նոյնպէս իցէ և 'ի ձերում միջի. այլ որ կամիր 'ի ձէնջ մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեաց. և որ կամիր 'ի ձէնջ առաջին լինել, եղիցի ձեր ամենեցուն ծառայ:

Քանզի և որդի մարդոյ ո՛չ եկն առնուլ պաշտօն, այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկկանս փոխանակ բազմաց:

Հիմարացի սրբոց Նիսանայն Մանուկ և
Համարատոյ

Սրբոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Յօհաննու. Գլ. 16. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Քայս խօսեցայ ընդ ձեզ . զի
մի գայթապակցիք . ՚ի ժողովրդոց
իւրեանց Հանցեն զձեզ . ոյլ
եկեացէ ժամանակ՝ զի ամենայն՝
որ սպանանիցէ զձեզ , Համար-
ելիցի պաշտօն մատուցանել աւ-
տուծոյ :

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ .
քանզի ոչ ծաննան զՀայր և
ոչ զիս :

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ , զի յորժամ եկեացէ ժա-
մանակ՝ յիշխցէք՝ թէ ես ասա-
ցի ձեզ . զայս ՚ի սկզբանէ ոչ
ասացի ձեզ , քանզի ընդ ձեզ էի :

~~~~~

Սրբոց :

Սրբոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Մարկոսի. Գլ. 11. Հմբ. 15:

Ընդ Տեառն մերոց Յիսուսի Քրիստոսի :

Քան ՚ի յերուսաղէմ . և մը-
տեալ ՚ի տաճարն՝ սկսաւ Հա-
նել զվաճառականն և զգնօղս՝
որ էին ՚ի տաճարին . և զսեղա-
նըս Հատաղաճառացն ցրուեաց ,
և զաթոս աղանելաճառացն

կործանեաց . և ոչ թողցր՝ ե-
թէ որ անօթ ինչ անցուցանի-
ցէ ընդ տաճարն . և ուսու-
ցանէր զնոսա և ասէր . գրեալ
է . տուն իմ տուն ազօթից կո-
չեցի յամենայն Հեթանոսաց , և
զուր արարէք զդա այրս ա-
ւազակաց :

Աւան քահանայապետքն և
զպիլքը , և խնդրէին թէ ո՞ր-
պէս կորուցեն զնա , բայց եր-
կննչէին ՚ի նմանէ , զի ամենայն
ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ
ուսումն նորա :

Եւ իբրև երեկոյ լինէր՝ ար-
տաբոյ բան զքաղաքն ելանէին :

Եւ մինչդեռ այգուցն առ
նովառ անցանկին , տեսին ըզ-
թզենի ցամաքեալ յարմատոց .
յիշեաց պետրոս՝ և ասէ ցնա .
Ասրբի՝ ահաւասիկ թզենին զոր
անիծեք՝ ցամաքեցաւ :

Պատասխանի ետ յիսուս և
ասէ ցնոսա . եթէ ունիցիք ըզ-
հաւատոն տառուծոյ , ամէն ա-
սեմ ձեզ , որ որ ասիցէ ըբրինս
այսմիկ՝ բարձիր և անկիր՝ իժով ,
և ոչ երկմտիցէ ՚ի սրտի իւրում ,
այլ Հաւատայցէ՝ թէ զոր ասէն
լինի , եղիցի նմա զոր ինչ և ա-
սիցէ :

Վասն այսորիկ ասեմ՝ ձեզ, զամենայն ինչ վասն որոյ ազօթս արարեալ խնդրիցէք, և հաւատայցէք թէ՛ սառնուցուր, եղիցի ձեզ :

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զուժքէ՛ . զի և հայրն՝ ձեր որ յերկինս է, թողցէ ձեզ ըզլ՝ յանցանս ձեր :

Եւրոպե, որոյ հր. Աշակերտացն Բրիտանոսի :
Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Բրիտանոսի, որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 10. հմբ. 1 :

Տէրն՝ մեր Յիսուս Բրիտանոս :

Յետ այսորիկ երևեցոյց տէր և սյլ ևս եօթանասուն և երկուս . և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր, յամենայն քաղաքս և 'ի տեղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր :

Եւ ասէ ցնոսա . հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ . արդ՝ ազաչեցէ՛ք զտէր հնձոց, զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր :

Երթայք, ահա առաքեմ զձեզ իբրև դգառինս 'ի մէջ գայլոց :

Մ'ի բառնայք քսակ, մի մախաղ, մի կոշիկս . և 'ի ճանապարհի ումեր տղջոյն մի տայցէք :

Յոր տուն մտանիցէք, նախ առասջիք, թէ ողջոյն տանս այսմիկ . եթէ իցէ անդ որդի ողջունի՝ հանգիցէ 'ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր . ապա թէ ոչ՝ 'ի ձեզ դարձցի :

Եւ 'ի նմին տան ազանիջիք, ուտիջիք և ըմպիջիք 'ի նոցանէ . զի արժանի է մշակն վարձու իւրոյ . մի վտխիցիք տանէ 'ի տուն :

Յոր քաղաք մտանիցէք՝ և ընդունիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր . և բժշկուիցիք որ 'ի նմա հիւանդիցեն . և առասջիք նոցա, մերձեալ է 'ի վերայ ձեր արքայութիւնս աստուծոյ :

Չորրորդ Կերակէ զմի որոյ Խաչին

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Բրիտանոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 11 համար 27 :
Ընդ Տեսան մերոյ Յիսուսի Բրիտանոսի :

Քան միտանդամ 'ի յերուսաղէմ . և մինչդեռ 'ի առճարի անդ զգնայր, գան առ նա քահանայապետքն և դպիրք և ծերք, և ասեն ցնա . որով իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ :

Պատասխանի ետ յիտուս՝ և
ասէ ցնտաս . Հարցից և ետ ըզ-
ձեզ բան մի , տուք ինձ պա-
տասխանի . և ետ ասացից ձեզ՝
որով իշխանութեամբ առնեմ
զայս :

Մկրտութիւնն յովհաննու
յերկնից էր՝ թէ 'ի մարդկանէ ,
տուք ինձ պատասխանի :

Խորհէին ընդ միմեանս՝ և
ասէին . եթէ ասեմք 'եթէ յերկ-
նից , ասէ ցմեզ իսկ ընդէր ոչ
հաւատացէք նմա . այլ եթէ ա-
սեմք 'ի մարդկանէ , երկնչիմք
'ի ժողովրդեանէն . զի ամենե-
րին դիտէին զյովհաննէս՝ թէ
մարգարէ էր :

Պատասխանի ետուն և ա-
սան ց յիտուս , չգիտեմք . և յի-
տուս ետ նոցա պատասխանի՝ և
ասէ . և ո՛չ ես ասեմ ձեզ՝ ո՞-
րով իշխանութեամբ առնեմ
զայս :

Երկու շարքի , որոցն Քովտուս նախապետն
և Երանտի նեակողին տառերոցն :

Յրոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի ,
որ ըստ Մարկոսի . Գլ . 6 . Հմբ . 45 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ նոյն ժամայն ճեպեաց
զաշակերտան մտանել 'ի նաւ ,

և յառաջագոյն քան զնա եր-
թալ յայնկոյս 'ի բեթսայիդա ,
մինչ ինքն զժողովուրդսն ար-
ձակիցէ :

Եւ հրատարեալ 'ի նոցանէ՝
ել 'ի ըստն կալ յաղթս :

Եւ իբրև երեկոյ եղև , էր
նաւն 'ի մէջ ծովուն , և ինքն
'ի ցամաքի :

Եւ ետես զնոսա Հողմակո-
ծեալս 'ի վարելն , զի էր հող-
մին ընդդէմ՝ նոցա . և զչոր-
րորդ պահու գիշերոյն զայ առ
նոսա գնալով 'ի վերայ ծովուն .
և կամէր զուրաց առնել առ նորօր :

Նորա իբրև տեսին զի գը-
նայր 'ի վերայ ծովուն , համա-
րեցան թէ առ աջօր ինչ լինիցի ,
և ազաղակ բարձին . բանզի ա-
մենեքեան տեսին զնա՝ և խը-
ռովեցան . և նա անդէն վաղ-
վաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա ,
և ասէ . քաջալերացարո՛ք , ես
եմ՝ մի երկնչիք . և ել 'ի նաւն
առ նոսա , և դադարեաց Հողմն :

Եւ առաւել ևս յիմարեալ
էին 'ի միտս իւրեանց , և զար-
մանային յոյժ . քանզի և 'ի վե-
րայ Հաղմն ո՛չ խնցան , զի էր
սիրտ նոցա թմրեալ :

Եւ իբրև անցին յայնկոյս ,

եկին յերկիրն գննեսարեթ :

Եւ իբրև եկին 'ի նաւէ անտի, խակ և, խակ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ . և ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք բերել զհիւանդս, ուր լռսէին թէ անդ իցէ :

Եւ ուր և մտանէր 'ի գետօր կամ 'ի քաղաքս կամ յաղաւրակս, 'ի հրատարակս գնէին զսխտածէտս, և աղաչէին ըզնա՝ զի գոնէ 'ի քղանցս հանդերձից նորա մերձենայցեն . և որք միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան :

Երբ քարաթի, որոց նշանացն թեկի,
վազխտեայ և զեղիկեայ :

Աբրայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու . Գլ. 12. Համար 32:

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Մի երկնչիք հօտ վարբիկ . զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւնն :

Վ աճառեցէք զինչս ձեր, և տուք ողորմութիւն . և արարէք ձեզ քսակս առանց հնաճառոյ, գանձ անպակաս յերկինս . ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց սպաւիանէ :

Չի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին :

Եղեցին դօտիք ձեր սնդեալ ընդ մէջս, և ճրագուէք լուցեալք, և դուք նմանօղք մարդկան՝ որ սկն ունիցին տեսուն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ 'ի հարսանեաց . զի յորժամ գայցէ և բաղխիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն սցնոցիկ, զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս . ամէն ասեմ ձեզ՝ զի դօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուցէ գնոսս, և անցեալ պաշտիցէ զնոսս . և եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեացէ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնորիկ :

Բայց զայն գիտասջիր, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ, չտայր թոյլ սկսան հատանել 'ի տան իւրում :

Եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ :

Զորհ զչարսիս

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 12. Հմբ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յւ սկսաւ խօսել ընդ նո-
սա առակօք՝ և ասել. այր մի
անկեաց այգի, և ամ շուրջ
զնովաւ ցանդ, և գուր Հնձան
փորեաց, և շինեաց աշտարակ
և հտ ցնա ցմշակա՝ և դնաց ՚ի
տար աշխարհ:

Յւ առաքեաց առ մշական
՚ի ժամանակի ծառայ մի, զի
՚ի մշակեաց անտի առցէ ՚ի պրտ-
ղոյ այգւոյն. և նոցա կալեալ՝
գան Հարին զնա, և արձակե-
ցին ունայն:

Վարձեալ առաքեաց այլ ծա-
ռայ, և զնա կառտինատե-
ցին՝ և արձակեցին անարդեալ:

Յւ դարձեալ այլ առաքեաց,
և զնա սպանին. և զբազումս
այլս, զամանս՝ Հարկանէին, և
զամանս՝ սպանանէին:

Ապա՝ որդի մի էր իւր սի-
րիկի. զնա առաքեաց առ նո-
սա յետոյ, և ասէ. թերևս ա-
մաշեացեն յորդոց աստի իմնէ:

Իսկ մշակքն իբրև տնին
զնա զի գայր, ասնն ցմիմեանս.

սա է ժառանգն. եկայք սպան-
ցնք զնա, և մեր լիցի ժա-
ռանդութիւնն. և կալեալ զնա՝
սպանին, և Հանին արտաքոյ
այգւոյն:

Արդ՝ զինչ արացէ տէր
այգւոյն. եկեսցէ և կորուսցէ
զմշական, և տացէ զայգին ՚ի
ձեռս այլոց:

Յւ ոչ զգիրն զայն իցէ ըն-
թերցեալ ձեր, թէ զվէմն զար
անարգեցին շինողքն, նա եղև
զբախ անկեան. ՚ի տեսանէ ե-
ղև այս և է սքանչելի յայս մեր:

Յւ խնդրէին զնա ունել, և
երկեան ՚ի ժողովրդենէ անտի,
զի դիտացին՝ թէ առ նոսա ա-
սաց զառակն. և թողին զնա
և զնայցին:

Զնոյ զչարսիս՝ որոցն Պանդարեանի բժշկին,
և Երեզելոյ բարանային, և Եղիակեաց
կառնել:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 9. Հմբ. 35:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Յւ շրջէր յիսուս ընդ ամն-
նայն քաղաքս և ընդ գետոս, ու-
սուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա,
և բարոզէր զաւետարանն ար-
քայութեան. և բժշկէր զամն-

նայն հիւանդութիւնս 'ի ժողովրդեանն :

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ զթացաւ 'ի նոսա . զի էին աշխատեալք և ցրուեալք իբրև զոչնարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ :

Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր , հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ . արգ՝ աղաչեցէք զտէր Հնձոց՝ զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր :

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանսոխն աշակերտսն իւր , ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց . հանել զնոսա , և բլծլիկել զամենայն ցաւս և զամենայն հիւանդութիւնս :

— 83 —

Նորոթ .

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի . որ Ըստ Մարկոսի . Գլ . 12 . հմբ . 18 :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Քան առ նա սաղուկեցիրն . որ ասեն՝ թէ չիք յարութիւն . Հարցանէին ցնա՝ և ասէին :

Վարդասպան՝ մովսէս գրեաց մեզ . եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի և թողուցու կին , և որդի ոչ թողուցու , զի առցէ եղբայր նորա զկինն նորա , և

յարուցէ զուսկ եղբոր իւրում :

Արգ՝ եղբարք եօթն էին առ մեզ . առաջինն էառ կին՝ և մեռաւ , և ոչ եթող զուսկ . և երկրորդն առ զնոյն , և մեռաւ , և ոչ նա եթող զուսկ . նոյնպէս և երրորդն առ զնոյն . և եօթներեան իսկ , և ոչ թողին զուսկ . յետ ամենեցուն՝ մեռաւ և կինն :

Արգ՝ 'ի յարութեանն յորժամ յառնիցեն , ոյր 'ի նոցանէ լինիցի կինն . զի եօթներեան կարսն զնա կին :

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և ասէ ցնոսա . ոչ վասն այդորիկ իսկ մտրեալ էք . զի ոչ գիտէք զգիրս՝ և ոչ զզօրութիւն աստուծոյ :

Զի յորժամ 'ի մեռելոց յարիցեն , ոչ արք կանայս առնեն , և ոչ կանայք արանց լինին . այլ իբրև զհրեշտակս իցեն՝ որ յերկինսն են :

Այլ վասն յարութեան՝ մեռելոց զի յառնեն , ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր 'ի գիրսն մովսիսի . 'ի մտրենուոյն որպէս ասաց ցնա աստուած . ես եմ ասէ՝ աստուած արբահամու , և աստուած իսահակայ , և աստուած

յակովբայ . և ո՛չ է աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց և արդգուք յոյժ մուրթեալ էք :

Եւ մատուցեալ մի ոմն ՚ի գպրացն՝ լւէր նոցա մինչ վիճէինն . իբրև ետես թէ բարւոք ետ նոցա զգատասխանին, եհարց ցնա՝ և ասէ . ո՞ր պատուիրանն է առաջին :

Եւ յիսուս՝ ասէ ցնա . առաջին քան զամենայն լուր խորաէջ . տէր աստուած մեր՝ տէր՝ մի է, և սիրեցցես զտէր աստուած . քո յամենայն սրտէ քուովէ, և յամենայն անձնէ քուովէ, և յամենայն մտաց քոց, և յամենայն զօրութենէ քուովէ . այս է առաջին պատուիրանն :

Եւ երկրորդն՝ նման ամին . սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո . մեծ քան զուսա այլ պատուիրանն ո՛չ գոյ :

Եւ ասէ ցնա զալկին . բարւոք է վարդապետ . ճշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է աստուած, և ո՛չ գոյ այլ բաց ՚ի նմանէ . և սիրելն զնա յամենայն սրտէ, և յամենայն զօրութենէ, և յամենայն մտաց . և սիրելն զընկերն իբրև զան-

ձըն, առաւել է քան զողջակէզըս և զզոհս :

Եւ տեսեալ յիսուսի . թէ իմաստութեամբ ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա . շես հեռի յարքայութենէ աստուծոյ . և ո՛չ ևս որ իշխէր ինչ հարցանել զնա :

*****

Նարայ, սրբոց Թարգմանչաց վարդապետացն մեռաց, Մեսրոպայ, Եղիշէի, Մովսէսի քերթողին, Գառթի անյայթ վիշխափայլին, Գրիգորի նարեկացոյն, Ներսիսի կրայեցոյն և Ներսիսի լամբրճացոյն :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լատ Մատթէոսի . Գլ. 7. Համար 6 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Մի տայք զսրբութիւն շանց . և մի արկանէք զմարգարիտ ձեր առաջի խողաց, զի մի առ ոտն կոխեցն զնոսս և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ :

Խնդրեցէք և տացի ձեզ, հայցեցէք և դողիք, բաղխեցէք և բացցի ձեզ . զի ամենայն որ ինդրէ՝ ոռնու . և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բաղխէ՝ բացցի նմա :

Ո՞ իցէ ՚ի ձէնջ մարդ՝ ցոր ինդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քոր տայցէ նմա . և կամ ինդրիցէ ձուկն, միթէ օձ տայցէ նմա :

Արդ՝ եթէ դուք որ չարք էք՝ զիտէք սարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ ևս առաւել հոյրն ձեր որ յերկինս է, տայցէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա :

Չամենայն զոր միանգամ կամիջիք՝ թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք նոցա . զի այս խկ են օրէնքն և մարգարէք :

Հինգերորդ կերտիկ զինի սրբոյ խաչին :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մարկոսի . Գլ. 12. հմբ. 35 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ, մինչ ուսուցանէր 'ի տաճարին . զի՛արդ ասնն դպիրքն, թէ բրիտտոսն որդի դաւթի է . և ինքն դաւիթի չհօգւտիմս սրբով ասէ . ասաց տէր ցտէր իմ, նիստ ընդ պմէ խմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս քօ պատուանդան օտից քոց . արդ՝ եթէ ինքն խկ դաւիթ զնա տէր կոչէ՝ զի՛արդ իցէ որդի նորա :

Եւ բազում ժողովուրդ լըսէր նմա քաղցրութեամբ :

Եւ ասէր ուսուցանելով 'ի

վարդապետութեան իւրում . զգոյշ լերուք 'ի դպրաց անախ՝ որ կամին 'ի հանդերձս երևելիս շրջել, զնախողջոյնս խնդրել 'ի հրատարակս, և զնախաթուս 'ի ժողովուրդս, և զգահազալութս յնթրիս :

Որ ուտեն զուտնս սցրեաց, պատճառանօք յերկարեալ զաղօթս, զի աւելի ևս դատաւտանս ընկալցին :

Կայր յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր զի՛արդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ 'ի գանձանակն . և բազում մեծատունք արկին բազում ինչեկն սցրի մի՝ և արկ երկուս լումացս, որ է նաքարակիտ մի :

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտոն իւր՝ ասէ ցնոսա . ամէն ասեմ ձեզ, զի սցրին այն տառապեալ շատ արկ բան զամենեանս որ արկին 'ի գանձանակն . քանզի ամենեքին՝ յաւերբրդաց իւրեանց արկին . այլ նա՝ 'ի չբաւորութենէ իւրմէ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ, գոյլս չափ զկեանս իւր :

կրօնաբանի. Գիտօք Նշխարաց սրբոյն Գրի-
գորիս Ալուանից Կաթողիկոսին. և սրբոց
Նայնի Թափոյ, և Չարաի և Թափառու, Ան-
տանի և Կրօնիցեաց և Երեսասարակացն,
որք յինտնեաց գլանն կառարկցան:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 10. Համար 21:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ի նմին ժամու՝ ցնծացաւ
յիսուս Հոգւոյն սրբով և ասէ.
դռնանամ զքէն Հայր՝ տէր երկ-
նից և երկրի, զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց,
և յայտնեցեր զայս տղայոց. այս
Հայր, զի այսպէս Հաճոյ եղև
առաջի քո:

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի
Հօրէ խնիէ. և ոչ որ գիտէ թէ
ով է որդի, եթէ ոչ Հայր, և
ո՛ր է Հայր՝ եթէ ոչ՝ որդի, և
ում կամիցի որդին յայտնել:

Եւ դարձեալ առանձինն առ
աշակերտսն՝ ասէ. երանի՛ ա-
չաց՝ որ տեսանիցեն զոր տե-
սանէքդ. ասեմ ձեզ, զի բա-
զում մարգարէք և թագաւորք
կամեցան տեսանել զոր դուքդ
տեսանէք՝ և ոչ տեսին. և լը-
սել զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան:

Երեւոյթովի, սրբոց Առաքիլոցն՝ Անանիայի,
Կաթողի, Թափառայ, Փլիկոյոսի, Ծովան-
նու, Նիգայի, և Արղիտոսի:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու: Գլ. 9. Համար 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ կոչեցեալ զերկուտա-
սան առաքեալսն, ետ նոցա զօ-
րութիւն և իշխանութիւն ՚ի վե-
րայ ամենայն դիւաց, և բժշկե-
կել զՀիւանդութիւնս:

Եւ առաքեաց զնոսա քարո-
զել զսրբայութիւնն աստուծոյ,
և բժշկել զախտաժէտս:

Եւ ասէ ցնոսա. մի ինչ բառ-
նայք ՚ի Հանապարհի. մի գա-
ւազան, և մի մտխաղ, մի Հաց,
և մի արծաթ. մի երկուս Հան-
դերձս ունիցիք:

Եւ յոր տուն մտանիցէք՝ անդ
աղչիք, և անտի գնացէք:

Եւ որք ոչ ընդ ունիցին ըզ-
ձեզ, յորժամ ելանիցէք ՚ի քա-
ղաքէն յայմանէ, զվոյի ոտից
ձերոց թօթափեսչիք ՚ի վկայ-
ութիւն նոցա:

Եւ ելեալ շրջէին ընդ քա-
ղաքս և ընդ գեղոյս, աւետա-
րանէին և բժշկէին ընդ ամե-
նայն տեղիս:

Զորե գլխաւթի :

Արքայ Աւետարանիա Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. ԿԷ. 13. Հմբ. 14:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ստէ :

Եւ յորժամ տեսանիցէք զգլխաւթիսն աւերածին՝ զի կայցէ 'ի տեղոջ՝ ուր չիցէ արժան. որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ :

Յայնժամ որ 'ի հրէաստանի իցեն՝ վախիցեն 'ի լերինս. և որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իջցէ 'ի տուն, և մի մտցէ բաւնալ ինչ 'ի տանէ խրժէ. և որ յազարակին իցէ՝ մի գարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր :

Բայց վայ իցէ յղեաց և ըստնտուաց յաւուրսն յայնտիկ :

Յաղօթս կացէք՝ զի մի ձըմերանի վնիցի այն :

Եղիցին աւուրքն այնորիկ նեղութեանց, որպիսի ոչ եղեն երբէք այնպիսիք 'ի սկզբանէ մինչև ցայժմ, և մի այլ վիցի :

Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ աստուծոյ զաւուրսն զայնտիկ՝ վաստն ընտրելոց իւրոց, ոչ ազրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց, կարճեաց զաւուրսն զայնտիկ :

Յայնժամ եթէ որ տաիցէ ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է քրիստոսն՝ կամ աւանիկ, մի հաւատայցէք :

Չի յարիցեն սուտ քրիստոսք և սուտ մարգարէք, և տացեն նշանս և արուեստս՝ առ 'ի մարդեացնսն իցէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն :

Բայց դուք զգոյշ եղբուք, ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն :

Զինգլխաւթի, որքոյն Գիտն սիսի պիտոյացացոյն. և որքոյն Առաքելոյն Տիմոթէոսի և Տիտոսի :

Արքայ Աւետարանիա Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. ԿԷ. 10. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յետ այսորիկ երևեցոյց տէր և այլ ևս եօթանասուն և երկուս. և առաքեաց զնսս երկուս երկուս. առաջի իւր, յամենայն քաղաքս և 'ի տեղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր :

Եւ ստէ ցնոսա. հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ. արդ՝ աղաչեցէք զտէր Հնձոց, զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր :

Երթայք, ահա առաքեմ ըզձեզ իրրև զգառինս 'ի մէջ գայլոց :

Մի բառնայք քսակ, մի մախաղ, մի կօշիկս. և 'ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի տայցէք:

Յոր տուն մտանիցէք, նախ ասալիք, թէ ողջոյն տանս սյամիկ. եթէ իցէ անդ որդի ողջունի՝ հանգիցէ 'ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր. ապա թէ ոչ՝ 'ի ձեզ դարձցի:

Եւ 'ի նմին տան ազանիջիք, ուտիջիք և ըմպիջիք 'ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն վարձու իւրոյ:

ՈՐԲՈՒՄ.

Արոյ Ա. Ետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 13. Հմբ. 24:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սուք:

Այլ յաւուրսն յայնտիկ յետնեղութեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զըյս իւր. և աստեղք յերկնից թօթախեսցին, և զօրութիւնք յերկինս՝ չարժեսցին:

Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք, և զօրութեամբ՝ և փառօք բազմօք:

Եւ յայնժամ առաքեսցէ ըզհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր 'ի չորից հող-

մոց՝ 'ի ծագաց երկրի մինչև 'ի ծագս երկնից:

Բայց դուք 'ի թզնւոյ անտի ուշիք դառալն. յորժամ տակաւ ոտքն նորա կահրանայցեն, և տերև արձակիցի 'ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտալիք՝ թէ մերձ է առ դուրս:

Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս սյս, մինչև այս ամենայն եղիցի:

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն:

Այլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչոք գիտէ, ոչ հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ որդի, բայց միայն հայր:

Զգոյշ եղբուք, սկեցէք և կացէք յաղթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ:

Արպէս սյր մի գնացեալ 'ի տար աշխարհ, թողուցու ըզտուն իւր, և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործ իւր. և զընտրեալսն պատուէր տայցէ՝ զի արթուն լինիցի:

Արդ՝ արթուն կացէք, զի

իջ գիտէք երբ տէր տանն գաց-
ցէ, յերեկօրեայ, եթէ 'ի մէջ
գիշերի, եթէ 'ի հաւախօսի, ե-
թէ ընդ առաւօտս. գուցէ ե-
կեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ
զձեզ 'ի քուն:

Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամե-
նեցուն ասեմ, արթնն կացէք:

Շարժ, ամ է սրբոց Աւետարանչաշն՝ Մատ-
թէոս, Մարկոս, Գուհասու եւ Յովհաննոս:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Գուհասու. Գլ. 6. Հմբ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև այգե եղև՝ կոչեաց
զաշակերտան իւր, և ընտրեաց 'ի
նոցանէ երկուտասանս. զորս և
առաքեալս անուանեաց:

Զսիմոն՝ զոր և պետրոսն
անուանեաց, և զանդրէաս եղ-
բայր նորին, և զյակովբոս, և
զյովհաննէս, և զփիլիպպոս, և
զբարդուղիմէոս, և զմատթէոս,
և զթովմաս, և զյակովբոս ալ-
փեաց, և զսիմոն զկոչեցեալն
նախանձայոց, և զյուզա յա-
կովբայ, և զյուզա սկարիով-
տացի՝ որ եզև իսկ մասնիչ:

Եւ իջեալ նորօր հանդերձ 'ի
տեղի մի տախարակ. և ժո-

ղով աշակերտացն նորա՝ և բազ-
մութիւն յոյժ ժողովորդեանն
յամենայն հրէաստանէ, և յե-
րուսաղէմէ, և յայնմ կողմա-
նէ, և 'ի ծովեզերէն տիրօսի
և սիզանի. որ եկին բսկ 'ի նը-
նաննէ, և բժշկել 'ի հիւանդու-
թեննէ խրեանց. և նեղեալքն
յայտոց սղծոց բժշկէին:

Եւ ամենայն ժողովուրդն
խնդրէր մերձենալ 'ի նա, զի
զօրութիւն բազում ելանէր 'ի
նմաննէ և բժշկէր զամենեօսն:

Ղեցերոց Կիրակն զնի Սրբոց Խաչին:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Գուհասու. Գլ. 4. Հմբ. 14:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ դարձաւ յիսուս զօ-
րութեամբ հոգւոյն 'ի գալիլեա
և ել համբաւ զնմաննէ ընդ ա-
մենայն կողմանս գաւառին. և
նա ուսուցանէր 'ի ժողովուր-
դըս նոցա փառաւորեալ յա-
մենեցունց:

Եւ եկն 'ի նազարեթ՝ ուր
անեալն էր. և եմուտ ըստ սո-
վորութեան իւրում յաւուր շա-
բաթու 'ի ժողովուրդն:

Եւ ետուն նմա գիրս զեսա-

յիայ մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ . և իրբև եբաց զգիրքսն՝ եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր :

Հոգի տեառն 'ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ խսկ զիս . աւետարանել ազքատաց առաքեաց զիս , բժշկել զբեկեալս սրտիս . քարոզել գերեաց ըզթողութիւն և կուրաց տեսանել . արձակել զ վիրաւորս 'ի թողութիւն . քարոզել զտարեկան տեառն ընդունելի :

Եւ խփեալ զգիրսն ետ ցբպաշտօնեայն և նստաւ . և ամենեցուն որ 'ի ժողովրդեանն էին աչք 'ի նա հայէին :

Եւ սկսաւ ասել ցնոսաւ . այսօր լցան զիրքս սոս յականջս ձեր :

Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարժանային ընդ բանս շնորհացն՝ որ ելանէին 'ի բերանոյ նորա . և ասէին, ո՞չ սա է որդին յովսեփայ :

Եւ ասէ ցնոսաւ . ապաքէն ասիցէք առ իս զսուակս զայս՝ բբժիշկ ըրժշկեան զանձն քո . որչափ լուար զոր արարեր 'ի կափառնաում, արա՛ աստ 'ի քում գաւառի :

Իրկոյ շարաթի՛ սրբոցն Ղուկիանոսի՛ հարիւրացեալն որ հաստաց 'ի խաչկաթիւնն քրիստոսի . և Յովսեփայ աստուածաճոյն և Յովսեփայ արեւմտաբայեան և բարեկամն քրիստոսի Ղազարու . և քերց նոյա Մարթայի և Մարիամն :

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի . Վ. 27. Հժժ 50 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ յիսուս զարձեալ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ, և արձակեաց զողին :

Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս , 'ի վերուստ մինչև 'ի վայր . և երկիր շարժեցաւ , և վէմք սկստաւեցան . և գերեզմանք բացան , և բազում մարմինք նրնջնցելոց սրբոց յարեան . և ելեալ 'ի գերեզմանաց յետ յարութեան նորա , մտին 'ի քաղաքն սուրբ , և ներեւեցան բազմաց :

Իսկ հարիւրագեան՝ և որ ընդ նմա սաշէին զյիսուս , իբրև տեսին զշարժումն և գեղեարնն , երկեան յոյժ՝ և ասին . արգարև՝ աստուծոյ որդի էր սա :

Էին անդ կանայք բազումք, կային 'ի հեռատոսնէ՝ և հայէին , որք եկին զկնի յիսուսի 'ի գալիլէէ սպաշտել զնա :

Յորս էր մարիամ մագդաղենացի, և մարիամ յակովբայ, և յովնայ մայր, և մայր որդւոցն զերեզեաց :

Եւ իբրև երեկոյ եղև, եկն այր մի մեծատուն յարիմաթեաց, որում անուն էր յովսէփ. որ աշակերտեցաւ իսկ յիսուսի. սա մատուցեալ առ պիղատոս խընդրեաց զվարմինն. յայնժամ պիղատոս հրամայեաց տալ զվարմինն :

Եւ առեալ զվարմինն յովսէփ պատեաց սուրբ կտաւովք, և ել ՚ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց ՚ի վիսի. և թաւալեցուցեալ կախարիչ դրան գերեզմանին վէճ մի մեծ և զնաց :

Սնդ էր մարիամ մագդաղենացի, և միւս մարիամն, նատէին Հանդէպ գերեզմանին :

Երեքշաբթի, որոցն. Թեոփոսի բաճանալն, և Չենի գինուորին, և Մակայ, Դորթոյ, և Ռամեյայ :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի Որ Ըստ Մատթէոսի. Գլ. 10. Հմբ. 26:
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ :

Մի այսուհետև երկնչիցիք ՚ի նոցանէ. զի ոչ ինչ է ՚ի ծածուկ որ ոչ յայանեցի, և գաղանի՝ որ ոչ ծանիցի :

Չոր ասեմ՝ ձեզ ՚ի խաւարի ասացէք ՚ի լոյս. և զոր լսիցէք

յունկանէ՝ քարոզեցէք ՚ի վերայ տանեաց :

Եւ մի երկնչիք յայնցանէ որ սարմանեն զվարմին, և զորդի ոչ կարեն սպանանել :

Ս.Ս երկերորդ դուք առաւել յայնմանէ՝ որ կարողն է զորդի և զվարմին կորուսանել ՚ի գեհենի :

Ոչ ապաքէն երկու ճնճուղկըք զանգի միոջ վաճառին, և մի ՚ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց հօր ձերոյ :

Ս.Ս ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալէ. և արդ մի երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճնճուղիս :

Ամենայն որ խոստովանեցի յես առաջիմարդկան, խոստովանեցից և ես զնմանէ առաջի հօր իմոյ որ յերկինսն է :

Եւ որ ուրացի զես առաջի մարդկան, ուրացայց և ես զնա առաջի հօր իմոյ, որ յերկինս է :

Չորեքշաբթի :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի, որ Ըստ Ղուկասու. Գլ. 4 .

Համար 31 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էջ ՚ի կախառնաում ի քաղաքն գալիլեացոց, և ուսուցանէր զնոսա. ՚ի շաբաթման :

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա, զի իչ-

խանութեամբ էր բանն նորա:

Եւ էր 'ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր՝ այս գիրի պղծոց, և սղաղակեաց 'ի ձոյն մեծ՝ և ասէ. թուրացո՞ գի կոյ՝ մեր և քո յիսուս նազովոցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գրտակք գքեզ ո՞վ ևս՝ սուրբգասսուծոց:

Սաստեաց 'ի նա յիսուս՝ և ասէ. սրապանձեաց՝ և ել 'ի գլմանէ. զգեանեաց զնա դէն 'ի միջի անդ, և ել 'ի նուսնէ, և ոչ ինչ վնասեաց նմա:

Եւ եղևն զարմանալիք 'ի վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. զինչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ և զբութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և կրանն:

Եւ երթայր Հռչակ զնմանձ յամենայն տեղիս շուրջ զգաւատան:

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդեանէ անտի, եմուտ 'ի տուն սիմոնի, զգրանչ սիմոնի տաղնապէր ջերմամբ մեծաւ. և սղաչեցին զնա վասն նորա: Եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա. և վազվազակի յարեալ՝ և պաշտէր զնոսա:

Եւ ընդ արևուն մասանել՝ ամենեքին որոց էին Հիւանդք 'ի

պէսպէս ցուտ, բերէին զնոսա առ նա. և նա՝ իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ զնէր ձեռս՝ և բժշկէր զնոսա:

Հինգշորթ, որոց խորթեանցն և որոց վրայնն Արամեաց և Քրիստոսիայի. և Էրուսոց Հանանցն Կայնիկեաց և Ակիլիսեաց:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յոհաննու. ԳԼ 15. Հմբ. 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Քայս խօսեցոց ընդ ձեզ, զի ուրախութիւնն իմ 'ի ձեզ /ցէ, և ձեր ուրախութիւնն լըցեալ եղլցի:

Այս է պատուէր իմ, զի սիրեալիք գիմեանս, որպէս և ես սիրեցի զձեզ:

Կեծ ևս քան զայսսէր՝ ոչոր ունիցի, եթէ զանձն իւր զիցէ 'ի վերայ բարեկամս ցիրոց:

Ղուք բարեկամք էք իմ, եթէ անիցէք զոր եսն պատուիրեմ ձեզ. ոչ ևս կոչեմ ըզձեզ ծառայս, զի ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա. այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս. զի զամենայն զոր լուայ 'ի Հօրէ իմէ՝ ծանուցի ձեզ:

Ոչ եթէ զուք ընտրեցիք զիս. այլ ես ընտրեցի զձեզ, և եզի զձեզ՝ զի զուք երթայցէք և պլտ-

զարեբր լինիցիր . և պատւին ձեր
կացցէ . և զոր ինչ ինկրիցէր
'ի հօրէ իմէ՛ յանուն իմ , տա-
ցէ ձեզ :

~~~~~
Արարի՛ :

Արդյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոս-
ոյ , որ ըստ Ղուկասու ԳԼ 5 . հմբ . 17 :

Տե՛ն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ եղև 'ի միում օւուրց՝
և ինքն ուսուցանէր , և փարի-
սեցիքն և օրինացն վարդապետ
նստէին . որք ժողովեալ էին
յամենայն քաղաքաց զայլիկաց-
ւոց՝ և հրէաստանի , և երու-
սաղէմի . և զօրութիւն տեսն
էր 'ի բժշկել զնոսա :

Եւ ահա արք՝ բերէին մահ-
ճօք զայր մի՝ որ էր անդամա-
լոցծ , և խնդրէին զնա մուծա-
նել 'ի ներքս , և զնել սուա-
լի նորա . և իբրև ոչ գտանէին
թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա
'ի ներքս՝ վասն ամբոխին , ելին
'ի տանիս , և 'ի ցուոցն կախե-
ցին զնա , և իջուցին մահճօքն
հանգերձ՝ 'ի մէջ առաջի յիսուսի :

Եւ տեսեալ զհաւատան նո-
ցա՝ ասէ ցնա . այր դու՛ թո-
ղեալ լիցին քեզ մեզք քո :

Սիսան խորհիլ զպիղքն և
փարիսեցիք՝ և ասեն ո՛վ է սա-

որ խօսի զհայհոյութիւնս , ո՛վ
կարէ թողուլ զմեզս , բայց մի-
այն աստուած :

Իբրև գիտաց յիսուս զխոր-
հօրդան նոցա , պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա . զի խորհիք
'ի սիրտս ձեր . զինչ զխրագոյն
է . ասել թողեալ լիցին քեզ մեզք
քո , եթէ ասել՝ արի և զնա :

Այլ զի գիտասցիք՝ եթէ իշ-
խանութիւն ունի որդի մարգոյ
յերիբի՛ թողուլ զմեզս . ասէ
ցանդամալոյծն , քեզ ասեմ՝ ա-
րի առ զմահիւնս քո , և երթ
'ի տուն քո :

Եւ առժամայն յարուցեալ
առաջի ամենեցուն , առ զիբև՝
յորոյ վերայ անկեալն զնէր ,
զնոց 'ի տուն իւր , և փառա-
ւոր առնէր զաստուած :

Չարմանք կարան զամենեկին ,
և փառաւոր առնէին զաս-
տուած . լի եղեն ահի՛ և ա-
սեն , եթէ տեսաք այսօր՝ նպ
նչան :

Շորաթ, ամեն սրբոց երկուսանկոց Վարդապետացն, Ռէվետ, Գիմելտոտ, Ս'գրեատրոտ, Աթամատ, Կիպի երուստեմացոյն, Եփրեմի խորն տարւոյ, Բարսի կեաւացոյն, Գրիգորի նկուացոյն, Գրիգորի աստածարանին, Եպիփանու կողբացոյն, Եւանտու ոսկե բերանին, եւ Կիւրգի պեքանդացոյն.

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յօհանու. զԼ 16. Համար. 33:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Քայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ՝ նեղութիւն ունիցիք, այլ բաշխելոցարուք զի ես յաղթեցի աշխարհի:

Քայս իբրև խօսեցաւ յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս՝ և ասէ. Հայր՝ Հասնալ է ժամ, փառաւորեալ զորդի քո, զի և որդի քո փառաւորեացէ գրեզ՝ որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն յախտննականս:

Այս են յախտննական կեանք, զի ծանիցեն գրեզ միայն ճշմարիտ աստուած, և զոր առարեցեր զյիսուս քրիստոս:

Ես գրեզ փառաւորեցի յերկրի. զգործն կատարեցին՝ զոր ետուր ցիս զի արարից և այժմ փառաւորեալ զիս Հայր

առ ՚ի քէն, փառօյն զոր ունէի յառաջ քան զլիննն աշխարհի առ ՚ի քէն:

Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա. և զբանն քո պահեցին:

Արդ գիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ, ետուր նոցա. և նոքա ընկալան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ՚ի քէն ելի. և Հաւատացին՝ եթէ զու առարեցեր զիս:

Եթէնորոց Կիւրակէ, Իսաչ գիտ է:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. ԳԼ 24. Հմբ. 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Քի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից և երևի մինչև յարևմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Քի ուր գէշն իցէ, անդր ժողովեցին արծուիք:

Վաղվաղակի յիս նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեցի և լուսինն՝ ոչ տացէ զրոյս իւր. և աստեղքս անկցին յերկնից և զօրութիւնք երկնից՝ շարժեցին:

Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս , և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի . և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ 'ի վերայ ամպոց երկնից զըրուխամբ և փառօք բազմօք :

Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ , և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա 'ի չորից հողմոց 'ի ծագաց երկնից մինչև 'ի ծագս նոցա :

'Ի թղնւոյ անտի ուսարուք զառակն . զի յորժամ նորա ոտքն կակղասցին , և տերևն ցըցաւ իցի , գիտէք թէ մերձ է ամառն :

'Նայնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն , գիտասցիք թէ մերձ է 'ի դուրս :

Ալէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս , մինչև այս ամենայն եղիցի :

Երկինք և երկիր անցցեն , և բանք իմ մի՛ անցցեն :

Բայց վասն առուրն այնորիկ և ժամու , ոչ որ գիտէ , ոչ հրեշտակք երկնից՝ և ոչ որդի՝ բայց միայն հայր :

Երկուշարթի , որքան Ամաստոս քաննայն և Գարտի , Թեղարիտոյ և Որդոյ նորա , և որք ընդ նա կատարեցան :

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բա Մատթէոսի . Գլ . 19 . Հմբ . 27 :

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Յայնժամ պատասխանի ետ պիտրոս և ասէ ցնա . առաւտիկ մեք՝ թողաք զամենայն , և եկաք զկնի քո . արգ՝ զինչ լինիցի մեզ :

Ասէ ցնա յիսուս . ամէն ստեմ ձեզ . զի դուք որ եկիք զկնի իմ , 'ի միւսանդամ՝ գաս լըստեան՝ յորժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոս փառաց իւրոց . նստցիք և դուք յերկոտասան յաթոս՝ դատել զերկոտասան ազգ իսրայէլի :

Եւ ամենայն որ որ եթող զտուն , կամ զեղբարս , կամ զքորս , կամ զհայր , կամ ըզմայր , կամ զկին , կամ զորդիս կամ զազարակս վասն անուան իմոյ , հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յախտենականս ժառանգեսցէ :

Էրն քշարաթի, որրոց Հիոթիբեանցն, որք
ի Սամուսու կտարեցան :

Արրոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 10 Համար. 21:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ի նմին ժամու՝ ցնծացաւ
յիսուս Հոգւովն սրբով և ասէ.
դռնանամ գքէն Հայր՝ տէր երկ-
նից և երկրի, զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց, և ՚ի գիտ-
նոց, և յայտնեցեր զայս տը-
ղայոց. այս՝ Հայր, զի այսպէս
հաճոյ եղև առայժի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի
Հօրէ իմմէ. և սչորք զխտէ թէ
ո՞վ է որդի, եթէ ոչ՝ Հայր, և
ս՛ է Հայր՝ եթէ ոչ՝ որդի, և
ու՞մ կամիցի որդին յայտնել :

Եւ դարձեալ առանձինն առ
աշակերտսն՝ ասէ. երանի ա-
չաց՝ որ տեսանիցեն զոր տե-
սանէքդ. ասեմ՝ ձեզ, զի բա-
զում մարդարէք և թաղաւորք
կամեցան տեսանել զոր դուքդ
տեսանէք՝ և ոչ տեսին. և լը-
սել զոր լէքդ՝ և ոչ լուսն :

Չորեքշաբթի :

Արրոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 7. Համար 36:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Աղաչէր ոմն զնա ՚ի փա-
րիսեցւոյն՝ զի կերիցէ ձաշ ընդ
նմա. և մտեալ ՚ի տուն փա-
րիսեցւոյն՝ բազմեցաւ :

Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին
մեղաւոր. իբրև գիտաց թէ
բազմեալ է ՚ի տան փարիսեց-
ւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ ազ-
նուի, կայր յետոյ առ ոտս նո-
րա, բայր. և արտասուօքն ըս-
կաւ թանալ զոտս նորա, և
հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և
համբուրէր զոտս նորա, և օծա-
նէր իւղովն :

Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ
կոչեաց զնա, ասէր ընդ միտս
իւր. սա թէ մարդարէ որ էր,
ասպա գիտէր թէ ո՞վ կամ ո՞ր-
պիսի որ կին մերձենայ ՚ի սա.
զի մեղաւոր է :

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և
ասէ ցնա, սիմոն՝ ունիմ ինչ
ասել քեզ. և նա. ասէ, տո՞ս
վարդապետ. և ասէ. երկու
պարտապանք էին ուրումն փո-
խատուի, մին պարտէր Հինգ

Հարիւր դահեկան, և միւսն յի-
սուն . և իրնն ոչ գոյր նոցա
հասուցանել, երկոցունցն չնոր-
հեաց . արդ ասա՛ ո՛վ առաւել
սիրեացէ վնա :

Ասէ սիմոն . ինձ այսպէս
թուի՛ եթէ որում զբազումն
չնորհեաց . և նա ասէ ցնա . ու-
զիդ դատեցար :

Եւ դարձեալ ՚ի կինն կողմն,
ասէ ցսիմոն . տեսանեն զայս
կին, մտի ՚ի տուն քո, ջուր ու-
տից խնց ոչ ետուր, խկ սա
արտասուօք իւրովք եթաց զո-
տըս իմ, և Հերով իւրով ջըն-
ջեաց . Համբոյր մի դու ոչ ետուր
ինձ, սա աւասիկ յորմէ Հետէ մը-
տեալ եմ, ոչ դադարեաց ՚ի
Համբուրելոյ զոտս իմ . իւզով
զգլուիս իմ ոչ օծեր, սա իւզով
անուշիւ օծ :

Վասն որոյ ասեմ քեզ . թո-
ղեալ լիցին սմա մեղք իւր բա-
զումք, զի յոյժ սիրեաց . զի ու-
րում շատ թողուցու, շատ սիրէ,
և որում սակաւ՝ սակաւ :

Եւ ասէ ցնա . թողեալ լի-
ցին քեզ մեղք քո :

Հինգշաբթի, սրբո՛ն Անտիօնոսի սրբաառաջ-
ւոյն, և Բարեկոյ ձերցոյն, և ԸԳ աշակերտաց
նորին :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըսա Յովհաննու . Գլ. 16. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Քայս խօսեցայ ընդ ձեզ,
զի մի գայթաղեսիք . ՚ի ժո-
ղովրդոց իւրեանց Հանցեն զձեզ .
այլ եկեացէ ժամանակ՝ զի ամե-
նայն՝ որ սպանանիցէ զձեզ,
Համարիցի պաշտօնմատուցանել
աստուծոյ :

Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ .
քանզի ոչ ծանեան զհայր և
ոչ զիս :

Այլ և զայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, զի յորժամ եկեացէ ժա-
մանակ՝ յիշիցէք թէ ես ասացի
ձեզ . զայս խկզբանէ ոչ ասա-
ցի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի :

Սրբո՛ս :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըսա Գուկասու . Գլ. 8. Հմբ. 4 :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ՚ի ժողովել բազում
ժողովրդոց, և ըստ քաղաքաց
քաղաքաց եկեղոցն առ նա, ասէ
առակաւ :

Եւ սերմանցան սերմանել զսերմանիս իւր . և 'ի սերմանեն իւրում, էր' որ անկաւ առ ճանապարհաւ՝ և եղև կոխան, և թռչունք երկնից կերան զնա :

Եւ այլն անկաւ յապառածի . և ընդ բուսանեն չորացաւ, առ 'ի չգոյէ Հիւթոյ :

Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց, և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝ Հեղձուցին զնա :

Եւ այլն սկաւ յերկիր բարի և պարարտ, և բուսեալ արար պտուղ Հարիւրապատիկ :

Չայս իբրև խօսեցաւ, ասէ . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ :

Հարցանէին զնա աշակերտքն՝ թէ զինչ իցէ առակն :

Եւ նա ասէ . ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան աստուծոյ, բայց այլոցն առակօք, զի տեսցեն՝ և մի տեսցեն, և լուիցեն՝ և մի խնայցին :

Բայց առակն այս ինչ է . սերմըն բանն աստուծոյ է . և որք առ ճանապարհաւն, այնօրիկ են՝ որ լսենն, և ապա դայ աստանայ՝ Հանէ զբանն 'ի սրտից նոցա, զի մի Հաւատաս-

ցեն և ապրեսցին :

Եւ որք յապառածին, որք յորժամ լսիցեն, խնդութեամբ ընդունին զբանն, և արմատս ոչ ունիցին . որք առ ժամանակ մի Հաւատան, և 'ի ժամանակի փորձութեան Հեռանան :

Իսկ որ 'ի մէջ փշոցն անկաւ, նորա են, որ իբրև լսեն զբանն՝ և 'ի Հոգս և 'ի մեծութիւն և 'ի ցանկութիւն աշխարհիս զւաղեալ՝ Հեղձնուն և անպրտուղ լինին :

Իսկ որ յերկիրն պարարտ, որոց բարւոք և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդունին, և տան պտուղ Համբերութեամբ :

Ոչոր լուցանէ ճրագ՝ և թաքուցանէ ընդ կարասեաւ, կամ՝ զնէ ընդ մահճօք . այլ 'ի վերայ աշտանակի զնէ, զի որ մտանեն զրոյս տեսցեն :

Նորաթի, որոցն Յոճմմուս սակերբան՝ Հայրապետին :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լատ Յօհաննու . Գլ. 15. Հմբ. 17 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Չայս պատուիրեմ, զի սիրեսցիք զմիմեանս :

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ, գիտասցիք, զինախ զին ատեաց:

Եթէ յաշխարհէ ատի էիք՝ աշխարհ զիւրն սիրէր արդեօք՝ բայց զի յաշխարհէ չէք, այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ:

Յիշեցէք զբանն զոր ասացի, թէ ոչ է ծառայ մեծ քան ըզտէր իւր. եթէ զիս հարածեցին, ապա և զձեզ հարածեսցեն. եթէ զբանն իմ սրահեցին՝ ապա և զձերն սրահեցեն:

Այլ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ, զի ոչ ծանեան զայն, որ առարեացն զիս:

Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նստա, մեզ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ՝ չէք ինչ սլառածառք վասն մեղաց իւրեանց:

Որ զիս ատեայ, և զհայրն իմ ատեայ:

Եթէ զգործան չէր գործեալ ՚ի նստա՝ զոր ոչ այլ որ գործեաց, մեզ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ՝ տեսին, և ատեցին՝ և զին և զհայր իմ. այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ ատեցին զիս տարապարտուց:

Ռիբերդը կերակէ զին որոյ խօսին:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բառ Ղուկասու. Գլ. 8. համար 17:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ,

Ձեր ինչ ծածուկ՝ որ ոչ յայտ լիցի, և ոչ գաղտնի՝ որ ոչ ծանկցի, և եկեցէ ՚ի յայտ:

Տեսէք այսուհետև զվարդ բէքքդ. զի այր գուցէ՝ տացի նմա, և այր սչն գուցէ՝ և զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ՚ի նմանէ:

Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և ոչ կարէին հասանել ՚ի նա՝ վասն բազմութեան:

Ազդ եղև նմա՝ և ասեն. մայր քո և եղբարք քո՝ կան արտարոյ՝ և կամին զքեզ տեսանել:

Եւ ասէ ցնտա. մայր իմ և եղբարք իմ սորա են, որ զբաննն աստուծոյ լսեն՝ և առնեն:

Երկուշաբթի՝ սրբոցն Սահփաննոսն համայ
Հայրապետան, և Քանանայիչն, և Սարկոսա-
դասն, և յօգովոյոցն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Յօհաննու: Գլ. 10. Հմբ. 11.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Ես եմ հովիւքն քաջ. հովիւ
քաջ զանձն իւր զնէ՝ ՚ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հօ-
վիւ, որոյ ո՛չ իւր են ոչխարքն,
իրբև տեսանէ զգայն զի գայ,
թողու զոչխարսն և վախչի. և
գայն յափշտակէ զնոսս և ցըր-
ուէ. քանզի վարձկան է, և չէ
վոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ե'ս եմ հովիւն քաջ. և ճա-
նաչեմ զխնն, և ճանաչիմ յի-
մոցն:

Որպէս զիտէ զիս հայր, զի-
տեմ և ես զհայրն. և զանձն
իմ զնեմ ՚ի վերայ ոչխարաց:

Նա՛ և այլ ևս ոչխարք են
իմ, որ ո՛չ են յայսմ գաւթէ. և
զայնս ևս պարտ է ինձ ածել
այսր. և ձայնի իմում լուիցնն,
և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ:

Երկուշաբթի սրբոցն Ալիփոթեայ Էպիսկո-
պոսն և Յովսէփայ քանանայի, Ալիթոյոյ
տարփուացին և Պրատոնի վրայի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 9. Համար 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ առէր առ ամենասին. ե-
թէ որ կամի զինի իմ գալ, ու-
րացի զանձն, և առցէ զիսաջ
իւր հանապազ, և եկիսցէ ըզ-
հետ իմ:

Չի որ կամիցի զանձն իւր
կեցուցանել, կորուսցէ զնա. և
որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
իմ՝ կեցուցցէ զնա:

Չինչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ
զաշխարհ շահեսցի, և զանձըն
իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի:

Չի որ ամօթ համարեսցի զիս
և զըսնս իմ, զնա և որդի
մարդոյ յամօթ արացցէ՝ յոր-
ժամ գայցէ փառօք իւրովք՝ և
հօր, և հրեշտակաց սրբոյ:

Բայց արդարև՝ ասեմ ձեզ,
եթէ են ոմանք ՚ի դոցանէ որ
այդր կան, որք մի ճաշակեսցն
զմահ, մինչև տեսցն զարքա-
յութիւն աստուծոյ:

Չորեքշաբթի:

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 8. Համար 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ եղև 'ի միում՝ յաւուրց, ինքն ել 'ի նաւ՝ և աշակերտք նորա, և ասէ ցնտա . եկայք անցցուք յանկոյս ծովակիս, և գնացին :

Եւ մինչ զեռ նաւէին՝ 'ի քուն հմուտ . և էջ մրրիկ հողմոյ 'ի ծովակն՝ և ուռնայր, և տազնապէին :

Մատուցեալ զարթուցին ըզնա՝ և ասն . վարդապետ՝ վարդապետ՝ կորնչիմք անասիկ և նա յարուցեալ սաստեաց հողմոյն, և խուփութեան ջրոյն՝ և հանդարտեցին, և եղև խաղաղութիւն :

Ասէ ցնտա . ո՛ւր են հաւատք ձեր . և զահի հարեալ զարմացան, և ասէին ցմիմնանս . ո՞վ արդեօք իցէ սա՝ զի և հողմոց և ջրոց հրաման տայ, և հնազանդին սմա :

— 63 —

Հինգշաբթի, որոց Լայրապետացն՝ Մետրփանոսի, Աղէքսանդրոսի, և Գրգոսի խառովանոյին, և որոց նաարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսի:

Արքայ Աւետարանին ՅիսուսիՔրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 4. Հմր. 23.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ շրջէր յիսուս ընդ ամենայն կողմն՝ գալիլիացոց . ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա՝ և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր զամենայն հիւանդութիւնս՝ և զամենայն ակառս 'ի ժողովրդեանն:

Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն երկիրն ասորոց, և մատուցին առ նա զամենայն հիւանդս՝ որ նեղեալ էին 'ի պէսպէս ցաւս և 'ի տանջանս, և զգիւհահարս և զլուսնոտս, և զանգամարցծս . և բժշկեաց զնոսա :

Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք՝ ի գալիլիէ, և 'ի դեկապոլիոց, և յերուսազէմէ և 'ի հրէաստանէ, և յայնկոյս յորդանանու, և ըրժշկեաց զնոսա :

Ո՛րբո՞ք.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 8. Հմբ. 40:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ իբրև դարձաւ անդրէն
յիսուս, ընկալաւ զնա ժողո-
վուրդն. քանզի ամենեքեան ակն
ունէին նմա:

Եւ ահա եկն այր մի, ո-
րում անուն էր յայրոս, և նա
էր իշխան ժողովրդեանն. ան-
կեալ առ ոտան յիսուսի, աղա-
չէր զնա՝ մտանել 'ի տուն նո-
րա. զի դուստր մի միամօր էր
նորա, ամաց իբրև երկօտասա-
նից, և էր մերձ 'ի մահ, և ընդ
երթալն նորա՝ ժողովուրդքն
նեղէին զնա:

Եւ կին մի էր 'ի տեաւ-
տեսութեան արեան յամաց եր-
կօտասանից, որ 'ի բժիշկս ծա-
խեալ էր զամենայն ինչս իւր. ո-
րում ոչ էր լեալ Հնար յուժն-
բէ բժշկել:

Մատուցեալ յետոյ մերձե-
ցաւ 'ի քղանցս հանդերձի նո-
րա. և նոյնժամայն եկաց բըզ-
խումն արեան նորա:

Եւ ասէ յիսուս. ո՞վ է որ
մերձեցան յիս. իբրև ամենե-
քեան ուրանային, ասէ պետ-

րոս՝ և որ ընդ նմա էին. վար-
դապետ՝ ժողովուրդքդ պնդեն
և նեղեն զքեզ:

Եւ ասէ յիսուս. ոմն մեր-
ձեցաւ յիս, քանզի գիտացի ե-
թէ զօրութիւն ել յինէն:

Իբրև ետես կինն՝ թէ ոչ
ծածկեցաւ 'ի նմանէ, եկն դո-
ղաբով և անկաւ առաջի նորա,
թէ վասն ո՞րոյ իրաց մերձեցաւ
'ի նա, պատեաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեանն, և թէ
ո՞րպէս բժշկեցաւ առժամայն:

Եւ ասէ. քաջաւերեաց դո՞ւս-
տրը՝ հաւատք քո կեցուցին ըզ-
քեզ, երթ 'ի խաղաղութիւն:

Հարա՞ք, ասն է արքայ Հրեշտակապետացի
Կարբէլի եւ Միքայէլի, և և ամենայն երկնային
զօրացն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 18. Հմբ. 10:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չգոյշ լերուք՝ մի՛ արհա-
մարհիցէք զմի 'ի փոքրկանցս
յայցսանէ. ասեմ ձեզ, զի հը-
րեշտակը նոցա յերկինս հանա-
պաղ տեսանեն զերեսս հօր ի-
մոյ՝ որ յերկինս է:

Չի եկն որդի մարդոց կեցուցանել զկորուսեալն:

Չրանդ թաի ձեզ՝ եթէ լինիցի մարդոց հարիւր ոչխար, և մոլորիցի մի 'ի նոցանէ, ո՛չ թողուցու զիննսունն և զինն ոչխարն 'ի լերինս, և երթայցէ խնդրիցէ զմոլորեալն. և եթէ լինիցի դռանել զնա, ամէն ասեմ՝ ձեզ՝ զի ուրախ լինի 'ի վերայ նորա, առաւել քան 'ի վերայ իննսունն և ինունցն որ չիցեն մոլորեալ:

Այսպէս՝ ո՛չ են կամք առաջի հօր իմոց որ յերկինս է, եթէ կորիցէ մի 'ի փոքրկանցս յայսցանէ:

Իններորդ կէտովէ զՅի Երրոց Խաչին:

Երրոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ քա Ղուկասու. Գլ. 8. Հմբ. 49:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ մինչդեռ նա խօսէր, գոյ ոմն 'ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասէ ցնա. մեռաւ դռստրն քո, մի ինչ աշխատ առներ զդա:

Իսկ յիսուս՝ իբրև լուս, պատասխանի ետ նմա և ասէ. մի երկնչիր, միայն հաւատոս և կեցցէ:

Եւ մտեալ 'ի տունն, ո՛չ զոր եթող մտանել, բայց միայն ըզ պետրոս և զյակովբոս և ըզ յովհաննէս, և զհայր մանկանն և զմայր նորա:

Լային ամենքեան՝ և կոծէին զնա՝ և նա ասէ. մի՛ բայք, զի չէ մեռեալ, այլ ննչէ:

Եւ նորա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ:

Եւ նորա՝ հանեալ զամենսին արտաքս, կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ և ասէ. արի կայ մանուկ դու:

Եւ դարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել:

Եւ զարմացան ծնողքն նորա. և նա պատուիրէր մի ումեք ասել՝ որ ինչ եղևն:

Երկուշարամբի, որրոցն Մեկիստի Անուխոյ Հայտնեան, և Մնասոյ եղիպտացոցն, և ժրս Մեկիստի եպիսկոպոսին, Բայց քանաւայն, և Շինու սարկաւացին:

Երրոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ քա Ղուկասու. Գլ. 9. Համ. 23:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ ասէր առ ամենսին. եթէ որ կամի զկնի իմ գալ, ուրացի դանձն, և ասցէ՛ զիտա իւր հանապազ, և եկեացէ՛ զհետ իմ:

Չի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել, կորուսցէ զնա . և որ կորուսցէ զանձն իւր վասըն իմ՝ կեցուցցէ զնա :

Չինչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ շահեսցի, և զանձնն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի :

Չի որ ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և որդի մարդոյ յամօթ արասցէ յորժամ դայցէ վառօք իւրովք և հօր, և հրեշտակաց սրբոյ :

Բայց արդարև՝ ասեմ ձեզ, եթէ են ոմանք՝ ՚ի դոցանէ որ այդր կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւն աստուծոյ :

Երեքարտի. պրոցն զեժեսրեաց վնայն եւ Բասիլիսկոսի քահանայն :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 13. հմբ. 9 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Եւ զձեզ խոյ մատնեսցեն յատեանս, և ՚ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ, ՚ի վկայութիւն նոցա՝ և ամենայն հիթանոսաց . բայց նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել :

Այլ յորժամ տանիցին ըզձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հոգայցէք, և մի զմտաւ ածիցէք՝ թէ զինչ խօսիցիք . այլ որ ինչ տացի ձեզ ՚ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք . զի ոչ գուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ հոգին սուրբ :

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ՚ի մահ, և հայր՝ զորդի . և յարիցեն որդիք ՚ի վերայ հարց, և սպանանիցեն զնոսա . և եղիջիք ատեսեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . այլ որ համբերեսցէն ՚ի սպառ՝ նա կեցցէ :

Չորեքշաբթի :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 9. համար 10.

Աս. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Քարձան առաքեալքն, և պատմեցին նմա զամենայն զոր արարին . և առեալ զնոսա խուսեսաց առանձինն ՚ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ, որում անուն էր բեթսայիգա :

Եւ ժողովուրդքն իբրև զիտացին, զնացին զհետ նորա . և ընկալեալ զնոսա խօսէր ընդ նոսա վասն արքայութեան աս-

տուծոյ, և որոյ պէտք էին բը-
ժչկութեան՝ բժշկէր :

Եւ օրն սկսաւ տարածամել .
մատեան երկոտասանն և ա-
սնն ցնա . արծակեա՛ զժողո-
վուրդսք զի երթեալ շուրջ՝ ՚ի
գետոնն և յագարակս Հանգիցն
և գտցնն կերակուր . զի աստ
յաննագատ տեղոջ եմք :

Ասէ ցնոսաւ . դուք տո՛ք դոցա՛
ուտել . և նորա ասնն . ոչ դոյ
մեր աւելի քան զհինգ նկա-
նակ և գերկուս ձկունս , բայց
եթէ երթիցուք գնեսցուք բա-
ւական ժողովրդեանդ . կերա-
կուր . քանզի էին արբ՝ իբրև
հինգ հազար :

Ասէ ցաշակերտան . բազմե-
ցուցէք զգոսա դասս դասս ,
յիսուն յիսուն :

Եւ արարին այնպէս , և բազ-
մեցուցին զամենեսեան :

Եւ առեալ զհինգ նկանակն
և գերկուս ձկունան , հայեցաւ
յերկինս , օրհնեաց , և երեկ ,
և տայր ցաշակերտան արկանել
ժողովրդեանն :

Կերան և յագեցան ամենե-
րեան . և բարձին զնշխարս կո-
տորոցն՝ երկոտասան սակառի :

Հինգշարաթի . որոցն՝ գտրիաաց , Մանանա-
այ , և Արիբայ արկիտային , Յամանայի
մրայնակիցն , Մանկանն խասովանայի , և Հի-
սիսոսի ցինաօրին :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի . Գլ. 13. Հմբ. 27 :

Տեառն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնժամ պատասխանի ևս
պետրոս և ասէ ցնա . աւասիկ
մեք թողաք զամենայն , և ե-
կաք զկնի ըս . արդ զի՛նչ լի-
նիցի մեզ :

Ասէ ցնա յիսուս . ամէն ա-
սեմ ձեզ . զի դուք՝ որ եկիք զկնի
իմ , ՚ի միւսանգամ դալստեան ,
յորժամ նստցի օրդի մարդոյ
յաթոս փառաց իւրոց , նստջիք
և դուք յերկոտասան յաթոս .
գատել զերկոտասան ազգ իս-
րայելի :

Եւ ամենայն՝ որ որ եթող
զտուն , կամ զեղբարս , կամ
զքորս , կամ զհայր , կամ
զմայր , կամ զկին , կամ զոր-
դիս կամ զագարակս վասն ա-
նուան իմոյ , հարիւրապատիկ
առցէ՝ և զկեանսն յախտե-
նականս ժառանգեսցէ :

Ուրբաթ.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ քառ Գուհասու Գլ. 9. Հմբ. 37:

Տէրանք մերով Յիսուսի քրիստոսի:

Եւ եղև 'ի վաղիւն մինչ
իջանէին նորա 'ի լեռնէ անտի,
ընդ առաջ եղև նա՛մ ժողո-
վուրդ բազում:

Եւ ահա այր մի 'ի ժո-
ղովրդեանէ անտի ազաղակեաց
և ասէ. վարդապետ՝ աղաչեմ՝
զքեզ հայեաց յորդի խմ, զի
միամօր է ինձ, և ահա այս
հարկանի 'ի նմա, և յանկարծ
գուչ, և զարկուցանէ զնա, և
թաւաղեցուցանէ զնա և փր-
փրեցուցանէ, և հազիւ մեկնի
'ի նմանէ, խորտակեալ զնա. և
աղաչեցի զաշակերտսն քո զի
հանցնն զնա, և ո՛չ կարացին:

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և
ասէ. ո՛վ աղգ անհաւատ և
թիւր, մինչև յերբ իցեմ ընդ
ձեզ, և անայցեմ ձեզ, մատո՛
այսր զորդին քո:

Եւ մինչդեռ մատէր, զար-
կոյց զնա գեւն, և շարժիաց:

Սատեանց յիսուս այսոյն
պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն.
և ետ զնա ցհայր իւր:

Եւ զարմանային ամենեքեան 'ի
վերայ մեծամեծացն աստուծոյ:

Շաբաթ. սրբոց Առաքելոցն՝ Անդրէի և Գի-
լիպոսի:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ քառ Թովհաննու Գլ. 1. Հմբ. 35:

Մկրտիչ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ վաղիւ անդր կայր յով-
հաննէս, և յաշակերտաց անտի
նորա երկու. և նայեցեալ
ընդ յիսուսի զի զզնայր, ասէ.
ահաւասիկ քրիստոս գառն
աստուծոյ:

Եւ ասն 'ի նմանէ երկու ա-
շակերտքն՝ զի խօսէր, և գնա-
ցին զհետ յիսուսի:

Իբրև դարձաւ յիսուս, և
եռես զնոսա՝ զի երթային ըզ
հետ նորա, ասէ ցնուս. զի՞նչ
խնդրէք. սորա ասնն ցնա. ուր-
բի, որ թարգմանեալ կոչի վար-
դապետ, ո՛ր են օթեվանք քո:

Ասէ ցնուս. եկա՛յք և տե-
սէք. եկին և տեսին՝ ուր էին
օթեվանք նորա. և առ նա
ազան այն օր, զի ժամ էր
իբրև տասներորդ:

Էջր անդրէա՝ եզրայր սի-
մովնի պիմի՝ մի յերկուց անտի,
որ լուսնն 'ի յովհաննէ՝ և զը-
նացին զիմի նորա:

Պատմէ սա նախ զեղբայր
իւր զսիմովն, և ասէ ցնա. զը-
տաք զմեխոյսն՝ որ թարգմանի

քրիստոս . սա ամ զնա առ
յիսուս :

Հայեցեալ ընդ նա յիսուսի
ասէ . դու ես սխմովն որդի յով-
նանու , դու կոչեցայի կեփաս ,
որ թարգմանի պետրոս :

Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ե-
լանել 'ի գալիլեա . գտանէ ըզ-
փիլիպպոս , և ասէ ցնա յի-
սուս . եկ զկնի խմ :

Եւ էր փիլիպպոս 'ի բեթսա-
յիդայ , 'ի քաղաքէ անդրեայ
և պետրոսի :

Գտանէ փիլիպպոս զնաթա-
նայէլ , և ասէ ցնա . զորմէ զը-
րեսաց մախէս յորէնան , և մար-
գարէքն , գտաք զյիսուս ' զոր-
դի յովսեփայ 'ի նազարեթէ :

Ասէ ցնա նաթանայէլ . խոկ
'ի նազարեթէ մաքթ ինչ իցէ
բարոյ խիք լինել . ասէ ցնա
փիլիպպոս . եկ և տես :

Իբրև ետես յիսուս զնաթա-
նայէլ զի գայր առ նա , ասէ
վասն նորա . ահա՛ արդարև իս-
րայելացի , յորում նենգութիւն
ոչ գոյ :

Ասէ ցնա նաթանայէլ . ուս-
տի՛ ճանաչես զիս . սրտասխա-
նի ետ յիսուս՝ և ասէ ցնա .
մինչև էր փիլիպպոսի կոչե-

ցեալ զքեզ՝ զի էիր 'ի ներքոյ
թղննոյն , տեսի զքեզ :

Պատասխանի ետ նմա նա-
թանայէլ և ասէ . ուարբի՛ դու
ես որդի աստուծոյ , դու ես
թաղաւորն իսրայէլի :

Պատասխանի ետ նմա յիսուս՝
և ասէ . փոխանակ զի ասացի
քեզ՝ թէ տեսի 'ի ներքոյ թը-
ղննոյն՝ Հաւատաս , մեծամեծս
ևս քան զայս տեսցես :

Եւ ասէ ցնոսա . ամէն ամէն
ասեմ ձեզ . տեսանիցէք զեր-
կինս բացեալ , և զհրեշտակս
աստուծոյ՝ զի երանիցեն և իջա-
նիցեն 'ի վերայ որդւոյ մարդոյ :

Տասներորդ զիբակէ զիմի Արոյ իտլին
Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ բառ Գուգասու . Գլ 9 . Հմբ . 44 :
Վասն Արանչեկեայ Տեառն մերոյ Ախուսի
Քրիստոսի :

Եւ 'ի զարմանալն ամե-
նեցուն 'ի վերայ ամենայնի զոր
առնէր . ասէ ցոչակերտուն իւր .
զիք դուք 'ի լեկիս ձեր զբանս
զայստսիկ . զի որդի մարդոյ
մատնեցրցէ 'ի ձեռս մարդկան :

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբա-
նըն , և էր ծածկեալ 'ի նոցանէ
զի մի գիտացցեն . և երկնչէին
հարցանել ցնա վասն բանին
այնորիկ :

Եմուտ խորհարդ 'ի նոսա ,
թէ ո՞ արդեօք մեծ իցէ 'ի նո-
ցանէ :

Յիսուս իբրև ծանեալ զխոր-
հարդս սրտից նոցա , առ մա-
նուկ մի , կացոցց 'ի մէջ նոցա
առ իւր , և ասէ ցնոսա . որ որ
ընկալցի զմանուկս զայս յանուն
իմ զիս ընդունի . և որ զիս ըն-
դունիցի՝ ընդունի զառաքելչն
իմ . զի որ փորձիկն է յամե-
նեօին 'ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ :

Պատասխանի ետ յովհաննէս
և ասէ . վճիռագետ , տեսաք
զումն որ յանուն քո դեւս հանէր՝
և արդելար զնա , զի ոչ շրջի
ընդ մեզ :

Ասէ ցնոսա յիսուս . մի ար-
գելար զնա , զի որ ոչն է ձեր
թշնամի՝ 'ի ձեր կողմն է :

Եարաք՝ ասէ է ամենայն օրոց շնոց և հորոց ,
նայսից և Անշայսից :

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու Գլ. 12. Հմբ. 4 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց
իմոց . մի զարհուրելիք յայնցա-
նէ՝ որ սպանանեն զմարմին , և
յեա այնորիկ աւելի ինչ ոչ ու-
նիցին առնել :

Այլ ցուցից ձեզ յումնէ՞ երկն-

չիցիք . երկնչիջիք յայմանէ՝ որ
յեա սպանանելոյ ունի իշխա-
նութիւն արկանել 'ի դեհէն .
այս ասեմ ձեզ , յայմանէ եր-
կնչիջիք :

Ոչ ապաքէն Հինգ ձագ եր-
կուց դանդաղ վաճառի , և մի
'ի նոցանէ ոչ է մուացեալ ա-
ռաջի աստուծոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իակ
հեր զլիսոյ թուեալ է . մի եր-
կնչիք , զի քան զբազում ձա-
գըս լաւ էք դուք :

Ասեմ ձեզ . զի ամենայն որ
խոստովանեսցի յիս առաջի
մարդկան , և որդի մաղոյ խոս-
տովանեսցի զմաննէ՝ առաջի հը-
րեշտակաց աստուծոյ :

Ե որ ուրացի զիս առաջի
մարդկան , ուրացեալ լիցի ա-
ռաջի հրեշտակաց աստուծոյ :

Մետասաներոց Ախրակի :

Արքայ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու Գլ. 11. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ եղև 'ի տեղոջ ուրեք
կալ յաղթս . և իբրև դագա-
րեաց , ասէ ցնա ոմն յաշակեր-
տացն իւրոց . տէր՝ ուսո՞ մեզ
յաղթս կալ , սրպէս յովհան-
նէս ուսոց աշակերտացն իւրոց :

Ատէ ցնտա, յորժամ կայցէք յաղօթս, ասաջիք. Հայր մեր, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեացէ արքայութիւն քո. զհայ մեր Հանապարհ սուր մեզ զօրըստօրէն՝ և թնձ մեզ զմեզս մեր. զի և մեր թողումք ամենայնի՝ որ պարտիցին մեզ. և մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն :

Եւ ասէ ցնտա. ո՞վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ, և երթացէ առ նա 'ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բարեկամ՝ առևր ինձ փոխ երիտ նկանակս. զի բարեկամ իմ՝ եկն առ իս յուզոյ և ոչինչ ունիմ զնել առաջի նորա :

Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ. մի աշխատ առներ զիս, զի դուքդ փակիալ են, և մանկունքս ընդ ինն կան յանկողնի. ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ :

Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ :

Եւ ես ասեմ ձեզ. խնդրեցէք, և տացի ձեզ. հայցեցէք և գտջիք, բաղխէցէք, և բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝

առնու, և որ հայցէ, դասնէ և որ բաղխէ՝ բացցի նմա :

Յո որ 'ի ձէնջ Հայր խնդրիցէ որդի իւր ձուկն. միթէ՞ փոխանակ ձկանն՝ ո՞՞՞ տայցէ նրմա. և կամ խնդրիցէ՝ ձու, մի թէ կորնի՞՞ տայցէ նմա :

Իսկ եթէ դուք՝ որ շարքէք՝ գիտէք պարզևս բարիս տալ որդւոց ձերոց. որչափ ևս առաւել Հայր ձեր յերկնից տայցէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրենն 'ի նմանէ :

— — — — —
Երկուշարտի, պահոյ :

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 11. հմբ. 14 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ Հանէր զև մի Համբ. և եղև յերանել զիւրն՝ խօսեցաւ Համբն, և զարմացան ամենայն ժողովուրդքն :

Եւ ոմանք 'ի նոցանէ ասեն. բէեզգեբուզաւ իշխանաւն զիււոց Հանէ դա զգևս :

Եւ այլք փորձէին և նշան յերկնից խնդրէին 'ի նմանէ :

Իսկ նորա զխտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնտա. ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն՝ աւերի, և տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի :

Ապա եթէ և սատանայ բա-
ժանեցաւ յանձնէ, զհաճող կայ-
ցէ թագաւորութիւն նորա . զի
ասէք զինն, եթէ բէեզզերու-
ղաւ՝ իշխանաւն զիւաց հանէ
զա զղևս :

Եթէ ևս բէէզզերուղաւ հա-
նեմ զղևս, որդիքն ձեր իւ
հանիցեն . վասն այդորիկ նորին
եղիցին ձեր դատաւորք :

Իսկ եթէ մատամբ աստուծոյ
հանեմ զղևս, ապա հասեալ է
'ի վերայ ձեր արքայութիւն աս-
տուծոյ :

Յորժամ հզօր վառեալ՝ պա-
հիցէ զտուն իւր, 'ի խաղաղու-
թեան են ինչք նորա :

Բայց եթէ հզօրագոյն քան
զնա 'ի վերայ եկեալ յաղթես-
ցէ նմա, զսպառապինութիւն
նորա հանէ՝ յոր յուսացեալ էր,
և զաւար նորա բաշխեցէ :

Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ
իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս,
ցրուէ :

Երեքարթի,

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու, Գլ. 11. հմբ. 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ եղև մինչդեռ խօսէր
զայս, ձայն երարձ կին մի 'ի
ժողովրդենէ անտի և ասէ . ե-
րանի է որովայնին՝ որ կրեացն
զքեզ և ստեանցն՝ որ զիեցու-
ցին զքեզ :

Եւ նա ասէ . երանի այ-
նոցիկ է, որ ընն զբանն աս-
տուծոյ, և առնիցեն :

Եւ 'ի զիզանել 'ի վերայ նո-
րա ժողովրդոցն՝ սկսաւ ասել .
ազդս այս՝ ազգ չար է . նշան
ինդրէ, և նշան յերկնից ոչ տա-
ցի սմա՝ բայց նշանն յովնանու :

Ջի որպէս եղև յովնան նը-
չան նինուէացոց, նոյնպէս և
զիցի և որդի մարդոյ ազգիս
այսմիկ :

Գլխոյն հարաւոյ յարիցէ 'ի
դատաստանի ընդ արս ազգիս
այսորիկ, և դատապարտեցէ
զսոսա . զի եկն 'ի ծագաց երկրի
ընել զինաստութիւն սաղովմոնի
և ահա՝ առաւել քան զսաղով-
մոն է աստ :

Արք նինուէացիք յարիցեն
'ի դատաստանի ընդ ազգիս

ընդ այսմիկ , և դատապարտեացն զսա , զի ապաշխարեցին 'ի քարոզութեանն յովնանու . և ահա առաւել քան զյովնան է աստ :

Ձորն գլխարաթի :

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . զԼ 11 . համար . 33 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ո՛չ ուրուք լուցեալ ճրագ՝ զնէ 'ի թաքստեանն , և ո՛չ ընդ գրաւանաւ այլ 'ի վերայ աշտանակի . զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն :

Ճրագ մարմնոյ ակն է . յորժամ ակնն առատ է , ամենայն մարմինն լուսաւոր եղիցի . և երբ ակն չար է , և մարմինն խաւարին եղիցի . արդ՝ զգո՛յշ լիք , գուցէ լոյսդ՝ որ 'ի քեզ է՝ խաւար իցէ :

Եթէ մարմննդ քո ամենայն լուսաւոր է , և չգուցէ մասն ինչ խաւարին , եղիցի լուսաւոր ամենայն . որպէս յորժամ ճրագն նշուլիք լուսաւորիցէ զքեզ :

Եւ մինչդեռ խօսէր զայս , աղաչէր զնա սմն փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ նմա . և նա մտեալ բազմեցաւ :

Իբրև ետես փարիսեցին՝ զարմնացաւ զի նախ ո՛չ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ :

Ասէ ցնա տէր . այժմ դուք փարիսեցիք զարտաքին զբաժակին և զսնակին սրբէք . և ներքինն ձեր լի է յափշտակութեամբ և չարութեամբ . անմիտք՝ ո՛չ ապաքէն որ զարտաքինն արար , և զներքինն նոյն արար :

Բայց աղէ՛ , զարժանն խկտուք զօղորմութիւն , և ահա՛ ամենայն սուրբ է ձեր :

Այլ վայ՝ ձեզ փարիսեցոց . զի տասանորդէք զանանուխ և զփեզէ՛նա , և զամենայն բանջար , և անցանէք զիրաւամբք և զսիրոյն աստուծոյ . զայս՝ տրժան էր առնել՝ և զայնու՝ ո՛չ անցանել .

Հինգ չարաթի :

Արոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . Գլ 11 . հմր . 49 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Վասն այնորիկ խմատութիւնն աստուծոյ տաց . առաքեցից 'ի նոսա մարգարէս և առաքեալս , և 'ի նոցանէ պղտնանիցեն և Հալածիցեն . զի

խնդրեսցի արիւն ամենայն մարդարէից՝ հեղեալ՝ի սկզբանէ աշխարհի յազգէ յայդմանէ, յարենէն արեւի մինչև յարիւնն զարարաց կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ տաճարն . այն ասեմ ձեզ, խնդրեսցի յազգէ յայդմանէ :

Վայ ձեզ օրինականացոյ . զի թաքուցանէք զփականս գիտութեանն . դուք ոչ մտանէք, և որ մտանելոցն են՝ արգելուք :

Եւ ՚ի խօսելն զայս ամենայն առ նոսա առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ վամօթի հարկանէին . և սկսան զպիլքն և փարիսեցիք զչարել և գրգռել ընդ նմա վասն բազում իրաց . և սպասել որսալ ինչ բանս ՚ի բերանոյ նորա, զի չարախօսեսցեն զնմանէն :

Ո՛րքով :

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . Գլ. 12. հմբ. 1.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Որովք ՚ի կուտել բխրաւորաց ժողովրդեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս :

Ախառ ասել ցաշակերտան իւր . նախ՝ զգոյշ լերուք անձանց ՚ի խմրոյ փարիսեցւոցն,

որ է կեղծաւորութիւն :

Զի ոչինչ է ՚ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և դադունի՝ որ ոչ ծանկցի :

Վասն զի զոր ինչ ասիցէք ՚ի խաւարի, լսելի լիցի ՚ի լոյս . և զոր յունկանէն խօսեցարուք ՚ի շտեմարանս, քարոզեսցի ՚ի վերայ տանեաց :

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց խնոց . մի գարհուրիցիք յայնցանէ, որ սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել :

Այլ ցուցցոց ձեզ յումմէ երկնիցիք . երկնիչիջիք յայտմանէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ՚ի գեհէն . այն ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկնիցիք :

Ոչ սպաքէն հինգ ձագ երկուց դանդաց վաճառի, և մի ՚ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի աստուծոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է . մի երկնիչիք, զի բան զբազում ձագըս լաւ էք դուք :

Ասեմ ձեզ . զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, և որդի մարդոյ խոս-

տովանեցի զմեանէ առաջի հը-
րեշտակաց աստուծոյ:

Եւ որ ուրացի զիս առաջի
մարդկան, ուրացեալ լիցի ա-
ռաջի հրեշտակաց աստուծոյ:

Եւ ամենայն՝ որ ասէ բան
զորդոց մարդոց, թողցի նմա .
բայց որ զհոգին սուրբ հայհո-
յեցէ, մի թողցի նմա:

Այլ յորժամ տանիցին զձեզ
'ի ժողովուրդս, և 'ի պետու-
թիւնս, և յիշանութիւնս, մի
հոգայցէք՝ որպէս թէ զինչ պա-
տասխանի տայցէք, կամ զինչ
ասիցէք. զի հոգին սուրբ ու-
սուցէ ձեզ 'ի նմին ժամու՝
զինչ պարտ իցէ խօսել:

*Շարաթ՝ տան է որոցն՝ զրիզորի սքանչկա-
գործին, հիկարայտի հարատեւին, և Միւռ-
նայ եպիսկոպոսին:*

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Պ. 10. հմբ. 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Ես եմ հովիւն քաջ . հովիւ
քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ
ոչխարաց:

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հո-
վիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարն,
իբրև տեսանէ զգայն զի գայ,
թողու զոչխարն և վախչի. և
գայն յափշտակէ զնոսս և ցըր-

ուէ . քանզի վարձկան է, և չէ՛
փոյթ նմա վասն ոչխարացն:

Ես եմ հովիւն քաջ . և ճա-
նաչեմ զմանն, և ճանաչիմ
յիմնցմ՝:

Որպէս գիտէ զիս հայր, դի-
տեմ և ես զհայրն. և զանձն
իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց:

Ես՝ և այլ ևս ոչխարք են
իմ, որ ոչ են յայտմ գաւթէ .
և զայնս ևս սարտ է ինձ ածել
այսր. և ձայնի իմում լուիցեն,
և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ:

Առաջին պիւրօրէ Յիսուսի

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Պ. 12. հմբ. 13:

Աս Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Ասէ ոմն 'ի ժողովրդենէն
ցնա . վարդապետ՝ ասա ցեղ-
բայր իմ՝ բաժանել ընդ իս
զժառանգութիւն:

Եւ նա ասէ ցնա . այր դու՝
ս կացոյց զիս դատուար. կամ
բաժանարար 'ի վերայ ձեր:

Եւ ասէ ցնոսս . տեսէք և
զգոյշ լիբուք յամենայն ազա-
հութենէ, զի ոչ եթէ 'ի մթե-
րից ընչից ուրուք իցեն կեանք
նորա:

Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի՝ և ասէ . առն ուրումն մեծատան ետուն անդք տոհմականս . և խորհէր 'ի միտս իւր՝ և ասէր . զի գործեցից՝ զի ոչ գոյ անգի, ուր ժողովեցից զարգիւնս իմ :

Եւ ասէ . գիտեմ զի՞նչ արարից . քակեցից զշտեմարանս իմ, և ևս մեծամեծս շինեցից . և անդր ժողովեցից զցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ . և ասացից ցանձն իմ . անձն՝ ունիս բազում բարութիւնս համբարեալ տմաց բազմաց . հանգիւր՝ կեր արբ՝ և ուրախ լեր :

Ասէ ցնա աստուած . անմիտ՝ յայսմ գիշերի զոգիւր՝ 'ի քէն 'ի բաց պահանջիցն , իսկ զոր պատրաստեցերն ո՛ւմ լինիցի :

Մոյնպէս և որ գանձէ անձին , և ոչ յաստուած մեծանայցէ :

Ասէ ցաշակերտան իւր . վասորն այդորիկ ասեմ ձեզ . մի հոգայք ընդ ոգւոյ՝ թէ զի՞նչ ուտիցէք , և մի ընդ մարմնոյ՝ թէ զի՞նչ զգենուցուք . զի ոգի առաւել է քան զկերակուր , և մարմին՝ քան զհանդերձ : *

Հայեցարո՛ւք ընդ ազոռաւս ,

զի ոչ սերմանն և ոչ հնձնն , որոց ոչ գան շտեմարանք՝ և ոչ համբարանոցք , և աստուած կերակրէ զնոսա . որչափ ևս առաւել զձեզ՝ որ լաւ էք քան զթռչունս :

Ո՛վ 'ի ձէնջ՝ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւելուլ 'ի հասակ իւր կանգուն մի . իսկ արդ՝ եթէ 'ի փորուն չէք բաւական՝ վասորն այլոցն զի հոգայցէք :

Հայեցարո՛ւք ընդ շուշանն՝ որպէս ածէ , ոչ ջանաց՝ և ոչ նիւթէ . ասեմ ձեզ , և ոչ սողովոնն յամենայն 'ի փառսն իւր զգեցաւ իբրև զմի 'ի նոցանէ :

Իսկ եթէ զխտոն՝ որ այսօր ի բացի է՝ և վաղիւ 'ի հնոց արկանելի , աստուած այնպէս զգեցուցանէ . որչափ ևս առաւել զձեզ՝ թերահաւատք :

Եւ գուք մի խնդրէք՝ զի՞նչ ուտիցէք կամ զի՞նչ ըմպիցէք , և մի զբազնուք . զի զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն . այլ ձեր հոյր գիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն :

Բայց խնդրեցէք զարքայութիւն աստուծոյ . և այն ամենայն յաւելցի ձեզ :

Երկուշարսի, որոց կուսանացն՝ Յորիամայ,
և Ղաւղըւհայ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 8. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև յետ այնորիկ, և
ինքն շրջէր ընդ քաղաքս և
ընդ գեօղս, քարոզէր և աւետա-
րանէր զարքայութիւն աստու-
ծոյ. և երկոտասանքն ընդ նմա-
և կանաչք տմանք՝ որ բժշկեալ է-
ին յայտոց չարաց և ՚ի հիւանդու-
թենէ. մարիամ՝ որ կոչէր մագ-
դաղենացի, յորմէ եօթն դէն ե-
լեալ էր. և յովաննա՝ կին քուզայ
հաղարապետին հերովդի, և
չուչան, և այլք բազումք որք
պաշտէին զնա յընչից իւրեանց:

Երկուշարսի. որոցն՝ Ղուկիանոսի քանա-
կն. և որոցն՝ Տարաքոսի, Պրայոսի, և Յն-
սիմեայ՝ և այլոց աշակերտացն զպոսի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 8. Հմբ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ իբրև այդ եղև.՝ կո-
չեաց զաշակերտոն իւր, և ընտ-
րեաց ՚ի նոցանէ երկոտասա-
նըս. զորս և առաքեալս անուա-
նեաց:

Զսիմովն՝ զոր և պետրոսն
անուանեաց, և զանդրէաս եղ-

բայր նորին, և զյակոբոս, և
զյովհաննէս, և զիիլիսաբոս, և
զբարթեղիմէոս, և զմատթէոս,
և զթովմաս, և զյակովբոս ալ-
փեայ, և զսիմովն զկոչեցեալն
նախանձայոց, և զյուդա յա-
կովբայ, և զյուդա սկարիով-
տացի՝ որ եղև խկ մասնիչ:

Եւ իջեալ նորօք հանդերձ ՚ի
տեղի մի տափարակ. և ժողով
աշակերտացն նորա, և բազմու-
թիւն յոյժ ժողովրդեանն յամե-
նայն հրէաստանէ, և յերու-
սաղէմէ, և յայնմ կողմանէ, և
ի ծովեղերէն տիրոսի և սի-
զոնի. որ եկին ըսել ՚ի նմանէ,
և բժշկել ՚ի հիւանդութենէ
իւրեանց. և նեղեալքն յայտոց
պղծոց բժշկէին:

Եւ ամենայն ժողովուրդն
ինդրէր մերձենալ ՚ի նա, զի
զօրութիւն բազում ելանէր ՚ի
նմանէ՝ և բժշկէր զամենեկն:

Եւ նա ամբարձ զաչս իւր
յաշակերտոն իւր՝ և ասէ. ե-
րանի աղքատացդ հօգւով, զի
ձեր է արքայութիւն աստուծոյ:

2 որն քշարթի :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 12. Հմբ. 41 :

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասէ պետրոս . տէր՝ առ
մն՛ղ ասացիր զառակից զայդ՝
թէ առ ամենեւեան :

Եւ ասէ տէր . ո՛վ իցէ հա-
ւատարիմ տնտես և իմաստուն,
զոր կացոյց տէր իւր 'ի վերայ
զերգաստանի իւրոյ տալ 'ի ժա-
մու զկերակուրս :

Երանի իցէ ծառային այն-
միկ՝ զոր եկեալ տէր իւր զը-
տանիցէ արարեալ այնպէս :

Առգարե ասեմ ձեզ, զի 'ի
վերայ ամենայն ընչից իւրոյ
կացուցէ զնա :

Ապա թէ ասիցէ ծառայն
այն 'ի սրտի իւրում . յամէ տէր
իմ 'ի գալ . և սկսանիցի հար-
կանել զծառայան և զաղախ-
նայս, ուտել և ըմպել և ար-
բենալ . եկեսցէ տէր ծառային
այնորիկ յառուր՝ յորում ակն
ոչ ունիցի, և 'ի ժամու՝ յորում
ոչ գիտիցէ . ընդ մէջ կտրեսցէ
զնա, և զմասն նորա ընդ ան-
հաւատս գիցէ :

Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ ըզ-
կամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատ-

րաստիցէ ըստ կամաց նորա,
արբցէ գան բազում :

Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ և ար-
ժանի գանի ինչ գործիցէ, արբ-
ցէ գան սակաւ . ամենայնի
որում շատ տուաւ, շատ խնդ-
րեացի 'ի նմանէ . և որում
բազում աւանդեցաւ, առաւել
ևս պահանջեսցեն 'ի նմանէ :

Հինգշարթի . որոյն՝ կրկնոց հոգեպետան,
և բազոյրասայ տասննոց եղիակայոսն :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի,
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 9. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ կոչեցիալ զերկուսասան
առաքեալան, ետ նոցա զօրու-
թիւն և իշխանութիւն 'ի վերայ
ամենայն դիւսց, և բժշկել զհի-
ւանդութիւնս :

Եւ առաքեաց զնոսա քարո-
զել զարքայութիւնն աստուծոյ,
և բժշկել զախտաժէտս :

Եւ ասէ ցնոսա . մի ինչ բառ-
նայք 'ի ճանապարհ . մի գառա-
զան, և մի մախազ, մի հաց,
և մի արծաթ . մի երկուս հան-
դերձս ունիցիք :

Եւ յոր տուն մտնանիցէք՝ անդ
ազլիք, և անտի գնացէք :

Եւ որք ոչ ընդ ունիցին զձեզ,

յոժամ ելանիցէք 'ի քաղաքէն յայնմանէ, զփաշխ օտից ձերոց թօթափեալէք 'ի վկայութիւն նոցա :

Եւ ելեալ չրջէին ընդ քաղաքս և ընդ գեօղս, աւետարանէին և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս :

Յորթի՛

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 12. հմբ. 49:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Հուր եկի արկանել յերկիր . և զի՛նչ՝ կամիմ թէ արդէն իսկ բորբոքէր . և մկրտութիւն մի ունիմ մկրտիլ . և զխորդ փութամ, մինչև կատարեսցի :

Համարիք եթէ խաղախութիւն եկի տալ յերկիր, ո՛չ . աւետ ձեզ, այլ բաժինս :

Զի եղիցին յայտ հետէ Հինգ 'ի տան միում բաժանեալք, երեքն՝ յերկուց, և երկուքն՝ յերկոց :

Բաժանեսցի Հայր յորդուց, և որդի՝ 'ի հօրէ . մայր՝ 'ի դրստերէ, և դուստր՝ 'ի մօրէ . ըսկեսուր՝ 'ի հարանէ, և հարսն՝ 'ի սկեսրէ իւրմէ :

Ասաց և ցժողովուրդսն . յոր-

ժամ տեսանիցէք ամզ ծագեալ յարևմտից, խոկոյն ասէք՝ թէ անձրև գայ, և լինի այնպէս . և յորժամ հարաւ շնչեալ, ասէք թէ խորշակ լինի, և լինի այնպէս :

Աեղծաւորք, զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել, իսկ զժամանակս զայս զխորդ ո՛չ փորձէք :

Ընդէր և յանձանց իսկ ո՛չ ընտրեցէք զարժանն :

Յորժամ երթայցես ընդ օտիսի քում առ իշխան, 'ի ճանապարհի տուր զհաշիւն զերժանել 'ի նմանէ . զի գուցէ քարչիցէ գրեղ առ դատաւորն, և դատաւորն մատնիցէ դահճի, և դահիճն արկանիցէ 'ի բանտ :

Ասեմ քեզ, ո՛չ երանիցես անտի՝ մինչև հատուցանիցես զյետին բնիսնն :

Ետրթի. որոցն տաբերց և տառն լուսարշացն մերոց, քաղեաի և բարգուղիմեաի.

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 9. հմբ. 35 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ չրջէր յիսուս ընդ ամենայն քաղաքս և ընդ գեօղս, ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նո-

ցա, և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան. և բժշկէր զամենայն տխուր և զամենայն հիւանդութիւնս 'ի ժողովրդեանն:

Եւ տեսեալ զժողովորդսն՝ զթացաւ 'ի նոսա. զի էին սշխատեալք և ցրուեալք իբրև զշխարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ:

Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր, հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ. արդ՝ աղաչեցէք զոէր Հնձոց՝ զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր:

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանսին աշակերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց հանել զնոսա, և բժշկել զամենայն ցաւս և զամենայն հիւանդութիւնս:

Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին, սիմոն՝ անուանեալն տետրոս, և անդրէաս եղբայր նորա. յակովբոս զերեզեայ, և յովհաննէս եղբայր նորա, փիլիպոս, և բարթուղիմէոս. թովմաս, և մատթէոս մաքսաւոր. յակովբոս արիւնայ, և զարէոս՝ որ անուանեցաւն թադէոս. սիմոն կանանացի, և յուզա սկարիովտացի որ և մատ-

նեայն զնա:

Գնտա երկոտասանսին առաքեաց յիսուս, պատուիրեաց նոցա և ասէ. 'ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայցէք, և 'ի քաղաք սամարացոց մի մըտանիցէք. այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կարուսեալս տան իտրայէլի:

Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից:

Երկրորդ կիբակէ Յիւնակի:

Սրբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Դուկասու: Գլ. 13. Հժբ. 1.

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եկին ոմանք 'ի նախն ժամանակի, և պատմեցին նմա վաստն զալիլեացոցն, որոց զարիւնն պիղատոս խառնեաց ընդ զոհսն նոցա:

Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. Համարիք եթէ այն զալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն զալիլեացիս, զի այնպիսի անցս կրեցին. ոչ. ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիլիք:

Կամ նոքա ութուտասանքն,
յորոց վերայ աչտարակն ան-
կաւ 'ի սելովամ, և տգան ըզ-
նոսա. համարիք եթէ նոքա պար-
տապանք եղեն քան զամենայն
մարդիկ ' որ բնակեալ են յե-
րուսաղէմ. ոչ . ասեմ ձեզ, այլ
եթէ ոչ ապաշխարիցէք ' ամե-
նեքեան նոյնպէս կորնչիջիք :

Ասաց և զառակս զայս .
թզենի մի էր ուրումն տնկեալ
յայգւոջ իւրում. և եկն խընդ-
րել զտուղ 'ի նմանէ ' և ոչ
եգիտ :

Ատէ ցայգեգործն. ահա ' ե-
րեք ամբ են ' յորմէ հետէ զամ'
խնդրել զտուղ 'ի թզենուջդ ' և ոչ
զտանեմ. արդ ' կտրեալ
զգա, ընդէ՞ր և զերկիրդ խա-
փանէ :

Նա պատասխանի ետ ' և
ասէ. տէր, թող զգա այս ամ
ևս, մինչև շուրջ զգովաւ բը-
րեցից ' և արկից աղբ. թերևս
արասցէ սրուղ. ապա թէ ոչ
յամէ ևս ' հատցես զգա :

երկուշարաթի. որքոցն, զեմարտի եղիսկո-
պոսն և Մեակեպոսի զնուարին :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 21. Հմբ. 12 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Բայց յառաջ քան զայս ա-
մենայն, մխեցեն զձեռս իւ-
րեանց 'ի ձեզ ' և հալածեցեն .
մասնեցեն 'ի ժողովուրդս և
'ի բանաս, և տանիցին առա-
ջի դատաւորաց և թագաւո-
րաց վասն անուան իմոյ . և լի-
նիցի ձեզ այն 'ի վկայութիւն :

Արդ ' զիք 'ի սիրտս ձեր,
մի յառաջագոյն կրթեալ տալոյ
պատասխանի . զի ես տաց ձեզ
բերան և իմաստութիւն, որում
ոչ կարիցեն կալ հակառակիամ
տալ պատասխանի ամենայն
հակառակորդքն ձեր :

Մասնեաջիք և 'ի ծնողաց,
և յեղբարց, և յազգականաց
և 'ի բարեկամաց, և սպանանի-
ցեն 'ի ձէնջ . և եղիջիք ա-
տեցեալք յամենեցունց վասն
անուան իմոյ . և մաղ մի 'ի
զլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ . և
համբերութեամբ ձերով ստաս-
ջիք զոգիս ձեր :

Երկշարաթի սրբոցն Յակովկայ և Կրտա-
փասայ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 12. Հմբ. 2 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Քի ոչ ինչ է 'ի ծածուկ' որ
ոչ յայտնեսցի , և գաղտնի' որ
ոչ ծանխիցի :

Վասն զի զոր ինչ ասիցէք
'ի խաւարի , լսելի լիցի 'ի լոյս.
և զոր յունկանէն խօսեցարուք
'ի շտեմարանս , քարոզեսցի 'ի
վերայ տանեաց :

Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց
խնոց . մի՛ զարհուրիցիք յայն-
ցանէ որ սպանանեն զմարմին ,
և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ
ունիցին առնել :

Այլ ցուցից ձեզ յումմէ՛ երկն-
չիցիք . երկնչիջիք յայնմանէ՝ որ
յետ սպանանելոյ ունի իշխա-
նութիւն արկանել 'ի գեհնն .
այս' ասեմ ձեզ . յայնմանէ եր-
կնչիջիք :

Ոչ տօղաբէն Հինգ. ձագ եր-
կուց զանգաց վաճառի , և մի
'ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ ա-
ռաջի աստուծոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իակ
Հեր գլխոյ թուեալ է . մի՛ եր-

կնչիք , զի քան զբազում՝ ձագս
լաւ էք զուրք :

Ասեմ ձեզ , զի ամենայն որ
խոտտուլանեսցի յիս առաջի
մարդկան , և որդի մարդոյ
խոտտուլանեսցի զմնանէ առաջի
Հրեշտակաց աստուծոյ :

Չորեքշարաթի :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 13. Հմբ. 10 .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ ուսուցանէր 'ի միում
ժողովրդանոցացն 'ի շաբաթս .
և ահա կին մի՝ զոր ունէր սցս
Հիւանդութեան ամս ութու-
տամս . և էր կարկամաւ , և
ոչ կարէր ամենևին 'ի վեր
հայել :

Եւ տեսեալ զնա յիսուսի ,
կոչեաց առ ինքն՝ և ասէ ցնա .
կին դու՝ արձակեալ ես 'ի Հի-
ւանդութենէ քումմէ . և եդ 'ի
վերայ նորա ձեռն . և առ-
ժամայն ուղղեցաւ , և փառա-
ւոր ասնէր զաստուած :

Պատասխանի ետ ժողո-
վրդապեան՝ ցատուցեալ թէ
բնդէր 'ի շաբաթու բժշկեաց
յիսուս , և ասէ ցժողովուրդն .

վեց օր է՝ յորս արժան է գործել, յայնս եկայք բժշկեցարութք, և մի յաւուր շարաթու :

Պատասխանի ետ նմա տէր՝ և ասէ . կեղծաւորք, խրաքանչխրոք 'ի ձէնջ 'ի շարաթու ո՞չ արձակէ զեզն իւր կամ զէշ 'ի մարոյ, և տանի տայ ջուր :

Իսկ այս դուտար արբաւհամու էր՝ զոր կապեաց սատանայ՝ ահաւաղիկ ութուտասն ամ, ո՞չ էր արժան արձակել 'ի կապանաց անտի 'ի շարաթու :

Եւ գայս իբրև ասաց, յամօթ լինէին ամենեքին որ հաւառակն կային նմա . և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ի վն րայ ամենայն փառաւորութեանցն՝ որ գործէին 'ի նմանէ :

Հինգ շարաթի՝ որոց հարցն եղիպտացոց . Պարթ, Պարս, Մակարոյ, Եւայրի, Եօաննու Գրեցոցն Եօաննու կարճատակին, Կեղոսի, Արսէնի, Արիստու, Գանիէլի, Արապիտի, Մակարիտի, Պիլիէնի, և այլոց որոց հարցն :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի . Գլ. 10. Հմբ. 37 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս, ո՞չ է ինձ արժանի :

Եւ որ սիրէ զուտար կամ զդուտար առաւել քան զիս, չէ ինձ արժանի :

Եւ որ ո՞չ առնու զխաշ իւր և գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի :

Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ, գտցէ զնա :

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառարիչն իմ :

Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի, զվարձս մարգարէի առցէ : և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզվարձս արդարոյ առցէ :

Եւ որ արբուցցէ միւս 'ի փոքրկանցս յայցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ, ո՞չ կորուսցէ զվարձս իւր :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . Գլ. 14. Հմբ. 1 :

Տնուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ եղև 'ի մտանեմն նորա 'ի տուն ուրումն իշխանացն փարիսեցոց 'ի շարաթու՝ ուտել Հաց և նորա սպասէին նմա :

Եւ ահա՛ այր ոմն էր անդ ջրդողեալ առաջի նորա :

Պատասխանի ետ յիտու և առէ ցօրինաւորսն և ցօրարիսեցիսն . եթէ անբժան իցէ 'ի շաբաթու բժշկել . և նորա լուսեղնն . և բուսն հարեալ ըզնմանէ՝ բժշկեաց զնա , և արձակեաց :

Եւ առէ ցնոսա . ո՞յր ուրուք 'ի ձէնջ էշ կամ եղն անխանիցի 'ի ջրհոր , և ո՞չ վարվաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու :

Եւ ո՞չ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն :

Ասաց և առ կոչնականն առակ մի , հայեցեալ թէ զխորդ բարձրնտիր լինէին . առէ ցնոսա :

Յորժամ կոչիցէ որ զբեղ 'ի հարսանիս՝ կամ 'ի կոչունս , մի բազմիցիս յառաջին բարձին . դուցէ պատուականագոյն ևս քան զբեղ իցէ կոչեցեալն 'ի նմանէ . և եկեալ՝ որ զբեղն և զնա կոչեաց . տսիցէ ցբեզ՝ տուր ամա տեղի . և ապա՛քսկասնիցիս ամօթով զյետին տեղին ունել :

Այլ յորժամ կոչիցիս , երթիր՝ բազմեսիր 'ի յետին տեղ-

ւոջ . զի յորժամ գայցէ որ կոչեացն զբեղ , տսիցէ ցբեզ . բարեկամ 'ի վեր մատիր . յայնժամ եղիցին քեզ վառք առաջի բարձակցայն քոց :

Չի ամենայն . որ բարձրացուցանէ զանձն , խոնարհեացի . և որ խոնարհեցուցանէ զանձն , բարձրացի :

Նորթ . սրբոյն՝ Նիկողայոսի զմիանայոս սքանչելագործ հայրապետին :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ լատ Յովհաննու : Գլ. 10. Հմբ. 11 :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Ես եմ հովին քաջ . հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ ոչխարաց :

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հովիւ , որոյ ոչ իւր են ոչխարքն , իբրև տեսանէ զգայն զի գայ , թողու զոչխարսն և վախշի . և գայն յափշտակէ վնոսա և ցրուէ . քանզի վարձկան է , և չէ՛ վոյթ նմա վասն ոչխարացն :

Ես եմ հովին քաջ . և ճանաչեմ զիմն , և ճանաչիմ յիմոյն :

Որպէս գիտէ զիս հայր , գիտեմ և ես զհայր . և զանձն իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց :

Նա՛ և սլլ ևս ոչխարք են խմ, որ ո՛չ են յայսմ գաւթէ. և զայնս ևս պարտ է ինձ ամել այսր . և ձայնի խնում լուիցեն, և եղիցին մի հօտ և մի հովիւ :

***

Երբորդ Անբասիէ յիմնակին՝ Բարեկենդան ատրք Յակոբայ պարօցն :

Արոյց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 14. Հմբ. 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Ասէ և ցիոջնատէրն . յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս . մի կոչեր զբարեկամս քո, և մի զեղբարս քո, և մի զազգականս քո, և մի զզրացիս քո, և մի զվեժամեծս . զի մի և նորա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ Հատուցումն :

Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա՛ զաղբատըս, և զխեղս, և զկաղս և զկոյրըս . և երանելի լինիցիս . զի ո՛չ ունին փոխարէն Հատուցանելոյ քեզ . և Հատուցի քեզ փոխարէն ՚ի յարութեան արդարոց :

Իբրև լուս զայս ոմն ՚ի բազմակամայն՝ ասէ ցնա . երանի որ կերիցէ ճաշ յարպարութեան աստուծոյ :

Եւնա ասէ . այր ոմն գործեաց ընթրիս, և հրաւիրեաց զբազումս :

Եւ առաքեաց զԺառայ իւր ՚ի ժամու ընթրեացն կոչել լուհրաւիրեալն՝ թէ եկայք, զի ահա ասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ :

Եւ սկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան հրաժարել . առաջինն ասէ . ազարակ գնեցի, և հարկ է երանել տեսանել զնա, աղաչեմ զքեզ՝ կա՛յ զիս հրաժարեալ :

Եւ միւսն ասէ, լուծս հինգ եզանց գնեցի, և երթամ փորձել զնոսա, աղաչեմ զքեզ՝ կա՛յ զիս հրաժարեալ :

Եւ միւսն ասէ . կին ամի, և վասն այնորիկ ո՛չ կարեմ գալ :

Եւ եկեալ ծառայն՝ պատմեաց զայն տեսն իւրում :

Յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն, ասէ ցԺառայն իւր . ել վաղվաղակի ՚ի հրապարակս և ՚ի փողոցս քաղաքիզ, և զաղբատս, և զխեղս, և զկաղս և զկոյրս մեյժ այսր :

Եւ ասէ ծառայն . տէ՛ր՝ եղև զոր հրամայեցերն, և կայ ևս տեղի :

Եւ ասէ տէ՛րն ցԺառայն, ել

՚ի ճանապարհս և ՚ի ցանգս, և արահայր մտաննել, զի լցցի տունս իմ:

Ասեմ ձեզ, զի ոչ որ յայնց կոչեցերց ճաշակեսցէ յընթրեաց խնց:

Երկուշարաքի. տան է որոցն՝ Մինասոյ, Երեմոյնեայ և Գրորոսի. և Կամաւար աչքատացն՝ ցօաննաւ և Ալբարեանոսի:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մատթէոսի. ԳԼ. 10.

Համար 37:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առ:

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւելքան զիս, ոչ է ինձ արժանի:

Եւ որ սիրէ զուտոր կամ ըզզուտոր առաւելքան զիս, չէ ինձ արժանի:

Եւ որ ոչ առնու զիս ոչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի:

Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուցէ զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ, գացէ զնա:

Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ:

Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի, զվարձս մարգարէի առցէ. և որ ընդունի

զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզվարձս արդարոյ առցէ:

Եւ որ արբուցէ միում ՚ի վարքիանցս յայցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կորուցէ զվարձս իւր:

Երեքշարաքի. որոցն կուանկիտի հարիւրապետն, և Շնաւի ազգականին քրիստոսի, որ խաչեցաւ յերուսաղէմ. Պապիկարտի հոյրապետին զԲեանոյ. և արոյ միայնցն որք յարեւելս կոտորեցան:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի. ԳԼ. 6. Հմր. 6:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ շրջէր շուրջ զգաւաւորն, և ուսուցանէր. կոչեաց առ ինքն զերկոտասանն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց պըղծոց:

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձցեն ՚ի ճանապարհ, բոց միայն գաւաղան. մի պարկ մի հաց, մի պղինձ ՚ի գօտիս. այլ ազաննել հողաթախ, և մի զգննուցուք ասէ՝ երկուս պարեգօսա:

Եւ ասէր ցնոսա. յօր տուն մտանիցէք, անդէն օթելանս կալջիք, մինչև երանիցէք անախ:

Եւ որ ոչ ընկացին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթալիեսյիք ըզփոյի ստից ձերոց 'ի վկայութիւն նոցա :

Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեացեն. և զևս բազումս հանէին՝ և օծանէին իւրով զբազումս հիւանդս, և բըժշկէին զնոսա :

Չորեքշաբթի :

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի Որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 14. Հմբ. 15: Ընդ Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բազումք. զարձալ և ստէ ցնոսա :

Եթէ որ գայ առ իս, և ոչ ատեսայ զհայր իւր և զմայր, և զկին և զորդիս, և զեղբարս և զքորս, նա՝ և զանձն ևս իւր, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել :

Չի որ ոչ բառնայ զիսաչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել :

Հինգշաբթի. սրբոցն, Եւստորատիոսի, Օղանտիոսի, Եւզիմէոսի, Ովրտատեոսի, և Մարգարիտի:

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 5. Հմբ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ տեսեալ զժողովուրդան՝ ել 'ի լեռան. և իբրև նստալ

անդ՝ մատենան առ նա աշակերտքն նորա :

Եւ բացեալ զբերան իւր սուտցանէր զնոսա, և ասէր :

Երանի՛ աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից :

Երանի՛ սղաւորաց, զի նորա մխիթարեացին :

Երանի՛ հեղոց, զի նորա ժառանգեացն զերկիր :

Երանի՛ որ քաղցեալ և ծարալի իցեն արդարութեան, զի նորա յաղեսցին :

Երանի՛ ողբբաժաց, զի նորա ողորմութիւն գացնն :

Երանի՛ այնոցիկ՝ որ սուրբ են սրտիւք, զի նորա զատուած տեսցեն :

Երանի՛ խաղաղարարաց, զի նորա որդիք աստուծոյ կոչեսցին :

Երանի՛ որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից :

Երանի՛ է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնչ սուտ՝ վասն իմ. ցնծացէք և ուրախ լերձուք, զի վարձըք ձեր բողբոսեն յերկինս. զի այսպէս հալածեսցին զմարգարէան որ յառաջ բան զձեզ էին :

Ուրբաթ:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 15. Հմբ. 1:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ էին մերձ առ նա ամն-
նայն մտքատուրք և մեղաւորք
ընել 'ի նմանէ:

Տրտնջէին փարիսեցիքն և դր-
պիորք և ասէին. ընդ էր սա
զմեղաւորս ընդ ունի՝ և ուտէ
ընդ նոսա:

Ասաց առ նոսա զսառակս զայս:

Ո՛վ որ իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝
որոյ իցէ հարկւր ոչխար, և կո-
րուսանիցէ մի 'ի նոցանէ. ո՞չ
թողուցու զիննսունն և զինն
յանապատի, և երթիցէ զհետ
կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ
զնա. և իբրև գտանէ՝ զնէ
զնա 'ի վերայ ուսոց իւրոց խըն-
դալով, և երթայ 'ի տուն, կոչէ
զբարեկամս և զգրացիս՝ և ասէ
ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս,
զի գտի զոչխարս իմ զկորու-
սեալ:

Ասեմ ձեզ զի սցապէս է ուրա-
խութիւն յերկինս վասն միոյ
մեղաւորի, որ ապաշխարիցէ,
քան վասն իննսուն և ինն ար-
դարոց՝ որոց չիցէ պիտոյ տալաշ-
խարութիւն:

Շարաք. ասն է սրբոցն և Եսայիայ մըրայ հայ-
րապետին, Մարտոկէի ճշնաւորին, և Մելիտոսի
կոյսկոպոսին:

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 9. Հմբ. 39:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ ասէ յիսուս. 'ի դա-
տաստան եկի յաշխարհս յայս,
զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն,
և որք տեսանեն՝ կուրացցին:

Լուան ոմանք 'ի փարիսեց-
ւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և
ասեն ցնա. մի թէ և մեր
կոյրք իցեմք:

Ասէ ցնոսա յիսուս. եթէ
կոյրք էիք՝ ո՞չ էր ձեր մեղ-
բայց արդ ասէք՝ թէ տեսա-
նեմք, և մեզքն ձեր 'ի ձեզ
հաստատեալ են:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ
ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի դա-
ւիթ ոչխարացն. այլ ընդ այլե-
ւանէ, նա գող է և աւաղակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն,
հովիւ է ոչխարաց. նմա դըռ-
նապանն բանայ, և ոչխարքն
ձայնի նորա ըսն. և զիւր ոչ-
խարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ
զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրն զամն-
նայն հանիցէ, առաջի նոցա եր-
թայ, և ոչխարքն զհետ նորա

երթան, զի ճանաչեն զձայն. նորա. զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ վախիցեն 'ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց :

Չայս առտի՛ ասաց նոցա յիսուս, և նորա ոչ գիտէին՝ թէ զինչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա :

Գարձեալ՝ ասէ ցնոսա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն ոչխարաց :

Ամենքեան որ յառաջ քան զիս եկին, գողք էին և աւազակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն :

Ես եմ դուռն. ընդ իս թէ որ մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ, և ելցէ, և ճարակ գտցէ :

Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողացի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին :

Չորրորդ կիտակի յիմասկին :

Աբրոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 17. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասաց և առ աշակերտսն իւր. ոչ է մարթ չգալ գայթազբութեան. բայց վայ այնմիկ է՝ յոյր ձեռն գայցէ :

Լաւ էր նմա՝ թէ վէմ երկանաբար կախէր զգարանոցէ՝ նորա, և անկանէր 'ի ծով. քան թէ գայթազբեցուցանիցէ զմի որ 'ի վորրկանցս յայցանէ :

Չգոյշ կացէք անձանց, եթէ մեզիցէ եղբայր քո, սաստեալ նմա. և եթէ ապաշխարիցէ, թո՛ղ նմա. և եթէ եօթն անգամ մեզիցէ քեզ, և եօթն անգամ գարձցի 'ի քեզ և ասիցէ՝ ապաշխարեմ, թողցես նմա. և ասեն աւուրեալքըն ցտէր. յաւել մեզ Հաւատս :

Եւ ասէ տէր. եթէ ունիցիք Հաւատս քան զհատ մանանխոյ, և ասիցէք թթեւոցս սյամիկ. խլեանց և տնկեանց 'ի ծովու, և Հնազանդեսցի ձեզ :

Իսկ ո՞վ որ 'ի ձէնջ՝ որ ունիցի ծառայ Հողադործ կամ Հովիւ, որ իբրև մտանիցէ յազարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվաղակի, թէ անց բազմեաց՝ այլ ոչ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեալ զինչ ընթերցոց իցեմ, և գօտի ամեալ սգալտեալ զիս՝ մինչև կերայց և արբից, և ապա կերիցես և արբցես դու :

Իթիթէ Հո՛րհ ունիցի ծառային սյամիկ, զի արար զամենայն Հրամանսն :

Մոյնպէս և դուք՝ յորժամ
անկիցէք զամենայն հրամա-
նեալն ձեզ, ասասցիք՝ թէ ծա-
ւայք անախտանք եմք, զոր
պարտ էաքն անել՝ արարաք :

Երկուշարտի. ամէ է որոց ճայտպետացն՝
Եղնատիտի և Աղղէի, և Մարտիայի եպի-
կոսոյն :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. Գ. Համար. 32 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յին 'ի կալիառնաում. և
լրբև եմուտ 'ի տուն, հարցա-
նէր զնոսա, զինչ վիճէիք
զճանապարհայն ընդ միմեանս :

Եւ նորա ըու լինէին . քան-
զի ընդ միմեանս վիճէին 'ի
ճանապարհին՝ թէ ով մեծ իցէ :

Եւ իրբև նստաւ՝ կոչեաց
զերկտասանսն, և ասէ ցնոսա.
եթէ որ կամի առաջին լինել
եզիցի ամենեցուն կտսեր՝ և
ամենեցուն պաշտօնեաց :

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց
'ի մէջ նոցա . և ընկալեալ զնա
'ի գիրկս իւր, ասէ ցնոսա :

Որ միանգամ յայտպիտի մանկ-
տուց ընկալցի յանուն իմ, զիս
ընդունի . և որ զիս ընդունիցի,
ոչ զիս ընդունի՝ այլ զայն որ
առարեացն զիս :

Երկրշարտի. որոցն՝ Թէոփանոս կալիպոս-
տին, և Բեռնայ վկային, և յորեց զՆաորացն՝
Բաստի, Եսերի, Էստիգի, և Բաստիպեայ,
Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 10. Հմբ. 26 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Քի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ
յայտնեցի, և գաղտնի՝ որ ոչ
ծանկցի :

Չոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի՝ ա-
սացէք 'ի լոյս . և զոր լւէք յունկա-
նէ՝ քարոզեցէք 'ի վերայ տանեաց :

Եւ մի երկնչիք յայնցանէ՝
որ սպանանեն զմարմին, և զո-
գի ոչ կարեն սպանանել :

Այլ երկերո՞ւք դուք առաւել
յայնմանէ՝ որ կարողն է զոգի և
զմարմին կտրուանել 'ի գեհննի :

Ոչ սպաքէն երկու ճնճուկը
գանգի միոյ վաճառին, և մի
'ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի ա-
ռանց հօր ձեռոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր
գլխոյ թուեալ է . և արդ՝ մի
երկնչիցիք՝ զի լու էք քան ըզ-
բազում ճնճուկս :

Ամենայն որ խոստովանեցի
յիս առաջի մարդկան, խոստո-
վանեցից և ես զնմանէ առաջի
հօր խնոյ որ յերկինսէ . և որ ու-
րացի առաջի մարդկան, ուրա-
ցայց և ես զնա առաջի հօր խնոյ,
որ յերկինս է :

Զորհարարի :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Ղուկասու. Գլ. 17. Հմբ. 11 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ եղև մինչև երթայր նա յերուսաղէմ, և ինքն անցանէր ընդ մէջ սամարեայ և գալիկացոց :

Եւ մինչդեռ մտանէր 'ի գեոզ ուրեմն, պատահեցին նմա տասըն այր բորոս, որք կացին 'ի Հեռաստանէ, բարձին զձայնս՝ և ասեն. յիսուս վարդապետ՝ ողորմեաց մեզ :

Եւ իբրև ետես գնտաս, ասէ ցնտաս. երթայք ցուցէ՛ք զանձինքս քահանայիցն. և եղև իբրև գնացին, առժամայն սրբեցան :

Մի ոմն 'ի նոցանէ իբրև ետես՝ եթէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն՝ 'ի ձայն մեծ փառաւոր ասնէր զատուած. անկաւ 'ի վերայ երեսոց խրոց սոսոս նորա՝ և գոհանայր ըզնմանէ. և ինքն էր սամարացի :

Պատասխանի ետ յիսուս՝ և ասէ. ո՛չ տասն սորս սրբեցան, խոյ արդ՝ իննուընթ ո՛ր են, զի ո՛չ գտան զառնալ տալ փառս աստուծոյ, բայց միայն այլազ-

գիս սյս :

Եւ ասէ ցնա. արի՛ դնա՛, զի Հուստոք քո կեցուցին զքեզ :

Ընդհարարի՛ որոց կուսածացն, Ընդոսի և Գամբայի. և Գղբիկոսի քահանայն. և Էրկոց իբրտցն, որք այրեցան յեկեղեցին Նիկիոմիդացոց :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Յովհաննու. Գլ. 15. Հմբ. 17. :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Չայս պատուիրեմ, զի սիրեսչիք զմիմեանս :

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեաց, գիտասչիք զի նախ զիս ատեաց :

Եթէ յաշխարհէ աստի էիր՝ աշխարհ զիւրսն սիրէր արդեօք. բայց զի յաշխարհէ չէք. այլ ետ ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ ատեաց զձեզ աշխարհ :

Յիշեցէ՛ք զբանն զոր ասացի, ձեզ թէ ո՛չ է ծառայ մեծ քան զտէր խր. եթէ զիս Հօլածեցին, ասրա և զձեզ Հոլածեցեն. եթէ զբանն խմ սահեցին, ասրա և զձերն սահեցեն :

Այլ զնոյնս արտացեն ընդ ձեզ վասն անուան ինց. զի ո՛չ ծանեան զայն որ առարեւոյն զիս :

Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ՝ չիք ինչ պատճառք վասն մեղաց իւրեանց :

Որ զիս ատեայ, և զհայրն իմ ատեայ :

Եթէ զգործսն չէր գործեալ 'ի նոսա՝ զոր ոչ այլ որ գործեաց, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա, բայց արդ՝ տեսին, և ատեցին՝ և զիս և զհայր իմ. այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ՛ ատեցին զիս տարապարտուց :

Ուրբաթ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 18. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասաց և առախ մի նոցա առ այն՝ թէ՛ պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս՝ և մի ձանձրանալ. ասէ. դատաւոր մի էր 'ի քաղաքի ուրեմն, յաստուծոյ ոչ երկնչէր՝ և 'ի մարդկանէ՛ ոչ ամաչէր :

Եւ այրի մի էր 'ի նմին քաղաքի, գայր առ նա և ասէր. դատ արա ինձ յոտխէ խնէ :

Եւ ոչ կամէր 'ի բազում ժա-

մանակա . յետ այնորիկ ասէ 'ի մտի իւրում, թէ և յաստուծոյ ոչ երկնչիմ, և 'ի մարդկանէ՛ ոչ ամաչեմ, գոնէ՛ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի 'ի սպառ և կեալ թախանձիցէ զիս :

Եւ ասէ տէր . լուարն՝ որ զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր . իսկ աստուած՝ ոչ առնիցէ վրէժ ինդրութիւն ծառայից իւրոց, որ աղաղակեն առ նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա . այս՝ ասեմ ձեզ . զի արասցէ վրէժ ինդրութիւն նոցա վազվազակի. իսկ որդի մարդոյ եկեալ, գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի :

Շարաթ. տես է նախախոսել յանգամիկ Թագաւորին մերոյ արքայն Արդարու :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 7. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ եղև իբրև կատարեաց զամենայն բանս իւր 'ի ընկիս ժողովրդեանն, եմուտ 'ի կափառնաւում :

Հարիւրապետի ուրումն ծառայ՝ չարաչար հիւանդացեալ՝

մերձ էր 'ի վախճանել, որ էր նմա պատուական :

Իրրև լուա գլխուսէ, առաքեաց զժերոն 'ի հրէից, ազաչել զնա՝ զի եկեացէ ապրեցուցէ զժառայն նորա :

Ե նորա եկեալ առ յիսուս՝ աղաչէին զնա ստէպ՝ և ասէին, թէ արժանի է որում ըզնորհս զայս առնես . զի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ :

Ե յիսուս զնաց ընդ նոսա . իրրև ոչինչ կարի հեռի էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս՝ և ասէ ցնա . տէր՝ մի ինչ աշխատ լինիր, զի չամ բաւական եթէ ընդ յարկաւ խնով մտանիցես . վասն որոյ և ոչ զանձն համարեցայ արժանի առ քեզ գալոյ . այլ ասս՝ բանիւ՝ և բըժշկեցի մանուկս իմ . քանզի և ես այր մի եմ՝ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ . ունիմ ընդ ինև զինուորս . և ասեմ սմա երթ, և երթայ . և այլում՝ թէ եկ, և գայ . և ծառայի խնամ՝ թէ արա՝ զայս, և առնէ :

Ե իրրև լուա զայս յիսուս՝ զարմացաւ, զարձաւ առ ժո-

ղովուրդն որ երթային զհետնորա և ասէ . ամէն ստեմ ձեզ՝ թէ և ոչ յիարայելի այսչափ հաւատս գաի :

Ե զարձան անդրէն պատգամաւորքն 'ի տուն, և գտին զժառայն հիւանդ՝ բժշկեալ :

Հինգերորդ կիրակի Գիւնակին :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու . Գլ. 18. Հմբ 9 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցեն՝ և խտրիցեն զբազումս, զառակս զայս :

Արք երկու ելին 'ի տաճարն կալ յաղօթս, մին՝ վարիսեցի, և միւսն՝ մաքսաւոր :

Փարիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձինս աղօթս մատուցանէր . աստուած իմ՝ գոհանամ զքէն . զի ոչ եմ իրրև զայլս 'ի մարդկանէ, զյափըտակողս՝ և զանիրաւս՝ և ըզշունս, կամ իրրև զայս մաքսաւոր . այլ պահեմ երկիցս 'ի շարաթու, և տամ տասանորդ ըս յամենայն ստացուծոց խնոց :

Ե մաքսաւորն կայր մեկու-

սի, և ոչ կամէր՝ և ոչ զաչս ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր՝ և ասէր. աստուած՝ քսուեա՛ զիս զմեզաւորս :

Ասեմ՝ ձեզ. էջ սա արդարացեալ ՚ի տուն իւր քան զնա :

Չի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր, խոնարհեցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն, բարձրացի :

Երեմ. 29. 9. արքայ Արբանուս և յորենայ և անարծաթ բժշկոցն եղզուայի և Դամբանայ

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գ Լ. 12. Հմբ. 32

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւնն :

Աճառեցէք զինչս ձեր, և տուք ողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս անոնց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապակիանէ :

Չի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր սնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք՝ լուցեալք. և դուք նմանողք մարդ-

կան՝ որ ակն ունիցին տեառըն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բաղխիցէ, վազվազակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն այնցիկ, զորս եկեալ տէրն գլտցէ արթունս. ամէն ասեմ ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա. և եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեացէ՝ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնգրիկ :

Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուաէրն յորձում ժամու գող գայ, հսկէր և չտայր թոյլ ախան հատանել ՚ի տան իւրում :

Ե. դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ :

Երեմ. 29. 9. արքայ Առտասմարոյ վկայն :

Սրբոյ Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Մատթէոսի. Գ Լ. 10. Հմբ. 16 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս ՚ի մէջ գայլոց. եղերուք այսուհետև խորագէտք իբրև զօձս, և միամիտք իբրև զաղաւնիս :

Չգոյշ լինիցիք 'ի մարդկանէ .
 զի մատնեսցեն զձեզ յատեա-
 նըս , և 'ի ժողովարդս իւ-
 բեանց տանջեսցեն զձեզ . և ա-
 ռաջի դատաւորաց և թագա-
 ւորաց տանիցին զձեզ վասն իմ ,
 'ի վկայութիւն նոցա և Հեթա-
 նոսաց :

Այլ յորժամ մատնեսցեն զձեզ ,
 մի Հոգացէք՝ թէ որպէս կամ
 զինչ խօսիցիք . զի տացի ձեզ
 'ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսի-
 ցիքն , զի ոչ եթէ դուք իցէք , որ
 խօսիցիքն այլ Հոգին Հօր ձերոյ
 որ խօսիցի 'ի ձեզ :

Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր
 'ի մահ , և Հայր՝ զորդի . և յառ-
 նիցեն որդիք 'ի վերայ Հարց՝
 և տարմանիցեն գնոսա . և ե-
 ղիջիք ատեցեալք յամենեցունց
 վասն անուան իմոյ . իսկ որ Համ-
 բերեսցէ 'ի սպառ , նա կեցցէ

Առաջին ամ սրբոյ՝ Վաթի մարգարէին և
 Յակոբայ տառքելոյն :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
 որ ըստ Մատթէոսի . Գլ. 22. Հմբ. 41 :
 Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ 'ի ժողովել վարիսեց-
 ւոցն , եւ Հարց ցնոսա յիսուս՝
 և ասէ . զիսորդ թուի ձեզ վա-

սըն քրիստոսն , ոյր որդի է . ա-
 սեն ցնոս , դաւթի :

Ասէ ցնոսա յիսուս . իսկ զի-
 սորդ դաւթի Հոգւովն կոչէ զնա
 տէր , և ասէ . ասաց տէր ցտէր
 իմ . նիստ ընդ աջմէ խնկէ ,
 մինչև եղից զթշնամիս քո սրս-
 տուանդան ոտից քոց . իսկ ե-
 թէ դաւթի զնա տէր կոչէ , զի-
 սորդ որդի նորա իցէ :

Եւ ոյրք կարէր տալ նմա պա-
 տասխանի բան մի . և ոչ իշ-
 խէր որ յայնմ օրէ Հարցանել
 զնա և ոչինչ :

Երկրորդ ամ սրբոյ՝ Ստեփաննոսի նախալը-
 կայն և առաջին մարտիրոսին :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
 որ ըստ Յովհաննու . Գլ. 12. Հմբ. 24 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ե-
 թէ ոչ Հատն ցորենոյ անկեալ
 յերկիր մեռանիցի , ինքն մի-
 այն կայ . տալս եթ մեռանիցի ,
 բազում արգիւնս առնէ . որ
 սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա .
 և որ ատեսց զանձն իւր յաշ-
 խարհիս յայսմիկ , 'ի կեանսն
 յաւիտենականս պահեսցէ զնա :

Եթէ որ զիս պաշտիցէ , զինի
 իմ եկեսցէ . և ուր եան եմ , անդ

և պաշտօնեացն իմ՝ եղիցի . եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա հայրն իմ :

Երրորդ ան որոց Աստուծոյն զհարտի եւ զօրօսի :

Մերոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Յօհաննու. Գլ. 21. Հմբ. 15 :

Յետ Եարութեան Տեսան մերոց Յիսուսի Քրիստոսի .

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ ցսիմնիս պետրոս յիսուս . սիմնիս յոյնանու, սիրենս զիս առաւել քան զգոսա . ասէ ցնա . այո՛, տէ՛ր և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա, արածեա՛ ըզ զառկնս իմ :

Պարձեալ ասէ ցնա, սիմնիս յոյնանու սիրենս զիս . ասէ ցընա . այո՛ տէ՛ր, և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա՝ արածեա՛ զոչխարս իմ :

Ասէ ցնա երկուս անգամ . սիմնիս յոյնանու, սիրենս զիս . արամեցաւ պետրոս՝ զի ասացն ցնա երկուս թէ սիրենս զիս . և ասէ ցնա . տէ՛ր դու զամենայն գիտես . և դու իսկ զամենայն ճանաչես, և եթէ սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա յիսուս . արածեա՛ զոչխարս իմ :

Ամէն ամէն ասեմ քեզ . զի մինչ մանուկն էիր՝ անձամբ անձին գօտի ածէիր, և երթայիր յո և կամէիր . և յորժամ ծերացցես, ձեռս 'ի վեր կալցես՝ և այլք ածցեն քեզ գօտի, և տարցին ուր ո՛չ կամիցես :

Չայս ասաց՝ նշանակեալ թէ ո՞րով մահու տառաւոր առնիցէ զաստուած . և զայս իբրև ասաց՝ ասէ ցնա եկ զկնի իմ :

Պարձաւ պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերան զոր սիրէր յիսուս՝ զի երթայր զկնի . որ և անկաւ զընծօրն նորա՝ և ասէ, տէ՛ր ո՞վ է որ մատնեցցն է զքեզ :

Գնա տեսեալ պետրոսի, ասէ ց յիսուս . տէ՛ր, իսկ սա զի :

Ասէ ցնա յիսուս . եթէ կամիմ զի կացցէ դա՛ մինչև ես դամ . քեզ զի՞ փոյթ է, դու եկ զկնի իմ :

Չորրորդ ան որոցն որտե՛ս որոցն՝ Ստեփանոս տարբերցն եւ Եհաննու ասեալորոցի :

Մերոց Աւետարանին Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 21. Հմբ. 20 :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Պարձաւ պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերան զոր սիրէր

յիտուս՝ զի երթայր զկնի . որ
և անկուս զլանջօքն նորա և
ասէ , տէ՛ր ո՞վ է որ մատնելցն
է գրեզ :

Զնա տեսեալ պետրոսի , ա-
սէ ց յիտուս . տէ՛ր , իսկ սա զի՛ :

Ասէ ցնա յիտուս . եթէ կա-
միմ զի կացցէ դա՝ մինչև ես
դամ . քեզ զի փոյթ է , դու եկ
զկնի իմ :

Եւ ել բանս այս յեղբարս ,
և Համարեցան թէ աշակերտն
այն ո՛չ մեռանիցի . և ո՛չ ասաց
նմա յիտուս , եթէ ո՛չ մեռանիցի .
այլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ
դա մինչև ես դամ :

Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ
վասն այսոցիկ . որ և գրեացն
իսկ զայսոցիկ . և գիտեմք , ե-
թէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա

Բացց է և այլ ինչ բազում
զոր արար յիտուս , զոր եթէ
գրեալ էր մի ընդ միոյն , կար-
ծեմ թէ՝ և ո՛չ աշխարհս բա-
ւական էր տանել զգիրսն , որ
թէ գրեալ էին :

Չորեքշաբթի :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիտուսի Քրիստոսի
որ բնա Ղուկասու . Գլ . 18 . Հմբ 18 :

և և Տէրն մեր Յիտուս Քրիստոս :

Եւ եհարց զնս ոմն իշխան՝

և ասէ . վարդապետ բարի՛
զինչ գործեցից . զի զկեանսն
յաւիտենականս ժառանգեցից :
Ասէ ցնա յիտուս . զի՛ ասես զիս
բարի . չիք որ բարի , բաց մի
աստուած :

Չարտուիրանս գիտես . մի
չնար , մի սպանաներ , մի դո-
զանար , մի սուտ վկայեր , պա-
տուեա՛ զհայր քո և զմայր :

Եւ նա ասէ . զայդ ամն-
նայն պահեցի 'ի մանկութենէ
իմնէ :

Իբրև լուս զայն յիտուս ,
ասէ ցնա . միւս և սպակոս է
քեզ . զամենայն ինչ զոր ունիս
վաճառեա՛ և տուր աղքատաց ,
և ունիցիս դանձս յերկինս . և
եկ զկնի իմ :

Նա՛ իբրև լուս զայս ,
տրտմեցաւ . քանզի էր մեծա-
տուն յոյժ :

Իբրև ետես զնա յիտուս
տրտմեալ , ասէ . սրպէս դըժ-
ուարաւ՝ որ ինչս ունիցին՝ մտա-
նիցեն յարքայութիւն աստու-
ծոյ :

Ղիւրազոյն իցէ մալխոյ ընդ
ծակ սաղան անցանել , քան
մեծատան յարքայութիւն աս-
տուծոյ մտանել :

**Եւ որ լուանն՝ ասէին . և
ն՞ կարիցէ ապրել :**

**Եւ նա ասէ . անհնարինք
առ ՚ի մարդկանէ , Հնարաւորք
են յաստուծոյ :**

Ուրաթ :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու . ԳԼ 19 . Հմբ . 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

**Եւ մտեալ շրջէր ընդ երի-
բոլ . և ահա՛ այր մի անուն
կոչեցեալ զաբէոս . և նա էր
մարսապետ . և ինքն մեծատուն .
և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ ի-
ցէ յիսուս , և ո՛չ կարէր ՚ի բազ-
մութենէն , զի կարճ էր հասա-
կալ :**

**Եւ ընթացեալ յառաջս , ել
՚ի ժանտաթղենին՝ զի տեսանի-
ցէ զնա . քանզի ընդ այն իսկ
անցանկբց էր :**

**Իբրև եկն ՚ի տեղին . հա-
յեցաւ ՚ի վեր յիսուս՝ և ասէցնա .
զարբ՛ փութիս՝ էջ այտի , զի
այսօր ՚ի տան քում արժան է
ինձ աղանել . փութացաւ և էջ՝
և ընկալաւ զնա ուրախու-
թեամբ :**

Իբրև տեսին ամենեքին ,

**տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ
առն մեղաւորի եմուտ լուծա-
նել :**

**Եկն եկաց զարէոս՝ և ասէ
ցտէր . տէր՝ ահա զկէս ընչից
խնոց տաց աղքատաց . և եթէ
զոք զրկեցի , հատուցից չորեք-
կին :**

**Եւ ասէցնա յիսուս . այսօր
եղև փրկութիւն տանս այսմիկ .
քանզի և սա որդի արբահամու
է :**

**Զի եկն որդի մարդոյ խնդ-
րել և կեցուցանել զկորու-
սեամբ :**

Կիրակի :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու . ԳԼ 19 . Հմբ . 12 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

**Ասէ այր ոմն ազնուական
գնաց յաշխարհ հեռի՝ առնուլ
իւր թագաւորութիւն , և դառ-
նալ :**

**Եւ կոչեցեալ զժառայս իւր՝
ետ նոցա տասն մնաս , և ասէ
ցնոսա . յարգեցէք զայդ՝ մին-
չև եկից :**

**Եւ քաղաքացիքն նորա ա-
տէին զնա , առաքեցին հրեշ-**

տակս զինի նորա՝ և տանն, թէ ոչ կամինք թագաւորել դմա՛ի վերայ մեր:

Եւ եղև դառնալ նմա՝ առեալ զթագաւորութիւնն. և կոչեալ զԺառայան՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի զխտացէ թէ ո՛ զինչ շահեցաւ:

Եկն առաջինն և ստէ. տէր, մնասն քո՝ տասն մնաս արար:

Եւ ստէ ցնա. աղնիւ ծառայ և բարի, զի ՚ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր, լիջիք իշխանութիւն ունել ՚ի վերայ տասն քաղաքի:

Եկն երկրորդն՝ և ստէ. մնասն քո արար հինգ մնաս:

Ստէ ցնա. և դու լիջիր ՚ի վերայ հինգ քաղաքաց:

Եկն միւսն և ստէ. տէր՝ ահա՛ մնասն քո զոր ունէի, ծըրարեալ ՚ի վարչամակի. երկնչէի ՚ի քէն, զի այր տտարակ ես. բառնաս զոր ոչ եզիր, և հնձես զոր ոչ սերմանեցեր:

Եւ ստէ ցնա. ՚ի բերանոյ քումմէ գատեցայց զքեզ ծառայ անհաւաս. զխտէիր թէ ես այր մի տտարակ եմ, բառնամ զոր ոչ եզի, և հնձեմ ուր ոչ սերմանեցի. և ընդէր

ոչ ետուր զարծաթն խմ՛ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տուեսեօք պահանջէի:

Եւ ստէ ցտպասաւորսն. առէր ՚ի դմանէ վմնասն, և տարայք առէք այնմ՝ որ ունիցի զտասն մնասն:

Եւ սասն ցնա. տէր՝ ունի տասն մնաս:

Սսեմ ձեզ, եթէ ամենայնի՛ որ ունիցի՝ տացի. և յայնմանէ՛ որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ բարձցի ՚ի նմանէ:

Բայց զթնամիսն խմ զայնտսիկ, որ ոչն կամէին զիս թագաւորել ՚ի վերայ նոցա, ածէք այօր, և սպանէք առաջի խմ:

Եւ իբրև զայս սաց, զընաց յառաջ՝ ելանել յերուսաղէմ:

Յտտարեմաւ ասոր պատոց Կնձողեան և Գայտուսեան Գրխտտոսի:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Ղուկասու: Գլ. 20. Հմբ. 1.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եւ եղև ՚ի միում աւուրցն յայնցանէ, մինչդեռ ուսուցանէր զԺողովուրդն ՚ի տաճարի անդ՝ և աւետարանէր, հասին ՚ի վերայ քահանայապետքն և

դ պիրք ծերովքն հանդերձ, և ասեն ցնա. սաս մեզ՝ որով իշխանութեամբ դործես դու զայդ, կամ ո՞վ է սր ետ քեզ զայդ իշխանութիւն :

Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. Հարցից և ետ ցձեզ բան մի, և ասացէք ինձ. մըկրտութիւնն յովհաննու՝ յերկնից էր՝ եթէ 'ի մարդկանէ :

Եւ նորա խորհեցան 'ի միտս իւրեանց՝ և ասեն. եթէ ասեմք յերկնից, ասէ. իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք՝ 'ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծառնեն զմեզ զի հաստատեալ է 'ի միտս զյովհաննէ, թէ մարդարէ է :

Եւ պատասխանի ետուն չգիտել թէ ուստի իցէ :

Եւ յիտուս ասէ ցնոսա. և ոչ ետ ասեմ ձեզ, որով իշխանութեամբ առնեմ զայս :

—

Յերկրոցում ատր պահաց :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ քառ Ղուկասու. Գլ. 20. Հմբ. 9 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Սկսաւ ասել առ ժողովուրդըն զառակիս զայս. այր ոմն

տնկեաց այգի, և ետ զնա մըշակաց. և ինքն գնաց 'ի ճանապարհ ժամանակս բազումն :

Եւ 'ի ժամու առաքեաց առ մշակսն ծառայ, զի 'ի սրողոյ այգւոյն տացեն նմա, և մշակքնն գան հարին զնա՝ և արձակեցին ունայն :

Եւ յաւել միւս ևս ծառայ յղել. նորա և զնա ևս գան հարին, անարգեցին, և առաքեցին ունայն :

Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նորա և զնա վիրաւորեցին, և հանին արտաքս :

Սսէ տէր այգւոյն. զինչ արարից, առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թերևս 'ի ամանէ պատկառեցեն :

Իբրև տեսին զնա մշակքն՝ խորհեցան ընդ միմեանս՝ և ասեն. սա է ժառանգն. սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժառանգութիւնն. և հանին զնա արտաքս քան զայգին՝ և սպանին. արդ՝ զինչ արացէ ընդ նոսա տէր այգւոյն, ոչ սպաքէն զայցէ և կորուսանիցէ ըզմշակսն զայնոսիկ, և տացէ զայգին այլոց. իբրև լուսն՝ ասեն. քան՝ մի լիցի :

Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա՝

ասէ . խակ զինչ խցէ այն որ
գրեալն է՝ եթէ վէմն զոր ա-
նարգեցին չինողքն , նա եղև
գլուխ անկեան :

Ամենայն՝ որ ընդ հարցի
ընդ վէմն ընդ այս , խորտակեա-
ցի , և յորոյ վերայ անկցի՝ հո-
սեցէ զնա :

Յերրորդամ ատար պահօց :

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի , որ ըստ Ղուկասու . ԳԼ . 20 .

Համար 41 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Ասէ և առ նոսա . զիարդ
ասն գրքիստոսէ՝ թէ որդի է
դաւթի . և ինքն դաւիթ ասէ
'ի գիրս սաղմոսաց , ասաց տէր
ցտէր իմ , նիստ ընդ աջմէ խմէ ,
մինչև եղից զթ ջնամիս քո պա-
տուանդան ոտից քոց :

Իսկ արդ՝ եթէ դաւիթ զնա
տէր կոչէ , զիարդ որդի նորա
իցէ :

Եւ ըս 'ի ըս ամենայն ժո-
ղովրդեանն ասէ ցաշակերտ-
սըն . զգոյշ լերուք 'ի գալրացն , որ
կառին սրատմուճանօր շրջել , և
սիրեն ողջոյնս 'ի հրապարակս ,
և զնախաթուս 'ի ժողովուրդս ,
և զբարձերէցս յընթրիս :

Որ ուտեն զտունս այրեաց ,

և սրտճառանօր յերկարեն զա-
ղօթս . նորա ընկալցին աւելի
դատատանս :

Եւ հայեցեալ՝ ետես զմեծա-
տունն որ արկանէլն զտուրս
իւրեանց 'ի գանձանալն :

Ետես և զկին ոմն այրի աղ-
քատ , որ արկ անդր երկուս ըս-
մացս :

Եւ ասէ . արդարև ասեմ
ձեզ . զի այրին այն աղքատ
աւելի արկ քան զամենեսին :

Ամենեքին նորա 'ի մթերից
իւրեանց արկին յընծայսն աս-
տուծոյ . բայց նա 'ի կարօտու-
թենէ իւրմէ զամենայն զկեանս
իւր՝ զոր ունէր՝ արկ :

'ի չորրորդամ ատար պահօց :

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու . ԳԼ . 21 . Հմբ . 20 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Այլ յորժամ տեսանիցէք
չուրջ պատեալ զօրօք զերու-
սաղէմ , յայնժամ գիտասջիք թէ
մերձ է աւեր նորա :

Յայնժամ որ 'ի հրէաստանի
իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս , և
որ 'ի միջի նորա իցեն՝ խու-
սեցեն , և որ 'ի գաւառսն իցեն՝
մի մտցեն 'ի նա . զի աւուրք

վրէժինդրութեան են այնորիկ, առ 'ի կատարելոյ ամենայն գրեցոյ :

Քայց վայ իցէ յղեաց և ըստնտուաց յաւուրսն յայնտիկ . զի եղիցի տագնապ մեծ 'ի վերաց երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ :

Եւ անկցին 'ի սուր սուսերի, և գերեացին յամենայն Հիթանոս, և երուսաղէմ՝ եղիցի կոխան յազգաց, մինչև կատարեցին ժամանակը Հիթանոսաց :

Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և 'ի լուսին և յաստեղս . և յերկրի տագնապ Հիթանոսաց՝ յահեղ բարբառոյ իբրև ծովու և խառնութեան, յերանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւզէ՝ և 'ի Կարծեաց եկելոց 'ի վերաց տիեզերաց . զի զօրութիւնք երկնից շարժեացին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զօրդի մարդոյ եկեալ՝ ամբողջ զօրութեամբ և փառօք բազմօք :

Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուցիք զգլուխս ձեր . զի մերձ է փրկութիւն ձեր :

Եւ ասաց առակ մի նոցա . տեսանիցէք զթզննիզ, և զամենայն ծառ . յորժամ ցուցա-

նիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք՝ և 'ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն :

Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, զխառնջիք թէ մերձ է արքայութիւն աստուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ . թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն լինիցի :

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն :

'ի մինչեկարգում առ ար պահոց :

Սբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ բառ Ղուկասուս : Գլ. 21. հմբ. 34.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ձգայջ ըբուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ և Հոգովք աշխարհականօք, և յանկարծակի Հասանիցէ 'ի վերաց ձեր օրն այն . զի իբրև զօրոգայթ Հասանիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետև, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնժամ յամենանէ որ

լինելոց է, և կալ առաջի որդւոց մարդոց :

Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր ձիթեննաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն ընել 'ի նմանէ :

Ի պատճոց չարաբն որն ասն է արքան, բարազի Հայրապետան, և ևորոր նորին Գրիգորի նիւսացոյն, Սեղբեասարտի համայն հայրապետան, և արքայ Եփրեմի խորին ուսարայ :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու. Գլ. 10. Հմբ. 11:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ես եմ Հովիւն քաջ . Հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ ոչխարաց :

Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է Հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ զգայլն զի գայ, թողու զոչխարսն և փախչի . և գայլն յափշտակէ զնոսա և ցրուէ . քանզի վարձկան է, և չէ փոյթ նմա վասն ոչխարացն :

Ես եմ Հովիւն քաջ . և ճանաչեմ զմանն, և ճանաչիմ յինոցն :

Որպէս գիտէ զիս հայր, գիտեմ և ես զհայր . և զանձն

իմ զնեմ 'ի վերայ ոչխարաց :

Եւ՝ և այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ոչ են յայսմ գաւթէ . և զայնս ևս սրբոտ է ինձ ածել այսր . և ձայնի իմում լուցին, և եղիցին մի հօտ՝ և մի հովիւ :

Ի վերաբեր ին՝ որ 'ի յայտնաթեան պատճոցն համգիտիցի :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Ղուկասու. Գլ. 22. Հմբ. 24:

Յես ընթերաց Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ եղև Հակառակութիւն 'ի մէջ նոցա՝, թէ ո՞վ 'ի նոցանէ Համարիցի մեծ :

Եւ նա ասէ ցնոսա. Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, և որ իշխենն նոցա՝ բարերարք կոչին . այլ դուք ոչ այնպէս . այլ որ մեծն է 'ի ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրտսերն, և առաջնորդըն՝ իբրև զսպասաւորն :

Ո՞վ է մեծ, բազմեալն՝ եթէ սպասաւորն . ոչ սպաքէն՝ բազմեալն . բայց ես եմ 'ի միջի ձերում իբրև զսպասաւոր :

Եւ դուք էք՝ որ ցանգ կալիք ընդ իս 'ի փորձութիւնս իմ . և ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն . զի ուտիցէք և ըմ-

պիցէք 'ի սեղանն իմ յարքայութեան իմում. և նստիցիք յերկատասան աթոռ՝ դատել զերկատասան ազգ իւրայէլի :

Աստուածայայտաբան երգողացն:

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 2. հմբ. 1:

Վասն Մենդեան Տեսն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ 'ի ծնանել յիսուսի 'ի բեթղէհէմ Հրէաստանի յաւուրս հերովդի արքայի, ահա մոգք յարեւելից եկին յերուսաղէմ:

Եւ ասն. ո՛ր է որ ծնաւ արքայն Հրէից. զի տեսաք զստղն նորա յարեւել, և եկաք երկիրպագանել նմա :

Եւ իբրև լուս արքայ հերովդէս՝ խռովեցաւ, և ասնայն երուսաղէմ ընդ նմա :

Եւ ժողովեալ զամենայն ըզքահանայապետան և զզպիրս ժողովրդեանն, հարցանէր 'ի նոցանէ՝ թէ ո՛ր ծնանիցի քրիստոսն:

Եւ նորա ասն ջնա, 'ի բեթղէհէմ Հրէաստանի :

Զի պատէս գրեալ է 'ի ձեռն մարգարէին :

Եւ զու բեթղէհէմ, երկիր յուրայ՝ ոչինչ կրտսեր ես յիշխանս յուրայ. 'ի քէն ելցէ ինձ

իշխան, որ հովուեացէ զժողովուրդ իմ զիւրայէլ :

Յայնժամ հերովդէս դաղտ կոչեաց զմոզսն, և ստուգեաց 'ի նոցանէ զժամանակ աստղն երևելոյ :

Եւ արձակեալ զնոսա 'ի բեթղէհէմ, ասէ. զնացէք ստուգեցէք վասն մանկանն, և յորժամ գտանիցէք՝ ա՛զգ արասջիք ինձ, զի և ես եկեալ երկիրպագից նմա :

Եւ նորա իբրև լուսն 'ի թագաւորէն՝ զնացին. և ահա ստողըն զոր տեսին յարեւել՝ առաջնորդեաց նոցա, մինչև եկեալ եկաց 'ի վերայ՝ ուր էր մանուկն:

Իբրև տեսին զաստղն, խընդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ :

Եւ իբրև մտին 'ի տուն, տեսին զմանուկն հանդերձ մարեմաւ մարբն իւրով, և անկեալ երկիր պագանէին նմա. և բացեալ զզանձս իւրեանց՝ մատուցին նա պատարագս՝ ոսկի, և կնդրուկ, և զմուսս :

Եւ Հրաման առեալ 'ի տեսլանն, չղառնալ անդրէն առ հերովդէս, ընդ այլ ճանապարհ զնացին յաշխարհն իւրեանց :

Ե Ա Ն Օ Ք Ո Ւ Ք Ի Ի Ն :

Ա. ո. 'ի սովին և եթ մատենիւ լնուլ զպէտս միանգամայն ՃԱՇՈՒ և ԱՏԵՆԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՅ, աստէն 'ի վերջուստ յաւերսք ԶԻՂԼ ԲԵՐԻՑ, ԶՏԱՃԱՐԻ և ԶԱՆԴԱՍՏԱՆԻ աւետարանս. իսկ ՀԱՆԳԱՏԵԱՆ և ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ աւետարանք, որք ընթերցեալ լինին 'ի կարգաւորութեան հասարակաց աղօթից, ըստ ձայնին, ցուցանին 'ի ցանկին, որ 'ի վերջ կոչս մատենիս եղեալ կայ :

ԱԻՆՏԱՐԱՆՔ ԻԻՂԱԲԵՐԻՑ:

Մերոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի.

Գլուխ 28. Համար 1:

Վասն Յարութեան Տեսան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Ի ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՇԱՐԱԹՈՒՆ՝ ՅՈՐՈՒՄ ԼՈՒՍԱՆԱՅՐ

ՄԻԱՇԱՐԱԹԻՆ, ԵՎՆ ՄԱՐԻԱՄ ՄԱԳՊԱԳՆԵՆԱՑԻ; ԵՒ ՄԻՌՍ ՄԱՐԻԱՄՆ
ՏԵՍԱՆՆԵԼ ԶԳԵՐԵԶՄԱՆՆ:

Եւ ահա շարժումն մեծ եղև.
զի հրեչտակ տեսան իջեալ յեր-
կնից՝ մատուցեալ ՚ի բաց թաւա-
լեցոյց զվէմն ՚ի գրանց անտի.
և նստէր ՚ի վերայ նորա:

Եւ էր տեսիլ նորա իբրև
զվայրակն, և հանդերձ նորա
սպիտակ իբրև զձիւն:

Եւ յահէ անտի նորա խռո-
վեցան զահապանքն. և եղևն
իբրև զմեռեալ:

Պատասխանի ետ հրեչտակն

և տաէ ցիւանայսն. մի երկնչիք
դուք. գիտեմ զի զ յիսուս զխա-
չելեալն խնդրէք:

Չէ աստ, քանզի յարեալ
որպէս ասացն. եկայք և տեսէք
զտեղլին՝ ուր կայր:

Եւ վաղվազակի երթայք
ասացէք արտիկրտացն նորա թէ
յարեաւ. և ահա յառաջանայ
քան զձեզ ՚ի գալիլեա, անդ տե-
սանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ:

Եւ ելեալ վաղվազակի ՚ի

գերեզմանէ անտի աշխու և խրն-
դութեամբ բաղմաւ՝ ընթանա-
լին պատմել աշակերտացն :

Եւ ահա պատահեցաւ նոցա
յիսուս և ասէ . սող էք . և նո-
քա մատուցեալ կարան զոտս նո-
րա՝ և երկիրպագին նմա :

Յայնժամ ասէ ցնոսա յի-
սուս՝ մի երկնչիք . երթայք
ասացէք եղբարցն խոց՝ զի եր-
թիցեն ՚ի դալիլեա , և անդ
տեսցեն զիս :

Իբրև նորա գնացին , ահա
ոմանք ՚ի զօրականացն եկին ՚ի
քաղաքն՝ և պատմեցին քա-
հանայապետիցն զամենայն որ
ինչ եղևն :

Եւ նոքա ժողովեալ Հան-
դերձ ծերօքն , խորհուրդ ա-
ռեալ՝ արժաթ յոյժ հտուն զօ-
րականացն :

Եւ ասեն . ասաջիք՝ եթէ
աշակերտքն նորա եկեալ գի-
շերի , գողացան զնա՝ մինչ մեր
՚ի քուն էար :

Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դա-
տաւորն , մեր Հաճեցուք զնա՝
և զձեզ անհողս արասցուք :

Եւ նոցա առեալ զարժաթն՝
արարին որպէս ուսանն . և ել
Համբաւս այս ՚ի հրէից մինչև
ցայսօր :

Իսկ մետասան աշակերտքն
գնացին ՚ի դալիլեա , ՚ի լեառ-
նրն ուր ժամադիր եղև նոցա
յիսուս :

Իբրև տեսին զնա , երկիր-
պագին նմա . և ոմանք երկու-
ացան :

Եւ մատուցեալ յիսուս խօ-
սեցաւ ընդ նոսա և ասէ . սը-
ւաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն
յերկինս և յերկրի . որպէս
առարեաց զիս հայր , և ես ա-
ռաքեմ զձեզ :

Գնացէք այսուհետև՝ աշա-
կերտեցէք զամենայն հեթանոսս .
մկրտեցէք զնոսա յանուն հօր՝
և որդւոյ և հօգւոյն սրբոյ :

Ուսուցէք նոցա պահել զա-
մենայն զոր ինչ պատուիրեցի
ձեզ . և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ
եմ զամենայն աւուրս , մինչև ՚ի
կատարած աշխարհի :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մատթէոսի. Գլ. 27. Հմբ. 57 :
Վասն Թաղման Տնան մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ ե-
կրն այր մի մեծատուն յարիմա-
թնայ՝ որում անուն էր յովսէփ-
որ աշակերտեցաւ իսկ յիսուսի :

Սա մատուցեալ առ պիղա-
տոս ՝ խնդրեաց զմարմինն յի-
սուսի, յայնժամ պիղատոս հրա-
մայեաց տալ զմարմինն :

Եւ առեալ զմարմինն յով-
սէփ՝ պատեաց սուրբ կտաւօք :

Եւ եզ ՚ի նոր գերեզմանի՝
զոր փորեաց ՚ի վիմի. և թաւա-
լեցուցեալ կափարիչ դրան
գերեզմանին վէմ մի մեծ՝ և
գնաց :

Անդ էր մարիամ մագդա-
ղենացի՝ և միւս մարիամն, նըս-
տէին Հանգէպ գերեզմանին :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Մարկոսի. Գլ. 15 Հմբ. 42 :
Վասն Թաղման և Յարութեան Տնան
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քան-
զի ուրբաթ էր՝ որ ՚ի շաբաթն
մուսնէր :

Եկեալ յովսէփ՝ որ յարիմա-
թնայն էր. այր պարկեշտ նա-
խարար, որ և ինքն իսկ ակն
ունէր արքայութեան աստուծոյ.
Համարձակեցաւ՝ եմուտ առ պի-
ղատոս. և խնդրեաց զմարմինն
յիսուսի :

Եւ պիղատոս զարմացաւ, թէ
այնչափ վաղ մեռաւ. և կո-
չեալ առ ինքն զհարիւրապետն,
եհարց զնա, և ասէ՝ թէ ար-
դարև այնչափ վաղ մեռաւ :

Եւ իբրև ստուգեաց ՚ի հա-
րիւրապետէ անտի, շնորհեաց
զմարմինն յովսէփայ :

Եւ յովսէփ զնեաց կտաւ՝ և
իջուցեալ զնա՝ պատեաց կը-
տաւօջն, և եզ ՚ի գերեզմանի,
որ էր փորեալ ՚ի վիմէ. և
թաւալեցոյց զվէմ մի ՚ի դուռն
գերեզմանին :

Իսկ մարիամ մագդաղենացի,
և մարիամ յակովբայ, և յովսեայ,
տեսին զտեղին՝ ուր եղաւ :

Եւ իբրև է անց շարաթն՝
մարիամ մագդաղենացի՝ և մա-
րիամ յակովբայ և սողովմէ չո-
գան պատրաստեցին խունկս .
զի եկեացեն և օծցեն զնա :

Եւ ընդ առաւօտս միաշա-
բաթուն , գան 'ի գերեզմանն
ընդ արևադարձն :

Եւ ասէին ցմիմեանս , ո՞վ
թաւաղեցուցէ մեզ զվէմն 'ի
դրանց գերեզմանին :

Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի
թաւաղեցուցեալ էր վէմն 'ի գե-
րեզմանէն . քանզի էր մեծ յոյժ :

Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գե-
րեզմանն՝ տեսին զերխտասարդ
մի , զի նստէր ընդ աջմէ կող-
մանէ , զգեցեալ պատմուճան
սպիտակ . և զարհուրեցան :

Եւ նա ասէ ցնոսա . մի երկն-
չիք . գլխուս խնդրէք զնազով-
րեցի զխաչելեալն , յարեալ , չէ
աստ . ահա ազիկ տեղին ; ուր
եղին զնա :

Այլ երթայք ասացէք ցա-
շակերտս նորա , և ցպետրոս , թէ
ահա յառաջագոյն երթայ քան
զձեզ 'ի գալիլեա . անդ տեսա-
նիցէք զնա , որպէս ասացն ձեզ :

Եւ իբրև լուան , ելին և փա-

խեան 'ի գերեզմանէն , քանզի
զահի հարեալ էին . և ոչ ումիք
ինչ ասացին . զի երկնչէին :

Աբրոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ ըստ Ղուկասու . Գլ. 23. Հմբ. 50.
Վասն թաղման Յարութեան Տեառն մարց
Յիսուսի Քրիստոսի .

Եւ ահա այր մի անուն յով-
սէփ , որ էր նախարար՝ այր
բարեգործ և արդար :

Սա չէր միարանեալ ընդ
խորհուրդս և ընդ գործս նո-
ցա . յարեմաթեայ քաղաքէ Հը-
րէից . որ և ինքն իսկ ակն ու-
նէր արքայութեան աստուծոյ :

Սա մատուցեալ առ պիղատոս՝
խնդրեաց զմարմինն յիսուսի :

Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց
պատտառակալաւ . և եզ 'ի կռա-
ծոյ գերեզմանին . ուր չէր բը-
նաւ զօր եղեալ :

Եւ օրն էր ուրբաթ , և շա-
բաթ լուսամայր :

Եւ երթային զհետ նորա կա-
նայր՝ որք եկեալ էին ընդ նմա
'ի գալիլէէ . տեսին զգերեզմանն
և սրպէս եղաւ մարմին նորա :

Պարձան , և պատրաստեցին
խունկս և խղս . և 'ի շարաթուն
հանդարտեցին վասն պատու-
իրանին :

Բայց 'ի միտարթուն վազ
բաջ ընդ առաւօտն եկին 'ի գե-
րեղմանն. բերին զխոնկան , զոր
պատրաստեցին ' և այլ կանայք
ընդ նոսա :

Եւ գտին զվէմն թաւալե-
ցուցեալ 'ի գերեղմանէ անտի :

Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ոչ գտին
զմարմին տեառն յիտուսի :

Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա
վասն այնորիկ , և ահա աբբ
երկու հասին առ նոսա 'ի հան-
դերձս լուսաւօրս :

Եւ իբրև զահի հարան՝ և
խնարհեցուցին զերեսս իւ-
րեանց յերկիր. ասնն ցնոսա . զի՞
խնդրէք զկենդանին ընդ մե-
ռեարս :

Չէ աստ . այլ յարեաւ . յի-
չեցէք՝ որպէս խօսեցաւ ընդ
ձեզ մինչ էր 'ի գալիլեա :

Եւ ասէր՝ թէ պարտ է որդ-
ւոյ մարդոյ մասնիլ 'ի ձեռս
մարդոց մեղաւորաց . և 'ի խաչ
եղանել՝ և յերբորդ աւուր յառ-
նել :

Եւ յիչեցին զբանսն նորա :

Եւ դարձան , պատմեցին
զայս ամենայն մետասանիցն , և
այլոցն ամենեցուն :

Եւ էին մարիամ մագդա-
ղենացի . և յովհաննա , և մարի-
ամ յակովբոյ , և այլք ընդ նոսա ,
որք պատմեցին զայս առաքելոցն :

Եւ երևեցան առաջի նոցա
չաղփաղփութիւն բանք նոցա՝
և չհաւատային նոցա :

Բայց պետրոս յարուցեալ ըն-
թացաւ 'ի գերեղմանն . և հայե-
ցեալ տեսանէ զկտաւսն լոկ ,
զի կային . և զնաց՝ ընդ միտս
զարմացեալ , թէ զինչ եղև :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի
որ լստ Յովհաննու . Գլ. 19. Հմբ. 38:

Վայն Թաղման և Յարութեան Տեսան
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յետ այսորիկ աղաչեաց ըզ-
պիղատոս յովսէփ , որ յարի-
մաթեայ էր՝ աշակերտ յիսուսի
'ի ծածուկ՝ վասն ահին հրէից,
զի բարձցէ զմարմինն յիսուսի .
և հրամայեաց պիղատոս . եկն
և երարձ զնա :

Եկն և նիկողեմոս՝ որ ե-
կեալն էր առ յիսուս 'ի գլչերի
զառաջինն , և եբեր զմուսս
խառն ընդ հարուէս , իբրև լը-
տերս հարիւր :

Առին զմարմինն յիսուսի , և
պատեցին կտաւօք և խնկովք

Հանդերձ . որպէս օրէն էր Հրէ-
կց պատել :

Եւ էր 'ի տեղոջն՝ յորում
խաչեցաւ՝ պարտէզ . և 'ի սրսր-
տիղի անգ գերեզման նոր , յո-
րում ոչոր երբէք էր եգեալ :

Անգ վասն ուրբաթուն Հրէ-
կց՝ զի մօտ էր գերեզմանն՝
եզին զյիսուս :

Եւ 'ի միաշաբաթու ջնմա-
րիամ մագդաղենացի գայ ա-
ռաւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի
գերեզման անգր . և տեսանէ
զվէմն բարձեալ 'ի դրանց գե-
րեզմանին :

Ապա ընթանայ՝ և գայ առ
սիմովն պետրոս և առ միւս ա-
շակերտն , զոր սիրէին յիսուս ,
և ասէ ցնոսա . բարձին զտէր
'ի գերեզմանէ անտի , և ոչ գի-
տեմ , ո՛ր եզին զնա :

Եւ պետրոս և միւս աշա-
կերտն , և գային 'ի գերեզմանն :

Ընթանայ ներկոբեան 'ի մի-
ասին . և միւս աշակերտն յառա-
ջեաց , ընթացաւ վաղադոյն քան
զպետրոս՝ և եկն նախ 'ի գե-
րեզմանն :

Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի
կային անգ կտաւքն . բայց 'ի

ներքս ոչ եմուտ :

Եկն և սիմովն պետրոս՝ որ
գայրն զինի նորա . և եմուտ 'ի
գերեզմանն . և տեսանէ զվը-
տաւան , զի կային անգ :

Եւ վարչամակն , որ էր 'ի
գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կը-
տաւան կայր . այլ ուրոյն ծա-
լեալ 'ի մի կողմն :

Յայնժամ եմուտ և միւս ա-
շակերտն . որ եկեալն էր յառա-
ջադոյն 'ի գերեզմանն՝ ետես և
Հաւատաց :

Զի չև ևս գիտէին զգիրս՝
թէ պարտ է նմա 'ի մեռելոց
յառնել :

Չորան դարձեալ առ մի-
մեանս աշակերտքն :

Բայց մարիամ կայր արտա-
քոյ գերեզմանին , և լայր . և
մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ 'ի
գերեզմանն :

Եւ տեսանէ երկուս Հրէ-
տակս 'ի սպիտակս , զի նստէին
մի 'ի սնարից՝ և մի յանտից՝
ուր կայր մարմինն յիսուսի :

Եւ նորա ասեն ցնա . կին
դու՝ զի լաս . ասէ ցնոսա . զի
բարձին զտէրն իմ 'ի գերեզ-
մանէ աստի . և ոչ գիտեմ , ո՛ր

եղին զնա :

Չոյս իրբև ասոց . դարձաւ 'ի թիկունս կոյս . և տեսանէ զյիսուս ' զի կոյր . և ոչ զիտէր թէ յիսուս իցէ :

Ատէ ցնա յիսուս . կին դու ' զո՞ ըսա . զո՞ խնդրես . նմա այսպէս թուեցաւ թէ պարտիզպանին իցէ ; ասէ ցնա . տէր , եթէ դու բարձեր զնա ' ասա ինձ , ո՞ր եղեր զնա ' զի ես առից զնա :

Ատէ ցնա յիսուս ' մարիամ . և նա դարձաւ , և ասէ ցնա

երբոյցեցերէն . բարունի . որ թարգմանի ' վարդապետ :

Ատէ ցնա յիսուս . մի մերձնար յիս . զի չև ևս ելեալ եմ առ Հոյր իմ , այլ երթ դու առ եղբարս իմ , և ասա ցնոսա . ելանեմ ' ես առ Հոյրն իմ , և առ Հոյր ձեր . և աստուածն իմ , և աստուած ձեր :

Չոյս մարիամ ' մագդաղենացի ' և պատմէ աշակերտացն , եթէ ետես նա զտէր . և զոյս ինչ ասոց ցնա :

Ս.Ի.Ե.ՏԱՐԱՆ.Ի ՏԱՃԱՐԻ :

Արքայ Ա. Եստարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըսա Մատթէոսի . Գլ. 24. Հմբ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ե՛ի ԵՒԵԱԼ ԱՐՏԱՔՍ ՅԻՍՈՒՍ ' Ի ՏԱՃԱՐԷՆ ԳՆԱՅՐ ' ԵՒ ՄԱՏԵԱՆ ԱՇԱԿԵՐՔԸ ՅՈՒՅԱՆԵԼ ԵՄԱ ԶԵՒՆՈՒԱՅՍ ՏԱՃԱՐԻՆ :

Ե նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . տեսանէ՞ք զոյգամենայն . ամէն տակմ ձեզ . ոչ մնասցէ այդր քար ' ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի :

Ե մինչդեռ նոտէր ' ի լերինն ձիթենեաց , մատեան առնա աշակերտքն առանձինն և և ասեն . ասա մեզ ' երբ լինիցի այդ . և կամ զի՞նչ նշան իցէ քոյոյ

զալտեանն և վախճանի աշխարհիս :

Պատասխանի ետ յիսուս ' և ասէ ցնոսա . զգոյշ լիբուք ' գուցէ որ զձեզ խարիցէ :

Չի բազումք գայցեն յանուն իմ , և տարիցեն ' թէ ես եմ . քրքրիստոսն . և զբազումս մոլորեցուցանիցեն :

Լսելոյ էք պատերազմուսն '

և զհամբառս պատերազմաց ըզգոյն լերուք, մի խառվեալիք զի պարտ է լինիլ այնմ ամենայնի այլ չև է կատարած :

Յարկցէ ազգ յազգի վերայ. և թագաւորութիւն 'ի թագաւորութեան. և եղիցին սովք և սրածուխիւք՝ և սասանութիւնք 'ի տեղիս տեղիս :

Սակայն և այն ամենայն ըսկիզբն է երկանց :

Յայնժամ մատնեացեն զձեզ 'ի նեղութիւն. և սպանանիցեն ըզձեզ և եղիլիք տոնեցալք յամենայն ազգաց վասն անուան իմոց :

Եւ յայնժամ գայթակղեցին բազումք. և զմիմեանս մատնեացեն. և ատնեցեն զմիմեանս :

Եւ բազում սուտ մարդաբէք յարկցեն. և զբազումս մարքեցուցեն :

Եւ վասն բազմանաբոյ անօրէնութեան ցամաքեցի սէր բազմաց :

Բայց որ համբերեացէ խստաւ՝ նա կեցցէ :

Եւ քարոզեացի աւետարանս արբայութեան ընդ ամենայն տիեզերս, 'ի վկայութիւն ամենայն Հեթանոսաց. և ապա եկեացէ կատարած :

Արդ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն, որ

ստացեալն է 'ի ձեռն դանիելի մարգարէի. զի կայցէ 'ի տեղւոցն սրբութեան. որ ընթեւնուան 'ի միտ աւցէ :

Յայնժամ որք 'ի հրէատտանի կցեն՝ վասիկցեն 'ի լերինս :

Եւ որ 'ի տանիս կայցէ՝ մի իջցէ առնուլ ինչ 'ի տանէ իւրմէ :

Եւ որ յանդի կցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր :

Բայց վայ կցէ յղեաց և սարնտուաց յաւուրսն յայնոսիկ :

Յազնթս կացէք՝ զի մի վիցի փախուսան ձեր ձմերանի :

Եւ մի 'ի շարաթու .

Ձի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ. որպիսի ոչ եղև 'ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի, մինչև ցայժմ, և ոչ այլ լիցի :

Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնօրիկ՝ ոչ սպրիւր ամենայն մարմին. բայց վասն ընտրելոցն կարճեացին աւուրքն այնօրիկ :

Յայնժամ թէ որ ասիցէ ձեզ ահաւասիկ սատ է քրիստոսն, կամ անդ՝ մի հաւատայցէք :

Ձի յարկցեն սուտ քրիստոսը և սուտ մարգարէք. և տոցեն նշանս մեծամեծս և արուեստս, մինչև մարքեցուցանել թէ Հնար ինչ կցէ և զընտրեալսն :

Ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ :

Ապա եթէ ասիցեն ձեզ . ահա անիկ յանապատի է՝ մի ելանիցէք . և թէ ահա յըջտեմարանս է՝ մի հաւատացէք :

Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւոյից՝ և երևի մինչև յարեմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ :

Զի ուր գէշն իցէ, անդր ժողովեացին արծուիք :

Վաղվաղակի յետ նեզութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր . և աստեղք անկցին յերկնից . և զօրութիւնք երկնից շարժեացին :

Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս . և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի . և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ՚ի վերայ ամբոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք :

Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ . և ժողովեացեն զքնտրեալս նորա ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկնից մինչև ՚ի ծագս նոցա :

Իթզենւոյ անտի ուսարո՛ք զառակն . զի յորժամ նորա ոտքն կակղացին, և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն :

Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն՝ գիտասցիք՝ թէ մերձ է ՚ի դուրս :

Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի :

Երկինք և երկիր անցցեն . և բանք իմ մի անցցեն :

Բայց փանս աւուրն այնորիկ և ժամու . ոչոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք երկնից՝ և ոչ որդի՝ բայց միայն հայր :

Այլ որպէս աւուրքն նոյի . նոյնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ :

Զի որպէս էին յաւուրսն՝ որք յառաջ քան զՂրհեղեղն՝ ուտէին և ըմպէին . կանայս առնէին, և արանց լինէին . մինչև յօրն յորում եմուտ նոյ ՚ի տապանն :

Եւ ոչ գիտացին՝ մինչև եկն Ղրհեղեղն՝ և երարձ զամենեոսին . այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ :

Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին ասցի, և միւսն թողցի :

Եւ եթէ երկու ազգացնն 'ի մի երկանս . մին առցի , և միւսն թողցի :

Արթնն կացէք . զի ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ :

Չայն գիտասցիք , եթէ գիտէր տանուտէրն . յորում պահու գող գայ , հսկէր , և ոչ տայր ական հատանել զտան իւրոյ :

Վանս այտորիկ և դուք եղևրսք պատրաստք ' զի յորում ժամու ոչ ական ունիցիք ' գայ որդի մարդոյ :

Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ և խնատուն . զոր կացոյց տէր իւր 'ի վերայ ծառայից իւրոց ' տալ նոցա զկերակուր 'ի ժամու :

Երանի է ծառային այնմիկ ' զոր եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս :

Ամէն ասեմ ձեզ ' զի 'ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա :

Ապա եթէ ասիցէ ծառայն չար 'ի սրտի իւրում . տէր իմ յամէ զգալ :

Եւ սկսանիցի հարկանել ըզծառայակիցս իւր . ուտիցէ և ընկիցէ ընդ արբեցողս :

Գացցէ տէր ծառային այնու-

րիկ ' յաւուր յորում ոչ ական ունիցի , և 'ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ :

Եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ . և զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս գիցէ . անդ եղիցի լալ և կրճել տառամանց :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մարկոսի . Գլ. 13. Հմբ . 1.

Տեսան մնոց Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յերանինն նորա 'ի տաճարէ անտի , ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա . վարդապետ , տես ' սրպխի են քարի՛քս և սրպխի շինուածք :

Պատասխանի ետ նմա յիսուս և ասէ . տեսանե՛ս զայդ ամենայն շինուածս . ամէն ասեմ ձեզ ' եթէ ոչ թողցի այդքար 'ի քարի վերայ ' որ ոչ քակեսցի :

Եւ մինչ նստէր նա 'ի ըերինն ձիթենեաց յանդիման տաճարին , հարցանէին ցնա առանձինն պետրոս ' և յակօբոս ' և յօհաննէս ' և անդրէաս :

Ասա մեզ , երբ լինիցի այդ . և զինչ նշան է . յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամենայն :

Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ ցնոսա . զգո՛յճ կացէք . մի որ զձեզ խաբեսցէ :

Զի բազումք եկեացեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ քրքրիստոսն . և զբազումս մտրեցուցեն :

Այլ յորժամ ընցէք պատերազմունս , և Համբաւս պատերազմաց , մի խռովիցիք . զի պարտ է լինել . բայց չև է կատարածն :

Զի յարեցէ աղգ յազգի վերայ . և թագաւորութիւն 'ի թագաւորութեան վերայ . և եզիցին շարժմունք 'ի տեղիս տեղիս . սովք և սրածուծիւք և խռովութիւք . այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց :

Եւ զձեզ իսկ մատնեցեն յատանսն՝ և 'ի ժողովորդս տանջիցիք . և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կացէք վտան իմ 'ի վկայութիւն նոցա :

Եւ ամենայն Հիթանոսաց .

Բայց նախ պարտ է աւտարանիս քարոզել :

Այլ յորժամ տանիցին զձեզ մատնել , մի յառաջադոյն Հոգոյցէք . և մի զմտաւածիցէք , թէ զինչ խօսիցիք . այլ որ ինչ տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնժիկ՝ զայն խօսիցիք . զի ոչ դուք էք՝ որք խօսիցիքն՝ այլ Հոգին սուրբ :

Մատնեցէ եղբայր զեղբայր 'ի մտհ՝ և Հայր զորդի . և յարիցեն որդիք 'ի վերայ Հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա :

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . այլ որ Համբերեցէն խապառ՝ նա կեցցէ :

Եւ յորժամ տեսանիցէք զզղժութիւն աւերածին , զի կացցէ 'ի տեղւոյ ուր չիցէ արժան . որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ :

Յայնժամ որք 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փոխիցեն 'ի լերինս :

Եւ որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իցցէ 'ի տուն , և մի մոցցէ բառնալ ինչ 'ի տանէ իւրմէ :

Եւ որ յազարակին իցէ , մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր :

Բայց վայ իցէ յղեաց և ստընաուաց յաւուրսն յայնոսիկ :

Յաղճթս կացէք՝ զի մի ձմբանի լինիցի այն :

Եզիցին աւուրքն այնոքիկ նեզութեանց . որպիսի ոչ եղեն երբէք այնպիսիք 'ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ , և մի այլ լիցի :

Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ ատուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ վա-

արն ընտրելոց իւրոց՝ ո՛չ ապրիւր
ամենայն մարմին . այլ վասն
ընտրելոցն՝ զորս ընտրեաց՝
կարճեաց զաւուրսն զայնտօսիկ :

Յայնժամ եթէ որ ասիցէ ձեզ
եթէ ահաւասիկ է քրիստոսն ,
կամ աւանիկ , մի հաւատացէր :

Չի յարկցեն սուտ քրիստոսը .
և սուտ մարդարէք . և տացեն
նշանս և արուեստս՝ առ 'ի մոլո-
րեցուցանելոյ եթէ հնար ինչ իցէ
և զընտրեալն :

Բայց դուք զգո՛յշ եղբորք .
ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի
ձեզ զամենայն :

Այլ յաւուրսն յայնտօսիկ յետ
նեղութեան այնորիկ արեգալին
խաւարեսցի . և լուսինն ո՛չ տա-
ցէ զլոյս իւր :

Եւ աստեղք յերկնից թօթա-
փեսցին . և զօրութիւնք յերկինս
չարժեսցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօրու-
թեամբ և փառօք բազմօք :

Եւ յայնժամ առաքեսցէ ըզ-
հրեշտակս իւր . և ժողովեսցէ
զընտրեալս իւր 'ի չորից հողմոց,
'ի ծագաց երկրի մինչև 'ի ծա-
գրս երկնից :

Բայց դուք 'ի թզնեւոյ ան-

տի ուսջիք զառական . յորժամ
տակաւ ոստքն նորա կակղա-
նայցեն , և տերև արձակիցի
'ի նմա՝ գիտէք թէ մերձ է
տեառն :

Նայնպէս և դուք՝ յորժամ
տեսանիցէր զոյս ամենայն ե-
ղեալ՝ գիտասջիք թէ մերձ է
առ դուրս :

Ամէն ասեմ ձեզ . թէ ոչ
անցցէ տղբս այս՝ մինչև այս
ամենայն եղիցի :

Երկինք և երկիր անցցեն .
և բանք իմ ո՛չ անցանիցեն :

Այլ վասն աւուրն այնորիկ
և ժամու՝ ոչ'ք գիտէ , ո՛չ հրեշ-
տակք յերկինս՝ և ո՛չ սրդի ,
բայց հայր միայն :

Զգո՛յշ եղբորք . հսկեցէք և
կացէք յաղօթս . զի ո՛չ գիտէք
երբ ժամանակն իցէ :

Արդէս այր մի գնացեալ 'ի
տար աշխարհ՝ թողուցու զտուն
իւր . և տացէ ծառայից իւրոց
իշխանութիւն , և իւրաքանչիւր
զգործս իւր . և գոնապանին
պատուէր տացցէ , զի արթուն
լինիցի :

Արդ՝ արթուն կացէք . զի
ո՛չ գիտէք երբ տէր տանն գայ-
ցէ՝ յերեկօրեայ՝ եթէ 'ի մէջ

գիշերի՝ եթէ 'ի Հառախօսի՝ եթէ ընդ առաւօտս :

Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ դասնիցէ զձեզ 'ի քուն :

Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ, արթնն կացէք :

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ քստ Ղուկասու. Գլ. 21. Հմբ. 5:

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս .

Եւ յասել ոմոնց զտաճարէն, թէ գեղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է՝ ասէ :

Այդ ամենայն, զոր տեսանէք՝ եկեացն աւուրք, յորս ոչ թողցի այգբ քար 'ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի :

Հարցին ցնա և ասնն . վարդապետ՝ երբ լինիցի այդ, և զինչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ :

Եւ նա ասէ . զգոյշ կացէք, մի խաբելիք . զի բազումք դացն յանուն իմ, և ասիցնն . թէ ես եմ. և մերձեցաւ ժամանակ, մի երթայցէք զկնի նոցա :

Եւ յորժամ լիցէք սրտերազմունս և խռովութիւնս՝ մի զարհուրելիք . զի պարտ է նախ

այնմ լինիլ . այլ ոչ առժամայն կատարած :

Յայնժամ ասէ ցնոսա . յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն 'ի թագաւորութեան վերայ :

Եւ շարժունք մեծամեծք . և 'ի տեղիս տեղիս սուք և սրածութիւք . եղիցին արհաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից :

Բայց յառաջ քան զայս ամենայն՝ միտեցնն զձեռս իւրեանց 'ի ձեզ՝ և Հալածեցնն . 'և մատնեցնն 'ի ժողովուրդս և ի բանտս, և տանիցին առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան խոյ :

Եւ լինիցի ձեզ այն 'ի վրկայութիւն :

Արդ՝ գիք 'ի սիրտս ձեր . մի յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի :

Զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն . որում ոչ կարիցնն կալ Հակառակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն Հակառակորդք ձեր :

Մատնեսցիք և 'ի ծնողաց և յեղբարց՝ և յազգականաց՝ և 'ի բարեկամաց, և ազանանի-

ցեն 'ի ձէնջ :

Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան խոյ :

Եւ մազ մի 'ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ :

Եւ համբերութեամբ ձերով ստասյիք զոգիս ձեր :

Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք զերուսաղէմ, յայնժամ գիտասյիք թէ մերձ է աւեր նորա :

Յայնժամ որք 'ի հրէաստանի իցեն, փախիցեն 'ի ըրինս. և որք 'ի միջի նորա իցեն, խուսեցեն. և որք 'ի գաւառան իցեն, մի մտցեն 'ի նա :

Ձի աւուրք վրէժինդրութեան են այնօրիկ՝ առ 'ի կատարիւոյ ամենայն գրեւոյ :

Բայց վայ իցէ յղեաց և սորնտուաց յաւուրն յայնօրիկ. զի եղիցի տագնապ մեծ 'ի վերայ երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ :

Եւ անիցին 'ի սուր սուսերի, և գերեցին յամենայն հեթանոսս. և երուսաղէմ եղիցի կոխան տղգաց՝ մինչև կատարեցին ժամանակք հեթանոսաց :

Եւ եղիցին նշանք յարեգակն,

և 'ի լուսինն, և յաստեղս. և յերկրի տագնապ հեթանոսաց՝ յահեղ բարբառոյ իբրև ծովու և խռովութեան :

Յեւաներոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ և 'ի կարծեաց եկեղաց 'ի վերայ տիեզերաց. զի զօրութիւնք երկնից շարժեցցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զօրդի մարդոյ եկեալ ամպովք զօրութեամբ և փառօք բազմօք :

Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուսյիք զգլուխս ձեր. զի մերձ է փրկութիւն ձեր :

Եւ ասաց առակ մի նոցա. տեսէք զթղենիդ, և զամենայն ծառ :

Յորժամ ցուցանիցեն զպլտուղ խրեանց, տեսանէք, և 'ի նոցանէ՝ ճանաչէք թէ մերձ է ամառն :

Նոյնպէս և զուրք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասյիք, թէ մերձ է արբայութիւն աստուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն լինիցի :

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք խմ ոչ անցանիցեն :

Չգոյշ լերուք անձանց . գուցէ ծանրանայցեն սիրաք ձեր չուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ և հոգօք աշխարհականօք . և յանկարծակի հասանիցի 'ի վերայ ձեր օրն այն :

Չի իբրև զարդայթ հասանիցի 'ի վերայ ամենեցուն , որք բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետև , յամենայն ժամ աղօթս արարէք . զի արժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ , որ լինելոյ է , և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ :

Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր , և զզիչերս ելեալ ազանէր 'ի լերինն՝ որ կոչէր ձիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովորդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ :

Արքայ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու . Գլ. 10. Հմբ. 22 .

Ի ժամանակի Տեառն մերոյ Ախուսի Քրիստոսի :

Եղևն յայնժամ նաւակատիքն յերուսաղէմ , և ձմեռն էր :

Եւ չրջէր յիսուս 'ի տաճարին , 'ի սրահին սաղամնի :

Շուրջ եղևն զնովաւ հրէայքն և ասեն . մինչև յերբ թափես զդգիս մեր . եթէ գու ես քրիստոսն՝ ասա՛ մեզ համարձակ :

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս և ասէ . ստացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ . զգործսն զորս ես գործեմ յանուն հօր իմոյ՝ նորին իսկ վկայեն վասն իմ :

Այլ գուք ոչ հաւատայք . զի չէք յոչխարաց անտի իմոց :

Այսաբար իմ ձայնի իմում լըսեն . և ես ճանաչեմ զնոսա . և զկնի իմ գան :

Եւ ես տամ նոցա զկեանսն յախտենականս . և մի կորիցեն 'ի յախտեան . և մի որ յափուտակեացէ զնոսա՝ ի ձեռաց իմոց :

Հայր իմ՝ որ ետ ինձ զնոսա , մեծ է քան զամենայն . և ոչոր կորէ յափուտակել 'ի ձեռաց հօր իմոյ :

Ես և հայր իմ մի եմք :

Վէմս առ ին հրէայքն , զի բարկոծ արասցեն զնա :

Պատասխանի ետ նոցա յիսուս . բազում գործս բարիսցուցի ձեզ 'ի հօրէ իմմէ՝ վասըն որոյ գործոյ 'ի նոցանէ բարկոծ առնէք զիս :

Պատասխանի ետուն նմա հր-

րեայրն . վասն բարւոյ դործոյ ոչ առնեմք զրեղ քարիոծ , այլ վասըն հայհոյութեան . և զի դու մարդ ես ' և զանձն քո աստուած առնես :

Պատասխանի ետ նոցա յիտուս . ոչ յօրէնս ձեր գրեալ է . ես ասացի թէ աստուածք իցէք :

Իսկ եթէ զնոս աստուածս ասէ ' առ որս բանն աստուծոյ եղև . և չէ մարթ եղժանել գըրոյն :

Իսկ զոր հայր սրբեաց ' և առաքեաց յաշխարհ , դուք ասէք ' թէ հայհոյես . զի ասացի թէ որդի աստուծոյ եմ :

Եթէ ոչ գործեմ զգործս հօր խնոյ , մի հաւատայք ինձ :

Ապա թէ գործեմ , թէ և ինձ ոչ հաւատայք , սակայն գործոցն հաւատացէք . զի դիտաւջիք և ծանիջիք ' եթէ հայր յիս , և ես 'ի հայր :

Դարձեալ խնդրէին զնա ունել , և ել 'ի ձեռաց նոցա :

Եւ գնաց միւսանգամ յայնկոյս յորդանանու ' 'ի տեղին , ուր էր յօհաննէս զսաղջինն ' և մկրտէր . և անդ լինէր :

Եկին բազումք առ նա ' և ասին . զի յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար :

Բայց զամենայն , զոր ասաց յովհաննէս վասն նորա ' ճշմարիտ էր . և բազումք հաւատացին 'ի նա անդ :

ՅԱՆԿ:

ԱՐԵՏԱՐԱՆՔ ՀԱՆԳՈՍԵԱՆ

'ի Մատթէոս .

- 132 Յայնժամ արդարքն ծագեցին . . . . . բկ .
 119 Յայնժ ժամանակի սրտատխանի ետ . . . . . զկ .

'ի Մարկոս .

- 163 եւ ասէր այսպէս է արքայութիւն աստուծոյ . . . . . բձ .
 201 Այլ յաւուրն յայնտիկ . . . . . զձ .

'ի Ղուկաս .

- 199 Ի նմին ժամու ցնծացաւ յիսուս . . . . . ակ .
 245 Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ . . . . . զկ .

'ի Յովհաննէս .

- 77 Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնոսա . . . . . աձ .
 102 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . . . . . զձ .

ԱՐԵՏԱՐԱՆՔ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

'ի Մատթէոս .

- 109 եւ եղև իբրև կատարեաց . . . . . բկ .
 115 եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այս յիսուս . . . . . զկ .

'ի Մարկոս .

- 154 եւ մտեալ դար ձեալ 'ի կաթառնայում . . . . . բձ .
 175 զան 'իբնթսայիդա . . . . . զձ .

'ի Ղուկաս .

- 18 եւ իբրև կատարեաց . . . . . ակ .
 222 եւ հանէր դև մի համբ . . . . . զկ .

'ի Յովհաննէս .

- 76 Յետ այսորիկ ասն էր հրէից . . . . . աձ .
 91 եւ մինչդեռ անցանէր . . . . . զձ .

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ:

ՏՊԱԿՐՈՒԹԵԱՆ ՍՐՐՈՅ ԱՆՏՏԱՐԱՆԻՍ:

Ի բոլոր սրտէ աննշացեալ պայծառութեան մերս մերոյ՝ Հայաստանեայց սրբոյ եկեղեցւոյ և զարգացման որդւոց նորա 'ի բանս աստուածայինս, օգնութեամբ ամենազօրին աստուծոյ, փոյթ ունիմք հետզհետէ 'ի տիպ մուծանել զեկեղեցական և զգոյրոցական մատանս 'ի մերումս տարրանի. ընդ նմին միանգամայն ոչ զլանամք զծախս և զհողացողութիւնս առ 'ի զիրարզնի յարգարել զայնտիկ զոյգ ընդ զգուշաւոր և զեղեցիկ տարգրութեանս:

Ի տարգրութեան ճաշու Աւետարանիս թէպէտև առաջնորդ կալաք զճաշու Աւետարանն տարգրեալ 'ի Ս. պետրոսբոլ 'ի 1786 ամի, սակայն զոյգ ընդ նմին ունէաք առաջի աչաց առ 'ի համեմատութիւն զլատնի Աւետարանս տարգրեալս 'ի Կ. պոլս 'ի 1805 ամի, և 'ի Տփլիս 'ի 1842 ամի, ևս և զնոր կտակարանն տպեալ 'ի Կ. պոլս 'ի 1823 ամի: Ի վերայ այս ամենայնի արհտապատիւ առաջնորդ թեմիս՝ Մակար արքեպիսկոպոսն հաճեցաւ զհամեմատութիւն մերոյս տարգրութեան ընդ յիշատակեալ օրինակացն յանձն առնել 'ի հմուտ եկեղեցականս, այն է՝ 'ի Սուքիաս վարդապետն Պարզեանց և 'ի Մկրտիչ Աւագ քահանայն Տէր Գրիգորեանց, որք և յանձն առեալ յօժանդակ եղն սրբագրութեան Աւետարանիս:

Նա և փոյթ կալաք յարմարեցուցանել, զի բաց 'ի ճաշու. ընթերցուածոց, որք շարայարեալ են 'ի սմին ըստ կարգի ամից, բովանդակեցէ սա և զուետարանս, որք ընթերցեալ լինին 'ի կարգաւորութեան հասարակաց ազօթից ըստ ձայնին: Այսու նպատակաւ յաւելաք 'ի վերջկուսէ ճաշու Աւետարանին զաւետարանս Իւզարերից, Տաճարի և զԱնդաստանի, մի մի յիրարքանչիւր աւետարանչաց. իսկ զչանգատան և զԲժշկութեան աւետարանս, որք գտանէին եղեալ 'ի կարգի ճաշու. ընթերցուածոց, ջուցար 'ի զինի եղեալ ջանկին:

ԱՅՍԻՆՍՏՐԱԿԱՆ
ՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՆՈՒԹՅԱՆ

կրեա	ՈՒՍՈՒՆՆԵՐ	ՈՒՎՈՒՆՆԵՐ
4	օրնեանի	* օրնեանի
45	մեռախնի	մեռախնի
46	խնայանք	խնայանք
69	հաւատայր զանձն	հաւատայր զանձն
»	լուեցալք	լուեցալք
143	յիուս	յիուս
144	մտանխցէք ցէք	մտանխցէք
153	թողցի	թողցի
169	այսպէս առնեմ	այսպէս առնեմ
195	ցնա	գնա
204	ճննողիք	ճննողիք
205	զի կայ	զի կայ
211	ակաւ	անկաւ
»	սրտից	սրտից
213	հովիտն	հովիտն
218	տեսան մերոյ յիսուս քրիստոս	տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի
230	յոժամ	յորժամ
»	խաղախութիւն	խաղաղութիւն
260	թաղման շարութեան	թաղման և շարութեան

